

Τίτλος Έργου:

**«ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ
ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014-2020 ΠΟΥ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ»**

Παραδοτέο 3:
Τελική Έκθεση
Αξιολόγησης

Νοέμβριος
2021

www.eeogroup.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

EXECUTIVE SUMMARY	6
ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ.....	13
1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	21
1.1 ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ	21
1.2 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΈΚΘΕΣΗΣ	23
2 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΞΙΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΠΗΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ.....	25
2.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ ΑΝΤΛΗΣΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ – ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ	25
2.1.1 Βασικά στοιχεία – ευρήματα από την δευτερογενή έρευνα.....	27
2.2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ	30
2.2.1 Βασικά ευρήματα Πρωτογενών ερευνών.....	31
3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	44
3.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	47
3.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ	65
3.3 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΚΑΛΥΦΘΟΥΝ ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ / ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΑΔΕΙΧΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕ ΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	86
3.4 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΠΕΠ	93
3.5 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ - ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ..	96
3.6 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ/ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΟΜΗΣ	97
4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ.....	101
4.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ.....	101
4.2 ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	104
4.3 ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΕΚΡΟΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	115
4.4 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΧΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	118
4.5 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ.....	146
4.6 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΕΘΕΙ ΜΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	149
4.7 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	152
4.8 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΥΝΟΟΥΝ Η ΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	158
4.9 ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ / ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΟΜΗΣ	172
5 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ.....	180
5.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	180
5.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΚΛΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΜΟΝΑΔΙΑΙΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΧΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥΣ	183
5.3 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ.....	188
5.4 ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ / ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΟΜΗΣ	190

6	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ.....	191
6.1	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΠΟΥ ΕΠΕΦΕΡΑΝ ΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΣΤΟΧΟ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ.....	191
6.2	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ	195
6.3	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΕΘΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	197
6.4	ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ / ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΟΜΗΣ	199
7	ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	201
8	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	217
9	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	219
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....	219
	9.1.1 Αναλυτικοί Πίνακες στοιχείων που αξιοποιήθηκαν για την αξιολόγηση των παρεμβάσεων – Βασικές επεξεργασίες.....	219
	9.1.2 Κατάλογος Πινάκων.....	224
	9.1.3 Κατάλογος Σχημάτων.....	226
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	227
	9.1.4 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους Κέντρων Κοινότητας.....	227
	9.1.5 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους Κοινωνικών Παντοπωλείων	227
	9.1.6 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους Κοινωνικών Φαρμακείων.....	227
	9.1.7 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους και δικαστικούς συμπαραστάτες ΚΔΗΦ	227
	9.1.8 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους και δικαστικούς συμπαραστάτες ΚΗΦΗ	227

Το παρόν Παραδοτέο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «**Τεχνικός Σύμβουλος για την Αξιολόγηση της πορείας της λειτουργίας των Κοινωνικών Δομών του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βορείου Αιγαίου 2014-2020 που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**» σύμφωνα με την από 05-05-2021 σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ της εταιρείας μας και της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Ο τίτλος του παραδοτέου είναι: «Τελική Έκθεση Αξιολόγησης» και παρουσιάζει το σύνολο των ευρημάτων του Αξιολογητή σχετικά με τη λειτουργία των Κοινωνικών Δομών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος Έργου:	« Τεχνικός Σύμβουλος για την Αξιολόγηση της πορείας της λειτουργίας των Κοινωνικών Δομών του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βορείου Αιγαίου 2014-2020 που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο »
Τίτλος Παραδοτέου:	«Τελική Έκθεση Αξιολόγησης» (Παραδοτέο 3)
Έκδοση:	2.0
Ημερομηνία Παράδοσης:	24-11-2021
Διανομή σε:	Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής του Έργου

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Έκδοση	Ημερομηνία	Αιτιολογία Αλλαγών	Σελίδες που αντικαθίστανται
2.0	24-11-2021	Δεύτερη υποβολή	

Executive Summary

This **Final Evaluation Report** of the project **“Technical Consultant for the Evaluation of the course of the operation of the Social Structures of the North Aegean Operational Program 2014-2020 co-financed by the European Social Fund”** reflects all the findings of the Evaluator regarding the operation of Social Structures in the Region of North Aegean. . These findings emerged from both the Secondary Survey and the Primary Survey conducted by the Assessor.

In the Secondary Survey, the Evaluator drew data from sources such as the National Social Integration Strategy (ESKE), the Regional Social Integration Strategy (PESKE), the Integration Decisions and the Invitations of the evaluated Acts, the Guide for the implementation and operation of other , the data of the beneficiaries of the Structures from the e-Government system of Social Security and the systems of the Beneficiaries, but also data for the operation of the Structures from the OPS-NSRF 2014-2020.

As part of the primary research, the Evaluator collected data from field research on both Coordinators and Project Managers of the Structures, as well as on the Executives of the EYD OP of North Aegean and the Social Welfare Department of the Region and the Regional Social Observatory. An important primary source was the data collected from the surveys in a sample of the beneficiaries of the Community Centers of Social Pharmacies and Social Grocery, but also surveys of all the beneficiaries of the Alimentation Structures, KIFI and KDIF and their legal assistants.

Both the Coordinators and the Heads of Structures, as well as the beneficiaries of the Structures came from five (5) Community Centers, four (4) Structures for the Provision of Basic Goods, two (2) Day Care Centers for the Elderly (KIFI), and two (2) (KIFI) Accommodations for Persons with Disabilities (KDIF), which were recorded in the entire Region.

Regarding the criterion of Relevance and Cohesion, Efficiency and Value Added, and with the assistance of the primary and secondary data collected by the Assessor, he was called to answer evaluative questions and draw some key conclusions about the operation of the Regional Social Structures.

Concerning the criterion of Relevance and Cohesion and the objectives of the existing National Strategies that the interventions serve, the Assessment of Community Centers and the National Strategy for Social Inclusion concluded that they make a very important contribution to achieving a very high synergy, which is documented as supporting the Municipalities, as part of the National Coordination Mechanism for Monitoring and Evaluation of Social Inclusion and Social Cohesion Policies and also develops a local reference point for the reception, service and connection of all citizens with all the social programs and services implemented in the selected intervention area.

In cases where the Community Centers incorporate functions of specialized centers that are separate branches for special sections of the population (eg Roma Centers, Immigrants) they contribute significantly to the Country Strategies for Roma and Third Country Integration. The Structures for the Provision of Basic Goods contribute to the achievement of the National Strategy for Social Inclusion, during the fight against Poverty, as they are Poverty structures within the framework of Thematic Objective 9.

Furthermore, KIFI, as an open daily Social Structure, promotes social inclusion as it contributes to the removal of the conditions of social exclusion of the elderly, unable to fully self-serve. Also, KIFI structures ensure a dignified living of the elderly while they contribute to the harmonization of family and working life of family members with elderly members.

Moreover, KDIF contribute to the achievement of the National Strategy for Social Inclusion through their developed services social exclusion is combated, since they are addressed to children and people with disabilities by providing them with educational and medical services.

In regards to, the objectives of the Regional Strategies that the interventions serve, the Community Centers contribute remarkably to the achievement of the Regional Strategy for Social Inclusion (PESKE), as they are a key tool for the implementation of this Strategy for holistic intervention in many population groups, through their referral to competent authorities and bodies. The Provision of Basic Goods Structures contribute to the achievement of this Strategy for the Fight against Extreme Poverty, as they are structures that aim to immediate confrontation of extreme poverty phenomena, through access to basic material goods (nutrition, medication). Moreover, KIFI as an open care structures that serves vulnerable groups of the population (elderly) contribute very significantly to the achievement of PESKE and this is achieved in a dual way. On the one hand, KIFI contributes to social activation of individuals (social - work reintegration) who were in charge of the care of the elderly people and on the other hand, by removing the isolation and exclusion of the elderly. Moreover, KDIF contributes to the achievement of PESKE by providing services provided to them, fights poverty and alleviates discrimination with the equal participation of people with disabilities in social life. This is presumed by the fact that KDIF provides services that contribute to the fight against discrimination based on disability, as well as to the improvement of the social and professional integration of People with Disabilities and in general to the upgrading of their representation in public life.

Regarding the degree of relevance and coherence of the logic of the interventions in the Community Centers, the Special Objective of the Investment Priority 9ii, which concerns the "Increase of the participation of marginalized communities in activities of social and economic integration", is highly satisfied. This is because these installments help to address the lack of an integrated approach to the planning and implementation of Social Policy at the local level. KDIF contributes to a very high degree to the goal of Investment Priority 9iii which concerns the "Improvement of social care conditions in the Region for people with discrimination" as well as serving people with disabilities in an open care structure helping to combat discrimination and in improving the social and professional integration conditions of Persons with Disabilities. The Structures for the Provision of Basic Goods and KIFI meet the Special Objective of Investment Priority 9iv which is related to "Improve the accessibility of socially vulnerable groups to quality and integrated social services", as they enhance the satisfaction of vulnerable groups by providing basic goods and services, while KIFI are open care structures for people in need of care, while at the same time indirectly strengthening the integration of the legal assistants of the beneficiaries in the labor market.

Concerning the criterion of Effectiveness and the evaluation of the implementation's progress of the financial object of the interventions, in the total of the evaluated interventions, at the level of the Operational Program, the absorption rate amounts to 1.05% while at the level of European Social Fund resources the absorption rate amounts to 7.94%. At the level of Transactions, it is observed that the absorption ranges from 82.94% to 107.93%, while it is worth noting that the absorption rate in all the evaluated transactions is 95.20%.

At the level of **Structure Category**, regarding the degree of achievement of the objectives set both in terms of outputs and in terms of results, the output index, which concerns the number of supported structures (**05502**) has been achieved by 100%, since the set of structures that have been integrated. In the **Structure Categories**, the index concerning the number of beneficiaries of the supported structures (**05503**) has been overcovered. Regarding the result index for the number of structures that offer improved / expanded services (05504), the Community Centers are satisfied by **40%** as only two (2) out of five (5) structures recorded extended services in all Service Pillars, while in the other Categories of Structures since they do not meet so far the criterion of the operation of the Unified Information System, this indicator is zero.

At the level of Investment Priority, regarding the achievement of the objectives of the ROP at the end of the Programming Period: In **Investment Priority 9ii** the index regarding the number of supported structures (**05502**) has been achieved by **50%**, given that out of the 10 structures that are the price target, the 5 have been implemented. Regarding the index concerning the number of beneficiaries of the supported structures (**05503**), it is surpassed, with a percentage of **572,35%** given the large attendance of the beneficiaries in the structures of the **Community Centers**. The result index for the number of structures offering extended services (**05504**) is achieved by **20%** as only two Community Centers present extended services. In **Investment Priority 9iii**, for the index concerning the number of supported structures (**05502**), in the framework of Action 9iii. - 9.3.A.2 **Day Care Centers - Day Care for Persons with Disabilities** and the two structures that were planned to be created, have been implemented. The same Action feeds the index regarding the number of beneficiaries of the supported structures (**05503**) with **30** beneficiaries, while until 31/12/2019 **43** beneficiaries have been served (in terms of this Action the index has been exceeded). The index concerning the number of structures offering improved / expanded services (05504) which so far is zero, is not expected to be achieved for KDIF. In **Investment Priority 9iv**, the index regarding the number of supported structures (05502) is fed by the structures KIFI, Structures for the Provision of Basic Goods and it is fully achieved (nine structures). The index concerning the number of beneficiaries of the supported structures (05503) until 31/12/2019 shows an achievement **156,07%**. Regarding the result index regarding the number of structures that offer improved / expanded services (05504), since the Unified Information System for all structures has not been activated yet, the index is zero and its price is not expected to be reached.

In relation to evaluated interventions are implemented according to the initial planning, the **Community Centers** are estimated to have served the target groups as planned in the program phase. In terms of services, the beneficiaries are mainly interested in "classic" type of services such as information and / or referral to welfare

and social inclusion programs, as well as to support the application for the Guaranteed Minimum Income (former KEA) under the services type A. "Reception - Information - Support of citizens".

Regarding the **Provisions of Basic Goods** structures, given the characteristics of the beneficiaries they serve and the satisfaction of the beneficiaries from all the services they receive in order to meet their basic needs, it is estimated that the services they provided are fully in line with their original design. In **KDIF**, based on the answers of the beneficiaries and their legal assistants, satisfaction was recorded from the provision of services that were foreseen during the initial planning. Concerning **KIFI**, the satisfaction of the target groups served by the structures and their families in terms of the services provided, proves that the implementation of these interventions is in line with their original design.

In evaluative question about **the suitability, adequacy and effectiveness** of systems and monitoring mechanisms of evaluated interventions, starting from the **Community Centers** and the **Unified Information System** using recorded dysfunction and inefficiency of the system, while almost all cases of the Community Centers, additional records are kept for the effective registration of the beneficiaries. In addition, heterogeneity was recorded in the way of recording and maintaining the data of the beneficiaries in the systems maintained by the Structures, and especially in the case of the Community Centers discrepancy between the number of beneficiaries registered in the Single Information System and the number of registered employees NSRF 2014-2020. The above discrepancy is largely due to the non-registration of all beneficiaries of the Structures in the Unified Information System, as the deformity of the system and the technical problems it presents, act as suspensions many times for the correct registration of data.

Regarding the factors that either favored or hindered the effectiveness of the interventions, regarding the **Community Centers** the fact that a larger volume of work concerned the service of persons for benefits, resulted in the development of the services of Pillar A and the limited activation of the other two Pillars and especially Pillar C which is more related to an individualized approach and improving the quality of life of the target groups. The great administrative burden of the executives of K.K. did not leave much room for the activation of local synergies and collaborations mainly with volunteers but also with other bodies such as the offices of the unemployed of the Municipalities, the TOMY, the Chambers and the Workers' Federations. The inefficient operation of the Unified Information System also had a suspensory effect. The synergies and networking of the KK with the Social Services of the Municipalities, the Directorate of Social Welfare of the Region and the Regional Observatory of Social Inclusion are recorded to the positives. In any case, it is noted that the satisfaction of the beneficiaries of the services provided by K.K. ranges at high levels. Regarding the **Provision of Basic Goods Structures**, the development of collaborations and networks with public and private bodies has worked effectively, which is a critical parameter for the implementation of information diffusion actions regarding the work of the structures but also for the collection of food, essential items etc.. Also, on the positive side is recorded the adequacy of the staffing that was recorded in all the Structures. The factor that acted as a suspension is the absence of a system for

monitoring and recording the beneficiaries. This gap is estimated to be filled, given the imminent activation of the Unified Information System for all Structures. The operation of **KIFI** was effectively influenced by the maturity that existed from the Beneficiaries from the previous programming period, their satisfactory staffing but also the good cooperation with a number of various local bodies. In **KDIF**, the collaborations that developed with the local bodies worked effectively, but also the adequacy that was recorded in terms of staffing, parameters that contributed to the provision of the provided services to the beneficiaries. It is also noted that the KDIF are structures that operated from the previous programming period and therefore their work had become known.

Regarding the **Efficiency** criterion, about **Community Centers**, all of them seem to operate with lower costs than the predetermined, as for all structures the real unit cost is less than the programmatic. Regarding the **Structures for the Provision of Basic Goods**, most of them seem to operate with a deviation in compare the predetermined costs, since for the five of seven structures, the real unit cost exceed the programmatic. However, regarding the two remaining structures it seems that they operate on far more economical terms than the predetermined ones. A factor that has played a decisive role seems to be the large attendance of the beneficiary population in the structures which is dictated by the growing need to meet the needs related to the provision of basic necessities and medicines. Regarding the **Structures of KIFI**, both structures operate with a deviation from the predetermined costs, without recording important factors that affect their unit costs.

Regarding the Criterion of the **Added Value** of the evaluated interventions in the existing National Social Policy, the findings of the Evaluator by Structure category, show that the **Community Centers**, despite the fact that they did not provide all their services as all three Service Pillars were not activated equally, created the conditions for the development of an effective system for the promotion of the National Social Policy, which will assist the Social Services of the Municipalities, having the first contact with the beneficiaries and will interconnect their citizens with the necessary structures for these services and other agencies. The **Structures for the Provision of Basic Goods**, through the supply and distribution of basic goods but also through the satisfaction of the living needs of the beneficiaries, were important tools for the fight against extreme poverty, giving added value to the entire Social Network of the Region. **KIFI**, for its part, as an open structure for the care of the elderly but also for their dignified living, significantly strengthens the fight against poverty and social exclusion within the framework of the National Social Policy, as it directly helps in the release of caregivers of the elderly and their integration into the labor market. By providing care and support to people with disabilities, the **KDIF** helped to integrate these people into social life and strengthened the effort to combat discrimination, thus contributing to the achievement of the objectives of the National Social Policy.

Everything listed above per Evaluation criteria and assesses question helped Evaluator to proceed with proposals that will improve the effectiveness and efficiency of the structures until the end of the current programming period, but will also help significantly the design of the Regional Social Network for the next period.

Regarding the **Community Centers**, for the better dissemination of their role, mission and operation, it is proposed to connect the Publicity Plan of each Structure with a feedback system and evaluation of its effectiveness, the creation of publicity messages per target group where deemed necessary in combination with places that have access / visit individual categories of beneficiaries, the regular information of the beneficiaries through sending messages, the organization of thematic events according to the standards of the group counseling workshops for the greater awareness of the beneficiaries as well as street-work interventions.

For the best support of the beneficiaries, it is proposed the Upgrading of the Human Resources through the organization of training seminars on issues such as Welfare Benefits, the Unified Information System, but also issues concerning all the services provided by the Structures in order to achieve the provision of new services by the Structures, which are foreseen but have not been provided even mainly the interconnection of the beneficiary population with the local labor market. In addition, it is proposed to modify the institutional framework governing Community Centers so as to provide for the appropriate number of staff and specialties in each Community Center depending on the population of the Municipality it serves.

Referring to the information system, communication between the structures and to enhance the services provided, proposes the enhancement of integrated information etc. System, its configuration to export statistics, and social indicators, the creation of a digital forum for the networking of all Community Centers as a tool for the exchange of experiences and good practices in relation to issues of operation of structures, but also the Operation of a Counseling and Psychosocial Support Line as a basic service of the Community Centers.

In order to achieve better cooperation of the **Community Centers** with other bodies, it is proposed to strengthen the cooperation with representatives of the target groups, to enlarge and enhance the cooperation with volunteers and organizations, increasing cooperation with organizations such as entrepreneurship, employee representation, Employment Units etc. It is also recommended the Modification of the institutional framework governing the Community Centers regarding (a) the responsibilities they undertake and the Services they provide, so that there is no overlap with the services and responsibilities of other structures co-financed or not operating in the Region, and (b) with the number and the specializations of staffing of the Structures depending on the served population for the better service of the beneficiaries and the decongestion of the executives from the big administrative burden.

For the **Provision of Basic Goods Structures**, given the large attendance of the beneficiary population, the needs related to the provision of basic goods and basic necessities which due to the socio-economic conditions should be taken very seriously when planning the next Programming Period, due to the socio-economic conditions of the country that are increasing. The high degree of response of the beneficiaries to these Structures, as well as the added value that their operation offers to the whole Region, should be a trigger for the planning of corresponding interventions in other Municipalities of the Region.

Regarding **KIFI**, a key proposal for optimizing the structures is to expand the services provided by KIFI, as well as to provide better information about the services and the program of activities. Improvements in infrastructure and equipment are also mentioned as factors that will affect the efficient operation of the Structures, while it would be useful to utilize the existing maturity of the Region in such Interventions, for the creation of new respective Structures in Municipalities that are not covered by the existing Social Network. To achieve better results regarding the association of Judicial Advocates and labor market should be a functional synergy between KIFI and the local employment services as well as the local production system, that interested Judicial Supporters of beneficiaries, can (if they wish) to follow a comprehensive package of services aimed both empowerment and / or improve their skills and to help them back into employment.

Regarding the **Day Care Centers for People with Disabilities**, an important need that should be taken into account when planning the Social Network for the next Season is the need for functional synergy between the KDIF and the local employment services, in order to achieve better results in terms of by connecting Legal Advocates with the labor market. It is also important to maintain cooperation with local agencies and consolidate networking with agencies that have not had systematic cooperation, in order to achieve better results in promoting the socialization of older people.

Finally, concerning the improvement of the way of registration of beneficiaries of all structures until the activation of the Unified Information System for all structures, beyond configured file formatted by EYSEKT and was sent to all Structures for recording the number of beneficiaries per year, for the recording of the number of beneficiaries per year, it is considered appropriate to have specific directions to the Beneficiaries of these Structures, on the correct recording and collection of the data of the served population, so that there is validity in these data and they are fully usable.

Επιτελική Σύνοψη

Στην παρούσα Τελική Έκθεση Αξιολόγησης του έργου «**Τεχνικός Σύμβουλος για την Αξιολόγηση της πορείας της λειτουργίας των Κοινωνικών Δομών του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βορείου Αιγαίου 2014-2020 που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**» αποτυπώνεται το σύνολο των ευρημάτων του Αξιολογητή σχετικά με την λειτουργία των Κοινωνικών Δομών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Τα ευρήματα αυτά προέκυψαν, τόσο από Δευτερογενή έρευνα όσο και από Πρωτογενή έρευνα που διενέργησε ο Αξιολογητής.

Στη Δευτερογενή έρευνα ο Αξιολογητής άντλησε στοιχεία από πηγές όπως η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ΕΣΚΕ), η Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕΣΚΕ), οι Αποφάσεις ένταξης και οι Προσκλήσεις των αξιολογούμενων Πράξεων, ο Οδηγός εφαρμογής και λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας και των άλλων Δομών, τα δεδομένα των ωφελούμενων των Δομών από το σύστημα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης και τα συστήματα των Δικαιούχων, αλλά και στοιχεία για τη λειτουργία των Δομών από το ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020.

Στο πλαίσιο της πρωτογενούς έρευνας, ο Αξιολογητής συνέλεξε στοιχεία από έρευνες πεδίου τόσο σε Συντονιστές και Υπευθύνους Έργων των Δομών, όσο και στα Στελέχη της ΕΥΔ ΕΠ Β. Αιγαίου αλλά και της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας και του Περιφερειακού Παρατηρητήριου Κοινωνικής Ένταξης. Σημαντική πρωτογενής πηγή ήταν και τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από τις έρευνες σε δείγμα των ωφελούμενων των Κέντρων Κοινότητας, των Κοινωνικών Φαρμακείων και των Κοινωνικών Παντοπωλείων, αλλά και έρευνες στο σύνολο των ωφελούμενων των Δομών Σίτισης, των ΚΗΦΗ και των ΚΔΗΦ αλλά και των δικαστικών συμπαραστατών τους.

Τόσο οι Συντονιστές και οι Υπεύθυνοι Δομών, όσο και οι ωφελούμενοι των Δομών προέρχονταν από **πέντε (5) Κέντρα Κοινότητας, τέσσερις (4) Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, δύο (2) Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, δύο (2) Κέντρα Δημέρευσης Ατόμων με Αναπηρία**, που καταγράφηκαν στο σύνολο της Περιφέρειας.

Με αξιολογικά κριτήρια την **Συνάφεια και τη Συνοχή**, την **Αποτελεσματικότητα**, την **Αποδοτικότητα** και την **Προστιθέμενη αξία**, και με τη βοήθεια των πρωτογενών και των δευτερογενών δεδομένων που συνέλεξε ο Αξιολογητής, κλήθηκε να απαντήσει σε αξιολογικά ερωτήματα και να εξάγει κάποια βασικά συμπεράσματα σχετικά με την λειτουργία των Κοινωνικών Δομών της Περιφέρειας.

Αναφορικά με το κριτήριο της **Συνάφειας και της Συνοχής** και τους στόχους των ισχυουσών **Εθνικών Στρατηγικών** τους οποίους υπηρετούν οι παρεμβάσεις, με την βοήθεια των Μητρών Συνάφειας, ο Αξιολογητής σχετικά με τα **Κέντρα Κοινότητας** και την **Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη** κατέληξε ότι συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην επίτευξή της, σημειώνοντας πολύ υψηλής έντασης συνέργεια, γεγονός που τεκμηριώνεται καθώς υποστηρίζουν τους Δήμους, ως στοιχείο του *Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής συνοχής* και αναπτύσσουν ένα τοπικό σημείο

αναφοράς για την υποδοχή, την εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες που υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης. Στις περιπτώσεις όπου τα Κέντρα Κοινότητας ενσωματώνουν και λειτουργίες εξειδικευμένων κέντρων που αποτελούν διακριτά παραρτήματα για ειδικές κατηγορίες του πληθυσμού (π.χ. Κέντρα Ρομά, Μετανάστες) **συμβάλλουν πολύ σημαντικά** και στις *Στρατηγικές της Χώρας για τους Ρομά και την Ένταξη των Πολιτών Τρίτων χωρών*. Οι **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών** συμβάλλουν στην επίτευξη της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, κατά το σκέλος καταπολέμησης της Φτώχειας καθώς αποτελούν δομές Φτώχειας στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9. Τα **ΚΗΦΗ**, ως ανοικτές ημερήσιες Κοινωνικές Δομές, προωθούν την κοινωνική ένταξη αφού συμβάλλουν στην άρση των συνθηκών κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων τρίτης ηλικίας, μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα, και εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση των ηλικιωμένων διατηρώντας τη συνοχή της οικογένειας. Ακόμα, καταπολεμούν τη φτώχεια καθώς συμβάλλουν στην εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με ηλικιωμένο μέλος. Τα **ΚΔΗΦ** συμβάλλουν στην επίτευξη της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη καθώς μέσω των αναπτυσσόμενων, εκτός του νοικοκυριού, υπηρεσιών τους, καταπολεμάται ο κοινωνικός αποκλεισμός, αφού απευθύνονται σε παιδιά και άτομα με αναπηρία παρέχοντάς τους εκπαιδευτικές και ιατροπαιδαγωγικές υπηρεσίες.

Αναφορικά με τους στόχους των Περιφερειακών Στρατηγικών που υπηρετούν οι παρεμβάσεις, τα **Κέντρα Κοινότητας** συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην επίτευξη της **Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη** (ΠΕΣΚΕ), καθώς αποτελούν βασικό εργαλείο υλοποίησης της εν λόγω Στρατηγικής για την ολιστική παρέμβαση σε πολλές ομάδες πληθυσμού, μέσω της παραπομπής τους σε αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς. Οι **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών** συμβάλλουν στην επίτευξη της **εν λόγω Στρατηγικής ως προς την Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας** καθώς αποτελούν δομές, που στοχεύουν στην άμεση αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων φτώχειας, μέσω της πρόσβασης σε βασικά υλικά αγαθά (διατροφή, φαρμακευτική αγωγή). Τα **ΚΗΦΗ** ως δομές ανοικτής φροντίδας που εξυπηρετούν ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού (ηλικιωμένους) συμβάλλουν **πολύ σημαντικά** στην επίτευξη της **ΠΕΣΚΕ** και αυτό επιτυγχάνεται με διττό τρόπο. Αφενός μέσω της κοινωνικής ενεργοποίησης των ατόμων (κοινωνική – εργασιακή επανένταξη) που ήταν επιφορτισμένα με την επιμέλεια / φροντίδα των ηλικιωμένων και αφετέρου, με την άρση της απομόνωσης και του αποκλεισμού των ηλικιωμένων. Τα **ΚΔΗΦ** συμβάλλουν στην επίτευξη της **ΠΕΣΚΕ** καθώς μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών τους καταπολεμείται η φτώχεια και αμβλύνονται οι διακρίσεις με την ισότιμη συμμετοχή των ΑμεΑ στην κοινωνική ζωή. Αυτό τεκμαίρεται από το γεγονός ότι τα **ΚΔΗΦ** παρέχουν υπηρεσίες που συμβάλλουν στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας, καθώς και στη βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των Ατόμων με Αναπηρία και εν γένει την αναβάθμιση της εκπροσώπησής τους στο δημόσιο βίο.

Σχετικά με τον βαθμό συνάφειας και συνοχής της λογικής των παρεμβάσεων τα **Κέντρα Κοινότητας** ικανοποιούν σε υψηλό βαθμό τον **Ειδικό Στόχο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9ii** που αφορά την «Αύξηση της συμμετοχής

περιθωριοποιημένων κοινοτήτων σε ενέργειες κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης». Αυτό συμβαίνει καθώς οι εν λόγω δομές συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της απουσίας ολοκληρωμένης προσέγγισης σχεδιασμού και εφαρμογής της Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο. Τα **ΚΔΗΦ** συμβάλλουν σε πολύ υψηλό βαθμό στο στόχο της **Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii** που αφορά τη «Βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια για άτομα που υφίστανται διακρίσεις» καθώς, εξυπηρετούν άτομα με αναπηρία σε δομή ανοικτής φροντίδας βοηθώντας στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας, καθώς και στη βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των Ατόμων με Αναπηρία. Οι **Δομές παροχής Βασικών Αγαθών** και τα **ΚΗΦΗ** ικανοποιούν τον **Ειδικό Στόχο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iv** που αφορά τη «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες», καθώς ενισχύουν την ικανοποίηση των ευπαθών ομάδων από την παροχή βασικών αγαθών και υπηρεσιών πρώτης ανάγκης (ΔΠΒΑ), ενώ τα ΚΗΦΗ αποτελούν ανοιχτές δομές φροντίδας ατόμων που χρήζουν περίθαλψη, ενώ ταυτόχρονα ενισχύουν έμμεσα την ένταξη των δικαστικών συμπαριστατών των ωφελούμενων στην αγορά εργασίας.

Ως προς το κριτήριο της **Αποτελεσματικότητας** αλλά και την αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου των παρεμβάσεων, στο σύνολο των αξιολογούμενων παρεμβάσεων, σε επίπεδο **Επιχειρησιακού Προγράμματος**, το ποσοστό απορρόφησης ανέρχεται στο **1,05%**, ενώ σε επίπεδο πόρων του **Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου** το ποσοστό απορρόφησης ανέρχεται στο **7,94%**. Σε επίπεδο **Πράξεων**, παρατηρείται ότι η απορρόφηση κυμαίνεται από **82,94% έως 107,93%**, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό απορρόφησης στο σύνολο των αξιολογούμενων πράξεων, ανέρχεται στο **95,20%**.

Σε επίπεδο **Κατηγορίας Δομής**, σχετικά με τον βαθμό επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί τόσο ως προς τις εκροές, όσο και ως προς τα αποτελέσματα ο δείκτης εκροών, που αφορά τον αριθμό υποστηριζόμενων δομών (**05502**) έχει επιτευχθεί κατά 100%, δεδομένου ότι υλοποιήθηκε το σύνολο των δομών που έχουν ενταχθεί. Και στις τέσσερις **Κατηγορίες Δομής** ο δείκτης που αφορά τον αριθμό επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών (**05503**) έχει υπερκαλυφθεί. Ειδικότερα στα **Κέντρα Κοινότητας**, στις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών**, στα **ΚΗΦΗ** και στα **ΚΔΗΦ**, ο εν λόγω δείκτης έχει υπερκαλυφθεί κατά **1.897,07%** και **142.38%**, **113.46%** και **143,33%** αντιστοίχως. Σχετικά με τον δείκτη αποτελέσματος που αφορά τον αριθμό των δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες (**05504**), στα **Κέντρα Κοινότητας** ικανοποιείται κατά 40% δεδομένου ότι μόνο δύο (2) από τις πέντε (5) δομές κατέγραψε διευρυμένες υπηρεσίες σε όλους τους Πυλώνες Υπηρεσιών, ενώ στις **υπόλοιπες Κατηγορίες Δομών** δεδομένου ότι δεν πληρούν μέχρι στιγμής το κριτήριο της λειτουργίας του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος, ο δείκτης αυτός είναι **μηδενικός**.

Σε επίπεδο **Επενδυτικής Προτεραιότητας**, σχετικά με την επίτευξη των στόχων του ΠΕΠ στο τέλος της Προγραμματικής Περιόδου: Στην **Επενδυτική προτεραιότητα 9ii** ο δείκτης που αφορά τον αριθμό υποστηριζόμενων δομών (05502) έχει επιτευχθεί κατά **50%**, δεδομένου ότι από τις 10 δομές που είναι η τιμή στόχος, έχουν υλοποιηθεί οι 5. Σχετικά με τον δείκτη που αφορά τον αριθμό επωφελούμενων από

τις υποστηριζόμενες δομές **(05503)** σημειώνεται υπερεπίτευξη του, με ποσοστό **572,35%** δεδομένης της μεγάλης προσέλευσης των ωφελούμενων στις δομές των **Κέντρων Κοινότητας**. Ο δείκτης αποτελέσματος που αφορά τον αριθμό δομών που προσφέρουν διευρυμένες υπηρεσίες **(05504)** επιτυγχάνεται κατά **20%** καθώς μόνο δύο Κέντρα Κοινότητας παρουσιάζουν διευρυμένες υπηρεσίες. Στην **Επενδυτική προτεραιότητα 9iii**, για τον δείκτη που αφορά τον αριθμό υποστηριζόμενων δομών **(05502)**, στο πλαίσιο της **Δράσης 9iii. – 9.3.A.2 Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με αναπηρία** και οι δύο δομές που προβλέπονταν να δημιουργηθούν, έχουν υλοποιηθεί. Η ίδια Δράση τροφοδοτεί και τον δείκτη που αφορά τον αριθμό επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών **(05503)** με 30 ωφελούμενους, ενώ μέχρι 31/12/2019 έχουν εξυπηρετηθεί 43 ωφελούμενοι (σε ότι αφορά την εν λόγω Δράση ο δείκτης έχει υπερκαλυφθεί). Ο δείκτης που αφορά τον αριθμό δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες **(05504)** που μέχρι στιγμής είναι μηδενικός, δεν αναμένεται να επιτευχθεί για τα ΚΔΗΦ. Στην **Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv**, ο δείκτης που αφορά τον αριθμό υποστηριζόμενων δομών **(05502)** τροφοδοτείται από τις δομές **ΚΗΦΗ, Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών** και σημειώνεται πλήρης επίτευξη αυτού (εννέα δομές). Ο δείκτης που αφορά τον αριθμό επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών **(05503)** μέχρι 31/12/2019 παρουσιάζει υπερεπίτευξη (156,07%). Ως προς το δείκτη αποτελέσματος που αφορά τον αριθμό δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες **(05504)**, δεδομένου ότι δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμα το Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα για όλες τις δομές, ο δείκτης είναι μηδενικός και δεν αναμένεται επίτευξη της τιμής του.

Αναφορικά με το αν υλοποιούνται οι αξιολογούμενες παρεμβάσεις σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, τα **Κέντρα Κοινότητας** εκτιμάται ότι εξυπηρετήσαν τις ομάδες στόχου όπως είχε σχεδιαστεί στην προγραμματική φάση. Σε ότι αφορά τις υπηρεσίες, οι ωφελούμενοι ενδιαφέρονται κυρίως για «κλασσικού» τύπου υπηρεσίες όπως θέματα πληροφόρησης ή/και παραπομπής σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης, καθώς και για την υποστήριξη της υποβολής αίτησης για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (πρώην ΚΕΑ) στο πλαίσιο των υπηρεσιών τύπου Α. «Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των πολιτών». Σχετικά με τις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών**, δεδομένων των χαρακτηριστικών των ωφελούμενων που εξυπηρετούν και της ικανοποίησης των ωφελούμενων από τις υπηρεσίες που λαμβάνουν προκειμένου να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες, εκτιμάται ότι υπηρεσίες που παρείχαν συμβαδίζουν απόλυτα με τον αρχικό τους σχεδιασμό. Στα **ΚΔΗΦ**, με βάση τις απαντήσεις των ωφελούμενων και των δικαστικών τους συμπαραστατών καταγράφηκε ικανοποίηση από την παροχή υπηρεσιών που προβλέπονταν κατά τον αρχικό σχεδιασμό. Όσον αφορά τα **ΚΗΦΗ**, η ικανοποίηση των ομάδων στόχου που εξυπηρετούνται από τις δομές αλλά και των οικογενειών τους ως προς τις υπηρεσίες που παρέχονται, αποδεικνύει ότι η υλοποίηση των συγκεκριμένων παρεμβάσεων συνάδει με τον αρχικό τους σχεδιασμό.

Στο αξιολογικό ερώτημα σχετικά με την **καταλληλότητα**, την **επάρκεια** και **αποτελεσματικότητα** των συστημάτων και μηχανισμών παρακολούθησης των αξιολογούμενων παρεμβάσεων, αρχής γενομένης από τα **Κέντρα Κοινότητας** και το **Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα** που χρησιμοποιούν, καταγράφηκε

δυσλειτουργία και αναποτελεσματικότητα του εν λόγω συστήματος, ενώ σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις των Κέντρων Κοινότητας, διατηρούνται συμπληρωματικά αρχεία για την αποτελεσματική καταγραφή των ωφελούμενων. Επιπλέον καταγράφηκε ανομοιομορφία στον τρόπο καταγραφής και διατήρησης των στοιχείων των ωφελούμενων στα συστήματα που διατηρούν οι Δομές, και κυρίως στην περίπτωση των Κέντρων Κοινότητας αναντιστοιχία μεταξύ του αριθμού των ωφελούμενων που είναι καταγεγραμμένοι στο Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα και του αριθμού των εξυπηρετούμενων που έχει καταχωρηθεί στο ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020. Η παραπάνω αναντιστοιχία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην μη καταχώρηση όλων των ωφελούμενων των Δομών στο Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα, καθώς η δυσμορφία του συστήματος και τα τεχνικά προβλήματα που εμφανίζει, λειτουργούν ανασταλτικά πολλές φορές για την ορθή καταχώρηση των στοιχείων.

Αναφορικά με τους παράγοντες που είτε ευνόησαν είτε εμπόδισαν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων, σχετικά με τα **Κέντρα Κοινότητας** το γεγονός ότι μεγαλύτερος όγκος εργασιών αφορούσε την εξυπηρέτηση ατόμων για επιδόματα, είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη των υπηρεσιών του Πυλώνα Α' και την περιορισμένη ενεργοποίηση των δυο άλλων Πυλώνων και κυρίως του Πυλώνα Γ' που σχετίζεται περισσότερο με εξατομικευμένη προσέγγιση και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ομάδων στόχων. Ο μεγάλος διοικητικός φόρτος των στελεχών των Κ.Κ. δεν άφησε πολλά περιθώρια για την ενεργοποίηση τοπικών συνεργιών και συνεργασιών κυρίως με εθελοντές αλλά και με άλλους φορείς όπως τα γραφεία ανέργων των Δήμων, τα ΤΟΜΥ, τα Επιμελητήρια και τις Ομοσπονδίες εργαζομένων. Επίσης, ανασταλτικά επέδρασε και η μη αποτελεσματική λειτουργία του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος. Στα θετικά καταγράφονται οι συνέργειες και δικτυώσεις των ΚΚ με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων, τη Δ/ση της Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας και το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης. Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι, η ικανοποίηση των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Κ.Κ. κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα. Σε ότι αφορά τις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών** αποτελεσματικά λειτούργησε η ανάπτυξη συνεργασιών και δικτυώσεων με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, που αποτελεί κρίσιμη παράμετρο για την υλοποίηση δράσεων διάχυσης της πληροφόρησης σχετικά με το έργο των δομών αλλά και για τη συλλογή τροφίμων, ειδών πρώτης ανάγκης κλπ.. Επίσης, στα θετικά καταγράφεται και η επάρκεια της στελέχωσης που καταγράφηκε στο σύνολο των Δομών. Ως παράγοντας που λειτούργησε ανασταλτικά είναι η απουσία ενός συστήματος παρακολούθησης και καταγραφής των ωφελούμενων. Το κενό αυτό εκτιμάται ότι θα καλυφθεί, δεδομένης της επικείμενης ενεργοποίησης του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος για όλες τις Δομές. Στην λειτουργία των **ΚΗΦΗ** αποτελεσματικά επέδρασαν, η ωριμότητα που υπήρχε από τους Δικαιούχους από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, η ικανοποιητική στελέχωσή τους αλλά και η καλή συνεργασία με πλειάδα ποικίλων τοπικών φορέων. Στα **ΚΔΗΦ** λειτούργησαν αποτελεσματικά οι συνεργασίες που αναπτύχθηκαν με τους τοπικούς φορείς, αλλά και η επάρκεια που καταγράφηκε ως προς τη στελέχωση, παράμετροι που συνέβαλαν στην παροχή των προβλεπόμενων υπηρεσιών προς τους ωφελούμενους. Σημειώνεται επίσης ότι τα ΚΔΗΦ αποτελούν δομές που λειτουργούσαν από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και ως εκ τούτου είχε γίνει γνωστό το έργο τους.

Ως προς το κριτήριο της **Αποδοτικότητας**, σχετικά με τα **Κέντρα Κοινότητας**, στο σύνολό τους φαίνεται να λειτουργούν με χαμηλότερα από τα προκαθορισμένα κόστη, καθώς και στις πέντε δομές το πραγματικό μοναδιαίο κόστος υπολείπεται κατά πολύ του προγραμματικού. Σχετικά με τις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών**, στην πλειονότητά τους λειτουργούν με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη, καθώς σε πέντε από τις επτά δομές το πραγματικό μοναδιαίο κόστος ξεπερνά το προγραμματικό (στις τρεις από αυτές σε ποσοστό από 11,99% έως 47,61%, αλλά στις υπόλοιπες δύο σε ποσοστό της τάξης του 202,82% και 279,36%). Οι δύο από τις υπόλοιπες δομές ΔΠΒΑ λειτουργούν με πολύ οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους. Παράγοντας που έπαιξε καθοριστικό ρόλο φαίνεται να είναι η μεγάλη προσέλευση του ωφελούμενου πληθυσμού στις δομές η οποία υπαγορεύεται από την ολοένα αυξανόμενη ανάγκη για την κάλυψη αναγκών που σχετίζονται με την παροχή ειδών πρώτης ανάγκης αλλά και φαρμάκων. Όσον αφορά τις Δομές των **ΚΗΦΗ**, και οι δύο δομές λειτουργούν με αυξημένα ποσοστά απόκλισης αφού το πραγματικό μοναδιαίο κόστος τους ξεπερνά κατά πολύ το προκαθορισμένο, χωρίς να καταγράφονται σημαντικοί παράγοντες που να επηρεάζουν τα μοναδιαία τους κόστη.

Ως προς το Κριτήριο της **Προστιθέμενης αξίας** των αξιολογούμενων παρεμβάσεων στην υφιστάμενη Εθνική Κοινωνική Πολιτική, τα ευρήματα του Αξιολογητή ανά κατηγορία Δομής δείχνουν ότι τα **Κέντρα Κοινότητας** παρά το γεγονός ότι δεν παρείχαν το σύνολο των υπηρεσιών τους καθώς δεν ενεργοποιήθηκαν ισάξια και οι τρεις Πυλώνες Υπηρεσιών, δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού συστήματος προώθησης της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής, το οποίο θα επικουρεί τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων, έχοντας την πρώτη επαφή με των ωφελούμενο και, θα διασυνδέει τους δημότες με τις απαραίτητες για αυτούς Δομές και υπηρεσίες άλλων φορέων. Οι **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών**, μέσω της προσφοράς και της διανομής βασικών αγαθών αλλά και μέσω της ικανοποίησης των αναγκών διαβίωσης των ωφελουμένων, αποτέλεσαν σημαντικά εργαλεία για την καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας, δίνοντας προστιθέμενη αξία στο σύνολο του Κοινωνικού Δικτύου της Περιφέρειας. Τα **ΚΗΦΗ** από την πλευρά τους ως ανοιχτές δομές φροντίδας ηλικιωμένων αλλά και αξιοπρεπούς διαβίωσής τους, ενισχύσουν σημαντικά την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού Αποκλεισμού στο πλαίσιο της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής, αφού βοηθούν άμεσα στην αποδέσμευση των φροντιστών των ηλικιωμένων και στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Τα **ΚΔΗΦ** με την παροχή φροντίδας και υποστήριξης σε άτομα με ειδικές ανάγκες, βοήθησαν στην ένταξη των ατόμων αυτών στην κοινωνική ζωή και ενίσχυσαν την προσπάθεια για την καταπολέμηση των διακρίσεων, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην επίτευξη των στόχων της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής.

Όλα όσα καταγράφηκαν παραπάνω ανά κριτήριο Αξιολόγησης και Αξιολογικό ερώτημα, βοήθησαν τον Αξιολογητή να προχωρήσει σε **Προτάσεις** που θα βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των Δομών μέχρι την λήξη της τρέχουσας Προγραμματικής περιόδου, αλλά και θα βοηθήσουν σημαντικά στον σχεδιασμό του Κοινωνικού Δικτύου της Περιφέρειας για την επόμενη Περίοδο.

Σχετικά με τα **Κέντρα Κοινότητας**, για την **καλύτερη διάδοση του ρόλου, της αποστολής και της λειτουργίας τους** προτείνεται η σύνδεση του Σχεδίου

Δημοσιότητας και Δικτύωσης κάθε Δομής με σύστημα ανατροφοδότησης και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς του, η δημιουργία μηνυμάτων δημοσιότητας ανά ομάδα στόχου όπου κρίνεται απαραίτητο, σε συνδυασμό με χώρους που έχουν πρόσβαση/ επισκέπτονται επιμέρους κατηγορίες ωφελούμενων, η τακτική ενημέρωση των ωφελούμενων μέσω αποστολής μηνυμάτων, η διοργάνωση θεματικών εκδηλώσεων κατά τα πρότυπα των ομαδικών εργαστηρίων συμβουλευτικής για την μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των ωφελούμενων καθώς και παρεμβάσεων δρόμου (street-work). Για την **καλύτερη υποστήριξη των ωφελούμενων**, προτείνεται η Αναβάθμιση του Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της διοργάνωσης επιμορφωτικών σεμιναρίων για θέματα όπως τα Προνοιακά Επιδόματα, το Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα, αλλά και θέματα που αφορούν το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών των Δομών έτσι να επιτευχθεί και η παροχή νέων υπηρεσιών από τις Δομές, οι οποίες προβλέπονται αλλά δεν έχουν παρασχεθεί ακόμα και κυρίως **η διασύνδεση του ωφελούμενου πληθυσμού με την τοπική αγορά εργασίας**. Επιπλέον, προτείνεται η τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα Κέντρα Κοινότητας έτσι ώστε να προβλέπεται ο ανάλογος αριθμός στελεχών και ειδικοτήτων σε κάθε Κέντρο Κοινότητας ανάλογα με τον πληθυσμό του Δήμου που εξυπηρετεί. Αναφορικά με το **Πληροφοριακό σύστημα, την επικοινωνία μεταξύ των δομών και την ενίσχυση των υπηρεσιών που παρέχουν**, προτείνεται η αναβάθμισή του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος και, η παραμετροποίηση του ώστε να εξάγει *στατιστικά στοιχεία, και κοινωνικούς δείκτες, η δημιουργία ενός ψηφιακού forum* για την δικτύωση όλων των Κέντρων Κοινότητας ως εργαλείου ανταλλαγής εμπειριών και καλών πρακτικών σε σχέση με θέματα λειτουργίας των δομών, αλλά και η λειτουργία Γραμμής Συμβουλευτικής και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης ως βασικής υπηρεσίας των Κέντρων Κοινότητας. Για την **επίτευξη καλύτερης συνεργασίας των Κέντρων Κοινότητας με άλλους φορείς προτείνεται** η εμβάθυνση της συνεργασίας με φορείς εκπροσώπησης των Ομάδων Στόχου, η μεγέθυνση και εμβάθυνση της συνεργασίας με εθελοντές και οργανώσεις, η αύξηση της συνεργασίας με φορείς όπως φορείς επιχειρηματικότητας, εκπροσώπησης εργαζομένων, Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση, κλπ. Επίσης, προτείνεται η τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα Κέντρα Κοινότητας σχετικά (α) με τις αρμοδιότητες που αναλαμβάνουν και τις Υπηρεσίες που παρέχουν, έτσι ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη με τις υπηρεσίες και τις αρμοδιότητες άλλων Δομών συγχρηματοδοτούμενων ή μη που λειτουργούν στην Περιφέρεια και (β) με τον αριθμό και τις ειδικότητες στελέχωσης των Δομών ανάλογα με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων και την αποσυμφόρηση των στελεχών από το μεγάλο διοικητικό φορτίο.

Για τις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών**, δεδομένης της μεγάλης προσέλευσης του ωφελούμενου πληθυσμού, θα πρέπει να ληφθούν πολύ σοβαρά υπόψη κατά τον σχεδιασμό της επόμενης Προγραμματικής Περιόδου, οι ανάγκες που υπάρχουν σχετικά με την παροχή βασικών αγαθών και ειδών πρώτης ανάγκης οι οποίες λόγω των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών της χώρας ολοένα και αυξάνονται. Ο μεγάλος βαθμός ανταπόκρισης των ωφελούμενων στις Δομές αυτές, καθώς και η προστιθέμενη αξία που προσφέρει η λειτουργία τους στο σύνολο της Περιφέρειας,

θα πρέπει να αποτελέσουν έναυσμα για τον σχεδιασμό αντίστοιχων παρεμβάσεων και σε άλλους Δήμους της Περιφέρειας.

Αναφορικά με τα **ΚΗΦΗ**, βασική **πρόταση βελτιστοποίησης των δομών**, είναι να διευρυνθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες των ΚΗΦΗ, καθώς και να παρέχεται **καλύτερη πληροφόρηση** για τις υπηρεσίες και το πρόγραμμα δραστηριοτήτων. Βελτιώσεις σε υποδομές και εξοπλισμούς αναφέρονται, επίσης, ως παράγοντες που θα επηρεάσουν την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Δομών, ενώ θα ήταν χρήσιμη η αξιοποίηση της ήδη υπάρχουσας ωριμότητας της Περιφέρειας σε τέτοιου είδους παρεμβάσεις, για την δημιουργία νέων αντίστοιχων Δομών σε Δήμους που δεν καλύπτονται από το υφιστάμενο Κοινωνικό Δίκτυο. Για την **επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων αναφορικά με τη σύνδεση των Δικαστικών Συμπαραστατών με την αγορά εργασίας** θα πρέπει να υπάρχει λειτουργική συνέργεια ανάμεσα στα ΚΗΦΗ και τις τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης αλλά και το τοπικό παραγωγικό σύστημα, ώστε οι ενδιαφερόμενοι Δικαστικοί Συμπαραστατές των ωφελούμενων να μπορούν (εφόσον το επιθυμούν) να ακολουθήσουν ένα ολοκληρωμένο πακέτο υπηρεσιών που θα στοχεύει τόσο στην ενδυνάμωσή τους ή/και βελτίωση των δεξιοτήτων τους έως και την προώθησή τους στην απασχόληση.

Όσον αφορά τα **Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία**, σημαντική ανάγκη που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον σχεδιασμό του Κοινωνικού Δικτύου για την επόμενη Περίοδο είναι η ανάγκη λειτουργικής συνέργειας ανάμεσα τα ΚΔΗΦ και τις τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης, για την **επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων αναφορικά με τη σύνδεση των Δικαστικών Συμπαραστατών με την αγορά εργασίας**. Επίσης, κρίνεται σημαντική η διατήρηση της συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς και η εδραίωση των δικτυώσεων με φορείς που δεν υπήρξε συστηματική συνεργασία, με σκοπό την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων για την προαγωγή της κοινωνικοποίησης των ηλικιωμένων ατόμων.

Τέλος, σχετικά με την **βελτίωση του τρόπου καταγραφής των ωφελούμενων** όλων των Δομών, μέχρι την ενεργοποίηση του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος για όλες τις Δομές, πέραν του παραμετροποιημένου αρχείου που έχει διαμορφωθεί από την ΕΥΣΕΚΤ και έχει αποσταλεί σε όλες τις Δομές για την καταγραφή του αριθμού των επωφελούμενων ανά έτος, κρίνεται σκόπιμο να υπάρξουν συγκεκριμένες κατευθύνσεις προς τους Δικαιούχους των Δομών αυτών, σχετικά με την ορθή καταγραφή και συγκέντρωση των στοιχείων του εξυπηρετούμενου πληθυσμού, έτσι ώστε να υπάρχει εγκυρότητα στα στοιχεία αυτά και να είναι πλήρως αξιοποιήσιμα.

1 Εισαγωγή

1.1 Πλαίσιο και Στόχοι του Έργου

Η στήριξη της λειτουργίας των Κοινωνικών Δομών στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9 «Πρώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης» στο πλαίσιο των ΠΕΠ 2014-2020, έχει αποτελέσει ένα σημαντικό πυλώνα της άσκησης κοινωνικής πολιτικής στη χώρα κατά τα πρόσφατα έτη. Επιπλέον, η λειτουργία των Κοινωνικών Δομών χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό αποκέντρωσης στη χρηματοδότηση και διαχείρισή τους ως πράξεων των ΠΕΠ 2014-2020, μέσα από τη χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα Αξιολόγηση εξυπηρετεί το γενικό στόχο των αξιολογήσεων όπως προσδιορίζεται στο Άρθρο 54 του Καν. 1303/2013: «οι Αξιολογήσεις πραγματοποιούνται με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της εφαρμογής των προγραμμάτων, καθώς και για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, της απόδοσης και των επιπτώσεών τους», ενώ παράλληλα θα αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για την άσκηση της εθνικής κοινωνικής πολιτικής, καθώς και την προετοιμασία για την επόμενη Προγραμματική περίοδο 2021-2027.

Οι ειδικότεροι στόχοι της Αξιολόγησης Λειτουργίας Κοινωνικών Δομών που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΕΠ Βορείου Αιγαίου 2014-2020 είναι οι ακόλουθοι:

- Να διερευνηθεί πόσο αποδοτικές, ή μη είναι οι παρεμβάσεις ως προς τον τρόπο χρήσης των πόρων
- Να αναλύσει αν επιτεύχθηκαν τα επιθυμητά αποτελέσματα, καθώς και να εντοπίσει τους λόγους για τους οποίους αυτά επιτεύχθηκαν ή δεν επιτεύχθηκαν
- Να εκτιμήσει κατά πόσο έχουν προστιθέμενη αξία οι αξιολογούμενες παρεμβάσεις
- Να εντοπίσει τα σημεία του προγραμματισμού που ενδεχομένως χρειάζονται αναπροσανατολισμό προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι
- Να υποστηρίξει τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη βελτίωση, ή αναθεώρηση των παρεμβάσεων μέχρι τη λήξη της τρέχουσας ΠΠ
- Να υποστηρίξει τη λήψη αποφάσεων για εναλλακτικές παρεμβάσεις
- Να καθοδηγήσει το σχεδιασμό παρεμβάσεων, ανάλογων με τις αξιολογούμενες, στην ΠΠ 2021-2027.

Με βάση τους παραπάνω στόχους, ως Κοινωνικές Δομές στο πλαίσιο του παρόντος εξετάζονται οι παρακάτω Κατηγορίες Δομών:

- Κέντρα Κοινότητας: Στο πλαίσιο του ΕΠΒΑ καταγράφονται πέντε (5) Κέντρα Κοινότητας¹, εκ των οποίων τα τρία (3) με Παράρτημα Ρομά, και ένα με Παράρτημα Ρομά και ΚΕΜ²
- Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών: Στο πλαίσιο του ΕΠΒΑ καταγράφονται τέσσερις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (τέσσερα (4) Κοινωνικά Παντοπωλεία, τρία (3) Κοινωνικά Φαρμακεία)
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ): Στο πλαίσιο του ΕΠΒΕ καταγράφονται δύο (2) ΚΗΦΗ
- Κέντρα Διημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Αναπηρία (ΚΔΗΦ): Στο πλαίσιο του ΕΠΒΑ καταγράφονται δύο (2) ΚΔΗΦ³

Μεθοδολογικά, το έργο περιλαμβάνει τη μελέτη και επεξεργασία πρωτογενών και δευτερογενών δεδομένων. Τα πρωτογενή δεδομένα αντλήθηκαν από έρευνες με ερωτηματολόγια και ομάδες εστιασμένης συζήτησης σε:

- Συντονιστές και Υπευθύνους των Κοινωνικών Δομών
- Στελέχη της ΕΥΔ ΕΠ Βορείου Αιγαίου, Διευθύνσεων Κοινωνικής Μέριμνας και Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Βορείου Αιγαίου

Τα δευτερογενή δεδομένα αφορούν την άντληση στοιχείων από κείμενα στρατηγικής τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, από τις αποφάσεις των ενταγμένων υπό αξιολόγηση πράξεων, από τις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την πορεία υλοποίησης των πράξεων, από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου 2014-2020, από οδηγούς εφαρμογής και λειτουργίας των Δομών κ.α.

Τα παραπάνω πρωτογενή και δευτερογενή δεδομένα θα βοηθήσουν τον Αξιολογητή να απαντήσει στα αξιολογικά κριτήρια που αφορούν τα εξής:

- Συνάφεια και Συνοχή
- Αποτελεσματικότητα
- Αποδοτικότητα
- Προστιθέμενη Αξία

¹ Σημειώνεται ότι υπάρχουν ακόμα δύο ενταγμένες Πράξεις Κέντρων Κοινότητας (Δυτικής Σάμου, Δυτικής Λέσβου), οι οποίες όμως έχουν ενταχθεί μετά το πέρας της χρονικής περιόδου που εξετάζει ο Αξιολογητής.

² Κέντρο Ένταξης Μεταναστών

³ Σημειώνεται ότι υπάρχουν ακόμα δύο ενταγμένες Πράξεις ΚΔΗΦ (ΚΔΗΦ Μέλισσα, ΚΔΗΦ Γέφυρα), οι οποίες όμως εντάχθηκαν μετά το πέρας της χρονικής περιόδου που εξετάζει ο Αξιολογητής.

1.2 Διάρθρωση της Έκθεσης

Η Παρούσα Τελική Έκθεση Αξιολόγησης που αποτελεί το Παραδοτέο 3 του έργου «Τεχνικός Σύμβουλος για την Αξιολόγηση της πορείας της λειτουργίας των Κοινωνικών Δομών του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βορείου Αιγαίου 2014-2020 που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο», με βάση τα αξιολογικά ερωτήματα που παρατίθενται στον Μεθοδολογικό Οδηγό Αξιολόγησης⁴ περιλαμβάνει τις κάτωθι ενότητες:

- **Συνοπτική Παρουσίαση Αξιολογούμενων πηγών πληροφόρησης και Βασικών ευρημάτων**

Στην ενότητα αυτή ο Αξιολογητής παρουσιάζει συνοπτικά τις πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές που αξιοποίησε στο πλαίσιο της αξιολόγησης, καθώς και τα βασικά ευρήματα που προέκυψαν από την πρωτογενή και δευτερογενή έρευνα

- **Αξιολόγηση της Συνάφειας και Συνοχής του Σχεδιασμού των Αξιολογούμενων Παρεμβάσεων**

Στην ενότητα αυτή ο Αξιολογητής με τη βοήθεια εργαλείων όπως οι Μήτρες Συνάφειας, απαντά στα κριτήρια της Συνάφειας και της Συνοχής. Στο πλαίσιο παρουσιάζονται αναλυτικά οι στόχοι των Εθνικών και Περιφερειακών Στρατηγικών που υπηρετούν οι παρεμβάσεις, καθώς και ο βαθμός συνάφειας και συνοχής της λογικής των παρεμβάσεων. Για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το κριτήριο της Συνάφειας και της Συνοχής, ο Αξιολογητής βασίστηκε κυρίως σε δευτερογενείς πηγές ενώ άντλησε πληροφορίες και από πρωτογενείς πηγές.

- **Αξιολόγηση της Αποτελεσματικότητας των Αξιολογούμενων Παρεμβάσεων**

Στην ενότητα αυτή, ο Αξιολογητής αφού επεξεργάστηκε όλα τα απαραίτητα στοιχεία της πορείας υλοποίησης των Πράξεων των Κοινωνικών Δομών, επιχειρεί να απαντήσει σε όλα τα αξιολογικά ερωτήματα τα οποία έχουν να κάνουν με την πρόοδο υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου των παρεμβάσεων, με τον βαθμό επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί ως προς τις εκροές και τα αποτελέσματα, με την εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των στόχων του ΠΕΠ στο τέλος της Προγραμματικής Περιόδου, με το αν υλοποιούνται οι αξιολογούμενες παρεμβάσεις σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό αναφορικά με τις κατηγορίες ωφελούμενων και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, με την αξιολόγηση της καταλληλότητας, της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων και μηχανισμών των αξιολογούμενων παρεμβάσεων αλλά και με τους παράγοντες που ευνοούν ή εμποδίζουν την αποτελεσματικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων με βάση την έως τώρα πορεία υλοποίησής τους. Για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το κριτήριο της Αποτελεσματικότητας ο Αξιολογητής βασίστηκε τόσο σε πρωτογενείς, όσο και σε δευτερογενείς πηγές.

- **Αξιολόγηση της Αποδοτικότητας των Αξιολογούμενων Παρεμβάσεων**

⁴ Οδηγός Αξιολόγησης Κοινωνικών Δομών που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ Βορείου Αιγαίου 2014-2020, Ιούλιος 2020, ΕΥΣΕΚΤ

Στην εν λόγω ενότητα ο Αξιολογητής αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία που έλαβε από την ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των αξιολογούμενων Πράξεων επιχειρεί να απαντήσει στα αξιολογικά ερωτήματα που αφορούν την αποδοτικότητα των παρεμβάσεων και κατά πόσον οι παρεμβάσεις υλοποιούνται αποτελεσματικά σε σχέση με το κόστος, αλλά και την διαφοροποίηση του μοναδιαίου κόστους / αποδοτικότητας των αξιολογούμενων παρεμβάσεων σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό τους. Για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το κριτήριο της Αποδοτικότητας, ο Αξιολογητής βασίστηκε κυρίως σε Δευτερογενή δεδομένα που συνέλλεξε.

- **Αξιολόγηση της Προστιθέμενης Αξίας των Αξιολογούμενων Παρεμβάσεων**

Στην ενότητα αυτή, ο Αξιολογητής επιχειρεί να απαντήσει σε ερωτήματα σχετικά με την προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων και συγκεκριμένα να καταγράψει ποια είναι η προστιθέμενη αξία των αξιολογούμενων παρεμβάσεων στην υφιστάμενη εθνική κοινωνική πολιτική, ποιες αλλαγές / βελτιώσεις επέφεραν οι αξιολογούμενες παρεμβάσεις στις ομάδες στόχο στις οποίες απευθύνονται, πόσο αποτελεσματικά λειτούργησε η δικτύωση και η συνεργασία των Δομών της Περιφέρειας με τα Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα σε σχέση με ότι είχε αρχικά σχεδιαστεί και πόσο λειτούργησαν οι παραπομπές των ωφελούμενων μεταξύ των Δομών και ποια προβλήματα παρουσιάστηκαν. Για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το κριτήριο της Προστιθέμενης Αξίας, ο Αξιολογητής βασίστηκε τόσο σε πρωτογενείς, όσο και σε δευτερογενείς πηγές.

- **Παρουσίαση βασικών συμπερασμάτων και προτάσεων για την βελτίωση της Αποτελεσματικότητας και Αποδοτικότητας των αντίστοιχων μελλοντικών παρεμβάσεων**

Στην εν λόγω ενότητα ο Αξιολογητής, παραθέτει τα συμπεράσματα και τις προτάσεις του σχετικά με την βελτίωση της Αποτελεσματικότητας και της Αποδοτικότητας παρεμβάσεων που θα σχεδιαστούν στο μέλλον.

- **Βιβλιογραφία**

Στην ενότητα της Βιβλιογραφίας ο Αξιολογητής παρουσιάζει αναλυτικά όλες τις βιβλιογραφικές πηγές που αξιοποιήθηκαν, στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης.

- **Παράρτημα**

Στο Παράρτημα του παρόντος ο Αξιολογητής έχει συμπεριλάβει όλες τις βασικές επεξεργασίες πινάκων στις οποίες προχώρησε κατά την εκπόνηση του Παραδοτέου, ενώ παρουσιάζει την ανάλυση των ερευνών πεδίου που διεξήχθησαν στους ωφελούμενους του Κοινωνικού Δικτύου της Περιφέρειας.

2 Συνοπτική Παρουσίαση Αξιοποιούμενων πηγών πληροφόρησης

2.1 Παρουσίαση των πηγών άντλησης δευτερογενών δεδομένων και των βασικών στοιχείων – ευρημάτων

Ο Αξιολογητής προκειμένου να συνθέσει την παρούσα Έκθεση και να δώσει σαφείς απαντήσεις στα αξιολογικά ερωτήματα ανά κριτήριο, αξιοποίησε δευτερογενή δεδομένα.

Οι δευτερογενείς πηγές που αξιοποιήθηκαν, είναι οι κάτωθι:

- Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΕΣΚΕ) – (2018)
- Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Βορείου Αιγαίου (ΠΕΣΚΕ)
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου 2014-2020
- Ετήσια Έκθεση ΕΠ Βορείου Αιγαίου για το 2019
- Έγγραφα Εξειδίκευσης του ΠΕΠ
- Προσκλήσεις της ΕΥΔ για την υποβολή προτάσεων ένταξης Πράξεων Κοινωνικών Δομών
- Αποφάσεις Ένταξης Πράξεων
- Τεχνικά Δελτία Πράξεων
- Στοιχεία ΟΠΣ για την Πορεία Υλοποίησης των πράξεων έως 31/12/2019
- Προϋποθέσεις ίδρυσης και Λειτουργίας Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)
- Οδηγός Εφαρμογής και Λειτουργίας Κέντρων Κοινότητας, ΕΥΣΕΚΤ, Μάιος 2016
- Οδηγός Εφαρμογής και Λειτουργίας Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών
- Καθορισμός ελάχιστων προδιαγραφών λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας, ΚΥΑ Δ23/ΟΙΚ. 14435-1135/29.03.2016, ΦΕΚ 854, Τεύχος β', 30.3.2016 και τροποποίηση αυτού.
- Τροποποίηση της ΚΥΑ Δ23/ΟΙΚ. 14435-1135/2016 «Καθορισμός ελάχιστων προδιαγραφών λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας», ΚΥΑ Δ25/οικ.22052/25, ΦΕΚ 1801, Τεύχος Β', 24.5.2017
- Καθορισμός προδιαγραφών λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας, ΚΥΑ Δ14 /15834/237, ΦΕΚ 1344, Τεύχος Β', 19.4.2019.
- Πρόγραμμα Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (Άρθρο 235 του Ν.4389/2016, ΦΕΚ 94 Τεύχος Α', 27.05.2016) (μετονομασία σε Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα με το άρθρο 29 του ν. 4659/2020).
- Οδηγός Εφαρμογής & Λειτουργίας Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών, ΕΥΣΕΚΤ, Ιούνιος 2016
- Δεδομένα ωφελούμενων από ΗΔΙΚΑ και Δικαιούχους Πράξεων, με την απαιτούμενη πρόνοια για προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου περί προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου περί προσωπικών δεδομένων.
- Τροποποίηση της αριθμ. Π1γ/ΑΓΠ/οικ. 14963/9.10.2001 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 1397/τ. Β'/2001) «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας

Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις και Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ΦΕΚ 914, Τεύχος Β', 15.4.2013.

- Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής των Πράξεων α) «Ενέργειες στήριξης ηλικιωμένων ατόμων που χρήζουν βοήθειας για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των εμμέσως ωφελούμενων ατόμων» και β) «Ενέργειες ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και βελτίωσης της ποιότητας ζωής ηλικιωμένων και ατόμων που χρήζουν κατ' οίκον βοήθειας», στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς για την Προγραμματική Περίοδο 2007–2013», ΚΥΑ 60292/2158, ΦΕΚ 1724, Τεύχος Β', 27.8.2008, όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 0.18975/οικ.3.313/21.10.2010 (ΦΕΚ 1683/Β/22.10.2010) και την ΚΥΑ 1.8011/οικ. 3.1414/9.6.2011 (ΦΕΚ 1231/Β/14.6.2011).
- Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για την ίδρυση, λειτουργία και μεταβίβαση Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης από φυσικά ή Ν.Π.Ι.Δ., ΠΔ 395/1993, ΦΕΚ 166, Τεύχος Α', 28.9.1993.
- Προδιαγραφές λειτουργίας κέντρων αποθεραπείας – αποκατάστασης για την παροχή ιατρικών και λοιπών φροντίδων, ΥΑ Π4α/οικ. 4633/29-09-1993, ΦΕΚ 789, Τεύχος Β', 6.10.1993.
- Καθορισμός ειδικού νοσηλίου των Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Κλειστής και Ημερήσιας Νοσηλείας, ΠΔ 383/2002, ΦΕΚ 332, Τεύχος Α', 30.12.2002.

2.1.1 Βασικά στοιχεία – ευρήματα από την δευτερογενή έρευνα

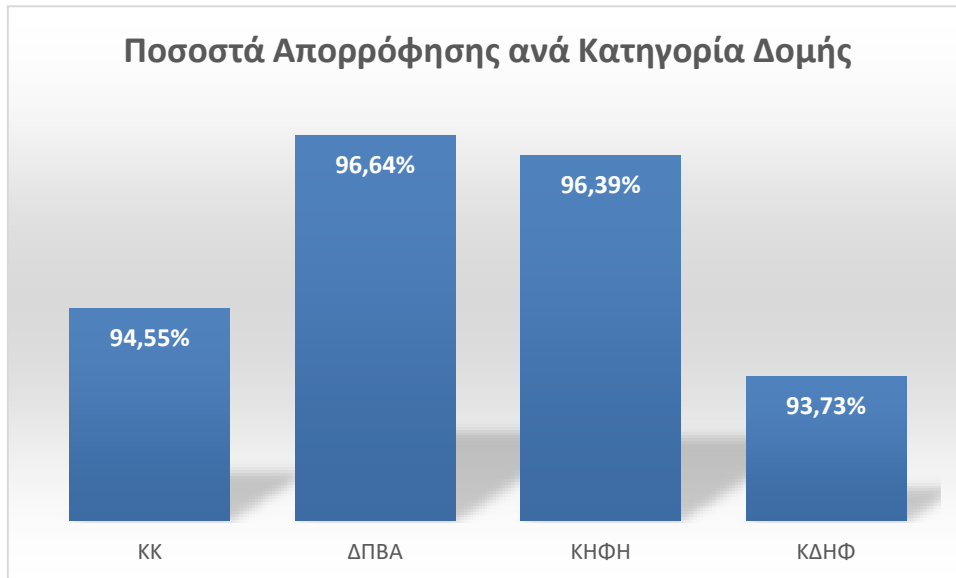
Κατόπιν μελέτης των παραπάνω στοιχείων και σχετικά με τα Κριτήρια της Συνάφειας & τη Συνοχής, της Αποτελεσματικότητας, της Αποδοτικότητας και της Προστιθέμενης Αξίας, βασικά ευρήματα του Αξιολογητή αφορούν τα κάτωθι:

A. Συνάφεια και Συνοχή

- Οι Κοινωνικές Δομές, αποτελούν συνισταμένη εθνικών στρατηγικών όπως η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, η Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά, η Εθνική Στρατηγική για την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των επιμέρους ομάδων στόχου (άτομα σε συνθήκες φτώχειας, μετανάστες, Ρομά, κ.λπ.).
- Οι Κοινωνικές Δομές παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνάφειας με την Περιφερειακή Στρατηγική. Είναι αξιοσημείωτος ο κρίσιμος ρόλος που καλούνται να υποστηρίξουν τα Κέντρα Κοινότητας για την κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση καθώς αναδεικνύονται ως η «καρδιά» του συστήματος κοινωνικής ένταξης. Επιπλέον, τα Κέντρα Κοινότητας συνεργούν σε υψηλό βαθμό με όλες τις κοινωνικές δομές καθώς αποτελούν την βασική «Πύλη» εισόδου και διασύνδεσης των ωφελούμενων με όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες της Περιφέρειας.
- Οι Κοινωνικές Δομές, παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνάφειας με τις ανάγκες των ομάδων στόχου και «συμπορεύονται», παρά τις διαφορετικές στοχεύσεις σε πληθυσμούς, με κύρια αποστολή την άρση των εμποδίων της κοινωνικής ένταξης και αντιμετώπισης των φαινομένων αποκλεισμού και περιθωριοποίησης.

B. Αποτελεσματικότητα

- Στο σύνολο των αξιολογούμενων παρεμβάσεων σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος, το ποσοστό απορρόφησης ανέρχεται στο **1,05 %** δεδομένου ότι ο συνολικός προϋπολογισμός των παρεμβάσεων δεσμεύει το **1,34%** του προϋπολογισμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος, ενώ σε επίπεδο πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου το ποσοστό απορρόφησης ανέρχεται στο **7,94%**, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο συνολικός προϋπολογισμός των παρεμβάσεων δεσμεύει το **8,34%** των διαθέσιμων πόρων του εν λόγω ταμείου.
- Σε επίπεδο Πράξεων, παρατηρείται ότι η απορρόφηση κυμαίνεται από **82,94%** έως **107,93%**, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό απορρόφησης στο σύνολο των αξιολογούμενων πράξεων, με βάση τις δαπάνες μέχρι 31/12/2019 ανέρχεται στο **95,20%**.
- Τα ποσοστά απορρόφησης που καταγράφονται ανά κατηγορία δομής είναι:

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019)

- Σε επίπεδο **Κατηγορίας Δομής** ο δείκτης που αφορά των αριθμό υποστηριζόμενων δομών (**05502**) έχει επιτευχθεί κατά **100%** δεδομένου ότι υλοποιήθηκε το σύνολο των δομών που έχει ενταχθεί. Και στις τέσσερις **Κατηγορίες Δομής** ο δείκτης που αφορά τον αριθμό επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών (**05503**) έχει υπερκαλυφθεί. Ειδικότερα στα **Κέντρα Κοινότητας**, στις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών**, στα **ΚΗΦΗ** και στα **ΚΔΗΦ**, ο εν λόγω δείκτης έχει υπερκαλυφθεί κατά **1.897,07%** και **142.38%**, **113.46%** και **143,33%** αντιστοίχως. Σχετικά με τον δείκτη αποτελέσματος που αφορά τον αριθμό των δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες (**05504**), στα Κέντρα Κοινότητας ικανοποιείται κατά **40%** δεδομένου ότι μόνο δύο (2) από τις πέντε (5) δομές κατέγραψε διευρυμένες υπηρεσίες σε όλους τους Πυλώνες Υπηρεσιών, ενώ στις υπόλοιπες Κατηγορίες Δομών δεδομένου ότι δεν πληρούν μέχρι στιγμής το κριτήριο της λειτουργίας του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος, ο δείκτης αυτός είναι μηδενικός.

Γ. Αποδοτικότητα

- Το σύνολο των **Κέντρων Κοινότητας** λειτουργεί με οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους. Από τις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών** οι πέντε λειτουργούν με απόκλιση (στις δύο από αυτές με σημαντική) από τα προκαθορισμένα κόστη, ενώ οι υπόλοιπες δύο λειτουργούν με οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους. Τόσο οι δύο δομές ΚΗΦΗ όσο και οι δύο δομές ΚΔΗΦ λειτουργούν με υψηλά ποσοστά απόκλισης από τα προκαθορισμένα κόστη.
- Στην περίπτωση των **Κέντρων Κοινότητας**, παράγοντες που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην λειτουργία των Δομών με οικονομικότερους όρους από τα προκαθορισμένα κόστη, σύμφωνα με τον αξιολογητή, είναι ο

επαρκής σωρευτικός αριθμός ωφελούμενων, η μεγάλη προσέλευση του οποίου υπαγορεύεται από την ανάγκη του πληθυσμού αυτού για την κάλυψη αναγκών που σχετίζονται με την παροχή κοινωνικής στήριξης.

- Στις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών**, παράγοντας που έπαιξε καθοριστικό ρόλο, τόσο θετικά αλλά και αρνητικά από την έλλειψή του, στην λειτουργία των Δομών, με οικονομικότερους όρους ή με απόκλιση αντίστοιχα, φαίνεται να είναι η μεγάλη ή μη προσέλευση του ωφελούμενου πληθυσμού στις περισσότερες από δομές η οποία υπαγορεύεται από την ανάγκη του πληθυσμού αυτού για την κάλυψη αναγκών που σχετίζονται με την παροχή ειδών πρώτης ανάγκης αλλά και φαρμάκων. Θα πρέπει να επαναξιολογηθεί αυτό το σημείο προκειμένου να ληφθεί υπόψη κατά την υλοποίηση αντίστοιχων δομών στα πλαίσια εφαρμογής της Νέας Προγραμματικής Περιόδου.
- Όσον αφορά τις Δομές των **ΚΗΦΗ και των ΚΔΗΦ**, αν και λειτουργούν με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη, δεδομένου ότι η υλοποίηση του οικονομικού αντικειμένου κινείται σε πολύ καλά επίπεδα, δεν καταγράφηκαν αξιοσημείωτοι παράγοντες που να επηρεάζουν την αποδοτικότητα των δομών.

Δ. Προστιθέμενη Αξία

- Τα **Κέντρα Κοινότητας** με τη λειτουργία τους κατάφεραν να ενεργοποιήσουν μέρος των υπηρεσιών τους και να απευθυνθούν σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού όπως άτομα στο κατώφλι της φτώχειας, άτομα που κινδυνεύουν από φτώχεια, ΡΟΜΑ, μετανάστες κ.ο.κ, κυρίως για την παροχή επιδομάτων ή/και προώθησης των ατόμων στον κατάλληλο φορέα πρόνοιας. Οι δομές αυτές παρείχαν, μέσω του εξειδικευμένου προσωπικού τους, υπηρεσίες, στις ευάλωτες ομάδες, ακόμη και σε δήμους που δεν υπήρχαν μέχρι πρόσφατα κοινωνικές υπηρεσίες, κατεβάζοντας την κοινωνική πολιτική στην τοπική κλίμακα. Το γεγονός αυτό *επέφερε αλλαγή στην ζωή των δημοτών* καθώς η κοινωνική κρατική πολιτική απέκτησε πιο έντονη τοπική παρουσία.
- Στις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών** αποτελούν βασικά εργαλεία για την καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας, εξυπηρετώντας τους δικαιούχους τους είτε μέσω της παροχής αγαθών και μερίδων φαγητού είτε μέσω της παροχής φαρμάκων και παρα- φαρμακευτικών προϊόντων συμβάλλουν προσθετικά στην Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη.
- Τα **ΚΗΦΗ** εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση των ηλικιωμένων αλλά και των άλλων μελών της οικογένειας, διατηρώντας τη συνοχή της οικογένειας. Με αυτό το σκεπτικό, η λειτουργία των ΚΗΦΗ έχει άμεση σωρευτική θετική επίδραση στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στο πλαίσιο της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής.
- Τα **ΚΔΗΦ** με την παροχή φροντίδας και υποστήριξης σε άτομα με ειδικές ανάγκες, ωθούν την ένταξη των ατόμων αυτών στην κοινωνική ζωή και ενισχύουν την προσπάθεια για την καταπολέμηση των διακρίσεων, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην επίτευξη των στόχων της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής.

2.2 Παρουσίαση των Πρωτογενών Ερευνών που διενεργήθηκαν και των βασικών ευρημάτων τους

Στην υποενότητα αυτή γίνεται συνοπτική παρουσίαση των πρωτογενών ερευνών που διενεργήθηκαν, καθώς και αναφορά σε κάποια από τα βασικά ευρήματα. Οι πρωτογενείς έρευνες που διενεργήθηκαν αφορούσαν έρευνες με ερωτηματολόγια και με ομάδες εστιασμένης συζήτησης (Focus Group).

Οι έρευνες που διενεργήθηκαν με ερωτηματολόγια έγιναν:

- σε Συντονιστές Κέντρων Κοινότητας: Η έρευνα διεξήχθη στους συντονιστές των πέντε (5) Κέντρων Κοινότητας της Περιφέρειας.
- σε Συντονιστές Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών: Η έρευνα διεξήχθη στους Συντονιστές τεσσάρων (4) Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών (Κοινωνικά Παντοπωλεία, Κοινωνικά Φαρμακεία)
- σε Υπευθύνους Δομών ΚΗΦΗ: Η έρευνα διενεργήθηκε στους Υπευθύνους των δύο (2) Δομών ΚΗΦΗ που εδρεύουν στην Περιφέρεια.
- σε Υπευθύνους Έργων ΚΔΗΦ: Η έρευνα διενεργήθηκε στους δύο (2) Υπευθύνους Δομών ΚΔΗΦ.
- Σε δείγμα ωφελούμενων των Κέντρων Κοινότητας
- Σε δείγμα ωφελούμενων των Κοινωνικών Παντοπωλείων και στο σύνολο των ωφελούμενων των Κοινωνικών Φαρμακείων
- Στο σύνολο των ωφελούμενων ή των δικαστικών συμπαραστατών των ΚΗΦΗ ανά περίπτωση.
- Στο σύνολο των ωφελούμενων ή των δικαστικών συμπαραστατών των ΚΔΗΦ ανά περίπτωση.

Οι έρευνες που διενεργήθηκαν μέσω Ομάδων Εστιασμένης Συζήτησης αφορούσαν:

- Μία (1) Ομάδα Εστιασμένης Συζήτησης με Συντονιστές των Κέντρων Κοινότητας. Στην εν λόγω Ομάδα Εστιασμένης Συζήτησης συμμετείχαν Συντονιστές από πέντε (5) Κέντρα Κοινότητας της Περιφέρειας.
- Μία (1) Ομάδα Εστιασμένης Συζήτησης με Στελέχη της ΕΥΔ ΕΠ Βορείου Αιγαίου.
- Μία (1) Ομάδα Εστιασμένης Συζήτησης με στελέχη των Διευθύνσεων Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου αλλά και του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Βορείου Αιγαίου.

Στην Υποενότητα που ακολουθεί γίνεται αναφορά στα βασικά ευρήματα των πρωτογενών ερευνών που διενέργησε ο Αξιολογητής.

2.2.1 Βασικά ευρήματα Πρωτογενών ερευνών

Ευρήματα από τις έρευνες πεδίου σε Συντονιστές – Υπευθύνους Δομών, Στελέχη της ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, Διεύθυνση Κοινωνική Μέριμνα και Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Στην εν λόγω Υποενότητα ο Αξιολογητής παρουσιάζει συνοπτικά τα συμπεράσματα των πρωτογενών ερευνών στους Συντονιστές και τους Υπευθύνους των Δομών, σε Στελέχη της ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, αλλά και της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας και του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου αυτής, ανά κατηγορία Δομής :

Κέντρα Κοινότητας:

- **Σημαντικότητα της Παρέμβασης:** Βασικό εύρημα αποτελεί το γεγονός ότι οι εν λόγω νέες παρεμβάσεις, είχαν σύμφωνα με τους Συντονιστές, σημαντική συνεισφορά, στο κοινωνικό έργο της Περιφέρειας κυρίως σε Δήμους που δεν διέθεταν Κοινωνική Υπηρεσία, παρά μόνο κάποια προγράμματα όπως το «Βοήθεια στο Σπίτι». Οι παρεμβάσεις των Κέντρων Κοινότητας αποτέλεσαν σημείο αναφοράς και συνάντησης όλων των ειδικών ομάδων πληθυσμού που πλήττονται από την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, και γενικότερα των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού της Περιφέρειας.
- **Συνεργασίες με άλλους φορείς:** Αναφορικά με τη συνεργασία των Κέντρων Κοινότητας με άλλους φορείς, καταγράφηκαν συνεργασίες με Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, Κοινωνικές Υπηρεσίες Μονάδων Υγείας, Δομές στήριξης γυναικών/θυμάτων διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων, Κοινωνικές Συμπράξεις Προγράμματος ΤΕΒΑ και τα Κέντρα Κοινότητας άλλων περιοχών.
- **Μέτρα κατά την περίοδο Πανδημίας:** Ως μέτρα που ελήφθησαν για την εξυπηρέτηση των ωφελούμενων κατά την περίοδο της Πανδημίας, καταγράφηκαν από την πλειονότητα των Κέντρων Κοινότητας, ο προγραμματισμός ραντεβού και συνεδριών, αλλά και υποδοχή αιτήσεων με ηλεκτρονικά μέσα.
- **Επιπτώσεις στη λειτουργία της Δομής από την Πανδημία:** Επιπτώσεις που καταγράφηκαν αφορούν τα κάτωθι:
 - Τη δυσκολία ενημέρωσης του συνόλου των ωφελούμενων για το διάστημα επανυποβολής των αιτήσεων προνοιακών παροχών.
 - Την έλλειψη ενημέρωσης για τις αρμοδιότητες της δομής με την έλευση της πανδημίας
 - Την αύξηση των αιτημάτων των επιδομάτων
 - Τον υπερβολικό φόρτο εργασίας
 - Την άρνηση των πολιτών να μεταβούν στα Κέντρα Κοινότητας λόγω της πανδημίας
- **Στελέχωση:** Γενικότερα η στελέχωση που καταγράφηκε κρίνεται ικανοποιητική. Βασικές ελλείψεις που εντοπίστηκαν έχουν να κάνουν με την απουσία ψυχολόγου σε μία (1) από τις δομές των Κέντρων Κοινότητας η οποία όμως αντικαθίσταται από την παρουσία δεύτερου Κοινωνικού Λειτουργού στη Δομή, σύμφωνα με τις ειδικότητες που ορίζονται ως υποχρεωτικές από τον Οδηγό Λειτουργίας των Δομών, αλλά και η έλλειψη

Διαμεσολαβητή Ρόμα σε τρεις (3) από τις τέσσερις (4) δομές που διαθέτουν Παραρτήματα, όπως και η έλλειψη διαπολιτισμικού μεσολαβητή στο Κέντρο Ένταξης Μεταναστών που λειτουργεί στη Λέσβο.

- **Επιμόρφωση στελεχών:** Παραπάνω από το 50% των Δομών, φαίνεται να διαθέτουν από τρία (3) έως και επτά (7) επιμορφωμένα στελέχη για τις ανάγκες άσκησης των καθηκόντων τους, με εξαίρεση μια δομή που σύμφωνα με τον Συντονιστή της, δηλώνει μόνο ένα στέλεχος με επιμόρφωση ή κατάρτιση.
- **Προβλήματα κατά την άσκηση καθηκόντων:** Τα βασικά προβλήματα που καταγράφηκαν στην πλειονότητα των Συντονιστών, αφορούν το Μεγάλο Διοικητικό Φορτίο, και την έλλειψη Χρόνου για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών συντονισμού, κοινωνικής ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και ποιοτικών υπηρεσιών προς τους ωφελούμενους
- **Ωφελούμενος Πληθυσμός:** Όπως καταγράφηκε από τις απαντήσεις των συντονιστών, ο αριθμός του εξυπηρετούμενου πληθυσμού ήταν πολύ μεγαλύτερος από αυτόν που είχε προβλεφθεί κατά τον σχεδιασμό των δομών. Η διαφοροποίηση αυτή οφείλεται στην αυξημένη ανάγκη του ωφελούμενου πληθυσμού για την λήψη Προνοιακών επιδομάτων και οικονομικής ενίσχυσης για την κάλυψη βασικών αναγκών. Σημειώνεται ότι όπως τόνισαν οι Συντονιστές, ο αυξημένος αριθμός ωφελούμενων οδηγεί σε μεγάλο διοικητικό φορτίο αλλά και στην έλλειψη χρόνου για την ενεργοποίηση και των άλλων δύο Πυλώνων Υπηρεσιών.
- **Ενεργοποίηση Ομάδων Υπηρεσιών (Πυλώνων):** Οι Ομάδες – Κατηγορίες Υπηρεσιών στις οποίες αφιερώνεται ο περισσότερος χρόνος από τα στελέχη είναι στην πλειονότητα των Κέντρων Κοινότητας, ο Πυλώνας Α: Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των Πολιτών και ο Πυλώνας Γ: Παροχή Υπηρεσιών για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και τη διασφάλιση της Κοινωνικής Ένταξης των ωφελούμενων, ενώ λιγότερος χρόνος αφιερώνεται σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών στον Πυλώνα Υπηρεσιών Β.
- **Υπηρεσίες με μεγάλη ζήτηση από Ρομά και μετανάστες:** Όπως καταγράφηκε από τις απαντήσεις των Συντονιστών των Δομών, στις περιπτώσεις όπου οι δομές διαθέτουν Παραρτήματα Ρομά (τέσσερις δομές) και Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (μία δομή), οι ωφελούμενοι προσέρχονται στις δομές κυρίως για υπηρεσίες σχετικά με το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (πρώην ΚΕΑ) αλλά και σχετικά με πληροφόρηση και παραπομπή σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης.
- **Δίκτυο Εθελοντών:** Όπως καταγράφηκε καμία από τις Δομές των Κέντρων Κοινότητας που λειτουργούν στην Περιφέρεια δεν έχει ενεργοποιήσει τον εθελοντισμό.
- **Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα:** Η εν λόγω πλατφόρμα των Κέντρων Κοινότητας χαρακτηρίστηκε ως δύσχρηστη και αργή από το σύνολο των Δομών. Καταγράφηκε η μη δυνατότητα διατήρησης και εξαγωγής στατιστικών στοιχείων από το σύστημα με αποτέλεσμα αυτό να συνεπάγεται επιπλέον φόρτο εργασίας για τα στελέχη της κάθε δομής. Αξίζει να αναφερθεί η έλλειψη ενημέρωσης και εκπαίδευσης των στελεχών αναφορικά με το εν λόγω σύστημα, γεγονός που κάνει τον χειρισμό του ακόμα πιο δύσκολο.

Επιπλέον, η μη αποτελεσματική χρήση της εν λόγω πλατφόρμας δημιουργεί πρόβλημα στα στελέχη των Δομών σχετικά με την παρακολούθηση του αριθμού των εξυπηρετούμενων πολιτών και την συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων για τον υπολογισμό του αντίστοιχου δείκτη εξυπηρετούμενων από την κάθε δομή. Για την κάλυψη της ανάγκης καταγραφής του αριθμού των ωφελούμενων που εξυπηρετούνται από τις δομές, τα στελέχη χρησιμοποιούν συμπληρωματικά αρχεία (πίνακες excel)⁵.

- **Ανάγκες:** Καταγράφηκαν ανάγκες ανά περίπτωση που σχετίζονται με την έλλειψη οχημάτων για την εύκολη μετακίνηση των στελεχών σε απομακρυσμένα σημεία που κατοικούν οι ωφελούμενοι, η ανάγκη στενότερης συνεργασίας των Δομών με φορείς απασχόλησης αλλά και άλλες Κοινωνικές Δομές, όπου αυτές υπάρχουν, όπως και η ανάγκη ύπαρξης κατευθύνσεων προς τους Συντονιστές και τους Δικαιούχους των Δομών σχετικά με την καταγραφή ωφελούμενων.

Κοινωνικά Φαρμακεία (Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών):

- **Στελέχωση:** Σχετικά με την στελέχωση των Κοινωνικών Φαρμακείων, όπως καταγράφηκε από τα ερωτηματολόγια, η μόνη βασική έλλειψη είναι σε μία από τις Δομές η απουσία Κοινωνικού Λειτουργού. Σε γενικές γραμμές στο σύνολο των δομών η στελέχωση κρίνεται ικανοποιητική.
- **Άσκηση Καθηκόντων Συντονιστή - Στελεχών:** Σχετικά με την άσκηση των καθηκόντων των Συντονιστών ως σημαντικότερα προβλήματα καταγράφηκαν το μεγάλο διοικητικό φορτίο αλλά και η έλλειψη χρόνου για ποιοτικότερες υπηρεσίες. Ως προς την άσκηση των καθηκόντων των Στελεχών των δομών, ως σημαντικότερα προβλήματα καταγράφηκαν, τα προβλήματα συνεργασίας με τα Κέντρα Κοινότητας, τα προβλήματα συνεργασίας με Δικαιούχο, και τα προβλήματα Συντονισμού/Συνεργασίας με συμπράττοντα τον Δήμο ή την Κοινωνική Υπηρεσία, ενώ ακολουθούν τα προβλήματα με τους Δικαιούχους.
- **Προμήθεια Φαρμάκων:** Ως κύρια πηγή προμήθειας Φαρμάκων καταγράφηκε η κινητοποίηση των πολιτών, ενώ ως δευτερεύουσα, οι αγορές που πραγματοποιούνται από τη Δομή και η κινητοποίηση συλλογικών φορέων.
- **Ωφελούμενος Πληθυσμός:** Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών στην πλειονότητα των Δομών, ο αριθμός ωφελούμενων είναι μεγαλύτερος από αυτόν που είχε αρχικά σχεδιαστεί. Η απόκλιση αυτή έχει να κάνει με την μη αναμενόμενη προσέλευση των ωφελούμενων στις δομές, λόγω των καθημερινών αναγκών που χρειάζεται να καλύψουν.
- **Υλοποίηση Οικονομικού Αντικειμένου:** Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συντονιστών των Δομών, σε καμία από τις δομές δεν καταγράφηκαν καθυστερήσεις στην υλοποίηση του οικονομικού αντικειμένου.

⁵ Για την κάλυψη της ανάγκης καταγραφής του αριθμού των ωφελούμενων από τις Δομές, μέχρι το 2018, τα Κέντρα Κοινότητας είχαν αναπτύξει δικά τους συστήματα καταγραφής το καθένα, ενώ από το 2019 χρησιμοποιούν Πίνακα (Excel) που σχεδιάστηκε από την ΕΥΣΕΚΤ και διανεμήθηκε στο σύνολο των ΚΚ της χώρας, ώστε να καλυφθεί προσωρινά η ανάγκη ενιαίου τρόπου καταγραφής, των ωφελούμενων, ωστόσο βελτιωθεί και ενεργοποιηθεί πλήρως το Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα για το σύνολο των Δομών.

- **Μέτρα και προβλήματα κατά την περίοδο Πανδημίας:** Τα μέτρα που ακολουθήθηκαν κατά την περίοδο της εξάπλωσης της πανδημίας για την εξυπηρέτηση των ωφελούμενων, αφορούσαν στην πλειονότητα των δομών, την υποδοχή αιτήσεων με άλλα απλά ηλεκτρονικά μέσα αλλά και την χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την υποδοχή των αιτήσεων. Προβλήματα που προέκυψαν κατά την περίοδο εξάπλωσης της πανδημίας, αφορούσαν τα κάτωθι:
 - Την αύξηση των αιτημάτων στήριξης και των αναγκών.
 - Τη μείωση των χορηγιών/δωρεών από τις τοπικές επιχειρήσεις.
 - Τη μείωση του αριθμού των ωφελούμενων
 - Τη μη φυσική παρουσία για παραλαβή υλικού,
 - Τη δυσκολία στην διαδικασία της αίτησης

Κοινωνικά Παντοπωλεία (Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών):

- **Στελέχωση:** Στο σύνολο των Δομών, οι ελλείψεις που καταγράφηκαν σχετικά με τις υποχρεωτικές ειδικότητες που στελεχώνουν μία δομή Κοινωνικού Παντοπωλείου, αφορούν την έλλειψη Κοινωνικού Λειτουργού σε δύο (2) από τις τέσσερις (4) δομές που εδρεύουν στην Περιφέρεια.
- **Προβλήματα στην άσκηση των καθηκόντων του Συντονιστή:** Τα βασικότερα προβλήματα που καταγράφηκαν αφορούν την έλλειψη χρόνου για ποιοτικές υπηρεσίες συντονισμού, το μεγάλο διοικητικό φορτίο και προβλήματα συντονισμού/συνεργασίας με συμπράττοντα την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου.
- **Προβλήματα στην άσκηση των καθηκόντων των Στελεχών:** Τα προβλήματα που καταγράφηκαν είναι τα κάτωθι:
 - Συνεργασία με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων
 - Συνεργασία με τα Κέντρα Κοινότητας.
 - Εργασιακά Θέματα.
 - Η έλλειψη χρόνου για την προσέλκυση χορηγών/ εθελοντών και την διασύνδεση με την Κοινότητα.
 - Προβλήματα Συνεργασίας/Επικάλυψης Αρμοδιοτήτων με στελέχη της Δομής.
- **Ωφελούμενος πληθυσμός:** Όπως προέκυψε από τις απαντήσεις των Συντονιστών, η πλειονότητα των δομών εξυπηρετεί μεγαλύτερο αριθμό ωφελούμενων από αυτόν που είχε σχεδιαστεί λόγω των αυξημένων αναγκών των ωφελούμενων για την παροχή βασικών αγαθών.
- **Μέτρα κατά την περίοδο της Πανδημίας:** Τα μέτρα που λήφθηκαν κατά την περίοδο εξάπλωσης της Πανδημίας αφορούσαν στην πλειοψηφία των δομών τον προγραμματισμό ραντεβού για την διανομή αγαθών.
- **Επιπτώσεις της Πανδημίας στη λειτουργία της Δομής:** Οι βασικές επιπτώσεις που καταγράφηκαν αφορούν τα κάτωθι:
 - Η αύξηση των αιτημάτων στήριξης και των αναγκών.
 - Η μείωση των χορηγιών από τις τοπικές επιχειρήσεις.
 - Δυσκολίες την πραγματοποίηση δράσεων.
 - Υποχώρηση του εθελοντισμού.

- **Συνεργασίες με άλλους φορείς:** Όπως καταγράφηκε η πλειονότητα των δομών υλοποίησε συνεργασίες σύμφωνα με το σχέδιο δικτύωσης με τους εξής φορείς: Άλλες Κοινωνικές Υπηρεσίες/Δομές, Συλλόγους και Οργανώσεις πολιτών, Σχολεία.

Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ):

- **Στελέχωση:** Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Υπευθύνων των Δομών, δεν καταγράφηκαν ελλείψεις στη στελέχωση της Δομής. Επομένως στις Δομές των ΚΗΦΗ καταγράφεται πληρότητα ως προς τη στελέχωση.
- **Ωφελούμενος Πληθυσμός:** Ο αριθμός του ωφελούμενου πληθυσμού που εξυπηρετεί το σύνολο των δομών, σε γενικές γραμμές ταυτίζεται με τον αριθμό πληθυσμού για τον οποίο σχεδιάστηκαν οι Δομές.
- **Μέτρα που λήφθηκαν κατά την εξάπλωση της πανδημίας:** Τα μέτρα που ακολουθήθηκαν κατά την περίοδο της εξάπλωσης της πανδημίας αφορούσαν την εφαρμογή πρόσθετων μέτρων υγιεινής, την προφύλαξη των ωφελούμενων και τη χρήση μέσων προστασίας τους (απολύμανση χεριών, χρήση μάσκας κλπ.), καθώς και η τηλεφωνική εξυπηρέτηση και η κατ' οίκον εξυπηρέτηση σε επείγουσες περιπτώσεις πάντα με τα απαραίτητα μέτρα προστασίας.
- **Συνεργασία με άλλους Φορείς:** Όπως καταγράφηκε, οι Δομές υλοποίησαν δράσεις συνεργασίας σύμφωνα με το Σχέδιο Δικτύωσης με τους εξής φορείς: με Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, με άλλες δομές Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ), με εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων με εστίαση στην ειδική αγωγή και τέλος τα νοσοκομεία.

Κέντρα Διημέρευσης Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ):

- **Στελέχωση:** Γενικότερα καταγράφεται πληρότητα στη στελέχωση των Δομών, με εξαίρεση την απουσία ψυχολόγου σε μία από τις Δομές.
- **Ωφελούμενος Πληθυσμός:** Σε μια από τις δύο δομές που λειτουργούν, ο αριθμός του εξυπηρετούμενου πληθυσμού έχει ξεπεράσει τον σχεδιαζόμενο αριθμό, ενώ στην άλλη δομή ο αριθμός των ωφελούμενων που εξυπηρετούνται ταυτίζεται με αυτόν που είχε προβλεφθεί κατά τον σχεδιασμό.
- **Υλοποίηση Οικονομικού αντικειμένου:** Σχετικά με την υλοποίηση του οικονομικού αντικειμένου, σε καμία από τις δομές δεν καταγράφηκε κάποιο πρόβλημα.
- **Μέτρα που λήφθηκαν κατά την περίοδο της Πανδημίας:** Αναφορικά με τα μέτρα που λήφθηκαν από τις δομές κατά την περίοδο της εξάπλωσης της Πανδημίας, στην πλειοψηφία των δομών καταγράφηκε ότι διενεργήθηκαν τηλεφωνικές επικοινωνίες με τους ωφελούμενους, αλλά και ηλεκτρονική επικοινωνία με τους συμπαραστάτες, επιτρόπους και ασκούντες την επιμέλεια των ωφελούμενων.

Ευρήματα από τις έρευνες πεδίου σε Ωφελούμενους των Κοινωνικών Δομών⁶

Στη συνέχεια γίνεται συνοπτική παρουσίαση των πρωτογενών ερευνών που διενεργήθηκαν, καθώς και αναφορά σε κάποια από τα βασικά ευρήματα. Διευκρινίζεται ότι η αναλυτική παρουσίαση των ευρημάτων των πρωτογενών ερευνών περιλαμβάνεται στο Παράρτημα του Παρόντος.

Οι πρωτογενείς έρευνες που διενεργήθηκαν αφορούσαν έρευνες με ερωτηματολόγια.

Οι έρευνες που διενεργήθηκαν με ερωτηματολόγια έγιναν:

- σε δείγμα ωφελούμενων Κέντρων Κοινότητας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
- σε δείγμα ωφελούμενων Κοινωνικών Παντοπωλείων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
- σε δείγμα ωφελούμενων Κοινωνικών Φαρμακείων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
- σε δείγμα ωφελούμενων των ΚΗΦΗ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
- σε δείγμα ωφελούμενων ή/και των δικαστικών τους συμπαριστατών ανά περίπτωση, των Κέντρων Δημέρευσης, Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Ακολουθεί αναφορά στα βασικά ευρήματα των πρωτογενών ερευνών που διενέργησε ο Αξιολογητής.

Έρευνα για τα Κέντρα Κοινότητας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου | Ιούλιος 2021

Η έρευνα αφορούσε στη διερεύνηση της ικανοποίησης των αναγκών όσων επισκέπτονται και δέχονται υπηρεσίες από τα Κέντρα Κοινότητας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Το δείγμα της έρευνας επιλέχθηκε με απλή τυχαία δειγματοληψία με βάση το φύλο και την γεωγραφική κατανομή από το σύνολο των στοιχείων (10.328 επαφών) των ωφελούμενων από το σύστημα ΗΔΙΚΑ που έλαβε ο Αξιολογητής από την ΕΥΔ, και αφορούσε σε 376 άτομα (189 άντρες και 187 γυναίκες), διαφόρων ηλικιών (χωρίς κάποια ηλικιακή ομάδα να λαμβάνει σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος). Το δείγμα διαμορφώθηκε ως εξής:

ΔΗΜΟΣ	ωφελούμενοι	ΔΕΙΓΜΑ ΠΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΗΚΕ
ΙΚΑΡΙΑΣ	1010	31
ΛΕΣΒΟΥ	3531	143
ΛΗΜΝΟΥ	1088	24
ΣΑΜΟΥ	1955	82
ΧΙΟΥ	2744	96
ΣΥΝΟΛΟ:	10328	376

⁶ Αναλυτικά οι τηλεφωνικές έρευνες πεδίου παρουσιάζονται στο Παράρτημα Β της παρούσας Τελικής Έκθεσης.

Σχεδόν το ήμισυ των ωφελούμενων είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης, ενώ η πλειοψηφία των ατόμων που επισκέπτονται τα Κέντρα Κοινότητας είναι δικαιούχοι του κοινωνικού εισοδήματος αλληλεγγύης (ΚΕΑ).

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα επισκέφτηκαν πρώτη φορά το Κέντρο Κοινότητας σε διάστημα μεγαλύτερο των 2 ετών ενώ η συχνότητα επίσκεψης για τους περισσότερους είναι μία φορά το εξάμηνο και ακολουθούν οι ερωτώμενοι που πραγματοποιούν επισκέψεις μία φορά το χρόνο.

Η πληροφόρηση των ωφελούμενων για τη λειτουργία των κέντρων κοινότητας γίνεται κατά κύριο λόγο από φίλους και συγγενείς (47,32%) καθώς και από κάποια κοινωνική υπηρεσία του δήμου (17,07%).

Το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων δηλώνει πως επισκέπτεται το Κέντρο Κοινότητας για να λάβει κυρίως πληροφορίες για το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης (ΚΕΑ) σε ποσοστό 62,93%, ακολουθούν οι ωφελούμενοι που λαμβάνουν βοήθεια για άλλα επιδόματα/συντάξεις (40,98%) και για πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες (τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, φάρμακα, φροντιστήρια παιδιών) σε ποσοστό 31,46%.

Όσον αφορά στην **αποτίμηση της ικανοποίησης των ερωτώμενων από υπηρεσίες** που παρέχονται από τα Κέντρα Κοινότητας, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι ερωτώμενοι απαντάνε πως δεν έχουν λάβει την υπηρεσία που αξιολογείται. Ως εκ τούτου είναι αρκετές οι περιπτώσεις που η απάντηση «δεν τις ζήτησα» καταλαμβάνει υψηλά ποσοστά και οι εν λόγω υπηρεσίες δεν είναι αξιολογήσιμες. Όμως από όσους τελικά απαντούν, η ικανοποίηση κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα και αφορά την πληροφόρηση και την υποστήριξη που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι σχετικά με το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης (Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα), με τις πληροφορίες και την υποστήριξη για άλλα επιδόματα και συντάξεις, καθώς και με τη βοήθεια για πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες όπως τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, φάρμακα και φροντιστήρια.

Όσον αφορά στην **παραπομπή από το Κέντρο Κοινότητας σε άλλη υπηρεσία**, φαίνεται πως στις περιπτώσεις που η παραπομπή είχε γίνει από το Κέντρο Κοινότητας, τα ποσοστά ικανοποίησης των ωφελούμενων από τη διαδικασία αυτή ήταν υψηλά. Όπως προέκυψε από την έρευνα, στις περισσότερες των περιπτώσεων η παραπομπή αφορούσε το κοινωνικό παντοπωλείο και το κοινωνικό φαρμακείο. Σε μικρότερο ποσοστό αφορούσε το κοινωνικό ιατρείο, άλλες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας (όπως νοσοκομεία, ΤΟΜΥ, δομές ψυχικής υγείας ή βοήθεια στο σπίτι) καθώς επίσης και υπηρεσίες στήριξης και απασχόλησης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον εμφανίζεται στην θεματική που αφορά την περίοδο **εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων για την πανδημία του κορονοϊού** (μέσα Μαρτίου έως μέσα Μαΐου 2020). Γενικά όπως προκύπτει από τα δεδομένα της έρευνας, οι υπηρεσίες που ζητούνταν από τους ερωτώμενους κατά το διάστημα της εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων ικανοποιούνταν σε μικρό βαθμό.

Αναφορικά με τον βαθμό που συνέβαλε η εξυπηρέτηση των ερωτώμενων από τα Κέντρα Κοινότητας στη **βελτίωση του επιπέδου ζωής τους** και της καθημερινότητάς τους, οι ερωτώμενοι δηλώνουν πως μέσω της συνδιαλλαγής τους

με τα Κέντρα Κοινότητας είναι πλέον σε καλύτερη οικονομική κατάσταση και έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες όπως τρόφιμα, φάρμακα και στέγαση.

Αρνητικό σημείο εμφανίζονται οι προοπτικές απασχόλησης καθώς επίσης και η πρόσβαση σε καλύτερες υπηρεσίες φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης, η πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες της περιοχής τους ενώ δεν δηλώνουν πιο έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τις καθημερινές δυσκολίες.

Όσον αφορά στο **σημείο βελτίωσης των δομών**, οι ερωτώμενοι θεωρούν σημαντικό να βελτιωθεί, αφορά στην καλύτερη ενημέρωση για προγράμματα και υπηρεσίες πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης.

Έρευνα για τα Κοινωνικά Παντοπωλεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου | Ιούλιος 2021

Στην δειγματοληπτική έρευνα που έγινε στα Κοινωνικά Παντοπωλεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, το δείγμα της έρευνας επιλέχθηκε με απλή τυχαία δειγματοληψία από το σύνολο των επαφών που έλαβε ο Αξιολογητής από τους Δικαιούχους (1070 ωφελούμενοι) με βάση το φύλο και την γεωγραφική κατανομή, και στην έρευνα έλαβαν μέρος 283 άτομα (60% γυναίκες και 40% άνδρες) που επωφελούνται από τα Κοινωνικά Παντοπωλεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Το δείγμα διαμορφώθηκε ως εξής:

ΔΗΜΟΣ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ (ΔΕΙΓΜΑ)	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
ΛΕΣΒΟΥ	26	9,19%
ΛΗΜΝΟΥ	32	11,31%
ΣΑΜΟΥ	74	26,15%
ΧΙΟΥ	151	53,36%
ΣΥΝΟΛΟ	283	

Η κατανομή στις ηλικιακές ομάδες των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, ήταν σχεδόν ισόποση με μια υπεροχή στην ηλικιακή ομάδα των 60 ετών και άνω. Στην πλειοψηφία τους διαθέτουν στοιχειώδη εκπαίδευση (51%) ενώ ακολουθούν οι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης (38%). Στην συντριπτική τους πλειοψηφία οι ερωτώμενοι είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (93%). Οι περισσότεροι από τους ερωτώμενους απάντησαν πως είναι συνταξιούχοι (24%), δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος (22%), εργαζόμενοι (21%) καθώς επίσης και μακροχρόνια άνεργοι μεταξύ της ηλικιακής ομάδας 25-50 ετών (15%). Η πλειοψηφία του δείγματος επισκέπτονται το κοινωνικό παντοπωλείο για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 2 ετών (76%). Οι περισσότεροι έχουν ενημερωθεί για την ύπαρξη του κοινωνικού παντοπωλείου από συγγενικά ή φιλικά πρόσωπα (48%) και από κάποια κοινωνική υπηρεσία του δήμου (34%). Αξίζει να σημειωθεί ότι το 51% του δείγματος φαίνεται πως δεν γνωρίζει την ύπαρξη κέντρου κοινότητας που λειτουργεί στον δήμο τους.

Όσον αφορά στην **αξιολόγηση των υπηρεσιών** που λαμβάνουν από τα Κοινωνικά Παντοπωλεία της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, το 51% δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο» από την υποδοχή και την καταγραφή του αιτήματός του (37%

«αρκετά ικανοποιημένο» και 10% «λίγο ικανοποιημένο»). Από τους 283 συνολικά ωφελούμενους, μόνο οι 42 εμφανίστηκαν να έχουν λάβει κάποια παραπομπή σε άλλη κοινωνική δομή η οποία να είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους. Σχεδόν στην πλειοψηφία τους (87%), δηλώνουν ικανοποιημένοι πολύ ή αρκετά από την παραπομπή αυτή. Η ίδια σχεδόν εικόνα επικρατεί και στην αξιολόγηση της παροχής άλλης βοήθειας εκτός της παροχής βασικών αγαθών. Οι λίγοι ερωτώμενοι που δηλώνουν πως έχουν λάβει την εν λόγω βοήθεια, δηλώνουν ικανοποίηση από την βοήθεια αυτή.

Σχετικά με την **ικανοποίηση των ωφελούμενων από την ποικιλία των αγαθών** που έχουν λάβει, ως προς τα τρόφιμα, δηλώνουν ικανοποιημένοι πλήρως ή πολύ ή αρκετά ή λίγο σε ποσοστό 5%, 12%, 44% και 35% αντιστοίχως, ενώ και ως προς τα είδη παντοπωλείου τα ποσοστά ικανοποίησης είναι παρόμοια. Οι κατηγορίες που φαίνεται να έχουν λιγότερη απόκριση καθώς οι ωφελούμενοι δεν έχουν λάβει σε μεγάλο βαθμό τα συγκεκριμένα είδη, αφορούν τα είδη ένδυσης και υπόδησης, τα βιβλία, τα παιχνίδια και τα cd. Ακριβώς η ίδια εικόνα επικρατεί και στην θεματική που έχει να κάνει με την ποιότητα των ειδών που έχουν λάβει οι ερωτώμενοι.

Σχετικά με την **ικανοποίηση των ωφελούμενων από την ποιότητα των αγαθών** που έχουν λάβει, ως προς τα τρόφιμα, δηλώνουν ικανοποιημένοι πλήρως ή πολύ ή αρκετά ή λίγο σε ποσοστό 12%, 26%, 47% και 11% αντιστοίχως, ενώ και ως προς τα είδη παντοπωλείου τα ποσοστά ικανοποίησης είναι παρόμοια. Οι κατηγορίες που φαίνεται να έχουν λιγότερη απόκριση καθώς οι ωφελούμενοι δεν έχουν λάβει σε μεγάλο βαθμό τα συγκεκριμένα είδη, αφορούν τα είδη ένδυσης και υπόδησης, τα βιβλία, τα παιχνίδια και τα cd.

Σε σχέση με την **εξυπηρέτηση των ερωτώμενων ωφελούμενων κατά τη δύσκολη περίοδο της πρώτης φάσης πανδημίας του covid-19** (Μάρτιο-Μάιο 2020), το 85% δήλωσε πως δεν υπήρχαν προβλήματα ή ελλείψεις για την υποβολή και διεκπεραίωση της αίτησής τους. Στην ίδια κατεύθυνση κινήθηκε και η ερώτηση που αφορούσε τη διανομή αγαθών κατά την περίοδο του πρώτου lockdown, δηλαδή από τα μέσα Μαρτίου έως τα μέσα Μαΐου 2020, καθώς το 85% δήλωσε πως δεν υπήρχαν προβλήματα ή ελλείψεις ως προς τη διανομή των αγαθών. Το ίδιο ισχύει και για την επάρκεια των αγαθών για το συγκεκριμένο τρίμηνο, καθώς το 86% δήλωσε πως δεν υπήρχαν προβλήματα ή ελλείψεις ως προς την επάρκεια των αγαθών.

Γενικότερα προκύπτει η **υψηλή ικανοποίηση των ερωτώμενων από την παροχή των υπηρεσιών των Κοινωνικών Παντοπωλείων**, γεγονός που αντανακλάται στο ότι σημαντική μερίδα ερωτώμενων δηλώνει ότι έχει καταφέρει να καλύψει ικανοποιητικά τις ανάγκες σε τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης, καθώς επίσης και να ανταπεξέλθει στις όποιες καθημερινές δυσκολίες.

Τέλος όσον αφορά στις **προτάσεις βελτίωσης** των δομών, οι ερωτώμενοι εστιάζουν κυρίως στο ότι πρέπει να ληφθεί μέριμνα για μεγαλύτερη ποικιλία σε προσφερόμενα προϊόντα/αγαθά (63%), ακολούθως να προνοηθεί η μεγαλύτερη επάρκεια σε προϊόντα/αγαθά (61%) και σε μικρότερο βαθμό να υπάρχει καλύτερη ποιότητα των προσφερόμενων προϊόντων/αγαθών (21%).

Έρευνα για τα Κοινωνικά Φαρμακεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου | Ιούλιος 2021

Στην δειγματοληπτική έρευνα στους ωφελούμενους των Κοινωνικών Φαρμακείων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, έλαβαν μέρος 229 άτομα (64,7% άντρες και 35,3% γυναίκες) που επωφελούνται από τα Κοινωνικά Φαρμακεία. Το δείγμα επιλέχθηκε με απλή τυχαία δειγματοληψία, από το σύνολο των επαφών που έλαβε ο Αξιολογητής από το Δικαιούχο (767 επαφές).

Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος ανήκει στην ηλικιακή τάξη άνω των 60 ετών (36%). Η πλειοψηφία των ερωτώμενων έχει ολοκληρώσει τη στοιχειώδη εκπαίδευση (56%), ενώ το 34% έχει ολοκληρώσει τη μέση εκπαίδευση. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (87%) δηλώνει Έλληνας πολίτης ή πολίτης χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ στις περισσότερες των περιπτώσεων πρόκειται για εργαζόμενους (18%), για μακροχρόνια ανέργους/ες (άνεργος πάνω από 1 έτος) άνω των 50 ετών (17%), για μακροχρόνια ανέργους/ες (άνεργος πάνω από 1 έτος) άνω των 25 και κάτω των 50 ετών (17%) και για δικαιούχους Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (πρώην Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης) (16%).

Η αρχική επίσκεψη στα κοινωνικά φαρμακεία είχε γίνει για τους περισσότερους ερωτώμενους προ διετίας (79%), ενώ η ενημέρωσή τους για τη λειτουργία των κοινωνικών φαρμακείων έγινε κυρίως από φίλους και συγγενείς (41%) και από τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων (29%). Το ήμισυ (50%) όσων συμμετείχαν στην έρευνα φάνηκε να γνωρίζει πως λειτουργεί στον δήμο του κέντρο κοινότητας ενώ από αυτούς το 68% είχε παραπεμφθεί στο κοινωνικό φαρμακείο μέσω της δομής αυτής.

Όσον αφορά στην **ικανοποίηση από την ποιότητα των υπηρεσιών** που παρέχονται στα κοινωνικά φαρμακεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα είτε πρόκειται για την υποδοχή και καταγραφή του αρχικού αιτήματος (95%), είτε για συμβουλές και υποστήριξη που λαμβάνουν οι ερωτώμενοι για την κατάθεση αιτήματος για δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη (75%). Τέλος, από όσους δήλωσαν πως έχουν παραπεμφθεί από το κοινωνικό φαρμακείο σε άλλη υπηρεσία ή δομή (14%), η ικανοποίηση από τη διαδικασία αυτή και ο χειρισμός από πλευράς κοινωνικών φαρμακείων ήταν και πάλι σε υψηλά επίπεδα.

Το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων, φαίνεται πως επισκέπτεται το κοινωνικό φαρμακείο περισσότερο για να προμηθευτεί φάρμακα (62%) και λιγότερο για υγειονομικό υλικό, παραφαρμακευτικά προϊόντα ή κάποιο άλλο είδος. Οι ερωτώμενοι δήλωσαν ικανοποιημένοι από την **επάρκεια** σε φάρμακα.

Σε σχέση με την **εξυπηρέτηση των ερωτώμενων ωφελουμένων κατά τη δύσκολη περίοδο της πρώτης φάσης πανδημίας του covid-19** (Μάρτιο-Μάιο 2020), φαίνεται πως δεν δημιουργήθηκαν σημαντικά προβλήματα για την πλειοψηφία των ερωτώμενων στην ούτε στην υποβολή και διεκπεραίωση της αίτησής τους (89%), ούτε στην χορήγηση/διανομή φαρμάκων, υλικού και προϊόντων (87%). **Μελανό σημείο** είναι ότι σημαντική μερίδα (66%) δήλωσε πως το κοινωνικό φαρμακείο κατά την περίοδο εκείνη δεν ικανοποίησε τις ανάγκες τους σε μέσα ατομικής προστασίας και υγιεινής όπως μάσκες, αντισηπτικά και γάντια.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της θεματικής ενότητας που έχουν να κάνουν με την βοήθεια που έχουν δεχτεί οι ίδιοι οι ερωτώμενοι προσωπικά αλλά και οι οικογένειες τους από το κοινωνικό φαρμακείο. Συγκεκριμένα ικανοποίηση από την κάλυψη των αναγκών του σε φάρμακα δήλωσε το 62% (22% «πολύ», 40% «αρκετά») ενώ ικανοποιητικά, αν και όχι τόσο υψηλά, είναι και τα ποσοστά κάλυψης αναγκών σε υγειονομικό υλικό (20%) και παραφαρμακευτικά προϊόντα (11%) για όσους απάντησαν πως τα λαμβάνουν. Αντίστοιχα, όπως προκύπτει από τα από τα αποτελέσματα της έρευνας, η παροχή βοήθειας από τα κοινωνικά φαρμακεία έχει βοηθήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τα άτομα να αισθάνονται ασφάλεια για την αντιμετώπιση ενός χρόνιου προβλήματος υγείας (48%) καθώς και ενός τυχόν έκτακτου προβλήματος υγείας (49%).

Τέλος ως σημαντικό **σημείο βελτίωσης** αναδεικνύεται από την έρευνα η μέριμνα ώστε να εξασφαλίζεται επάρκεια φαρμάκων (67%), επάρκεια σε υγειονομικό υλικό (29%) αλλά και σε παραφαρμακευτικά είδη (23%).

Έρευνα για τα ΚΗΦΗ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου | Ιούλιος 2021

Η έρευνα αφορούσε στη διερεύνηση της ικανοποίησης των αναγκών των ωφελουμένων από τις υπηρεσίες των ΚΗΦΗ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Το δείγμα της έρευνας αφορούσε σε 10 άτομα (ωφελούμενοι).

Η πλειοψηφία των ωφελουμένων είναι κατά κύριο λόγο από 81 ετών και άνω και ακολουθούν τα άτομα ηλικίας 75-80 ετών. Το 80% του δείγματος είναι γυναίκες. Το 50% είναι χήροι, ενώ το 80% είναι ωφελούμενοι με ατομικό ή οικογενειακό εισόδημα κάτω από το όριο της φτώχειας. Όσον αφορά την κατάσταση της υγείας τους, οι ωφελούμενοι στην πλειοψηφία τους είναι πλήρως αυτοεξυπηρετούμενοι κινητικά, νοητικά ή και ψυχικά (50%), ενώ ακολουθούν εκείνοι που μπορούν μερικώς να αυτοεξυπηρετηθούν (30%) και εκείνοι που είναι μη αυτοεξυπηρετούμενοι (20%).

Το σύνολο του δείγματος (100%), επισκέπτεται τις συγκεκριμένες δομές πάνω από 2 έτη.

Όσον αφορά στην **ικανοποίηση που έχουν οι ωφελούμενοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των ΚΗΦΗ**, πολύ μεγάλο ποσοστό συγκεντρώνει η ικανοποίηση από την ψυχαγωγία (100%), από το πρωινό (100%), από το γεύμα (100%), από τη δημιουργική απασχόληση (90%), από την υποστήριξη για να μπορεί ο ωφελούμενος να εξυπηρετείται μόνος του (90%), από τη νοσηλευτική φροντίδα που παρέχεται στους ηλικιωμένους (βοήθεια για να πάρει τα φάρμακά του, να κάνει ενέσεις, να μετρήσει την πίεσή ή το σάκχαρό του) (80%), για βοήθεια για ιατρική επίσκεψη/εξέταση και συνταγογράφηση φαρμάκων (70%) και για μεταφορά από και προς το σπίτι του (70%).

Σε σχέση με την **εξυπηρέτηση των ερωτώμενων ωφελούμενων κατά τη δύσκολη περίοδο της πρώτης φάσης πανδημίας του covid-19** (Μάρτιο-Μάιο 2020), προκύπτει το πολύ υψηλό επίπεδο ικανοποίησης από την πιο συχνή ιατρική παρακολούθηση (90%), από την πιο σχολαστική καθαριότητα των χώρων (90%), από τον έλεγχο των επισκεπτών και την υποχρεωτική χρήση μέσων ατομικής προστασίας από αυτούς (90%), από τη διαθεσιμότητα μέσων ατομικής προστασίας

για τους ηλικιωμένους, όπως απολυμαντικά, μάσκες κλπ. (80%) και από τη χρήση μέσων ατομικής προστασίας προσωπικού (70%).

Όπως προκύπτει από τα ευρήματα της έρευνας, μεταξύ των σημαντικότερων αναγκών που βοηθάει το κέντρο τους ηλικιωμένους να καλύψουν, είναι η ψυχολογική υποστήριξη και η βοήθεια για θέματα νοσηλευτικής φροντίδας και ψυχαγωγίας ή δημιουργικής απασχόλησης.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο ότι σε υψηλό βαθμό δηλώθηκε πως η ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων έχει βελτιωθεί σημαντικά από τις επισκέψεις στο ΚΗΦΗ, καθώς επίσης και η ποιότητα ζωής της οικογένειας που έχει τη φροντίδα του εκάστοτε ωφελούμενου.

Τέλος, σημαντικό **σημείο βελτίωσης** της λειτουργίας των ΚΗΦΗ αναδεικνύεται η μέριμνα για την παροχή επιπλέον υπηρεσιών και για καλύτερες υποδομές.

Έρευνα για τα ΚΔΗΦ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου | Ιούλιος 2021

Η έρευνα αφορούσε στη διερεύνηση της ικανοποίησης των αναγκών των ωφελούμενων από τις υπηρεσίες των ΚΔΗΦ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Το δείγμα της έρευνας αφορούσε σε 31 άτομα, εκ των οποίων οι 30 ήταν δικαστικοί συμπαραστάτες των ωφελούμενων (97%) και το ένα άτομο ήταν ωφελούμενος (3%).

Όπως προέκυψε από την έρευνα, το 82% του δείγματος ήταν γυναίκες. Το δείγμα είναι όλων των ηλικιακών ομάδων (το 53% αποτελείται από άτομα ηλικίας 30-45 ετών) και το 100% επισκέπτεται τα ΚΔΗΦ για παραπάνω από 2 έτη. Η σχέση που συνδέει τους δικαστικούς συμπαραστάτες με τους ωφελούμενους είναι στις περισσότερες των περιπτώσεων σχέση γονέα και παιδιού (70%).

Οι ερωτώμενοι δικαστικοί συμπαραστάτες των ωφελούμενων εμφανίζονται ικανοποιημένοι από τις συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχουν στους ίδιους προσωπικά τα ΚΔΗΦ (97%).

Όμως και η ικανοποίηση από τις παρεχόμενες υπηρεσίες στους ωφελούμενους κυμαίνεται γενικά σε υψηλά επίπεδα, όπως προέκυψε από την ανάλυση των απαντήσεων της έρευνας, είτε αφορούν δραστηριότητες εντός των ΚΔΗΦ είτε αφορούν υπηρεσίες που προσφέρουν τα ΚΔΗΦ για δραστηριότητες που διεξάγονται έξω από τις εγκαταστάσεις του ΚΔΗΦ.

Σημαντικό εύρημα που προκύπτει από την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας, είναι το γεγονός πως το 63% των ερωτώμενων απαντάνε πως συνεργάστηκαν με το προσωπικό του ΚΔΗΦ για τη διαμόρφωση του προσωπικού ατομικού προγράμματος ειδικής αγωγής του ωφελούμενου.

Θετική είναι και η **αποτίμηση της εξυπηρέτησης των ωφελουμένων κατά τη δύσκολη περίοδο της πρώτης φάσης πανδημίας του Covid-19** (Μάρτιο-Μάιο 2020). Πιο συγκεκριμένα, προκύπτει πως εκείνο το χρονικό διάστημα, οι ανάγκες του ωφελούμενου καλυφθήκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό με την βοήθεια της οικογένειας του ίδιου του ωφελούμενου (83%) ενώ ένα εξίσου μεγάλο ποσοστό απαντήσεων έκανε λόγο για μη προβληματική κατάσταση όσον αφορά την περίοδο εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων καθώς η δομή δεν παρέμενε κλειστή (30%).

Επίσης αξίζει να αναφερθεί ότι όλοι οι ερωτώμενοι απάντησαν θετικά για το πόσο εύκολη ήταν η διαδικασία υποβολής της αίτησης για την επιλογή του ωφελούμενου στο ΚΔΗΦ.

Όσον αφορά στην **αποτίμηση της συμβολής των παρεχόμενων υπηρεσιών από τα ΚΔΗΦ στη ζωή των ωφελούμενων** και των οικογενειών τους, φαίνεται πως προσφέρονται πολύ σημαντικές υπηρεσίες στον ωφελούμενο που έχει προσωπικά ανάγκη γεγονός το οποίο επέδρασε ώστε ο ωφελούμενος να αυτοεξυπηρετείται πλέον καλύτερα, να έχει βελτιωθεί η υγεία του και να έχει πια καλύτερη επαφή και συνεργασία με τα μέλη της οικογένειάς του και τους ανθρώπους του περιβάλλοντος του. **Αρνητικό σημείο** αποτελεί το κομμάτι της εργασίας και των οικονομικών θεμάτων με κανέναν εκ των ερωτώμενων να απαντάνε θετικά στο ότι πλέον ο ωφελούμενος νιώθει πιο ικανός να αντιμετωπίσει οικονομικά προβλήματα και προβλήματα απασχόλησης.

Τέλος όσον αφορά στα **σημεία βελτίωσης** της λειτουργίας των δομών, προτείνεται η παροχή επιπλέον υπηρεσιών, η καλύτερη συνεργασία για την εξυπηρέτηση των προσωπικών αναγκών του ωφελούμενου και τη διαμόρφωση του προσωπικού του προγράμματος ειδικής αγωγής / φροντίδας, ενώ σε μικρότερο ποσοστό οι ερωτώμενοι απαντάνε πως θα ήθελαν πιο ουσιαστική συμβουλευτική υποστήριξη για εκείνους προσωπικά και για την υποστήριξη του ωφελούμενου που έχουν την επιμέλεια καθώς επίσης και περισσότερες δραστηριότητες έξω από τις εγκαταστάσεις του ΚΔΗΦ.

3 Αξιολόγηση της Συνάφειας και Συνοχής του Σχεδιασμού των Αξιολογούμενων Παρεμβάσεων

Εισαγωγή

Οι Κοινωνικές Δομές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Πριν προχωρήσουμε στη σύνδεση των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη, με τις Κοινωνικές Δομές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, είναι σκόπιμη μια σύντομη παρουσίαση αυτών⁷.

Κέντρο Κοινότητας

Ο στόχος του κέντρου κοινότητας είναι η παροχή υπηρεσιών όπως:

A. Υποδοχή -Ενημέρωση - Υποστήριξη των πολιτών

Πληροφόρηση ή/και παραπομπή των πολιτών στα προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Υποστήριξη των πολιτών για την ένταξη τους στα προαναφερόμενα προγράμματα και με ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή υποστήριξης κατά τη διαδικασία υποβολής της αίτησης για το πρόγραμμα Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης.

B. Συνεργασία με Υπηρεσίες και Δομές. Συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε άλλες δομές και υπηρεσίες που παρέχονται στα γεωγραφικά όρια της περιοχής λειτουργίας του «Κέντρου Κοινότητας». Συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων: α) σε υπηρεσίες απασχόλησης για την ένταξη των ωφελούμενων σε προγράμματα κατάρτισης, δράσεις απασχόλησης, επιμορφωτικά σεμινάρια καθώς φυσικά και σε θέσεις εργασίας β) σε φορείς αρμόδιους για την εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς. Συνεργασία με την τοπική αγορά εργασίας με στόχο την ένταξη των ανέργων.

Γ. Παροχή Υπηρεσιών που θα αποσκοπούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και θα διασφαλίζουν την κοινωνική ένταξη των ωφελούμενων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΓΙΑ ΡΟΜΑ: Έχει ως στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και προώθησης στην απασχόληση της συγκεκριμένης ομάδας πληθυσμού, η οποία βιώνει πολλαπλό κοινωνικό αποκλεισμό και ζει υπό συνθήκες διαβίωσης μη αποδεκτές. Το Παράρτημα συνδέεται με Υπηρεσίες του Δήμου, της Περιφέρειας ή ακόμα και κρατικές/κεντρικές Υπηρεσίες που συμβάλλουν στην κοινωνική προστασία, την κοινωνική ένταξη και την προώθηση στην απασχόληση των ωφελούμενων. Επίσης αναπτύσσει διαδικασίες συνεργασίας οι οποίες αποβλέπουν στην επίτευξη της συνέργειας και συμπληρωματικότητας μεταξύ συναφών δράσεων και υπηρεσιών καθώς και την δημιουργία δικτύων με φορείς οι οποίοι:

- έχουν ως αντικείμενο υπηρεσία/υπηρεσίες που σχετίζονται με θέματα που αφορούν τους Ρομά, ή/και
- υλοποιούν δράσεις ή ενέργειες σχετικές με το αντικείμενο.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες, αφορούν στα εξής:

⁷ Πηγή: <http://www.pepba.gr/>, Αποφάσεις Ένταξης

- Υπηρεσίες στήριξης και κοινωνικής ένταξης
- Υπηρεσίες που αποσκοπούν στην προώθηση της απασχόλησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ (ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ - ΚΕΜ)

Το παράρτημα ΚΕΜ αφορά την κοινωνική ένταξη μεταναστών που διαμένουν νόμιμα στο Δήμο. Ο στόχος της δομής είναι η παροχή υπηρεσιών όπως, υποδοχή - ενημέρωση - υποστήριξη, συνεργασία με υπηρεσίες και δομές (παραπομπές κτλ), παροχή υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης. Παράλληλα το παράρτημα ΚΕΜ στοχεύει στην παροχή υπηρεσιών όπως, ενημέρωση εξυπηρέτηση συμβουλευτική στήριξη για θέματα ένταξης των μεταναστών, συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε άλλες δομές, αγορά εργασίας κ.λ.π

Ωφελούμενοι του Κέντρου Κοινότητας: Πολίτες που διαμένουν στην περιοχή παρέμβασης (κατά προτεραιότητα άτομα που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας, ωφελούμενοι ΕΕΕ, μετανάστες, ΑμεΑ, ΡΟΜΑ, και γενικότερα ευάλωτες ομάδες πληθυσμού).

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου λειτουργούν πέντε Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ) εκ των οποίων τα τέσσερα έχουν Παράρτημα ΡΟΜΑ. Ένα ΚΚ έχει και Παράρτημα ΚΕΜ. Οι εν λόγω δομές λειτουργούν στους κάτωθι δήμους:

- ΚΚ με Παράρτημα ΡΟΜΑ Δήμου Χίου
- ΚΚ με Παράρτημα ΡΟΜΑ Δήμου Λήμνου
- ΚΚ με Παράρτημα ΡΟΜΑ Δήμου Σάμου
- ΚΚ με Παραρτήματα ΡΟΜΑ και ΚΕΜ (Κέντρο Ένταξης Μεταναστών) Δήμου Λέσβου
- ΚΚ Δήμου Ικαρίας

Κέντρο Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ΑμεΑ

Ο στόχος είναι η παροχή υπηρεσιών όπως, μεταφορά ωφελούμενων, διαμονή & διατροφή, εξατομικευμένο πρόγραμμα ωφελούμενων (εργοθεραπείες, λογοθεραπείες κ.α.), δράσεις δημιουργικής απασχόλησης - ψυχαγωγία, λοιπές υπηρεσίες (εκπαίδευση σε θέματα αυτοεξυπηρέτησης κ.α.).

Λειτουργούν δύο ΚΔΗΦ:

- Ένα στη Χίο
- Ένα στη Μυτιλήνη

Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Ο στόχος του ΚΗΦΗ είναι η παροχή υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας προς τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας. Οι υπηρεσίες που παρέχει το ΚΗΦΗ είναι: Ημερήσια φιλοξενία, Παροχή προγεύματος καθημερινά, Ιατρικός έλεγχος της υγείας των ωφελούμενων, Παρακολούθηση φαρμακευτικής αγωγής, Συνταγογράφηση και προμήθεια φαρμάκων, Μέτρηση ζωτικών σημείων, Διασφάλιση ατομικής υγιεινής, Δραστηριότητες κοινωνικής ένταξης, Δραστηριότητες απασχόλησης.

Λειτουργούν δύο ΚΗΦΗ:

- Ένα στη Χίο
- Ένα στη Λήμνο

Δομές παροχής βασικών αγαθών (ΔΠΒΑ)

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου λειτουργούν οι ακόλουθοι τύποι Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών:

- Κοινωνικό Παντοπωλείο: Ο στόχος του κοινωνικού παντοπωλείου είναι η παροχή υπηρεσιών όπως, διανομή τροφίμων, διανομή ειδών παντοπωλείου, διανομή ειδών βασικής υγιεινής, διανομή ειδών ένδυσης και υπόδησης, διανομή κατεψυγμένων προϊόντων, βιβλία, παιχνίδια κ.α.. Ωφελούμενοι: Άτομα/νοικοκυριά που διαμένουν στο Δήμο που λειτουργεί η δομή, συμπεριλαμβανομένων των νόμιμα διαμενόντων στη χώρα και ανιθαγενών, καθώς και οι δικαιούχοι / αιτούντες διεθνούς προστασίας.
- Κοινωνικό Φαρμακείο: Ο στόχος του κοινωνικού φαρμακείου είναι η παροχή υπηρεσιών όπως, παροχή φαρμάκων, παροχή παραφαρμακευτικών προϊόντων, παροχή λοιπού υγειονομικού υλικού. Ωφελούμενοι: Άτομα/νοικοκυριά που διαμένουν στο Δήμο που λειτουργεί η δομή, συμπεριλαμβανομένων των νόμιμα διαμενόντων στη χώρα και ανιθαγενών, καθώς και οι δικαιούχοι / αιτούντες διεθνούς προστασίας.

Λειτουργούν οι κάτωθι δομές ανά Δήμο:

- Κοινωνικό Παντοπωλείο και Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λέσβου
- Κοινωνικό Παντοπωλείο και Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Χίου
- Κοινωνικό Παντοπωλείο και Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λήμνου
- Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Σάμου

3.1 Αξιολόγηση της συνάφειας των Εθνικών Στρατηγικών με τους στόχους των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Στο παρόν υποκεφάλαιο αναπτύσσεται το Αξιολογικό ερώτημα 1 «Ποιους στόχους των ισχυουσών Εθνικών Στρατηγικών υπηρετούν οι παρεμβάσεις;». Για την προσέγγιση του συγκεκριμένου αξιολογικού ερωτήματος προσδιορίζονται οι σχετικοί στόχοι των επιμέρους Εθνικών Στρατηγικών που υπηρετούν οι παρεμβάσεις (Δομές) και αποτιμάται ο βαθμός συνάφειας των ισχυουσών Εθνικών Στρατηγικών με τους στόχους των παρεμβάσεων.

Αντικείμενο της αξιολόγησης, αποτελούν οι κοινωνικές Δομές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, όπως έχουν εξειδικευτεί στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου, στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9 και περιλαμβάνουν τις παρακάτω κατηγορίες Πράξεων:

- Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ): Κεντρικές Δομές, Παραρτήματα ΡΟΜΑ, ΚΕΜ
- Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ): Κοινωνικά Παντοπωλεία, Κοινωνικά Φαρμακεία
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)
- Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Αναπηρία (ΚΔΗΦ)

Οι Κοινωνικές Δομές, αναπτύσσονται προκειμένου να καλύψουν ουσιαστικές ανάγκες των κατοίκων στο πλαίσιο ενός μοντέλου κοινωνικής προστασίας και φροντίδας σε τοπικό επίπεδο. Ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και ο συντονισμός του μοντέλου προστασίας αυτού στοχεύει:

- στην εξυπηρέτηση των πραγματικών αναγκών των ευπαθών κοινωνικών ομάδων,
- στην αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- στη διαμόρφωση θετικής σχέσης κόστους – οφέλους,
- στην ενεργοποίηση όλων των βασικών τοπικών παραγόντων και της τοπικής κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να επιτευχθούν ολιστικά οι στόχοι του.

Έχοντας ως αφετηρία την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, επιχειρείται σύντομη παρουσίαση του σκεπτικού της, της στοχοθεσίας και της διάρθρωσής της, στοιχεία τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τη δόμηση της αξιολογικής μήτρας συνάφειας με τους στόχους των προς αποτίμηση παρεμβάσεων του παρόντος αξιολογητικού έργου.

Η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη εξυπηρετεί το μοντέλο της Ενεργητικής Ένταξης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, που συνδυάζει την επαρκή ενίσχυση του εισοδήματος, την προώθηση στην απασχόληση χωρίς αποκλεισμούς και την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τον αντίκτυπο των μέτρων στην κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση των ευάλωτων ατόμων, όσο και τις πιθανές μεταξύ τους συνέργειες.

Για την παρακολούθηση και προώθηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», τέθηκαν από τη χώρα μας, τον Οκτώβριο του 2010 τρεις εθνικοί στόχοι:

(α) Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού: Μείωση του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας ή /και υφίστανται υλικές στερήσεις ή /και διαβιών σε νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενα μέλη κατά 450.000 έως το 2020, δηλαδή μείωση του συνολικού ποσοστού από 28% το 2008, σε 24% το 2020.

(β) Καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας: Μείωση κατά 100.000 του αριθμού των ατόμων 0-17 ετών που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας έως το 2020, που σημαίνει μείωση του αντίστοιχου ποσοστού από 23% το 2008 σε 18% το 2020.

(γ) Δόμηση ενός «κοινωνικού δικτύου ασφαλείας» ενάντια στον κοινωνικό αποκλεισμό, το οποίο θα διασφαλίζει την πρόσβαση για όλους σε βασικές υπηρεσίες.

Υπό το πρίσμα αυτό, η Εθνική Στρατηγική διαρθρώνεται σε τρεις Πυλώνες, που οριοθετούν τις βασικές προτεραιότητες δράσης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης την περίοδο 2015-2020 και αφορούν σε:

- ΠΥΛΩΝΑΣ 1 «Καταπολέμηση της φτώχειας»
- ΠΥΛΩΝΑΣ 2 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες»
- ΠΥΛΩΝΑΣ 3 «Αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς»

Οι προαναφερόμενοι πυλώνες εξειδικεύονται σε Στόχους οι οποίοι προσδιορίζονται ως Επιχειρησιακοί Άξονες με την ακόλουθη ανάπτυξη πλέγματος παρεμβάσεων:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας (Σημείωση: Ικανοποιεί τον Πυλώνα 1 και 2)

Προτεραιότητα	Μέτρο
1.1. Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1.1.1. Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης 1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη 1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων 1.1.4. Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη 1.1.5. Πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια 1.1.6. Πρόσβαση σε αγαθά οικονομικής φύσης – Υπουργείο Οικονομικών 1.1.7. Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη – Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 1.1.8. Πρόσβαση σε συγκοινωνίες – Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
1.2. Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους	1.2.1. Εθνική εφαρμογή του Προγράμματος Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης 1.2.2. Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης 1.2.3. Οικονομική ενίσχυση ΑμεΑ - Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης
1.3. Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κοινωνικής Στήριξης και Μέρимνας	1.3.1. Κέντρα Κοινότητας 1.3.2. Παραρτήματα Ρομά Πολύκεντρα & Ομάδες Διαχείρισης Οργανωμένων Χώρων Προσωρινής Μετεγκατάστασης 1.3.3. Δημιουργία Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) ως διακριτά Παραρτήματα των ΚΚ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών (Σημείωση: Ικανοποιεί τον Πυλώνα 1 και 2)

Προτεραιότητα	Μέτρο
---------------	-------

2.1. Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους	<p>2.1.1. Επίδομα Τέκνου</p> <p>2.1.2. Καταβολή χρηματικών παροχών λόγω μητρότητας</p> <p>2.1.3 Επίδομα Αναδοχής Τέκνου</p>
2.2. Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	<p>2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής</p> <p>2.2.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής</p> <p>2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας</p> <p>2.2.4. Πρόληψη της παραπομπής σε δομές κλειστής φροντίδας</p> <p>2.2.5. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας</p> <p>2.2.6. Νομική Συνδρομή</p>
2.3. Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	<p>2.3.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο)</p> <p>2.3.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες σχολικής εκπαίδευσης</p> <p>2.3.3. Ειδική αγωγή των παιδιών με αναπηρία</p> <p>2.3.4. Καταπολέμηση της σχολικής διαρροής (πρόωρη αποχώρηση από βαθμίδα υποχρεωτικής εκπαίδευσης) μέσω των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας και άλλων μηχανισμών.</p> <p>2.3.5. Κοινωνική και Οικονομική Ένταξη των Παιδιών</p>

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ 3. Προώθηση της Ένταξης (Σημείωση: Ικανοποιεί τον Πυλώνα 1, 2 και 3)

Προτεραιότητα	Μέτρο
3.1. Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων - ΟΑΕΔ	<p>3.1.1. Πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους</p> <p>3.1.2 Πρόσβαση σε ειδικά επιδόματα για ευάλωτες ομάδες ανέργων χαμηλού εισοδήματος</p>

Προτεραιότητα	Μέτρο
3.2. Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης - ΟΑΕΔ	3.2.1. Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους αναζητούντες εργασία 3.2.2. Παροχή υπηρεσιών ενεργοποίησης – κινητοποίησης 3.2.3. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης 3.2.4. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης 3.2.5. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας 3.2.6. Πρόσβαση στην απασχόληση των Ρομά - Ειδική Γραμματεία Ρομά
3.3. Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	3.3.1. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας 3.3.2. Πρόληψη της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας 3.3.3. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας 3.3.4. Πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης της φερεγγυότητας των φτωχών νοικοκυριών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης (Σημείωση: Ικανοποιεί τον Πυλώνα 1, 2 και 3)

Προτεραιότητα	Μέτρο
4.1. Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	4.1.1. Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού Παρακολούθησης & Αξιολόγησης πολιτικών κοινωνικής ένταξης & κοινωνικής συνοχής

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω σημεία, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι **οι Επιχειρησιακοί Στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη**, με βάση τους οποίους θα επιχειρήσουμε να συσχετίσουμε τις παρεμβάσεις (δομές) και εν συνεχεία να αποτιμήσουμε τον βαθμό συνάφειάς τους με τους εθνικούς στόχους, έχουν ως ακολούθως:

- Στόχος 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας
- Στόχος 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών

- Στόχος 3. Προώθηση της Ένταξης
- Στόχος 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης

Επιπροσθέτως, το 2010, η Ε.Ε. υιοθέτησε τη Στρατηγική Ευρώπη 2020 ως το συνολικό όχημά της για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη της επόμενης δεκαετίας στο πλαίσιο της οποίας θέτει συγκεκριμένους στόχους που σχετίζονται με την απασχόληση, την εκπαίδευση, τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνική ενσωμάτωση και αφορούν άμεσα σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού, όπως είναι οι Ρομά. Οι στόχοι αυτοί καθοδηγούν σήμερα τις πολιτικές διαδικασίες σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προς την κατεύθυνση της επίτευξης του συνόλου των στόχων το 2020.

Στο **Πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομά**, Στρατηγικός Στόχος είναι «η άρση των όρων του κοινωνικού αποκλεισμού τους και η δημιουργία των προϋποθέσεων της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, Ελλήνων και αλλοδαπών που διαβιούν νόμιμα στη χώρα».

Ο προαναφερόμενος **Στρατηγικός Στόχος επιτυγχάνεται μέσω των εξής τριών επιμέρους στόχων:**

- Στόχος 1. Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν»
- Στόχος 2. Ανάπτυξη υποστηρικτικού πλέγματος κοινωνικής παρέμβασης (στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής φροντίδας)
- Στόχος 3. Ανάπτυξη Κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης, μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω δεδομένα, ακολουθεί η **αξιολόγηση της συνάφειας** μεταξύ των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και των αξιολογούμενων παρεμβάσεων, ως προς στις ανάγκες του τομέα της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων που έχουν προσδιορίσει ότι θα υπηρετήσουν.

Η εκτίμηση πραγματοποιείται με τη δημιουργία **Μήτρας Συνάφειας μεταξύ των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής** για την Κοινωνική Ένταξη (κάθετος άξονας) και της εκάστοτε αξιολογούμενης **κατηγορίας δομής ανά Επενδυτική Προτεραιότητα**.

Η αξιολόγηση της συνάφειας αποτιμάται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κριτήριο		Βαθμός
Υψηλή ή πλήρης Συνάφεια		4 – 5
Μέτρια Συνάφεια		3
Πολύ Χαμηλή ή Χαμηλή Συνάφεια		1 - 2
Μηδενική Συνάφεια	-	0

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

Δράση 9ii - 9.2. Α Κέντρα Κοινότητας (Κ.Κ.)

Τα **Κέντρα Κοινότητας** συμβάλλουν **πολύ σημαντικά** στην επίτευξη της **Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη**, σημειώνοντας υψηλής έντασης συνέργεια, καθώς υποστηρίζουν τους Δήμους, ως δομικό στοιχείο του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης πολιτικών κοινωνικής ένταξης & κοινωνικής συνοχής,

Α) στην εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και,

Β) στην ανάπτυξη ενός τοπικού σημείου αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες προνοιακού χαρακτήρα, που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Αναλυτικότερα:

Οι υπηρεσίες των Κ.Κ.⁸ συμβάλλουν πολύ σημαντικά σε όλες τις κατηγορίες μέτρων του **Στόχου 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας** αφού μέσω της πληροφόρησης των πολιτών πραγματοποιείται διάδοση των δράσεων και εργαλείων για την Κοινωνική Ένταξη, όπως για παράδειγμα των μέτρων για την «Πρόσβαση στα Βασικά Αγαθά» (λ.χ. βασικά είδη διαβίωσης, δημόσια υγεία – φαρμακευτική περίθαλψη, κατάλληλη στέγη, διαχείριση κρίσεων κλπ), των μέτρων για την «Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους» (Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης) και των κυρίως μέτρων για την «Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κοινωνικής Στήριξης και Μέριμνας».

Επιπροσθέτως, μέσω της σύνδεσης με φορείς – παρόχους των κοινωνικών υπηρεσιών επιτυγχάνεται η καλύτερη και ευρύτερη πρόσβαση των ευάλωτων πολιτών στις αναγκαίες γι' αυτούς υπηρεσίες. Τέλος, μέσω των υπηρεσιών τους δημιουργούνται οι προϋποθέσεις, όχι μόνο για την πρόσβαση των πολιτών σε αγαθά και υπηρεσίες, αλλά για την κοινωνικοποίηση και επανένταξη των πολιτών.

Οι υπηρεσίες των Κ.Κ. συμβάλλουν στην επίτευξη όλων των κατηγοριών μέτρων του **Στόχου 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών**, αφού, μέσω της πληροφόρησης των πολιτών πραγματοποιείται διάδοση των δράσεων και εργαλείων για την Κοινωνική Ένταξη, όπως για παράδειγμα, των μέτρων για την «Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους» (λ.χ. επιδόματα για το παιδί),

⁸ Όπως αναφέρθηκε παραπάνω οι υπηρεσίες των Κ.Κ. αφορούν σε Α. Πληροφόρηση των πολιτών για προγράμματα πρόνοιας, κοινωνικής ένταξης, απασχόλησης (τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο) Β. Διασύνδεση με φορείς υπηρεσιών όπως υπηρεσίες απασχόλησης, κοινωνικών υπηρεσιών στα γεωγραφικά όρια της περιοχής παρέμβασής τους, Γ. Συμβουλευτική υποστήριξη, παροχή συμβουλευτικής αγωγής νομικού χαρακτήρα, δράσεις, εκδηλώσεις για την κοινωνικοποίηση και την κοινωνική ένταξη, τις δεύτερες ευκαιρίες.

για την «Πρόσβαση σε Οικονομικά και Προσιτές Υπηρεσίες (υπηρεσίες προσχολικές αγωγής, δημιουργική απασχόληση, υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας κλπ) και την «Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση».

Επιπροσθέτως, μέσω της σύνδεσης με φορείς – παρόχους των κοινωνικών αυτών υπηρεσιών επιτυγχάνεται η καλύτερη και η ευρύτερη πρόσβαση των ευάλωτων πολιτών στις αναγκαίες γι’ αυτούς υπηρεσίες. Τέλος, μέσω της **υπηρεσίας των Κ.Κ. «Συμβουλευτική υποστήριξη, παροχή συμβουλευτικής αγωγής νομικού χαρακτήρα, δράσεις, εκδηλώσεις για την κοινωνικοποίηση και την κοινωνική ένταξη, τις δεύτερες ευκαιρίες»** δημιουργούνται οι προϋποθέσεις, αφενός για την πρόσβαση των πολιτών σε αγαθά και υπηρεσίες αφετέρου για την κοινωνικοποίηση και επανένταξη των πολιτών.

Υψηλής έντασης συνάφεια (βαθμός 4), σημειώνουν οι **υπηρεσίες των Κ.Κ.** και με τις κατηγορίες μέτρων του **Στόχου 3. Προώθηση της Ένταξης**, αναμενόμενα, καθώς όλες (αυτές) αφορούν σε ενέργειες και δράσεις για την ενημέρωση, διασύνδεση και συμβουλευτική με κύριο σκοπό την ένταξη (έως και επανένταξη) των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της περιοχής ευθύνης των Κ.Κ. στην αγορά εργασίας όπως και σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες.

Απόλυτη συνάφεια σημειώνουν τα **Κέντρα Κοινότητας** και με τον **Στόχο 4. Καλή Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης**, καθώς τα Κ.Κ. αποτελούν συστατικό στοιχείο του Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής.

Πίνακας 1: Αναλυτικός Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη - ΚΚ)

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	Κέντρα Κοινότητας	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Στόχος 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας	3/3	-
Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	√	4
Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους	√	4
Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Στήριξης και Κοινωνικής Μέριμνας	√	4
Στόχος 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών	3/3	-
Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους	√	4
Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	√	4

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	Κέντρα Κοινότητας	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	√	4
Στόχος 3. Προώθηση της Ένταξης	3/3	-
Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων - ΟΑΕΔ	√	4
Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης - ΟΑΕΔ	√	4
Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	√	4
Στόχος 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	1/1	-
Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	√	5

Πίνακας 2: Αθροιστική Συνάφεια, Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	Κέντρα Κοινότητας	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Στόχος 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας	3/3	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Στόχος 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών	3/3	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Στόχος 3. Προώθηση της Ένταξης	3/3	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Στόχος 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	1/1	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων

Σημείωση - τα σύνολα (πλήθος √) αποτελούν μία ένδειξη (ποιοτική) σχετικά με τη σημασία που αποδίδει η λειτουργία της εκάστοτε δομής στον εκάστοτε στόχο καθώς προσδιορίζουν το πλήθος των κατηγοριών μέτρων που ικανοποιούν στο πλαίσιο του κάθε στόχου.

Συμπερασματικά, σημειώνεται ότι, η υψηλή ένταση στη συνάφεια τεκμηριώνεται, καθώς τα Κ.Κ. με τη λειτουργία τους αποτελούν ένα τοπικό σημείο αναφοράς για την υποδοχή, την εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες (Υπηρεσίες ΟΤΑ, Δημόσιες Υπηρεσίες, εθελοντικές οργανώσεις, οργανισμούς κοινωνικού χαρακτήρα κλπ) που υλοποιούνται στην

περιοχή παρέμβασης, με στόχο την εξυπηρέτηση των αναγκών τους, την καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και κάθε μορφής διακρίσεων, αλλά και την προώθηση στην απασχόληση και ως εκ τούτου και του εργασιακού αποκλεισμού.

Στην περίπτωση δε, που τα Κ.Κ. ενσωματώνουν και λειτουργίες εξειδικευμένων κέντρων που αποτελούν διακριτά Παραρτήματα για ειδικές κατηγορίες του πληθυσμού (π.χ. Κέντρα Ρομά, Μετανάστες) συμβάλλουν πολύ σημαντικά και στις Στρατηγικές της Χώρας για 1^{ον} τους Ρομά και 2^{ον} την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών.

Σημειώνεται ότι δεδομένου ότι μέχρι στιγμής όλα τα Κέντρα Κοινότητας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ασχολούνται λόγω αυξημένης ζήτησης αποκλειστικά με τις Υπηρεσίες του Πυλώνα Υπηρεσιών Α, για να ικανοποιηθούν οι Στόχοι της Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη από (2) έως (4) θα πρέπει να ενεργοποιηθούν και οι Πυλώνες Υπηρεσιών Β και Γ.

Στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου λειτουργούν Κέντρα Κοινότητας με παράρτημα εξυπηρέτησης πληθυσμού Ρομά. Οπότε, υπάρχει **πολύ υψηλή** σύνδεση των **Κέντρων Κοινότητας** με την επίτευξη της **Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομά** (Ε.Σ.Ρ). Τα Κέντρα Κοινότητας Δήμων Χίου, Σάμου, Λήμνου, Λέσβου λειτουργούν παραρτήματα Ρομά, και συμβάλλουν στη δημιουργία προϋποθέσεων για την κοινωνική ένταξη των Ρομά, Ελλήνων και αλλοδαπών, που διαβιούν νόμιμα στη χώρα. Έτσι οι υπηρεσίες των εν λόγω Κ.Κ. συμβάλλουν **άμεσα** στον **Στόχο 2. Ανάπτυξη υποστηρικτικού πλέγματος κοινωνικής παρέμβασης** (στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής φροντίδας) της Ε.Σ.Ρ. και **έμμεσα** στους **Στόχους «1. Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν» και «3. Ανάπτυξη Κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης, μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά».**

Η σύνδεση των **Κέντρων Κοινότητας** στην επίτευξη της **Εθνικής Στρατηγικής για την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών**, στο βαθμό που εξυπηρετούν και μετανάστες όπως λόγου χάρη στο Δήμο Λέσβου, όπου στο Κ.Κ. εξυπηρετούνται, μεταξύ άλλων ευάλωτων ομάδων και μετανάστες (νόμιμα διαμένοντες), σημειώνεται **πολύ υψηλή** καθώς συμβάλλουν στην επίτευξη της 6^{ης} Κοινής Βασικής Αρχής «η πρόσβαση των μεταναστών στους θεσμούς καθώς και στα δημόσια και ιδιωτικά αγαθά και υπηρεσίες, επί ίσοις όροις με τους εθνικούς πολίτες και χωρίς καμία διάκριση, αποτελεί βασική προϋπόθεση για μια καλύτερη ένταξη». Πράγματι, η εξυπηρέτηση των μεταναστών από τα Κ.Κ. εξασφαλίζει την παροχή πληροφόρησης, την πρόσβαση στα προγράμματα και τις υπηρεσίες των οργανισμών κοινωνικής πρόνοιας των ενδιαφερομένων – πολιτών τρίτων χωρών, τη συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε άλλες σχετικές δομές, υπηρεσίες και φορείς (π.χ. Σ.Ε.Μ., Συλλόγους Μεταναστών/Δικαιούχων Διεθνούς

Η σύνδεση των **Κέντρων Κοινότητας** με τους **Πυλώνες του ΚΕΑ / ΕΕΕ** σημειώνεται **πολύ υψηλή** καθώς σχεδιαστικά, ως δομές του Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής συνδράμουν στην εκπλήρωση του **Πυλώνα 2**. «Διασύνδεση με υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης» και **Πυλώνα 3**. «Διασύνδεση με υπηρεσίες ενεργοποίησης που στοχεύουν στην ένταξη ή επανένταξη των δικαιούχων στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική επανένταξη» του ΚΕΑ. Πράγματι, στο πλαίσιο του Πυλώνα 2, το ωφελούμενο νοικοκυριό διασυνδέεται με πρόσθετες κοινωνικές υπηρεσίες και προγράμματα, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια ένταξης έκαστου προγράμματος ενώ στο πλαίσιο του Πυλώνα 3, προβλέπεται αφενός η μοριοδότηση των δικαιούχων του Κ.Ε.Α., ως ευπαθούς ομάδας ανέργων, στα Προγράμματα που προκηρύσσει ο Ο.Α.Ε.Δ., αφετέρου η υποχρεωτική ένταξη ή επιστροφή στο εκπαιδευτικό σύστημα και στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας όσων δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Δράση 9iv - 9.4.Α Λειτουργία δομών Αντιμετώπισης Φτώχειας (Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών – Κοινωνικά Παντοπωλεία, Δομές Σίτισης, Κοινωνικά Φαρμακεία)

Οι **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών** συμβάλλουν στην επίτευξη της **Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη**, κατά το σκέλος του **Στόχου 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας** καθώς αποτελούν δομές Φτώχειας στο πλαίσιο του Θ.Σ. 9.

Ειδικά, συμβάλλουν πολύ σημαντικά (βαθμός 5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη των Μέτρων «Πρόσβαση στα Αγαθά» αφού τόσο τα Συσσίτια και όσο και τα Κοινωνικά Φαρμακεία και Παντοπωλεία αποτελούν δομές φτώχειας στο πλαίσιο του Εθνικού Δικτύου Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας⁹.

Οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών δεν συνεργούν με άλλα Μέτρα ή Στόχους της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Πίνακας 3: Αναλυτικός Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη - Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών)

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Στόχος 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας	1/3	-
Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	√	5
Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους	-	0
Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Στήριξης και Κοινωνικής Μέριμνας	-	0
Στόχος 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών	-	-
Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους	-	0

⁹ Κατά την παρούσα φάση το Εθνικό Δίκτυο Αντιμετώπισης της Φτώχειας περιλαμβάνει: 44 γραφεία διαμεσολάβησης, 38 τράπεζες χρόνου, 48 κοινωνικά παντοπωλεία, 41 κοινωνικά φαρμακεία, 13 ανοιχτά κέντρα ημερήσιας υποδοχής αστέγων, 6 υπνωτήρια, 38 δομές παροχής συσσιτίων, 28 δημοτικούς λαχανόκηπους.

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	-	0
Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	-	0
Στόχος 3. Προώθηση της Ένταξης	-	-
Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων - ΟΑΕΔ	-	0
Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης - ΟΑΕΔ	-	0
Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	-	0
Στόχος 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	-	-
Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	-	0

Πίνακας 4: Αθροιστική Συνάφεια, Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών	
Στόχος 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας	1/3	Ικανοποιεί μία κατηγορία μέτρων
Στόχος 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών	0	-
Στόχος 3. Προώθηση της Ένταξης	0	-
Στόχος 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	0	-

Σημείωση - τα σύνολα (πλήθος $\sqrt{}$) αποτελούν μία ένδειξη (ποιοτική) σχετικά με τη σημασία που αποδίδει η λειτουργία της εκάστοτε δομής στον εκάστοτε στόχο καθώς προσδιορίζουν το πλήθος των κατηγοριών μέτρων που ικανοποιούν στο πλαίσιο του κάθε στόχου.

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Δράση 9iv 9.4.Δ Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Τα ΚΗΦΗ¹⁰, ως ανοικτές ημερήσιες Κοινωνικές Δομές, εξυπηρετούν κατά προτεραιότητα άτομα της τρίτης ηλικίας, μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα (κινητικές δυσκολίες – άνοια κ.λ.π.), των οποίων το περιβάλλον που τα φροντίζει εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, ή προβλήματα υγείας και αδυνατεί να ανταποκριθεί στη φροντίδα, που έχει αναλάβει. Στόχος της λειτουργίας των ΚΗΦΗ είναι να εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση των ηλικιωμένων αλλά και των άλλων μελών της οικογένειας, διατηρώντας τη συνοχή της. Ακόμα, συμβάλλουν στην εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με ηλικιωμένο μέλος, καθώς συμβάλει να αποφορτιστούν εν μέρει τα μέλη της οικογένειας με τα καθήκοντα φροντίδας των ηλικιωμένων.

Αναλυτικότερα:

Τα ΚΗΦΗ συμβάλλουν πολύ σημαντικά (βαθμός 5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη του Μέτρου «Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κοινωνικής Στήριξης και Μέριμνας» του **Στόχου 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας αφού:**

α. αποτελούν δομές κοινωνικής στήριξης και μέριμνας με συγκεκριμένο Κοινό – Στόχο και, β. συμβάλλουν στην απελευθέρωση των μελών του νοικοκυριού, στο οποίο ζει άτομο τρίτης ηλικίας αυξημένης φροντίδας, ώστε αυτά (τα μέλη της οικογένειας) να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας.

Με το σκεπτικό της απελευθέρωσης των μελών του νοικοκυριού, τα ΚΗΦΗ συμβάλλουν, μέτρια, στα μέτρα «Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων – ΟΑΕΔ», «Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης – ΟΑΕΔ», «Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες» **του Στόχου 3. Προώθηση της Ένταξης.**

Τα ΚΗΦΗ δεν συνεργούν με άλλα Μέτρα ή Στόχους της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

¹⁰ Όπως αναφέρθηκε παραπάνω στόχοι των δομών αποτελούν:

A. Βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων ανδρών και γυναικών, καθώς και μη ηλικιωμένων (ΑΜΕΑ κτλ.) που χρήζουν υποστηρικτικών υπηρεσιών (άμεσα ωφελούμενα άτομα) και η παραμονή τους στο φυσικό και οικογενειακό περιβάλλον

B. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με την ισότιμη πρόσβαση όλων στην αγορά εργασίας και την πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού

Πίνακας 5: Αναλυτικός Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη – ΚΗΦΗ)

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	ΚΗΦΗ	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Στόχος 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας	1/3	-
Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	-	0
Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους	-	0
Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Στήριξης και Κοινωνικής Μέριμνας	-	5
Στόχος 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών	-	-
Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους	-	0
Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	-	0
Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	-	0
Στόχος 3. Προώθηση της Ένταξης	3/3	3
Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων - ΟΑΕΔ	√	3
Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης - ΟΑΕΔ	√	3
Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	√	3
Στόχος 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	-	-
Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	-	0

Με αυτήν την έννοια, τα ΚΗΦΗ εξυπηρετούν την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη κυρίως κατά το σκέλος του **Στόχου 1 «Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας»** και του **Στόχου 3 «Προώθηση της Ένταξης»**.

Πίνακας 6: Αθροιστική Συνάφεια, Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	ΚΗΦΗ	
Στόχος 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας	1/3	Ικανοποιεί μία κατηγορία μέτρων
Στόχος 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών	0	-
Στόχος 3. Προώθηση της Ένταξης	3/3	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Στόχος 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	0	-

Σημείωση - τα σύνολα (πλήθος √) αποτελούν μία ένδειξη (ποιοτική) σχετικά με τη σημασία που αποδίδει η λειτουργία της εκάστοτε δομής στον εκάστοτε στόχο καθώς προσδιορίζουν το πλήθος των κατηγοριών μέτρων που ικανοποιούν στο πλαίσιο του κάθε στόχου.

Πράγματι, η διατήρηση μιας φυσιολογικής κοινωνικής και εργασιακής ζωής των μελών του οικογενειακού και συγγενικού περιβάλλοντος που ασχολούνται με την φροντίδα των ατόμων αυτών και η ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της ισότιμης συμμετοχής των φροντιστών των ηλικιωμένων ατόμων στην εργασία έχουν ως άμεση σωρευτική θετική συνέπεια στην Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού.

Μηδενική σύνδεση παρουσιάζουν με τους **Στόχους 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών** και **4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης**.

Κλείνοντας το υποκεφάλαιο, σημειώνεται ότι οι παραπάνω Κοινωνικές Δομές, οι οποίες εντάσσονται στο Θεματικό Στόχο 9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και οποιωνδήποτε διακρίσεων», αποτελούν συνισταμένη εθνικών στρατηγικών, όπως η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, η Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά, η Εθνική Στρατηγική για την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών και λαμβάνουν υπόψη, κατά τον προγραμματικό σχεδιασμό τους, τις ανάγκες τόσο των επιμέρους ομάδων στόχου (φτωχές οικογένειες, μετανάστες, Ρομά, κάτοικοι μικρών νησιών κ.λ.π), όσο και των ειδικών περιφερειακών και τοπικών συνθηκών (όπως η γεωγραφική απομόνωση της περιοχής, τα αδύναμα τοπικά παραγωγικά συστήματα, ο υψηλός δείκτης ανεργίας, το έντονο φαινόμενο φτωχοποίησης) της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Δράση 9iii. – 9.3.A.2 Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με αναπηρία

Τα **Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ)** συμβάλλουν στην επίτευξη της **Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη** καθώς μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών τους καταπολεμείται η φτώχεια και αμβλύνονται οι διακρίσεις με την ισότιμη συμμετοχή των ΑμεΑ στην κοινωνική ζωή.

Αυτό τεκμαίρεται από το γεγονός ότι τα ΚΔΗΦ παρέχουν εξειδικευμένες, εκπαιδευτικές και ιατροπαιδαγωγικές υπηρεσίες στους ωφελούμενους, όπως, και υπηρεσίες επικοινωνίας και δικτύωσης των ωφελούμενων με τις τοπικές κοινωνίες και με άλλους φορείς, των οποίων οι δράσεις ενισχύουν την ανεξαρτησία τους, την ένταξή τους και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή.

Αναλυτικότερα:

Τα **ΚΔΗΦ** συμβάλλουν πολύ σημαντικά (βαθμός 5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη του Μέτρου «Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κοινωνικής Στήριξης και Μέριμνας» του **Στόχου 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας** αφού αποτελούν φορείς κοινωνικής στήριξης και μέριμνας (ανοικτής φροντίδας) για ΑΜΕΑ.

Τα ΚΔΗΦ συμβάλλουν, ομοίως, πολύ σημαντικά (βαθμός 5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη του Μέτρου «Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες» του **Στόχου 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών** καθώς εντάσσονται στο πεδίο «2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας»¹¹ μέσω της παροχής υπηρεσιών φροντίδας, μεταξύ άλλων, σε παιδιά και εφήβους με κινητικές αναπηρίες, με αισθητηριακές αναπηρίες, με νοητική υστέρηση, ή με διαφορετικού είδους αναπηρία. Επιπροσθέτως, εντάσσονται στο πεδίο «2.2.4. Πρόληψη της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας» με την έννοια ότι ενισχύονται οι υπηρεσίες αποϊδρυματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης, μεταξύ άλλων, παιδιών ΑΜΕΑ, όπου παρέχονται, στο πλαίσιο της λειτουργίας των Κέντρων Ημέρας.

Πράγματι, στο πλαίσιο των ΚΔΗΦ παρέχονται ψυχοπαιδαγωγικά προγράμματα με στόχο την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων των ωφελούμενων καθώς και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, μέσω των προστατευόμενων εργαστηρίων και ως εκ τούτου προωθείται η αυτονομία και η κοινωνική επανένταξη έως και σε, κάποιες περιπτώσεις, η επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία.

Μέτρια είναι η σύνδεση των ΚΔΗΦ με όλες τις κατηγορίες μέτρων (Βαθμός 3 – Μέτρια Συνάφεια) του **Στόχου 3. Προώθηση της Ένταξης** καθώς οι παρεχόμενες υπηρεσίες τους έχουν ως επίπτωση την απελευθέρωση των ατόμων της οικογένειας

¹¹ Επιχειρησιακός Άξονας 2, Εθνικής Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη

(συνήθως μακροχρόνια ανέργων μελών) που έχουν επιφορτιστεί με την φροντίδα του μέλους – ΑΜΕΑ. Αποτέλεσμα αυτής της αποδέσμευσης μπορεί να αποτελεί η συμμετοχή σε προγράμματα κοινωνικής και οικονομικής επανένταξης, μέσω των ενεργητικών πολιτικών του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων – ΟΑΕΔ, Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης – ΟΑΕΔ, Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες).

Πίνακας 7: Αναλυτικός Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη – ΚΔΗΦ)

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	ΚΔΗΦ	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Στόχος 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας	1/3	-
Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	-	0
Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους	-	0
Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Στήριξης και Κοινωνικής Μέριμνας	√	5
Στόχος 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών	1/3	-
Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους	-	0
Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	√	5
Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	-	0
Στόχος 3. Προώθηση της Ένταξης	3/3	-
Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων - ΟΑΕΔ	√	3
Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης - ΟΑΕΔ	√	3
Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	√	3
Στόχος 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	-	-

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	ΚΔΗΦ	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	-	0

Με αυτήν την έννοια, τα ΚΔΗΦ εξυπηρετούν την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη κυρίως κατά το σκέλος του **Στόχου 1 «Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας»** και του **Στόχου 3 «Πρώθηση της Ένταξης»**.

Πίνακας 8: Αθροιστική Συνάφεια, Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη

Στόχοι Εθνικής Στρατηγικής	ΚΔΗΦ	
Στόχος 1. Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας	1/3	Ικανοποιεί μία κατηγορία μέτρων
Στόχος 2. Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αποκλεισμού των Παιδιών	1/3	Ικανοποιεί μία κατηγορία μέτρων
Στόχος 3. Πρώθηση της Ένταξης	3/3	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Στόχος 4. Καλή Διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	0	-

Σημείωση - τα σύνολα (πλήθος $\sqrt{}$) αποτελούν μία ένδειξη (ποιοτική) σχετικά με τη σημασία που αποδίδει η λειτουργία της εκάστοτε δομής στον εκάστοτε στόχο καθώς προσδιορίζουν το πλήθος των κατηγοριών μέτρων που ικανοποιούν στο πλαίσιο του κάθε στόχου.

3.2 Αξιολόγηση της συνάφειας των παρεμβάσεων με τις αντίστοιχες Περιφερειακές Στρατηγικές

Στο παρόν υποκεφάλαιο αναπτύσσεται το Αξιολογικό ερώτημα 2 «Ποιους στόχους των Περιφερειακών Στρατηγικών υπηρετούν οι παρεμβάσεις;». Συγκεκριμένα, πώς οι παρεμβάσεις, έτσι όπως σχεδιάστηκαν, σχετίζονται με την Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕΣΚΕ) και ποιους στόχους και προτεραιότητες της ΠΕΣΚΕ υπηρετούν.

Για την προσέγγιση του συγκεκριμένου αξιολογικού ερωτήματος προσδιορίζονται οι σχετικοί στόχοι της ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου που υπηρετούν οι παρεμβάσεις (ανά κατηγορία δομής) και αποτιμάται ο βαθμός συνάφειας των στόχων με τις παρεμβάσεις.

Πριν επιχειρήσουμε να αποτιμήσουμε κατά πρώτο τη σύνδεση μεταξύ της στοχοθεσίας της ΠΕΣΚΕ και των παρεμβάσεων και κατά δεύτερον την εκτίμηση του βαθμού συνάφειας θα πρέπει να αποτυπώσουμε την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη ώστε να κατανοήσουμε καλύτερα την τεκμηρίωση της αξιολόγησης.

Δεδομένου ότι το Βόρειο Αιγαίο σε όρους Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος εμφανίζει πιο έντονα χαρακτηριστικά μείωσης σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα στην προσπάθεια αναστροφής της κατάστασης αυτής. Η αγορά εργασίας στο Βόρειο Αιγαίο παρουσιάζει ιδιαίτερα αρνητική εξέλιξη τα 3 τελευταία χρόνια της οικονομικής κρίσης παρά τον ευμεγέθη δημόσιο τομέα και τον σχετικά μεγάλο γεωργικό τομέα. Η αστάθεια αυτή εκφράζεται με ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας (67,33%), η οποία κυμαίνεται σε πολύ μεγαλύτερα ποσοστά από εκείνα της Χώρας. Ο κοινωνικο-οικονομικός ιστός της ΠΒΑ χαρακτηρίζεται από το ότι ένα σημαντικό ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της (15,96%) ανήκει στις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες. Επίσης, σύμφωνα με τα κείμενα του ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου νησιά του Βορείου Αιγαίου όπως: Λήμνος, Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες, Ψαρά, Ικαρία, Φούρνοι και Θύμαινα χαρακτηρίζονται από έντονα αρνητικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά, τα οποία αποτελούν ισχυρές δημογραφικές προκλήσεις, οι οποίες οφείλονται κατά κύριο λόγο στα γεωγραφικά χαρακτηριστικά τους. Τα χαρακτηριστικά αυτά, όπως αυτό αποτυπώνεται και στα κείμενα του Προγράμματος, είναι τα εξής:

- Χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα, μείωση του πληθυσμού και δυσμενείς δημογραφικοί δείκτες.
- Χαμηλά εισοδήματα / παραγωγική / οικονομική δραστηριότητα.

Στο πλαίσιο αυτό η ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου έχει ολιστικό χαρακτήρα αποσκοπώντας:

- ⇒ Να αποτελέσει ένα δίκτυο προστασίας για τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού του Βορείου Αιγαίου που βιώνουν εντονότερα τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, χαρακτηρίζονται από πολιτισμικές ή άλλες ιδιαιτερότητες και κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό
- ⇒ Να ενεργοποιήσει τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού που κινδυνεύουν από αποκλεισμό και να τις προωθήσει στην απασχόληση (αφορά όσους είναι ικανοί και διαθέσιμοι προς εργασία) και την κοινωνική ένταξη.

Κύρια πρόκληση είναι η κατάρτιση μιας στοχευμένης και αποδοτικής Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, που θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, παρέχοντας πρόσβαση στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού της, σε ολοκληρωμένες υπηρεσίες καταπολέμησης της φτώχειας και του εργασιακού / κοινωνικού αποκλεισμού μέσω δράσεων κοινωνικής ένταξης¹². Οι κύριες διαστάσεις της Στρατηγικής επικεντρώνονται στην ορθολογική ανάπτυξη ενός πλέγματος παρεμβάσεων που θα καλύπτουν όχι μόνο τις παραδοσιακές ομάδες στόχους των

¹² ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου, Ιούνιος 2015.

προνοιακών πολιτικών, αλλά και άλλες κατηγορίες προσώπων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας παρά την ικανότητα και διαθεσιμότητα τους για απασχόληση (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι). Πρόκειται για ένα μεικτό μοντέλο υιοθέτησης «ενεργητικών πολιτικών», προσανατολισμένων ιδίως στην πρόληψη των συνεπειών της ανεργίας, της φτώχειας και του αποκλεισμού στην Ελληνική κοινωνία. Τα φαινόμενα αυτά, σε συνδυασμό με τη σταδιακή μείωση συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας, τις δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις και κυρίως την άμβλυνση του προστατευτικού ρόλου της οικογένειας και των άτυπων δικτύων φροντίδας, αναμένεται να ενταθούν σε περίπτωση παράτασης της οικονομικής ύφεσης.

Για την επίτευξη μιας αποδοτικής Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, διαμορφώνεται ένα συνεκτικό πλέγμα πυλώνων και μέτρων βάσει των Πυλώνων και Μέτρων της Εθνικής Στρατηγικής και του νομοσχεδίου για τη λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης. Σύμφωνα με την ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου⁵, τρεις είναι οι πυλώνες βάσει των οποίων έχει σχεδιαστεί η Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης:

- Πυλώνας 1: Καταπολέμηση της Φτώχειας
- Πυλώνας 2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες
- Πυλώνας 3: Αγορά Εργασίας Χωρίς Αποκλεισμούς

Οι Πυλώνες της Περιφερειακής Στρατηγικής του Βορείου Αιγαίου για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας αντιστοιχούν πλήρως στους πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.

Βάσει της ανάλυσης των Μέτρων Πολιτικής της ΕΣΚΕ για την διαπίστωση των αναγκών παρέμβασης σε τοπικό επίπεδο, προκύπτει ότι τα προβλήματα που διατυπώθηκαν κατά την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω της υλοποίησης δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των ακόλουθων Προτεραιοτήτων και Μέτρων πολιτικής:

Πρώτος Πυλώνας: Καταπολέμηση της Φτώχειας

Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά

- ✓ Μέτρο Πολιτικής 1.1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Είδη Διαβίωσης
- ✓ Μέτρο Πολιτικής 1.1.2: Πρόσβαση σε Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη
- ✓ Μέτρο Πολιτικής 1.1.3: Αντιμετώπιση Κρίσεων
- ✓ Μέτρο Πολιτικής 1.1.4: Πρόσβαση σε Κατάλληλη Στέγη

Δεύτερος Πυλώνας: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες

Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες

- ✓ Μέτρο Πολιτικής 2.2.1: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Προσχολικής Αγωγής
- ✓ Μέτρο Πολιτικής 2.2.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Δημιουργικής Απασχόλησης, Ψυχαγωγίας και Αναψυχής

- ✓ Μέτρο Πολιτικής 2.2.3: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας
- ✓ Μέτρο Πολιτικής 2.2.4: Πρόληψη της Παραπομπής σε Δομές Κλειστής Φροντίδας
- ✓ Μέτρο Πολιτικής 2.2.5: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης
- ✓ Μέτρο Πολιτικής 2.2.6: Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας
- ✓ Μέτρο Πολιτικής 2.2.7: Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής

Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση

- ✓ Μέτρο Πολιτικής 2.3.3: Ειδική Αγωγή των Παιδιών με Αναπηρία
- ✓ Μέτρο Πολιτικής 2.3.4: Εκπαιδευτική Ένταξη Παιδιών Ρομά

Τρίτος Πυλώνας: Αγορά Εργασίας Χωρίς Αποκλεισμούς

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης

- ✓ Μέτρα Πολιτικής 3.2.1: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα μη Τυπικής Εκπαίδευσης και Άτυπης Μάθησης
- ✓ Μέτρα Πολιτικής 3.2.2: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης
- ✓ Μέτρα Πολιτικής 3.2.3: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες

- ✓ Μέτρα Πολιτικής 3.3.1: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας
- ✓ Μέτρα Πολιτικής 3.3.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κατ'οίκον Φροντίδας
- ✓ Μέτρα Πολιτικής 3.3.3: Πρόληψη της Παραπομπής σε Υπηρεσίες Κλειστής Φροντίδας
- ✓ Μέτρα Πολιτικής 3.3.4: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης
- ✓ Μέτρα Πολιτικής 3.3.5: Αναβάθμιση της Ποιότητας των Υπηρεσιών Κλειστής Φροντίδας

Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης

- ✓ Μέτρο Πολιτικής 4.1.2. Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης

Στο σχήμα που ακολουθεί γίνεται αντιστοίχιση των Μέτρων Πολιτικής της ΠΕΣΚΕ με τις κατηγορίες ενδεικτικών δράσεων του ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου 2014 - 2020 εξειδικεύοντας επιχειρησιακά την Περιφερειακή Στρατηγική του Βορείου Αιγαίου για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας:

Πηγή: ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου, Ιούνιος 2015, σελ. 125.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω σημεία, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι **οι Επιχειρησιακοί Στόχοι της ΠΕΣΚΕ**, με βάση τους οποίους θα επιχειρήσουμε να συσχετίσουμε τις παρεμβάσεις (δομές) και εν συνεχεία να αποτιμήσουμε το βαθμό συνάφειάς τους με τους περιφερειακούς στόχους, εκφρασμένοι σε Προτεραιότητες Πολιτικής διακρίνονται ως ακολούθως:

- ✚ Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά
- ✚ Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες
- ✚ Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση
- ✚ Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης
- ✚ Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες
- ✚ Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης

Η εκτίμηση πραγματοποιείται με τη δημιουργία **Μήτρας Συνάφειας μεταξύ των στόχων ΠΕΣΚΕ** (κάθετος άξονας) και της εκάστοτε αξιολογούμενης **κατηγορίας δομής ανά Επενδυτική Προτεραιότητα**.

Η αξιολόγηση της συνάφειας αποτιμάται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κριτήριο		Βαθμός
Υψηλή ή πλήρης Συνάφεια	❄	4 – 5
Μέτρια Συνάφεια	❄	3
Πολύ Χαμηλή ή Χαμηλή Συνάφεια	❄	1 - 2
Μηδενική Συνάφεια (δεν συνδέεται)	-	0

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

Δράση 9ii - 9.2.A Κέντρα Κοινότητας

Τα **Κέντρα Κοινότητας (Κ.Κ.)** που λειτουργούν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (5 Κ.Κ σε Χίο, Λήμνο, Λέσβο, Ικαρία, Σάμο), συμβάλλουν **πολύ σημαντικά** στην επίτευξη της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, σημειώνοντας υψηλή συνέργεια γεγονός που τεκμηριώνεται καθώς προσφέρουν μία ευρεία γκάμα υπηρεσιών για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη. Ειδικότερα, μέσω της ανάπτυξης παρεμβάσεων μπορεί να οργανωθεί η κοινότητα για τοπική αναπτυξιακή και κοινωνική δράση στους τομείς της απασχόλησης, της υγείας, της εκπαίδευσης της προώθηση της προσωπικής και κοινωνικής ευημερίας και γενικότερα της δημιουργίας έργων αρωγής και συμπαράστασης.

Αναλυτικότερα:

Τα Κέντρα Κοινότητας, μέσα από το τρίπτυχο πλέγμα των υπηρεσιών τους, συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην επίτευξη των **μέτρων πολιτικής 1.1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Είδη Διαβίωσης», 1.1.2 «Πρόσβαση σε Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη», 1.1.3 «Αντιμετώπιση Κρίσεων» και 1.1.4 «Πρόσβαση σε Κατάλληλη Στέγη» της Προτεραιότητας Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά**, αφού μέσω της πληροφόρησης και διασύνδεσης των πολιτών, που απευθύνονται σε αυτά, πραγματοποιείται η χρήση των εργαλείων για την πρόσβαση σε βασικά αγαθά (είδη διαβίωσης, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κ.α.), όπως για παράδειγμα, τα εργαλεία της εισοδηματικής ενίσχυσης (Εφαρμογή ΕΕΕ, επιδόματα ΟΑΕΔ, επανασύνδεση ηλεκτρικού ρεύματος κλπ) ή/και τα εργαλεία της υλικής συνδρομής (Κοινωνικά Παντοπωλεία, Κοινωνικά Φαρμακεία). Επίσης, παρέχουν υποστηρικτικές υπηρεσίες σε περιπτώσεις έκτακτων αναγκών μέσω της πληροφόρησης και ενημέρωσης των πολιτών για προγράμματα και υπηρεσίες άμεσης κάλυψης βασικών αναγκών διατροφής, ένδυσης, στέγασης και λοιπών υπηρεσιών. Μέσω των Κέντρων Κοινότητας γίνεται η παρακολούθηση των ωφελουμένων σχετικά με την λήψη συγκεκριμένων υπηρεσιών στο ΚΚ (ψυχοκοινωνική υποστήριξη και συμβουλευτική, συμπλήρωση αιτήσεων κ.α.) και την παραπομπή τους σε άλλες υπηρεσίες του Δήμου (π.χ. Κοινωνικό Παντοπωλείο, Υπνωτήριο). Παράλληλα, είναι δυνατή η παρακολούθηση λήψης επιδομάτων/παροχών (Πρόνοια, ΕΕΕ, ΤΕΒΑ κλπ).

Επιπροσθέτως, μέσω της παροχή Υπηρεσιών που αποσκοπούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και διασφαλίζουν την κοινωνική ένταξη των ωφελουμένων καθώς και σύνδεσης των πολιτών με φορείς – παρόχους των κοινωνικών υπηρεσιών επιτυγχάνεται η καλύτερη και ευρύτερη πρόσβαση των ευάλωτων πολιτών στις αναγκαίες γι' αυτούς υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών νομικής φύσεως, εξυπηρετώντας κατά αυτόν τον τρόπο τα Μέτρα Πολιτικής **2.2.1 «Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Προσχολικής Αγωγής», 2.2.2 «Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Δημιουργικής Απασχόλησης, Ψυχαγωγίας και Αναψυχής», 2.2.3 «Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας», 2.2.4 «Πρόληψη της Παραπομπής σε Δομές Κλειστής Φροντίδας» και 2.2.7 «Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής» της Προτεραιότητας Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες.**

Υψηλή συνάφεια ενέχουν τα Κέντρα Κοινότητας και στην επίτευξη των **Μέτρων Πολιτικής 2.3.3 «Ειδική Αγωγή των Παιδιών με Αναπηρία» και 2.3.4 «Εκπαιδευτική Ένταξη Παιδιών Ρομά» της Προτεραιότητας Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση**, καθώς προβλέπουν την ανάπτυξη παρεμβάσεων ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης.

Επιπλέον, Υψηλή συνάφεια ενέχουν τα Κέντρα Κοινότητας στην επίτευξη των **Μέτρων Πολιτικής 3.2.1 «Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα μη Τυπικής Εκπαίδευσης και Άτυπης Μάθησης», 3.2.2 «Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης» και 3.2.3 «Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας» της Προτεραιότητας Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης**, καθώς προβλέπουν την ανάπτυξη παρεμβάσεων για τις ευάλωτες ή/και

περιθωριοποιημένες ομάδες (με έμφαση σε αυτή των Ρομά αλλά και τους μετανάστες) μέσω της οργάνωσης της κοινότητας για τοπική αναπτυξιακή και κοινωνική δράση στους τομείς της απασχόλησης, της υγείας, της εκπαίδευσης, της προώθησης της προσωπικής και κοινωνικής ευημερίας και γενικότερα της δημιουργίας έργων αρωγής και συμπαράστασης.

Τα Κέντρα Κοινότητας συμβάλλουν στην επίτευξη των **Μέτρων Πολιτικής 3.3.1 «Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας», 3.3.2 «Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κατ’οίκον Φροντίδας» και 3.3.3 «Πρόληψη της Παραπομπής σε Υπηρεσίες Κλειστής Φροντίδας» της Προτεραιότητας Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες**, καθώς βασικό μέρος των παρεχόμενων υπηρεσιών τους αποτελεί η διευκόλυνση της πρόσβασης των ανέργων ή/και άλλων αποκλεισμένων κοινωνικά ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι τα Κ.Κ. λειτουργούν ως One Stop Shops παρέχοντας μεταξύ των άλλων υπηρεσίες για την προώθηση στην απασχόληση μέσω της παραπομπής των ωφελούμενων σε αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.

Τέλος, απόλυτη συνάφεια σημειώνουν τα Κέντρα Κοινότητας και με το **Μέτρο Πολιτικής 4.1.2. Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης της Προτεραιότητας Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης**, καθώς αποτελούν συστατικό στοιχείο του Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής.

Πίνακας 9: Αναλυτικός Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (ΠΕΣΚΕ - ΚΚ)

Στόχοι ΠΕΣΚΕ	Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ)	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Πρώτος Πυλώνας: Καταπολέμηση της Φτώχειας		
Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	4/4	-
Μέτρο Πολιτικής 1.1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Είδη Διαβίωσης	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 1.1.2: Πρόσβαση σε Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 1.1.3: Αντιμετώπιση Κρίσεων	✓	4
Μέτρο Πολιτικής 1.1.4: Πρόσβαση σε Κατάλληλη Στέγη	✓	5
Δεύτερος Πυλώνας: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες		
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	5/7	-

Μέτρο Πολιτικής 2.2.1: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Προσχολικής Αγωγής	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Δημιουργικής Απασχόλησης, Ψυχαγωγίας και Αναψυχής	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.3: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.4: Πρόληψη της Παραπομπής σε Δομές Κλειστής Φροντίδας	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.5: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.6: Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.7: Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής	✓	5
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	2/2	-
Μέτρο Πολιτικής 2.3.3: Ειδική Αγωγή των Παιδιών με Αναπηρία	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.3.4: Εκπαιδευτική Ένταξη Παιδιών Ρομά	✓	5
Τρίτος Πυλώνας: Αγορά Εργασίας Χωρίς Αποκλεισμούς		
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3/3	-
Μέτρα Πολιτικής 3.2.1: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα μη Τυπικής Εκπαίδευσης και Άτυπης Μάθησης	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.2.2: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.2.3: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας	✓	5
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε	3/5	-

Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες		
Μέτρα Πολιτικής 3.3.1: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.3.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κατ'οίκον Φροντίδας	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.3.3: Πρόληψη της Παραπομπής σε Υπηρεσίες Κλειστής Φροντίδας	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.3.4: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης	-	0
Μέτρα Πολιτικής 3.3.5: Αναβάθμιση της Ποιότητας των Υπηρεσιών Κλειστής Φροντίδας	-	0
Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	1/1	-
Μέτρο Πολιτικής 4.1.2. Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης	✓	5

Πίνακας 10: Αθροιστική Συνάφεια, Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη – ΚΚ

Στόχοι ΠΕΣΚΕ	Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ)	
Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	4/4	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	5/7	Ικανοποιούνται πέντε κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	2/2	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3/3	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	3/5	Ικανοποιούνται τρεις κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	1/1	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων

Σημείωση - τα σύνολα (πλήθος \checkmark) αποτελούν μία ένδειξη (ποιοτική) σχετικά με τη σημασία που αποδίδει η λειτουργία της εκάστοτε δομής στον εκάστοτε στόχο καθώς προσδιορίζουν το πλήθος των κατηγοριών μέτρων που ικανοποιούν στο πλαίσιο του κάθε στόχου.

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Δράση 9iv - 9.4.A Λειτουργία Δομών Αντιμετώπισης Φτώχειας (Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών – Κοινωνικά Παντοπωλεία, Κοινωνικά Φαρμακεία)

Οι **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών** που λειτουργούν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (4 Κοινωνικά παντοπωλεία σε Λέσβο, Χίο, Λήμνο και Σάμο καθώς και 3 Κοινωνικά Φαρμακεία σε Λέσβο, Λήμνο και Χίο) συμβάλλουν στην επίτευξη της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, κατά το σκέλος του πρώτου Πυλώνα: **Καταπολέμηση της Φτώχειας**, καθώς αποτελούν δομές Φτώχειας στο πλαίσιο του Θ.Σ. 9.

Ειδικά, συμβάλλουν **πολύ σημαντικά** (βαθμός 5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη του **Μέτρου Πολιτικής 1.1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Είδη Διαβίωσης» της Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά**, καθώς εντός αυτού του Μέτρου Πολιτικής προβλέπεται η δραστηριοποίηση των Κοινωνικών Φαρμακείων και των Κοινωνικών Παντοπωλείων.

Πίνακας 11: Αναλυτικός Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (ΠΕΣΚΕ - ΔΠΒΑ)

Στόχοι ΠΕΣΚΕ	Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ)	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Πρώτος Πυλώνας: Καταπολέμηση της Φτώχειας		
Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1/4	-
Μέτρο Πολιτικής 1.1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Είδη Διαβίωσης	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 1.1.2: Πρόσβαση σε Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη	-	0
Μέτρο Πολιτικής 1.1.3: Αντιμετώπιση Κρίσεων	-	0
Μέτρο Πολιτικής 1.1.4: Πρόσβαση σε	-	0

Κατάλληλη Στέγη		
Δεύτερος Πυλώνας: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες		
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	0/7	-
Μέτρο Πολιτικής 2.2.1: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Προσχολικής Αγωγής	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Δημιουργικής Απασχόλησης, Ψυχαγωγίας και Αναψυχής	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.3: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.4: Πρόληψη της Παραπομπής σε Δομές Κλειστής Φροντίδας	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.5: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.6: Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.7: Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής	-	0
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	0/2	-
Μέτρο Πολιτικής 2.3.3: Ειδική Αγωγή των Παιδιών με Αναπηρία	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.3.4: Εκπαιδευτική Ένταξη Παιδιών Ρομά	-	0
Τρίτος Πυλώνας: Αγορά Εργασίας Χωρίς Αποκλεισμούς		
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	0/3	-
Μέτρα Πολιτικής 3.2.1: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα μη Τυπικής Εκπαίδευσης και Άτυπης Μάθησης	-	0
Μέτρα Πολιτικής 3.2.2: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα	-	0

Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης		
Μέτρα Πολιτικής 3.2.3: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας	-	0
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	0/5	-
Μέτρα Πολιτικής 3.3.1: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας	-	0
Μέτρα Πολιτικής 3.3.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κατ'οίκον Φροντίδας	-	0
Μέτρα Πολιτικής 3.3.3: Πρόληψη της Παραπομπής σε Υπηρεσίες Κλειστής Φροντίδας	-	0
Μέτρα Πολιτικής 3.3.4: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης	-	0
Μέτρα Πολιτικής 3.3.5: Αναβάθμιση της Ποιότητας των Υπηρεσιών Κλειστής Φροντίδας	-	0
Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	0/1	-
Μέτρο Πολιτικής 4.1.2. Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης	-	0

Αξίζει να σημειωθεί ότι, οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών ως δομές πρόσβασης σε βασικά αγαθά δεν συνεργούν με τις Προτεραιότητες Πολιτικής:

2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες

2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση

3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης

3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες

4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης

Πίνακας 12: Αθροιστική Συνάφεια, Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη – ΔΠΒΑ

Στόχοι ΠΕΣΚΕ	ΔΠΒΑ	
Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1/4	Ικανοποιείται μία κατηγορία μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	0	-
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	0	-
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	0	-
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	0	-
Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	0	-

Σημείωση - τα σύνολα (πλήθος √) αποτελούν μία ένδειξη (ποιοτική) σχετικά με τη σημασία που αποδίδει η λειτουργία της εκάστοτε δομής στον εκάστοτε στόχο καθώς προσδιορίζουν το πλήθος των κατηγοριών μέτρων που ικανοποιούν στο πλαίσιο του κάθε στόχου.

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Δράση 9iv 9.4. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων - ΚΗΦΗ

Τα **Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)** που λειτουργούν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (2 ΚΗΦΗ σε Χίο, Λήμνο) συμβάλλουν **πολύ σημαντικά** στην επίτευξη της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, σημειώνοντας υψηλή συνέργεια γεγονός που τεκμηριώνεται καθώς προσφέρουν μία ευρεία γκάμα υπηρεσιών για την κοινωνική ένταξη.

Σημαντικό μερίδιο των ηλικιωμένων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου συγκεντρώνεται στις απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές της Περιφέρειας με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν προβλήματα προσβασιμότητας σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας. Τα ΚΗΦΗ περιλαμβάνονται στις δράσεις της ΠΕΣΚΕ για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων φροντίδας ηλικιωμένων, αμβλύνοντας παράγοντες που οδηγούν

στην περιθωριοποίησή τους. Βασικοί σκοποί των ΚΗΦΗ είναι να παραμένουν τα ηλικιωμένα άτομα στο οικείο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, έτσι ώστε να υπάρχει διατήρηση της συνοχής της οικογένειας. Επίσης επιδιώκεται εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με το ηλικιωμένο άτομο, η αποφυγή της ιδρυματικής περίθαλψης και κοινωνικού αποκλεισμού και τέλος η υποστήριξη ώστε να διατηρήσουν την αυτονομία τους, την κοινωνική συμμετοχή και το κοινωνικό τους περιβάλλον.

Έτσι τα ΚΗΦΗ συμβάλλουν πολύ σημαντικά (βαθμός 5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη:

- των **Μέτρων Πολιτικής 2.2.3 «Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας», 2.2.4 «Πρόληψη της Παραπομπής σε Δομές Κλειστής Φροντίδας»** της Προτεραιότητας Πολιτικής 2.2: **Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες,**
- των **Μέτρων Πολιτικής 3.3.1 «Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας», 3.3.2 «Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κατ’οίκον Φροντίδας» και 3.3.4 «Πρώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανάταξης»** της Προτεραιότητας Πολιτικής 3.3: **Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες.**

Επιπλέον με την αποφόρτιση των μελών της οικογένειας των ηλικιωμένων από τη φροντίδα τους δίνεται η δυνατότητα σε αυτά τα μέλη της οικογένειας για είσοδο και (επ)ανένταξη στην αγορά εργασίας, γεγονός που συνεπάγεται ότι τα ΚΗΦΗ έχουν μέτρια συνάφεια με τα **Μέτρα Πολιτικής 3.2.1 «Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα μη Τυπικής Εκπαίδευσης και Άτυπης Μάθησης», 3.2.2 «Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης» και 3.2.3 «Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας»** της Προτεραιότητας Πολιτικής 3.2: **Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης.**

Τέλος, τα ΚΗΦΗ επιπλέον με την παροχή γευμάτων και την νοσηλευτική φροντίδα των ηλικιωμένων συμβάλλουν στην Εξασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά (**Μέτρα Πολιτικής 1.1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Είδη Διαβίωσης» και 1.1.2 «Πρόσβαση σε Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη»** της Προτεραιότητας Πολιτικής 1.1: **Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά**).

Πίνακας 13: Αναλυτικός Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (ΠΕΣΚΕ - ΚΗΦΗ)

Στόχοι ΠΕΣΚΕ	ΚΗΦΗ	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Πρώτος Πυλώνας: Καταπολέμηση της Φτώχειας		
Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	2/4	-

Μέτρο Πολιτικής 1.1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Είδη Διαβίωσης	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 1.1.2: Πρόσβαση σε Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 1.1.3: Αντιμετώπιση Κρίσεων	-	0
Μέτρο Πολιτικής 1.1.4: Πρόσβαση σε Κατάλληλη Στέγη	-	0
Δεύτερος Πυλώνας: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες		
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	2/7	-
Μέτρο Πολιτικής 2.2.1: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Προσχολικής Αγωγής	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Δημιουργικής Απασχόλησης, Ψυχαγωγίας και Αναψυχής	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.3: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.4: Πρόληψη της Παραπομπής σε Δομές Κλειστής Φροντίδας	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.5: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.6: Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.7: Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής	-	0
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	0/2	-
Μέτρο Πολιτικής 2.3.3: Ειδική Αγωγή των Παιδιών με Αναπηρία	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.3.4: Εκπαιδευτική Ένταξη Παιδιών Ρομά	-	0
Τρίτος Πυλώνας: Αγορά Εργασίας Χωρίς Αποκλεισμούς		
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση	3/3	-

των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης		
Μέτρα Πολιτικής 3.2.1: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα μη Τυπικής Εκπαίδευσης και Άτυπης Μάθησης	✓	3
Μέτρα Πολιτικής 3.2.2: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης	✓	3
Μέτρα Πολιτικής 3.2.3: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας	✓	3
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	3/5	-
Μέτρα Πολιτικής 3.3.1: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.3.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κατ'οίκον Φροντίδας	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.3.3: Πρόληψη της Παραπομπής σε Υπηρεσίες Κλειστής Φροντίδας	-	0
Μέτρα Πολιτικής 3.3.4: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.3.5: Αναβάθμιση της Ποιότητας των Υπηρεσιών Κλειστής Φροντίδας	-	0
Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	0/1	-
Μέτρο Πολιτικής 4.1.2. Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης	-	0

Πίνακας 14: Αθροιστική Συνάφεια, Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη – ΚΗΦΗ

Στόχοι ΠΕΣΚΕ	ΚΗΦΗ	
Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	2/4	Ικανοποιούνται δύο κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	2/7	Ικανοποιούνται δύο κατηγορίες μέτρων

Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	0	-
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3/3	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	3/5	Ικανοποιούνται τρεις κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	0	-

Σημείωση - τα σύνολα (πλήθος √) αποτελούν μία ένδειξη (ποιοτική) σχετικά με τη σημασία που αποδίδει η λειτουργία της εκάστοτε δομής στον εκάστοτε στόχο καθώς προσδιορίζουν το πλήθος των κατηγοριών μέτρων που ικανοποιούν στο πλαίσιο του κάθε στόχου.

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Δράση 9iii. – 9.3.A.2 Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία

Τα **Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ)** που λειτουργούν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (2 ΚΔΗΦ σε Μυτιλήνη, Χίο), συμβάλλουν στην επίτευξη της **ΠΕΣΚΕ** καθώς μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών τους καταπολεμείται η φτώχεια και αμβλύνονται οι διακρίσεις με την ισότιμη συμμετοχή των ΑμεΑ στην κοινωνική ζωή. Αυτό τεκμαίρεται από το γεγονός ότι τα ΚΔΗΦ παρέχουν υπηρεσίες που συμβάλλουν στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας, καθώς και στη βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των Ατόμων με Αναπηρία και εν γένει την αναβάθμιση της εκπροσώπησής τους στο δημόσιο βίο. Τα ΚΔΗΦ στοχεύουν επίσης στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της ισότιμης συμμετοχής των έμμεσα ωφελούμενων ατόμων (δηλαδή των συγγενικών προσώπων που είναι υπεύθυνοι για την φροντίδα των ατόμων με αναπηρία), στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με την ισότιμη πρόσβαση όλων στην αγορά εργασίας και στην πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία, στη διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους, στην αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας και καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης.

Έτσι τα **ΚΔΗΦ** συμβάλλουν πολύ σημαντικά (βαθμός 5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη του **Μέτρου Πολιτικής 1.1.1 «Πρόσβαση σε Βασικά Είδη Διαβίωσης» της Προτεραιότητας Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά**, μέσω των

υπηρεσιών παροχής πρόχειρου γεύματος.

Επιπλέον, τα ΚΔΗΦ συνδέονται με τα Μέτρα Πολιτικής 2.2.1 «Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Προσχολικής Αγωγής», 2.2.2 «Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Δημιουργικής Απασχόλησης, Ψυχαγωγίας και Αναψυχής», 2.2.3 «Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας», 2.2.4 «Πρόληψη της Παραπομπής σε Δομές Κλειστής Φροντίδας» και 2.2.5 «Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης» της Προτεραιότητας Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες, και το Μέτρο Πολιτικής 2.3.3 «Ειδική Αγωγή των Παιδιών με Αναπηρία» της Προτεραιότητας Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση, καθώς εφαρμόζονται προγράμματα ειδικής εκπαίδευσης, συμβουλευτικής, σωματικής άσκησης, φυσικοθεραπείας και ανάπτυξης δεξιοτήτων σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους, από επαγγελματίες εργοθεραπείας, σωματικής αγωγής, κοινωνικής συμπεριφοράς και συναφών ειδικοτήτων, με απώτερο στόχο την πρόσβαση σε υπηρεσίες, την κοινωνική ενσωμάτωση των μελών, την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων, την αξιοποίηση των ικανοτήτων, τους, τη συμβουλευτική τους υποστήριξη, την αποφυγή "περιθωριοποίησης" ή "ιδρυματοποίησης" των ατόμων, την υποστήριξη της αυτονομίας τους κ.α.

Τα ΚΔΗΦ ομοίως συμβάλλουν πολύ σημαντικά (βαθμός 5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη των Μέτρων Πολιτικής 3.3.1 «Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας», 3.3.3 «Πρόληψη της Παραπομπής σε Υπηρεσίες Κλειστής Φροντίδας» και 3.3.4 «Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης» της Προτεραιότητας Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες.

Τέλος, τα ΚΔΗΦ συμβάλλουν με βαθμός 3 (Μέτρια Συνάφεια) στην Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης (Μέτρα Πολιτικής 3.2.1 «Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα μη Τυπικής Εκπαίδευσης και Άτυπης Μάθησης», 3.2.2 «Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης» και 3.2.3 «Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας», καθώς οι παρεχόμενες υπηρεσίες τους συμβάλλουν στην απελευθέρωση, πέραν των ίδιων των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων της οικογένειας (συνήθως μακροχρόνια ανέργων μελών) που έχουν επιφορτιστεί με την φροντίδα του μέλους – ΑΜΕΑ. Αποτέλεσμα αυτής της αποδέσμευσης μπορεί να αποτελεί η συμμετοχή σε προγράμματα οικονομικής επανένταξης και απασχόλησης - επιχειρηματικότητας μέσω της ολοκληρωμένης προσέγγισης των Κατηγοριών Δράσεων που υπάγονται στον Πυλώνα 3 της ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου για Πρόσβαση στην αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς.

Πίνακας 15: Αναλυτικός Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (ΠΕΣΚΕ - ΚΔΗΦ)

Στόχοι ΠΕΣΚΕ	ΚΔΗΦ	
	ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ
Πρώτος Πυλώνας: Καταπολέμηση της Φτώχειας		
Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1/4	-
Μέτρο Πολιτικής 1.1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Είδη Διαβίωσης	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 1.1.2: Πρόσβαση σε Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη	-	0
Μέτρο Πολιτικής 1.1.3: Αντιμετώπιση Κρίσεων	-	0
Μέτρο Πολιτικής 1.1.4: Πρόσβαση σε Κατάλληλη Στέγη	-	0
Δεύτερος Πυλώνας: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες		
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	5/7	-
Μέτρο Πολιτικής 2.2.1: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Προσχολικής Αγωγής	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Δημιουργικής Απασχόλησης, Ψυχαγωγίας και Αναψυχής	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.3: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.4: Πρόληψη της Παραπομπής σε Δομές Κλειστής Φροντίδας	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.5: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανάταξης	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.2.6: Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας	-	0
Μέτρο Πολιτικής 2.2.7: Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής	-	0
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση	1/2	-

στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση		
Μέτρο Πολιτικής 2.3.3: Ειδική Αγωγή των Παιδιών με Αναπηρία	✓	5
Μέτρο Πολιτικής 2.3.4: Εκπαιδευτική Ένταξη Παιδιών Ρομά	-	0
Τρίτος Πυλώνας: Αγορά Εργασίας Χωρίς Αποκλεισμούς		
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3/3	-
Μέτρα Πολιτικής 3.2.1: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα μη Τυπικής Εκπαίδευσης και Άτυπης Μάθησης	✓	3
Μέτρα Πολιτικής 3.2.2: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Προγράμματα Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης	✓	3
Μέτρα Πολιτικής 3.2.3: Πρόσβαση των Ευάλωτων Ομάδων Ανέργων σε Δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας	✓	3
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	3/5	-
Μέτρα Πολιτικής 3.3.1: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.3.2: Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Κατ'οίκον Φροντίδας	-	0
Μέτρα Πολιτικής 3.3.3: Πρόληψη της Παραπομπής σε Υπηρεσίες Κλειστής Φροντίδας	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.3.4: Προώθηση της Αποϊδρυματοποίησης, Αποκατάστασης και Επανένταξης	✓	5
Μέτρα Πολιτικής 3.3.5: Αναβάθμιση της Ποιότητας των Υπηρεσιών Κλειστής Φροντίδας	-	0
Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	0/1	-
Μέτρο Πολιτικής 4.1.2. Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης	-	0

Πίνακας 16: Αθροιστική Συνάφεια, Στόχοι Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη – ΚΔΗΦ

Στόχοι ΠΕΣΚΕ	ΚΔΗΦ	
Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	1/4	Ικανοποιείται μία κατηγορία μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	5/7	Ικανοποιούνται πέντε κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 2.3: Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	1/2	Ικανοποιείται μία κατηγορία μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	3/3	Ικανοποιούνται όλες οι κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3: Πρόσβαση Ανέργων με Σωρευτικά Χαρακτηριστικά Αποκλεισμού και Άλλων Ομάδων σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες	3/5	Ικανοποιούνται τρεις κατηγορίες μέτρων
Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Συντονισμός των πολιτικών ένταξης	0	-

Σημείωση - τα σύνολα (πλήθος √) αποτελούν μία ένδειξη (ποιοτική) σχετικά με τη σημασία που αποδίδει η λειτουργία της εκάστοτε δομής στον εκάστοτε στόχο καθώς προσδιορίζουν το πλήθος των κατηγοριών μέτρων που ικανοποιούν στο πλαίσιο του κάθε στόχου.

3.3 Αποτίμηση της καταλληλότητας του σχεδιασμού των παρεμβάσεων προκειμένου να καλυφθούν οι βασικές ανάγκες / προκλήσεις της Περιφέρειας που αναδείχτηκαν από την ανάλυση που υποστήριξε τον προγραμματικό σχεδιασμό και το σχεδιασμό εφαρμογής των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Στο παρόν υποκεφάλαιο αναπτύσσεται το Αξιολογικό ερώτημα 3 «Ποιος ο βαθμός συνάφειας και συνοχής της λογικής των παρεμβάσεων;» κατά το σκέλος της αποτίμησης της καταλληλότητας του σχεδιασμού των παρεμβάσεων ώστε να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες των Ομάδων Στόχου που είχαν εντοπισθεί.

Συγκεκριμένα, πώς οι παρεμβάσεις, έτσι όπως σχεδιάστηκαν, ικανοποιούν τις ανάγκες των δυνητικών ωφελούμενων που αποτελούν την ομάδα στόχο των παρεμβάσεων. Για την προσέγγιση του συγκεκριμένου αξιολογικού ερωτήματος προσδιορίζονται οι ανάγκες της Ομάδας Στόχου που υπηρετούν οι παρεμβάσεις (ανά κατηγορία δομής) και αποτιμάται ο βαθμός συνάφειας των αναγκών με τις παρεμβάσεις.

Πριν επιχειρήσουμε να αποτιμήσουμε, κατά πρώτον, τη σύνδεση μεταξύ αναγκών και παρεμβάσεων και κατά δεύτερον, την εκτίμηση του βαθμού συνάφειάς τους θα πρέπει να παρουσιάσουμε τις ανάγκες ανά κατηγορία ομάδας στόχου, όπως αποτυπώθηκαν στην Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, που αποτελεί και τη βάση αναφοράς μας, ώστε να κατανοήσουμε καλύτερα την τεκμηρίωση της αξιολόγησης.

Εδώ να σημειωθεί ότι, κατά την εκπόνηση της ΠΕΣΚΕ, προκειμένου να αποτυπωθεί η υφιστάμενη κατάσταση, να επικαιροποιηθούν τα διαθέσιμα στοιχεία και να διαπιστωθούν οι ανάγκες, διακινήθηκαν 70 ερωτηματολόγια σε φορείς Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Μ.Κ.Ο. και εθελοντικές ομάδες σε όλα τα νησιά της περιφέρειας. Στα ερωτηματολόγια απάντησαν σχεδόν όλοι οι φορείς (31) που έχουν προηγούμενη εμπειρία ή διαθέτουν σε λειτουργία δομές ή αναπτύσσουν διάφορες μορφές κοινωνικής δράσης¹³.

Με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, έτσι όπως προέκυψαν από την επεξεργασία των παραπάνω στοιχείων και πληροφοριών, εντοπίζονται οι ακόλουθες κατηγορίες Ομάδων Στόχου της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης¹⁴:

Πρόσωπα σε Συνθήκες Ακραίας Φτώχειας

- Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων.
- Μακροχρόνια άνεργοι.
- Οικονομικά μη ενεργά άτομα.
- Οικονομικά μη ενεργά άτομα που δεν παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση.
- Άτομα άνω των 54 ετών που είναι άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, ή οικονομικά μη ενεργά άτομα που δεν παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση.
- Άτομα που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων.
- Άτομα που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα.
- Άτομα που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα.
- Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση.

Παιδιά Ηλικίας 0 - 17 Ετών σε Καταστάσεις Αποκλεισμού

- Ασυνόδευτοι ανήλικοι
- Ανήλικοι παραβάτες/αποφυλακισμένοι
- Παιδιά- Θύματα ενδοοικογενειακής βίας
- Παιδιά με Αναπηρία

Πρόσωπα με Αυξημένους Κινδύνους Φτώχειας και Κοινωνικού Αποκλεισμού

- «Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού», όπου ανήκουν οι ομάδες εκείνες του πληθυσμού που η ένταξη τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς. Σε αυτές ανήκουν άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα,

¹³ <https://www.pepba.gr>

¹⁴ ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου, Ιούνιος 2015.

οροθετικοί, φυλακισμένοι / αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες.

- «Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού», όπου ανήκουν οι ομάδες εκείνες του πληθυσμού οι οποίες βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ως προς την ομαλή ένταξη τους στην αγορά εργασίας, από οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά αίτια. Σε αυτές ανήκουν ενδεικτικά οι άνεργοι νέοι, οι άνεργες γυναίκες, οι άνεργοι άνω των πενήντα ετών, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών, γυναίκες θύματα κακοποίησης, οι αναλφάβητοι, οι κάτοικοι απομακρυσμένων ορεινών και νησιωτικών περιοχών, τα άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες.

Σύμφωνα με την ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου υψηλή προτεραιότητα δίδεται στις εξής κατηγορίες:

- Άτομα που βιώνουν συνθήκες ακραίας φτώχειας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, και είτε βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης (π.χ. άστεγοι) είτε αδυνατούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες διαβίωσής τους.
- Παιδιά (0 - 17 ετών) που μεγαλώνουν σε συνθήκες φτώχειας βιώνοντας πολλαπλές στερήσεις και μειονεκτήματα αποτελούν ομάδα υψηλής δημόσιας προτεραιότητας.
- Μακροχρόνια άνεργοι με αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις.
- Νέοι εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (NEET). Η κατηγορία των NEET (Not in Education, Employment or Training) είναι ανομοιογενής και περιλαμβάνει νέους 15 - 29 ετών με διαφορετικό εκπαιδευτικό επίπεδο και διαφορετική επαγγελματική κατάσταση. Μεταξύ των νέων που ανήκουν στη κατηγορία αυτή, η ομάδα που απειλείται περισσότερο από κοινωνικό αποκλεισμό είναι οι νέοι που εγκαταλείπουν πρόωρα το σύστημα τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Άνεργοι ΑΜΕΑ
- Ηλικιωμένοι άνεργοι.

Βοηθούμενοι από την ομαδοποίηση των ομάδων στόχων της ΠΕΣΚΕ, αλλά και τις γενικές ανάγκες που αναφέρονται στο ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου, στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9, τα κρίσιμα ζητήματα που απαιτούν παρέμβαση, βάσει των οποίων σχεδιάστηκαν οι περιφερειακές πολιτικές για την κοινωνική ένταξη ταξινομούνται, σύμφωνα με την άποψη της Αξιολόγησης, στις παρακάτω κατηγορίες:

- **Άμεση αντιμετώπιση της φτώχειας.** Εδώ εντοπίζεται η κάλυψη των βασικών αναγκών των ατόμων που πλήττονται είτε αφορά στην παροχή βασικών υλικών αγαθών (φαγητό, περίθαλψη, στέγη), είτε στην ενδυνάμωσή τους, ώστε να ξεφύγουν από τους θύλακες της φτώχειας. Η ανάγκη αυτή αφορά σε πληθυσμούς που βρίσκονται σε κατάσταση ή κίνδυνο φτώχειας έως και σε συνθήκες ακραίας φτώχειας.
- **Αντιμετώπιση της ελλιπούς πληροφόρησης** αναφορικά με τις παροχές και πολιτικές πρόνοιας και της διασύνδεσης των ομάδων στόχων με τους

κατάλληλους φορείς. Εδώ εντοπίζεται η βασική αδυναμία των ευάλωτων και ειδικών ομάδων του πληθυσμού να φτάσουν ή/και να κατανοήσουν την πληροφορία που τους αφορά λόγω δικών τους διαρθρωτικών αδυναμιών αλλά, και άλλων παραγόντων, που αφορούν σε κοινωνικά και χωρικά εμπόδια.

- Μεσο – μακροπρόθεσμη άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού.** Εδώ σημειώνονται όλα τα αίτια που οδηγούν ένα άτομο σε κοινωνική απομόνωση είτε αφορούν σε στερεοτυπικές αντιμετωπίσεις (ενδεικτικά στίγμα, πάγια - αρνητική αντιμετώπιση του «Άλλου») ή προσωπικές υστερήσεις (ενδεικτικά δυσκολίες προσβασιμότητας, νοητικές δυσκολίες, χαμηλά προσόντα, δεσμεύσεις ως συμβοηθούντα μέλη της οικογένειας) είτε φυσικά – χωρικά εμπόδια (γεωγραφική απομόνωση). Η ανάγκη αυτή αφορά σε όλες τις ευάλωτες και ειδικές ομάδες του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Εδώ, υπάγεται ειδικά και η αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Μετανάστες και οι Ρομά.
- Αντιμετώπιση της ανεργίας.** Εδώ εντοπίζεται η άμεση κάλυψη των βασικών αναγκών των ανέργων χωρίς εισόδημα και η κάλυψη του δικαιώματός τους στην νόμιμη και σταθερή εργασία. Συμπληρωματικά, σημειώνονται ανάγκες αναβάθμισης – πιστοποίησης γνώσεων και δεξιοτήτων σε ευθεία σύνδεση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, η σύνδεση της προσφοράς και ζήτησης εργασίας κ.ο.κ.

Ακολουθεί η αποτίμηση της καταλληλότητας του σχεδιασμού των παρεμβάσεων αναφορικά με τις ανάγκες των Ομάδων Στόχου που είχαν εντοπισθεί. Η εκτίμηση πραγματοποιείται με τη δημιουργία **Μήτρας Συνάφειας μεταξύ αναγκών** (κάθετος άξονας) και της εκάστοτε αξιολογούμενης **κατηγορίας δομής ανά Επενδυτική Προτεραιότητα**.

Η αξιολόγηση της συνάφειας αποτιμάται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κριτήριο		Βαθμός
Υψηλή ή πλήρης Συνάφεια	❄	4 – 5
Μέτρια Συνάφεια	❄	3
Πολύ Χαμηλή ή Χαμηλή Συνάφεια	❄	1 - 2
Μηδενική Συνάφεια (δεν συνδέεται)	-	0

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: **9ii** - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

Δράση 9ii - 9.2. Α Κέντρα Κοινότητας (Κ.Κ.)

Τα **Κέντρα Κοινότητας** συμβάλλουν **πολύ σημαντικά** στην επίτευξη της

Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη Βορείου Αιγαίου για την ολιστική παρέμβαση λειτουργώντας ως one stop shop που εξυπηρετεί όλες τις ομάδες πληθυσμού (άνεργοι, γυναίκες, φτωχές οικογένειες, μετανάστες, Ρομά, κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών, πρόσφυγες κ.λπ.). Παράλληλα, αποτελούν σημαντικό μηχανισμό άρσης των προβλημάτων χωρικής συνοχής και λειτουργικών διασυνδέσεων μεταξύ των υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα, τα οποία αναδύονται λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης της Περιφέρειας, και την ύπαρξη δυσπρόσιτων ορεινών περιοχών.

Ειδικότερα,

Τα Κ.Κ. συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην επίτευξη **της Αν.1. Αντιμετώπιση της φτώχειας** καθώς δύνανται να παραπέμπουν και να συνδέουν τους ωφελούμενους με άλλους τοπικούς φορείς που έχουν ως αρμοδιότητα την καταβολή επιδομάτων, τη λειτουργία δομών φτώχειας ή την παροχή άλλης μορφής υποστήριξης (π.χ. δομές υλικής συνδρομής) κλπ.

Επίσης τα Κ.Κ. συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην επίτευξη **της Αν. 2. Αντιμετώπιση της ελλιπούς πληροφόρησης** καθώς δύνανται να αποτελούν καίριο info point των πολιτών σχετικά με τα προγράμματα πρόνοιας, κοινωνικής ένταξης και απασχόλησης που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο και την υποστήριξή τους για να ενταχθούν σε αυτά.

Τα Κ.Κ. συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην επίτευξη **της Αν. 3. Άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού** καθώς διασυνδέουν όλες τις ευάλωτες και ειδικές ομάδες της Περιφέρειας με φορείς που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες στα γεωγραφικά όρια της περιοχής παρέμβασής τους και δύνανται να διοργανώνουν δράσεις για την κοινωνικοποίηση όπως σύνδεση σχολείου κοινωνίας και μεικτές εκδηλώσεις, μεικτές δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης σε σύνδεση με τα θερινά σχολεία, μεικτές δραστηριότητες για παιδιά και εφήβους, συμμετοχή σε θερινές κατασκηνώσεις/ προπαρασκευαστικό στάδιο ετοιμότητας, δράσεις για τον περιορισμό του αποκλεισμού εντός των εκπαιδευτικών μονάδων.

Τα Κ.Κ. συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην επίτευξη και **της Αν. 4. Αντιμετώπιση της ανεργίας** καθώς είναι επιφορτισμένα με τη διασύνδεση των εξυπηρετούμενων με φορείς που παρέχουν υπηρεσίες απασχόλησης, καθώς και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες στα γεωγραφικά όρια της περιοχής παρέμβασής τους. Κεντρικό ρόλο έχει η δικτύωση με τις υπηρεσίες του ΟΑΕΔ για τη διασφάλιση της άμεσης παραπομπής των ωφελούμενων ατόμων, αλλά και την πρόσβαση στην πληροφόρηση για προγράμματα και δράσεις προώθησης στην απασχόληση τα οποία είναι ενεργά ή προγραμματίζεται να ενεργοποιηθούν στο μέλλον.

Πίνακας 17: Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (Ανάγκες- Κ.Κ.)

Ανάγκες	Κ.Κ.	
Αν.1. Αντιμετώπιση της φτώχειας	5	❄
Αν. 2. Αντιμετώπιση της ελλιπούς πληροφόρησης	5	❄
Αν. 3. Άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού	5	❄
Αν. 4. Αντιμετώπιση της ανεργίας	5	❄

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Δράση 9iv - 9.4.Α Λειτουργία δομών Αντιμετώπισης Φτώχειας (Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών – Κοινωνικά Παντοπωλεία, Δομές Σίτισης, Κοινωνικά Φαρμακεία)

Οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών ενέχουν πολύ σημαντικό Βαθμό συνάφεια (5) με την **Ανάγκη 1. Αντιμετώπιση της φτώχειας** καθώς, με τις άμεσες παρεμβάσεις τους (υλική υποστήριξη) ανακουφίζουν τους εξυπηρετούμενους πολίτες από τις επιπτώσεις της ακραίας φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Επιπλέον, οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, συνεργούν σε πολύ σημαντικό βαθμό (4) και με την **Ανάγκη 3. Άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού** ενώ είναι η λειτουργία των Δομών έχει ουδέτερο βαθμό συνάφειας ως προς τις ανάγκες 2 και 4.

Πίνακας 18: Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (Ανάγκες- ΔΠΒΑ)

Ανάγκες	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών	
Αν.1. Αντιμετώπιση της φτώχειας	5	❄
Αν. 2. Αντιμετώπιση της ελλιπούς πληροφόρησης	0	-
Αν. 3. Άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού	4	❄
Αν. 4. Αντιμετώπιση της ανεργίας	0	-

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Δράση 9iv 9.4.Δ Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Τα ΚΗΦΗ συμβάλλουν σε υψηλό βαθμός (5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη της **Αν. 3. Άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού**, καθώς αποτελούν δομές κοινωνικής στήριξης και μέριμνας με συγκεκριμένο Κοινό – Στόχο (Άτομα της τρίτης ηλικίας που δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως, άτομα με αναπηρίες ή ειδικά προβλήματα, με προτεραιότητα εκείνων που ζουν μόνοι τους). Επιπροσθέτως, μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών σε ηλικιωμένους απεγκλωβίζουν τα μέλη φροντιστές της οικογένειας, ώστε αυτά (τα μέλη της οικογένειας) να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, συμβάλλοντας έτσι και στην εξυπηρέτηση της Αν. 4. Αντιμετώπιση της ανεργίας.

Τα ΚΗΦΗ συμβάλλουν σε υψηλό βαθμό στην επίτευξη της **Αν. 1. Αντιμετώπιση της φτώχειας**, καθώς μέσω των υπηρεσιών τους συμβάλλουν στη διατήρηση μιας φυσιολογικής κοινωνικής και εργασιακής ζωής των μελών του οικογενειακού και συγγενικού περιβάλλοντος που έχουν επιφορτιστεί με την φροντίδα των ηλικιωμένων και συνεπώς επιδρούν με θετικό πρόσημο στην καταπολέμηση της φτώχειας, αφού δίνεται η δυνατότητα για εργασιακή (επαν)ένταξη των φροντιστών και για αύξηση του εισοδήματος.

Πίνακας 19: Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (Ανάγκες - ΚΗΦΗ)

Ανάγκες	ΚΗΦΗ	
Αν.1. Αντιμετώπιση της φτώχειας	4	✳
Αν. 2. Αντιμετώπιση της ελλιπούς πληροφόρησης	0	-
Αν. 3. Άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού	5	✳
Αν. 4. Αντιμετώπιση της ανεργίας	4	✳

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Δράση 9iii. – 9.3.A.2 Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με αναπηρία

Τα **Κέντρα Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με αναπηρία (ΚΔΗΦ)** συμβάλλουν **πολύ σημαντικά** (Βαθμός 5 – Πλήρης Συνάφεια) στην επίτευξη **της Ανάγκης 3. Άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού**, διότι μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών τους αντιμετωπίζεται εν μέρει η φτώχεια. Επίσης αμβλύνονται οι κοινωνικές διακρίσεις καθώς οι Δομές συμβάλλουν μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών τους στην ισότιμη συμμετοχή των ΑμεΑ στην κοινωνική ζωή, στη βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των Ατόμων με Αναπηρία και εν γένει την αναβάθμιση της συμμετοχής τους στο δημόσιο βίο.

Κατά τον ίδιο τρόπο τα ΚΔΗΦ ικανοποιούν την **Αν.1. Αντιμετώπιση της φτώχειας** και την **Αν. 4 Αντιμετώπιση της ανεργίας**.

Επιπροσθέτως, η εξυπηρέτηση της Αν. 4 μπορεί να επιτευχθεί μέσω της λειτουργίας των ΚΔΗΦ, καθώς οι παρεχόμενες υπηρεσίες τους συμβάλλουν στην αποδέσμευση των ατόμων της οικογένειας (συνήθως μακροχρόνια ανέργων μελών) που έχουν επιφορτιστεί με τη φροντίδα του μέλους – ΑΜΕΑ. Αποτέλεσμα αυτής της αποδέσμευσης είναι η δυνατότητα για (επαν)ένταξη στην αγορά εργασίας και συμμετοχή στον εργασιακό βίο.

Πίνακας 20: Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (Ανάγκες - ΚΔΗΦ)

Ανάγκες	ΚΔΗΦ	
Αν.1. Αντιμετώπιση της φτώχειας	4	❄
Αν. 2. Αντιμετώπιση της ελλιπούς πληροφόρησης	0	-
Αν. 3. Άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού	5	❄
Αν. 4. Αντιμετώπιση της ανεργίας	4	❄

3.4 Παρουσίαση της λογικής των παρεμβάσεων και αποτίμηση του βαθμού εσωτερικής συνοχής και συνάφειας με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες και τους Ειδικούς Στόχους του ΠΕΠ

Στο παρόν υποκεφάλαιο αναπτύσσεται το Αξιολογικό ερώτημα 3 «Ποιος ο βαθμός συνάφειας και συνοχής της λογικής των παρεμβάσεων;» κατά το σκέλος της εσωτερικής συνοχής και της συνάφειας του σχεδιασμού των αξιολογούμενων παρεμβάσεων με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες και τους Ειδικούς Στόχους του ΠΕΠ.

Συγκεκριμένα εξετάζεται το πώς σχετίζονται οι αξιολογούμενες παρεμβάσεις με τις Επενδυτικές προτεραιότητες και τους ειδικούς στόχους του ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου.

Η εκτίμηση πραγματοποιείται με τη **δημιουργία Μήτρας Συνάφειας** μεταξύ των στόχων **της Επενδυτικής Προτεραιότητας (κάθετος άξονας)** και της εκάστοτε αξιολογούμενης κατηγορίας δομής.

Η αξιολόγηση της συνάφειας αποτιμάται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κριτήριο		Βαθμός
Υψηλή ή πλήρης Συνάφεια		4 – 5
Μέτρια Συνάφεια		3
Πολύ Χαμηλή ή Χαμηλή Συνάφεια		1 - 2
Μηδενική Συνάφεια (δεν συνδέεται)	-	0

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

Δράση 9ii - 9.2.A Κέντρα Κοινότητας (Κ.Κ.)

Η Επενδυτική Προτεραιότητα 9ii «Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά» εξειδικεύεται σε δύο Ειδικούς Στόχους, τον **9ii1** «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες» και τον **9ii2** «Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική τους ένταξη». Οι ανωτέρω στόχοι εξυπηρετούνται πλήρως από τα Κ.Κ. καθώς παρέχουν ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών υπηρεσιών ώστε να αποφευχθεί η διασπορά πόρων, να επιτευχθεί η ολιστική παρέμβαση σε πολλές ευπαθείς ομάδες πληθυσμού (φτωχές οικογένειες, μετανάστες, Ρομά, κ.λ.π), καθώς επίσης και να διασυνδεθούν μέσω παραπομπών οι επιμέρους φορείς και παρεμφερείς υπηρεσίες (δημόσιες και κοινωνίας των πολιτών), υποστηρίζοντας και προωθώντας την προσέγγιση της κοινωνικής σύμπραξης.

Πίνακας 21: Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (9ii - ΚΚ)

Στόχοι Επενδυτικής Προτεραιότητας 9ii	Κέντρα Κοινότητας	
	Βαθμός	Συνάφεια
Ειδικός Στόχος 1. «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες».	5	
Ειδικός Στόχος 2. «Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική τους ένταξη».	5	

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Δράση 9iii. – 9.3.A.2 Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία

Η επενδυτική προτεραιότητα 9iii περιλαμβάνει τον Ειδικό στόχο: **9iii1** «Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» και **9iii2** «Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες».

Τα ΚΔΗΦ συμβάλλουν σε πολύ υψηλό βαθμό και τους δυο στόχους της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii καθώς,

α. μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών τους δίνουν τη δυνατότητα τους σε άτομα με αυξημένες ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων ατόμων να συμμετάσχουν ισότιμα στην αγορά εργασίας και

β. εξυπηρετούν άτομα με αναπηρία σε δομή ανοικτής φροντίδα βοηθώντας στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας, καθώς και στη βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των Ατόμων με Αναπηρία.

Πίνακας 22: Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (9iii -ΚΔΗΦ)

Στόχοι Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii	ΚΔΗΦ	
Ειδικός Στόχος 1. «Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό».	5	✳
Ειδικός Στόχος 2. «Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες».	5	✳

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Δράσεις:

9iv - 9.4.A Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο, Κοινωνικό Φαρμακείο

9iv - 9.4.Δ Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Οι ειδικοί στόχοι της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας είναι δύο:

- Στόχος **9iv1** «Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες»
- Στόχος **9iv2** «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες»

Όλες οι Κοινωνικές Δομές συνεργούν και ικανοποιούν τον Στόχο 2. της Επενδυτικής Προτεραιότητας. Ο Στόχος 1. δεν συνεργεί με τις κοινωνικές δομές καθώς σε αυτόν υπάγονται δομές και υπηρεσίες υγείας.

Πίνακας 23: Πίνακας Συνάφειας και Βαθμός Συνάφειας (9iv – ΔΠΒΑ, ΚΗΦΗ)

Στόχοι Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iv	ΔΠΒΑ		ΚΗΦΗ	
	0	-	0	-
Ειδικός Στόχος 1. «Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες».	0	-	0	-
Ειδικός Στόχος 2. «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες».	5		5	

3.5 Αποτίμηση της συμπληρωματικότητας - συνέργειας μεταξύ των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Στο παρόν υποκεφάλαιο αναπτύσσεται το Αξιολογικό ερώτημα 3 «Ποιος ο βαθμός συνάφειας και συνοχής της λογικής των παρεμβάσεων;» κατά το σκέλος του βαθμού συμπληρωματικότητας - συνέργειας μεταξύ των αξιολογούμενων παρεμβάσεων.

Η εκτίμηση πραγματοποιείται με τη δημιουργία Μήτρας Συνάφειας μεταξύ των Κοινωνικών Δομών.

Η αξιολόγηση της συνάφειας αποτιμάται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κριτήριο	
Υψηλή Συνάφεια	
Μέτρια Συνάφεια	

Χαμηλή Συνάφεια	❄
Μηδενική Συνάφεια (δεν συνδέεται)	-

Πίνακας 24: Πίνακας Συμπληρωματικότητας - Συνέργειας μεταξύ των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Κοινωνικές Δομές	Κοινωνικές Δομές			
	ΚΔΗΦ	Κ.Κ.	Δ.Π.Β.Α.	ΚΗΦΗ
ΚΔΗΦ	■	❄	❄	❄
Κ.Κ.	❄	■	❄	❄
Δ.Π.Β.Α.	❄	❄	■	❄
ΚΗΦΗ	❄	❄	❄	■

Όπως παρουσιάζεται στον παραπάνω πίνακα τα Κέντρα Κοινότητας συνεργούν σε υψηλό βαθμό (Βαθμός Συνάφειας – Υψηλός) με όλες τις κοινωνικές δομές καθώς αποτελούν την βασική «Πύλη» εισόδου και διασύνδεσης των ωφελούμενων με όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες της Περιφέρειας.

Οι λοιπές Κοινωνικές Δομές, αναμενόμενα δεν συνεργούν άμεσα μεταξύ τους, μιας και ικανοποιούν διαφορετικές ανάγκες των πληθυσμών που απευθύνονται. Εμμέσως, όμως συνδέονται (Βαθμός Συνάφειας – Χαμηλός) μιας και απώτερος στόχος όλων των δομών είναι η άρση των εμποδίων της κοινωνικής ένταξης και αντιμετώπισης των φαινομένων αποκλεισμού και περιθωριοποίησης.

3.6 Συνοπτική παρουσίαση των ευρημάτων/συμπερασμάτων ανά Κατηγορία Δομής

Οι υπό αξιολόγηση Κοινωνικές Δομές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου¹⁵ οι οποίες εντάσσονται στον Θεματικό Στόχο 9 «Πρωώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και οποιωνδήποτε διακρίσεων», αποτελούν συνισταμένη εθνικών στρατηγικών, όπως η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, η Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά, η Εθνική Στρατηγική για την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών και λαμβάνουν υπόψη, κατά τον προγραμματικό σχεδιασμό τους, τις ανάγκες τόσο των επιμέρους ομάδων στόχου (άτομα σε κατάσταση φτώχειας, άνεργοι, Ρομά, κάτοικοι μικρών νησιών κ.λπ), όσο και των ειδικών περιφερειακών και τοπικών συνθηκών (γεωγραφική απομόνωση, έντονα φαινόμενα φτωχοποίησης, αποδυναμωμένη αγορά εργασίας). Επιπλέον αποτελούν βασικά εργαλεία υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕΣΚΕ) της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

¹⁵ Κέντρα Κοινότητας (Κ.Κ.), Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ), Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Οι Κοινωνικές Δομές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, όπως παρουσιάστηκαν και συνδέθηκαν με τις ανάγκες (άμεση αντιμετώπιση της φτώχειας, αντιμετώπιση του ελλείμματος της πληροφόρησης, μεσο – μακροπρόθεσμη άρση των αιτιών του κοινωνικού αποκλεισμού, αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ανεργίας), παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνάφειας με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ομάδων πληθυσμού που εξυπηρετούν είτε πρόκειται για βασικές ανάγκες είτε για ανάγκες εργασιακής και κοινωνικής ένταξης.

Τα σημαντικότερα ευρήματα ανά κατηγορία δομής έχουν ως ακολούθως:

Κέντρα Κοινότητας

- Τα Κ.Κ. συμβάλλουν σε πολύ σημαντικό βαθμό στην επίτευξη της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, σημειώνοντας πολύ υψηλής έντασης συνέργεια, γεγονός που τεκμηριώνεται καθώς υποστηρίζουν τους Δήμους, ως στοιχείο του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής συνοχής και αναπτύσσουν ένα τοπικό σημείο αναφοράς για την υποδοχή, την εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες που υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης, με στόχο την εξυπηρέτηση των αναγκών τους. Όταν δε, τα Κ.Κ. ενσωματώνουν και λειτουργίες εξειδικευμένων κέντρων που αποτελούν διακριτά παραρτήματα για ειδικές κατηγορίες του πληθυσμού (π.χ. Κέντρα Ρομά, Κέντρα Ένταξης Μεταναστών) συμβάλλουν πολύ σημαντικά και στις Στρατηγικές της Χώρας για τους Ρομά και την Ένταξη των Πολιτών Τρίτων χωρών.
- Τα Κ.Κ. ικανοποιούν με πλήρη συνάφεια την ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου καθώς αποτελούν βασικό εργαλείο υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης για την ολιστική παρέμβαση σε πολλές ομάδες πληθυσμού (άτομα φτωχά ή άτομα που απειλούνται από τη φτώχεια, μετανάστες, άνεργοι, Ρομά, κάτοικοι μικρών νησιών κ.λπ) μέσω της παραπομπής τους σε αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς. Παράλληλα, αποτελούν σημαντικό μηχανισμό άρσης των προβλημάτων χωρικής συνοχής και λειτουργικών διασυνδέσεων μεταξύ των υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα, τα οποία αναδύονται, λόγω της ύπαρξης στην Περιφέρεια και μικρών νησιών.
- Τα Κ.Κ. αναδεικνύονται ως η «καρδιά» του συστήματος κοινωνικής ένταξης, ειδικά, στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών της φτωχοποίησης του πληθυσμού και της υψηλής ανεργίας.
- Τα Κ.Κ. καλύπτοντας, με βαθμό πλήρους συνάφειας, όλες τις ανάγκες της ομάδας στόχου, παρέχουν ένα ευρύ φάσμα ποιοτικών υπηρεσιών "Μιας Στάσης" (one stop shop) αποτελώντας αφενός (σχεδιαστικά) ένα τοπικό σημείο αναφοράς για υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με υπηρεσίες και προγράμματα και αφετέρου παρέχοντας (σύμφωνα με τον προγραμματικό σχεδιασμό) ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών ώστε να αποφευχθεί η διασπορά των κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ομάδες στόχου.

- ✓ Αντιμετωπίζουν την απουσία ολοκληρωμένης προσέγγισης σχεδιασμού και εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο και την αποσπασματικότητα των δράσεων μεμονωμένων φορέων χωρίς κεντρικό σχεδιασμό.
- ✓ Η κρισιμότητα του ρόλου των Κέντρων Κοινότητας είναι αδιαμφισβήτητη καθώς καλούνται να λειτουργήσουν ως μηχανισμός άρσης των επιπτώσεων που ανακύπτουν από τα διαρθρωτικά προβλήματα στην οικονομία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και λειτουργούν ως τροχοπέδη στην κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση σε συνδυασμό με τα βασικά της χαρακτηριστικά που είναι η γήρανση του πληθυσμού, οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες, το υψηλό ποσοστό ανεργίας των νέων, των γυναικών, η έντονη φτωχοποίηση και η δύσκολη προσβασιμότητα απομακρυσμένων περιοχών. Ο τρόπος λειτουργίας των Κ.Κ. αναμένεται να προσδιορίσει την πορεία της Κοινωνικής Ένταξης των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας καθώς αποτελούν, από τη μία, το μέσο εκκλιίκευσης και γνωστοποίησης της περιφερειακής πολιτικής και από την άλλη το εργαλείο σύνδεσης των δυνητικών ωφελούμενων με τους αρμόδιους φορείς κοινωνικής πολιτικής.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

- ✓ Οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών συμβάλλουν στην επίτευξη της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, κατά το σκέλος καταπολέμησης της Φτώχειας καθώς αποτελούν δομές Φτώχειας στο πλαίσιο του Θ.Σ. 9.
- ✓ Ως Δομές Φτώχειας λοιπόν συμβάλλουν σε υψηλό βαθμό στη μείωση των επιπτώσεων της φτωχοποίησης του τοπικού πληθυσμού, καθώς παρέχουν βασικά αγαθά (είδη παντοπωλείου) και φάρμακα σε πολίτες που βρίσκονται σε κατάσταση (ακραίας) φτώχειας.

ΚΔΗΦ

- ✓ Τα ΚΔΗΦ συμβάλλουν στην επίτευξη της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη καθώς μέσω των αναπτυσσόμενων, εκτός του νοικοκυριού, υπηρεσιών τους, καταπολεμάται ο κοινωνικός αποκλεισμός, αφού απευθύνονται σε παιδιά και άτομα με αναπηρία παρέχοντάς τους εκπαιδευτικές και ιατροπαιδαγωγικές υπηρεσίες. Μέσω των υπηρεσιών τους καταπολεμείται, σε μεσο – μακροπρόθεσμο πλαίσιο, και η φτώχεια καθώς η δημιουργική – παιδαγωγική απασχόληση του παιδιού / ατόμου με αναπηρία έχει ως αποτέλεσμα την απελευθέρωση του ατόμου που είχε επιβαρυνθεί τη φροντίδα του.
- ✓ Τα ΚΔΗΦ συμβάλλουν στην επίτευξη της ΠΕΣΚΕ Βορείου Αιγαίου καθώς μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών τους καταπολεμώνται οι διακρίσεις, αφού, αποτελούν φορείς ανοικτής φροντίδας για παιδιά / άτομα με αναπηρία και, ως εκ τούτου, υπάγονται στο Δίκτυο υπηρεσιών για την υποστήριξη οικογενειών που φροντίζουν παιδιά/άτομα με αναπηρία. Επιπροσθέτως, μέσω των υπηρεσιών τους καταπολεμάται η φτώχεια καθώς οι παρεχόμενες υπηρεσίες τους συμβάλλουν στην απελευθέρωση των ατόμων της οικογένειας (συνήθως μακροχρόνια ανέργων μελών) που έχουν επιφορτιστεί με τη

φροντίδα του μέλους – ΑΜΕΑ.

- ☑ Μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών τους δίνουν τη δυνατότητα αφενός σε άτομα με αναπηρία να απομειώσουν τα προβλήματα αυτοεξυπηρέτησης αλλά και των κοινωνικών διακρίσεων και αφετέρου σε άτομα με αυξημένες ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων ατόμων να συμμετάσχουν ισότιμα στην αγορά εργασίας.

ΚΗΦΗ

- ☑ Τα ΚΗΦΗ, ως ανοικτές ημερήσιες Κοινωνικές Δομές, προωθούν την κοινωνική ένταξη των εξυπηρετούμενων, καθώς συμβάλλουν στην άρση των συνθηκών κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων τρίτης ηλικίας, μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα και εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση των ηλικιωμένων διατηρώντας τη συνοχή της οικογένειας. Ακόμα, καταπολεμούν τη φτώχεια καθώς συμβάλλουν στην εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με ηλικιωμένο μέλος.
- ☑ Τα ΚΗΦΗ ως δομές ανοικτής φροντίδας που εξυπηρετούν ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού (ηλικιωμένους) συμβάλλουν στην υλοποίηση της ΠΕΣΚΕ με διττό τρόπο. Αφενός μέσω της κοινωνικής ενεργοποίησης των ατόμων (κοινωνική – εργασιακή επανένταξη) που ήταν επιφορτισμένα με την επιμέλεια / φροντίδα των ηλικιωμένων και αφετέρου, με την άρση της απομόνωσης και του αποκλεισμού των ηλικιωμένων (άρση κοινωνικού αποκλεισμού).
- ☑ Συνεισφέρουν στην εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με ηλικιωμένο μέλος όπως και στην αποφυγή της ιδρυματικής περίθαλψης.

4 Αξιολόγηση της Αποτελεσματικότητας των Αξιολογούμενων Παρεμβάσεων

4.1 Αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου των παρεμβάσεων

Στην παρούσα υποενότητα, ο Αξιολογητής κατόπιν επεξεργασίας των στοιχείων ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019) της πορείας υλοποίησης των υπό αξιολόγηση Πράξεων, αναλύει το ποσοστό της απορρόφησης του οικονομικού αντικειμένου των αξιολογούμενων πράξεων σε επίπεδο Πράξης, Κατηγορίας Δομής και Επιχειρησιακού Προγράμματος συνολικά, ενώ παραθέτει τους παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά το ποσοστό αυτό.

Συνολικά εξετάστηκαν **δεκατρείς (13) ενταγμένες πράξεις**, συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού ύψους **€4.141.080 ΔΔ**, οι οποίες εντάχθηκαν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου στα τέλη του 2016. Για τον υπολογισμό του ποσοστού απορρόφησης, σύμφωνα με την μεθοδολογία, χρειάστηκε να υπολογιστεί ο μηνιαίος π/υ κάθε Πράξης και στη συνέχεια αυτός να πολλαπλασιαστεί με τους μήνες διάρκειας κάθε Πράξης από την έναρξή της έως 31/12/2019. Το πηλίκο των δαπανών κάθε πράξης έως 31/12/2019 προς τον π/υ της έως από την έναρξη της έως 31/12/2019 μας έδωσε το ποσοστό απορρόφησης.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται σύνολο των Πράξεων για τις οποίες ο Αξιολογητής προχώρησε στον υπολογισμό και την αξιολόγηση του οικονομικού αντικειμένου τους, καθώς και στον υπολογισμό των ποσοστών απορρόφησης.

Πίνακας 25: Ποσοστά Απορρόφησης Αξιολογούμενων Πράξεων

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	π/υ έως 31/12/2019 ¹⁶	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)	Ποσοστά Απορρόφησης
1	ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΧΙΟΥ	336.315,79 €	600.000,00	313.483,71	93,21%
2	ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΛΗΜΝΟΥ	336.315,79 €	600.000,00	334.881,03	99,57%
3	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΛΕΣΒΟΥ	532.510,90 €	599.280,00	441.680,59	82,94%
4	ΔΟΜΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΛΕΣΒΟΥ	228.938,67 €	243.360,00	227.628,47	99,43%
5	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΙΚΑΡΙΑΣ	139.092,16 €	168.480,00	150.123,30	107,93%
6	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Χίου	197.132,71 €	243.360,00	196.732,71	99,80%
7	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Χίου	325.443,94 €	401.760,00	328.798,96	101,03%
8	ΜΙΚΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ Η ΚΥΨΕΛΗ	389.200,00 €	432.000,00	367.200,00	94,35%

¹⁶ Οι υπολογισμοί παρατίθενται αναλυτικά σε σχετικό Πίνακα στο Παράρτημα της Παρούσας Έκθεσης

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	π/υ έως 31/12/2019 ¹⁶	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ)	Ποσοστά Απορρόφησης
9	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ	199.268,38 €	228.960,00	209.001,40	104,88%
10	ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ	209.356,27 €	243.360,00	185.073,62	88,40%
11	ΔΟΜΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΣΑΜΟΥ	89.266,67 €	117.000,00	90.906,70	101,84%
12	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΑΜΟΥ	175.545,86 €	233.280,00	167.513,09	95,42%
13	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗ ΧΙΟ	268.000,00 €	432.000,00	248.800,00	92,84%
	ΣΥΝΟΛΟ	3.426.387,15 €	4.141.080,00 €	3.261.823,58 €	95,20%

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019)

Ποσοστό απορρόφησης ανά Κατηγορία Δομής¹⁷

Σε επίπεδο Κατηγορία Δομής, το ποσοστό απορρόφησης:

- στα Κέντρα Κοινότητας, ανέρχεται στο 94,55%,
- στα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων ο δείκτης απορρόφησης σύμφωνα με τα στοιχεία της πορείας υλοποίησης αγγίζει το 96,39%,
- στις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, ο δείκτης απορρόφησης αγγίζει το 96,64%
- ενώ στα Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ) ο δείκτης ανέρχεται στο 93,73%.

Ποσοστό απορρόφησης σε επίπεδο Πράξης¹⁸

Σχετικά με το ποσοστό απορρόφησης σε επίπεδο Πράξης, παρατηρείται ότι η απορρόφηση κυμαίνεται από 82,94% έως 107,93%, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό απορρόφησης στο σύνολο των αξιολογούμενων πράξεων, με βάση τις δαπάνες μέχρι 31/12/2019 ανέρχεται στο 95,20%. Πιο αναλυτικά, μεγαλύτερη απορρόφηση καταγράφεται στις κάτωθι Πράξεις:

- Κέντρο Κοινότητας Δήμου Ικαρίας (107,93%)
- Κοινωνικό Παντοπωλείο Σάμου (101,84%)
- Κέντρο Κοινότητας Δήμου Χίου (101,03%)

ενώ τη μικρότερη απορρόφηση σημειώνουν οι εξής δομές:

- Κοινωνικό Παντοπωλείο – Κοινωνικό Φαρμακείο Λήμνου (88,40%)
- Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λέσβου (82,94%)

¹⁷ Ο υπολογισμός του δείκτη προκύπτει από τον λόγο: «Σύνολο πιστοποιημένων δαπανών σε επίπεδο κατηγορίας δομής/συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός πράξεων από την έναρξη τους έως 31/12/2019 που ανήκουν στην ίδια κατηγορία δομής»

¹⁸ Ο υπολογισμός του δείκτη προκύπτει από τον λόγο: «πιστοποιημένες δαπάνες πράξης/εγκεκριμένος προϋπολογισμός πράξης»

Ποσοστό Απορρόφησης Αξιολογούμενων Παρεμβάσεων σε επίπεδο Επιχειρησιακού προγράμματος ¹⁹

Με δεδομένο ότι ο προϋπολογισμός του συνόλου των αξιολογούμενων παρεμβάσεων δεσμεύει το 1,34% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος, το ποσοστό απορρόφησης του συνόλου των αξιολογούμενων Πράξεων σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος ανέρχεται στο 1,05%.

Ποσοστό Απορρόφησης Αξιολογούμενων Παρεμβάσεων σε επίπεδο Κοινωνικού Ταμείου ²⁰

Δεδομένου ότι οι Αξιολογούμενες παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, δεσμεύουν το 8,34%²¹ των διαθέσιμων πόρων του εν λόγω ταμείου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το ποσοστό απορρόφησης των εν λόγω παρεμβάσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ανέρχεται στο 7,94%. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο συνολικός προϋπολογισμός των αξιολογούμενων παρεμβάσεων δεσμεύει σημαντικό ποσοστό των διαθέσιμων πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στο Πρόγραμμα, η επίδοση της απορρόφησης είναι πάρα πολύ ικανοποιητική.

Παράγοντες που επηρεάζουν το ποσοστό απορρόφησης

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω στοιχεία απορρόφησης, η μέχρι 31/12/2019 πορεία υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου των πράξεων είναι ικανοποιητική. Ο Αξιολογητής δεν κατέγραψε συγκεκριμένους παράγοντες, οι οποίοι λειτούργησαν ανασταλτικά στην υλοποίηση του οικονομικού αντικειμένου. Η μόνη αναφορά η οποία χρειάζεται να γίνει, και επηρέασε σε μεμονωμένες περιπτώσεις την πορεία του οικονομικού αντικειμένου των Πράξεων, είναι η δυσκολία που υπήρχε σε νέες Παρεμβάσεις όπως τα Κέντρα Κοινότητας, στην εύρεση εξειδικευμένων στελεχών όπως Ψυχολόγοι και Κοινωνικοί Λειτουργοί για την Στελέχωση των Δομών, χωρίς όμως η δυσκολία αυτή να αποτυπώνεται σε σημαντικό βαθμό στα ποσοστά απορρόφησης, δεδομένου ότι η απορρόφηση του οικονομικού αντικειμένου στο σύνολο των Πράξεων σημειώνει πολύ υψηλά ποσοστά.

Παράγοντας που καθόρισε ουσιαστικά το ποσοστό απορρόφησης, αποτέλεσε η έγκαιρη διαδικασία, από την ΕΥΔ, της τροπ/σης των πράξεων, σύμφωνα με τις οποίες, σε όλες τις Πράξεις η ημερομηνία έναρξης τους εναρμονίστηκε, με την ημερομηνία έναρξης Λειτουργίας των δομών (Βεβαίωση Λειτουργίας) ενώ παράλληλα προσδιορίστηκε ως νέα ημερομηνία λήξης της πράξης, η ημερομηνία μετά από 36 μήνες (Κέντρα Κοινότητας, Κοιν. Παντοπωλεία & Φαρμακεία, ΚΔΗΦ) ή 76 μήνες λειτουργίας (ΚΗΦΗ) αντίστοιχα.

¹⁹ Ο υπολογισμός του δείκτη προκύπτει από τον λόγο: «σύνολο πιστοποιημένων δαπανών πράξεων έως 31/12/2019 /συνολικός προϋπολογισμός Επιχειρησιακού Προγράμματος»

²⁰ Ο υπολογισμός του δείκτη προκύπτει από τον λόγο: «σύνολο πιστοποιημένων δαπανών πράξεων έως 31/12/2019 /σύνολο διαθέσιμων πόρων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου»

²¹ Το εν λόγω ποσοστό προκύπτει από τον λόγο: «συνολικός π/υ Πράξεων από την έναρξη τους έως 31/12/2019/ σύνολο διαθέσιμ.ων πόρων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου»

4.2 Βαθμός επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Στο πλαίσιο του υποκεφαλαίου 4.2. απαντώνται τα ερωτήματα 2.2. «Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί έως τώρα οι στόχοι που έχουν τεθεί ως προς τις εκροές» και 2.3. «Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί έως τώρα οι στόχοι που έχουν τεθεί ως προς τα αποτελέσματα;».

Συγκεκριμένα, για την εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί ως προς τις εκροές εξετάζονται οι δείκτες εκροών 05502 και 05503 σε επίπεδο Πράξης και Κατηγορίας Δομής.

Όπου 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων Δομών», προσμετράται σε επίπεδο πράξης η κάθε Δομή μια φορά.²²

Όπου 05503 «Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων Δομών» προσμετρώνται οι ωφελούμενοι κάθε Δομής μία φορά στο επίπεδο της πράξης.²³

Ομοίως για την εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί ως προς τα αποτελέσματα εξετάζεται ο δείκτης αποτελέσματος 05504 «Αριθμός Δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες». Για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων εφαρμόζονται τα όσα προβλέπονται στο δελτίο ταυτότητας του Δείκτη 05504, όπου οι «διευρυμένες/βελτιωμένες υπηρεσίες» ορίζονται σε σχέση με τις υπηρεσίες που λάμβαναν οι ωφελούμενοι κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Συμπληρωματικά, σημειώνονται και τα ακόλουθα:²⁴

- Η τιμή του δείκτη 05504 θα προκύψει από τα ερωτηματολόγια προς τους Συντονιστές των Δομών και τους Υπευθύνους Έργων των Πράξεων
- Κέντρα Κοινότητας. Στην περίπτωση των Κέντρων Κοινότητας στα ερωτηματολόγια που απευθύνονται στους Συντονιστές του ΚΚ, εάν στη σχετική ερώτηση Δ3, η στήλη «Εκ των οποίων διευρυμένες» λάβει έστω και ένα «ΝΑΙ», σε τουλάχιστον μία από τις υποκατηγορίες κάθε πυλώνα υπηρεσιών, τότε ο δείκτης λαμβάνει θετική τιμή για τη συγκεκριμένη δομή.
- Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, ΚΗΦΗ. Στην περίπτωση των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών και των ΚΗΦΗ για να λάβει θετική τιμή ο δείκτης θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα:
 - στην ερώτηση Δ1 να έχουν δηλωθεί ότι υλοποιήθηκαν όλες οι δράσεις δικτύωσης με υπηρεσίες/φορείς/δομές, οι οποίες περιλαμβάνονται στο σχέδιο δικτύωσης, και

²² Τα παραρτήματα των Δομών (π.χ. παράρτημα ΡΟΜΑ στα Κέντρα Κοινότητας) δεν προσμετρούνται στο δείκτη.

²³ Συνεπώς αν ένας ωφελούμενος έχει λάβει περισσότερες από μία υπηρεσίες από μία Δομή στη διάρκεια υλοποίησης της πράξης, θα μετράται μία φορά στην πράξη. Επίσης, αν ένας ωφελούμενος σε μία πράξη που διαρκεί τρία έτη λαμβάνει υπηρεσίες και στα 3 χρόνια διάρκειας της πράξης, θα μετρηθεί μία φορά κατά το πρώτο έτος που για πρώτη φορά ωφελήθηκε από την εν λόγω πράξη. Σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΥΣΕΚΤ, κατόπιν σχετικής σύστασης της ΕΔΕΛ, καταχωρείται το ΑΜΚΑ του αιτούντος/λήπτη των υπηρεσιών για όλους τους ωφελούμενους που υποστηρίχθηκαν από τη Δομή.

²⁴ Μεθοδολογική Προσέγγιση, Επίπεδο & εύρος ανάλυσης (σύμφωνα με το δελτίο ταυτότητας του δείκτη), Οδηγός Αξιολόγησης Κοινωνικών Δομών που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ Βορείου Αιγαίου 2014-2020, Ιούλιος 2020, ΕΥΣΕΚΤ

- μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας της έρευνας να έχει γίνει χρήση του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος.
- Στην περίπτωση των ΚΔΗΦ για να λάβει θετική τιμή ο δείκτης θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα:
 - να γίνεται χρήση Σχεδίου παροχής υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας και παραμονής,
 - στην ερώτηση Δ1 να έχουν δηλωθεί ότι υλοποιήθηκαν όλες οι δράσεις δικτύωσης με υπηρεσίες/φορείς/δομές, οι οποίες περιλαμβάνονταν στο σχέδιο δικτύωσης, και
 - μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας της έρευνας να έχει γίνει χρήση του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος.

Λαμβάνοντας υπόψη τις επεξεργασίες των δευτερογενών δεδομένων από το ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 αναφορικά με τις τιμές στόχου των δεικτών εκροής ανά πράξη καθώς και την τιμή επίτευξης των δεικτών εκροής έως 31.12.2019 ανά πράξη, και ανά Επενδυτική Προτεραιότητας προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα ανά επίπεδο Πράξης και Κατηγορίας Δομής.

Τα συμπεράσματα αυτά ερμηνεύονται διαβάζοντας τα ποσοτικά στοιχεία, όπως έχουν προκύψει από την επεξεργασία των δευτερογενών δεδομένων, σε συνδυασμό με τα πορίσματα από την επεξεργασία των ποιοτικών (πρωτογενών) ερευνών. Σημειώνεται ότι στο Παράρτημα της Παρούσης αποτυπώνεται η πορεία των δεικτών και με τη μορφή πινάκων. Αξίζει να αναφερθεί ότι στην περίπτωση των Κέντρων Κοινότητας, όπου ο Αξιολογητής είχε στη διάθεσή και τα στοιχεία των ωφελούμενων από το σύστημα ΗΔΙΚΑ, προχώρησε σε αντιπαραβολή αυτών με τα στοιχεία που καταχωρούνται στο ΟΠΣ, προκειμένου να εντοπίσει τις αναντιστοιχίες που υπάρχουν μεταξύ των δύο συστημάτων.

Αναλυτικότερα:

Σε Επίπεδο Πράξης

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης «Κέντρα Κοινότητας» (κωδικός πρόσκλησης : **BA-EKT-9ii-10, Α/Α ΟΠΣ: 1596**) έχουν **ενταχθεί πέντε (5) Πράξεις** οι οποίες τροφοδοτούν τους δείκτες 05502, 05503 και 05504. Η εικόνα ανά Πράξη έχει ως ακολούθως:

ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΣΑΜΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί σε πολύ μεγάλο ποσοστό 1.984% (τιμή στόχος 100 και τιμή υλοποίησης 1.984). Στα στοιχεία των ωφελούμενων των Κ.Κ. (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019) από το σύστημα ΗΔΙΚΑ ο αριθμός των καταγεγραμμένων ατόμων για το συγκεκριμένο Κ.Κ. είναι: 2.012 (ποσοστό επίτευξης: $2.012/100=2.012,00\%$).

Ο δείκτης αποτελεσμάτων 05504 δεν ικανοποιείται, καθώς έχει μηδενική υλοποίηση.

Σχόλιο: Στην εν λόγω Δομή καταγράφεται ως διευρυμένη υπηρεσία η Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας στον Πυλώνα Υπηρεσιών Γ, ενώ στους άλλους Πυλώνες δεν καταγράφεται καμία διευρυμένη Υπηρεσία. Σύμφωνα με τα παραπάνω, εφόσον στους Πυλώνες Υπηρεσιών Α και Β δεν καταγράφονται διευρυμένες υπηρεσίες ο δείκτης αποτελέσματος λαμβάνει την τιμή 0.

ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί σε πολύ μεγάλο ποσοστό 1.280% (τιμή στόχος 100 και τιμή υλοποίησης 1.280). Στα στοιχεία των ωφελούμενων των Κ.Κ. (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019) από το σύστημα ΗΔΙΚΑ ο αριθμός των καταγεγραμμένων ατόμων για το συγκεκριμένο Κ.Κ. είναι: 1.160 (ποσοστό επίτευξης: $1.160/100=1.160,00\%$).

Ο δείκτης αποτελεσμάτων 05504 ικανοποιείται (βαθμός 1).

Σχόλιο: Στην εν λόγω Δομή Καταγράφηκαν ως διευρυμένες υπηρεσίες η Υποστήριξη ένταξης στα παραπάνω προγράμματα στον Πυλώνα Υπηρεσιών Α, η Συνεργασία και παραπομπή σε φορείς αρμόδιους για την εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας ΔΒΜ και Νέας Γενιάς στον Πυλώνα Υπηρεσιών Β, και η Παροχή συμβουλευτικής ψυχοκοινωνικής στήριξης, Ανάπτυξη δράσεων δημιουργικής απασχόλησης και μαθησιακής στήριξης παιδιών, Διοργάνωση εκδηλώσεων με επιμορφωτικό, επικοινωνιακό και κοινωνικό περιεχόμενο, Μεικτές δράσεις για την κοινωνικοποίηση και την κοινωνική ένταξη, ειδικότερα (αλλά όχι αποκλειστικά) για μαθητές ΑμεΑ, παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, Ρομά και Δικαιούχους Διεθνούς Προστασίας, Παροχή ενημερωτικής συνδρομής για θέματα νομικού χαρακτήρα σε σχέση με παρεχόμενες δυνατότητες, όργανα, διαδικασίες κ.λπ, Συγκέντρωση και διανομή βασικών αγαθών, Ανάπτυξη Δικτύου Εθελοντισμού στον Πυλώνα Υπηρεσιών Γ. Δεδομένου ότι καταγράφεται έστω και μία διευρυμένη υπηρεσία σε καθένα από τους Πυλώνες Υπηρεσιών, η τιμή του δείκτη αποτελέσματος 05504 για την εν λόγω Δομή καταλαμβάνει τον αριθμό 1.

ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί σε πολύ μεγάλο ποσοστό 1.666,3% (τιμή στόχος 150 και τιμή υλοποίησης 2.499). Στα στοιχεία των ωφελούμενων των Κ.Κ. (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019) από το σύστημα ΗΔΙΚΑ ο αριθμός των καταγεγραμμένων ατόμων για το συγκεκριμένο Κ.Κ. είναι: 3.155 (ποσοστό επίτευξης: $3.155/150=2.103,33\%$).

Ο δείκτης αποτελεσμάτων 05504 ικανοποιείται (βαθμός 1).

Σχόλιο: Στο Κέντρο Κοινότητας Δήμου Χίου, ως διευρυμένες καταγράφονται οι εξής υπηρεσίες: η Πληροφόρηση ή/και παραπομπή σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης και η Υποστήριξη ένταξης στα παραπάνω προγράμματα στον Πυλώνα Υπηρεσιών Α, η Συνεργασία και παραπομπή σε φορείς αρμόδιους για την εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας ΔΒΜ και Νέας Γενιάς, και η Συνεργασία με την τοπική αγορά εργασίας στον Πυλώνα Υπηρεσιών Β, η Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας, η Ανάπτυξη δράσεων δημιουργικής απασχόλησης και μαθησιακής στήριξης παιδιών, τα Προγράμματα για συνδρομή στη δημιουργία ευκαιριών για νέους, η Διοργάνωση εκδηλώσεων με επιμορφωτικό, επικοινωνιακό και κοινωνικό περιεχόμενο, οι Μεικτές δράσεις για την κοινωνικοποίηση και την κοινωνική ένταξη, ειδικότερα (αλλά όχι αποκλειστικά) για μαθητές ΑμεΑ, παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, Ρομά και Δικαιούχους Διεθνούς Προστασίας, η Παροχή ενημερωτικής συνδρομής για θέματα νομικού χαρακτήρα σε σχέση με παρεχόμενες δυνατότητες, όργανα, διαδικασίες κ.λπ., και η Συγκέντρωση και διανομή βασικών αγαθών στον Πυλώνα Υπηρεσιών Γ. Με δεδομένο ότι και τους τρεις Πυλώνες Υπηρεσιών καταγράφεται έστω και μία διευρυμένη υπηρεσία, ο δείκτης αποτελέσματος 05504 για την εν λόγω δομή καταλαμβάνει την τιμή 1.

ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΙΚΑΡΙΑΣ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί σε πολύ μεγάλο ποσοστό 1.528,7% (τιμή στόχος 80 και τιμή υλοποίησης 1223). Στα στοιχεία των ωφελούμενων των Κ.Κ. (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019) από το σύστημα ΗΔΙΚΑ ο αριθμός των καταγεγραμμένων ατόμων για το συγκεκριμένο Κ.Κ. είναι: 1.220 (ποσοστό επίτευξης: $1.220/80=1.525,00\%$).

Ο δείκτης αποτελεσμάτων 05504 δεν ικανοποιείται, καθώς έχει μηδενική υλοποίηση.

Σχόλιο: Στην εν λόγω Δομή ως διευρυμένες υπηρεσίες καταγράφηκαν η Συνεργασία και παραπομπή σε υπηρεσίες απασχόλησης, και η Συνεργασία με την τοπική αγορά εργασίας στον Πυλώνα Υπηρεσιών Β, η Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας, η Ανάπτυξη δράσεων δημιουργικής απασχόλησης και μαθησιακής στήριξης παιδιών, η Διοργάνωση εκδηλώσεων με επιμορφωτικό, επικοινωνιακό και κοινωνικό περιεχόμενο, οι Μεικτές δράσεις για την κοινωνικοποίηση και την κοινωνική ένταξη, ειδικότερα (αλλά όχι αποκλειστικά) για μαθητές ΑμεΑ, παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, Ρομά και Δικαιούχους Διεθνούς Προστασίας, και η Παροχή ενημερωτικής συνδρομής για θέματα νομικού χαρακτήρα σε σχέση με παρεχόμενες δυνατότητες, όργανα, διαδικασίες κ.λπ. στον Πυλώνα Υπηρεσιών Γ. Με δεδομένο ότι στον Πυλώνα Υπηρεσιών Α δεν καταγράφηκε κάποια διευρυμένη Υπηρεσία, ο δείκτης αποτελέσματος 05504 για την εν λόγω Δομή λαμβάνει την τιμή 0.

ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΛΕΣΒΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί σε πολύ μεγάλο ποσοστό 2.678,0% (τιμή στόχος 150 και τιμή υλοποίησης 4.017). Στα στοιχεία των ωφελούμενων των Κ.Κ. (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019) από το σύστημα ΗΔΙΚΑ ο αριθμός των καταγεγραμμένων ατόμων για το συγκεκριμένο Κ.Κ. είναι: 4.127 (ποσοστό επίτευξης: $4.127/150=2.751,33\%$).

Ο δείκτης αποτελεσμάτων 05504 δεν ικανοποιείται, καθώς έχει μηδενική υλοποίηση.

Σχόλιο: Στο Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λέσβου, ως διευρυμένες καταγράφονται οι: Συνεργασία και παραπομπή σε υπηρεσίες απασχόλησης στον Πυλώνα Υπηρεσιών Β, και η Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας στον Πυλώνα Υπηρεσιών Γ. Δεδομένου ότι στον Πυλώνα Υπηρεσιών Α δεν καταγράφηκε καμία διευρυμένη υπηρεσία, ο δείκτης αποτελέσματος 05504 για την εν λόγω Δομή λαμβάνει την τιμή 0.

Παρασχεθείσες και Διευρυμένες υπηρεσίες των Κ.Κ. της Περ. Βορείου Αιγαίου

Ως παρασχεθείσες υπηρεσίες νοούνται οι υπηρεσίες αυτές που παρέχονταν από τις Κοινωνικές Υπηρεσίες και την προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Αντιθέτως ο όρος «εκ των οποίων διευρυμένες» αναφέρεται μόνο στις υπηρεσίες που παρασχεθήκαν για πρώτη φορά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Επομένως, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι υπηρεσίες που καταχωρήθηκαν στην κατηγορία «εκ των οποίων διευρυμένες» δεν αποτελούν υποσύνολο των παρασχεθέντων υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συντονιστών των Κ.Κ:

- Το 80% δήλωσε πως έχουν παρασχεθεί υπηρεσίες σχετικά με προγράμματα κοινωνικής ένταξης και πρόνοιας, ενώ σε ποσοστό 60% έχουν παρασχεθεί υπηρεσίες και για την ένταξη στα παραπάνω προγράμματα.
- Το 80% των ερωτηθέντων απάντησε πως έχουν προσφερθεί στο παρελθόν υπηρεσίες σε άλλες δομές και υπηρεσίες, ενώ το 60% δήλωσε πως συνεργασίες και παραπομπές σε υπηρεσίες απασχόλησης ανήκουν στις διευρυμένες υπηρεσίες των Κέντρων Κοινότητας.
- Το 67% των ερωτηθέντων δήλωσαν πως υπηρεσίες για παραπομπή ή συνεργασία με φορείς εφαρμογής προγραμμάτων της Γεν. Γραμματείας ΔΒΜ και Νέας Γενιάς, ανήκουν στις διευρυμένες υπηρεσίες.
- Το 80% υποστήριξε ότι υπηρεσίες για την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας, ανήκουν στις διευρυμένες υπηρεσίες.
- Σχετικά με την ανάπτυξη δράσεων δημιουργικής απασχόλησης και μαθησιακής στήριξης παιδιών καθώς και σχετικά με την διοργάνωση των εκδηλώσεων με επιμορφωτικό, επικοινωνιακό και κοινωνικό χαρακτήρα, το 60% των Συντονιστών και των Υπευθύνων Έργων, δήλωσε πως ανήκουν στις διευρυμένες υπηρεσίες των Κέντρων Κοινότητας.

- Όσον αφορά τις μεικτές δράσεις για την κοινωνικοποίηση και την κοινωνική ένταξη, καθώς και υπηρεσίες σχετικά με την ενημερωτική συνδρομή για θέματα νομικού χαρακτήρα σε σχέση με παρεχόμενες δυνατότητες, όργανα, διαδικασίες κλπ, το 75% των συμμετεχόντων δήλωσε πως ανήκουν στις διευρυμένες υπηρεσίες.
- Όσον αφορά τη συγκέντρωση και τη διανομή βασικών αγαθών, το 60% δήλωσε πως ανήκει στις διευρυμένες υπηρεσίες των Κέντρων Κοινότητας.
- Ολοκληρώνοντας, διαιρεμένα εμφανίζονται τα ποσοστά όσον αφορά την ανάπτυξη του δικτύου εθελοντών, αφού το 50% των ερωτηθέντων ισχυρίστηκε πως ανήκει στις παρασχεθείσες υπηρεσίες, ενώ το υπόλοιπο 50% στις διευρυμένες υπηρεσίες.

Συμπερασματικά, η καταγραφή των δεικτών για τα Κ.Κ. δείχνει τα εξής:

- ✚ Σε όλα τα Κ.Κ. ο δείκτης 05502 ανέρχεται σε 100%.
- ✚ Σε όλα τα Κ.Κ. εμφανίζονται διαφοροποιήσεις στις τιμές του 05503 όταν πραγματοποιείται συσχέτιση μεταξύ των τιμών που δίδει το ΟΠΣ και των τιμών που δίδεται από το σύστημα ΗΔΙΚΑ. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών των Κ.Κ. στην έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε, σε ερώτηση του ερευνητή σχετικά με τον ωφελούμενο πληθυσμό και τις αποκλίσεις που σημειώνονται από τη αρχική εκτίμηση, όλοι οι Συντονιστές αποκρίθηκαν πως ξεπέρασαν κατά πολύ τον αρχικό σχεδιασμό συμπληρώνοντας ότι η υπέρβαση αυτή οφείλεται στις αυξημένες ανάγκες του ωφελούμενου πληθυσμού για οικονομική υποστήριξη μέσω των επιδομάτων, αλλά και την κάλυψη βασικών αναγκών. Το ζήτημα χρήζει περαιτέρω ελέγχου και ενδεχόμενης προσαρμογής των δεικτών του ΟΠΣ.
- ✚ Σε δύο (2) δομές (Κ.Κ Δήμου Λήμνου, Κ.Κ Δήμου Χίου) ο δείκτης αποτελέσματος 05504 παίρνει την τιμή 1, καθώς στις υπόλοιπες Δομές που ο δείκτης είναι μηδενικός δεν καταγράφηκαν διευρυμένες υπηρεσίες σε όλους τους Πυλώνες Υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο της **πρόσκλησης ΒΑ-ΕΚΤ-9iv-11 (Α/Α ΟΠΣ: 1611) «Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο, Παροχή Συσσιτίου, Κοινωνικό Φαρμακείο»** έχουν ενταχθεί τέσσερις (4) Πράξεις οι οποίες τροφοδοτούν τους δείκτες 05502, 05503 και 05504. Η εικόνα έχει διαμορφωθεί ως ακολούθως:

ΔΠΒΑ ΔΗΜΟΥ ΛΕΣΒΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί σε ποσοστό 195,6% το Κοινωνικό Παντοπωλείο και 145,33% το Κοινωνικό Φαρμακείο και συνολικά για τα δύο ΔΠΒΑ έχει υπερκαλυφθεί με ποσοστό 176,75%.

Η πράξη δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

ΔΠΒΑ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί το Κοινωνικό Παντοπωλείο σε ποσοστό 223,20%, ενώ το Κοινωνικό Φαρμακείο έχει καλυφθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος του (97,67%) και συνολικά έχει υπερκαλυφθεί με ποσοστό 154,73%.

Η πράξη δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

ΔΠΒΑ ΔΗΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει εν μέρει καλυφθεί με ποσοστό 65,6% το Κοινωνικό Παντοπωλείο και 49,33% το Κοινωνικό Φαρμακείο και συνολικά για τα δύο ΔΠΒΑ έχει υπερκαλυφθεί με ποσοστό 59,50%.

Η πράξη δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

ΔΠΒΑ ΔΗΜΟΥ ΣΑΜΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί με ποσοστό 205,50%.

Η πράξη δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

Συμπερασματικά:

- ✚ Ο δείκτης 05502 για όλες τις ΔΠΒΑ ικανοποιείται σε ποσοστό 100%.
- ✚ Ο δείκτης που αφορά τους ωφελούμενους 05503) έχει υπερκαλυφθεί στις δύο (2) δομές ΔΠΒΑ του Δήμου Λέσβου, σε μία (1) δομή του Δήμου Σάμου και σε μια (1) από τις δύο (2) δομές του Δήμου Χίου (το Κοινωνικό Παντοπωλείο). Ο σχετικός δείκτης έχει καλυφθεί εν μέρει στις δύο (2) δομές του Δήμου Λήμνου και στην μια (1) δομή του Δήμου Χίου (το Κοινωνικό Φαρμακείο).
- ✚ Αναφορικά με τον δείκτη 05504, δεν ικανοποιείται σε καμία Δομή, λαμβάνοντας υπόψη ότι βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει την σωρευτική πλήρωση δύο κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα. Δεδομένου ότι το Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα δεν έχει τεθεί σε Εφαρμογή ακόμα για τις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, το εν λόγω κριτήριο λαμβάνει την τιμή 0, και αντίστοιχα και ο δείκτης.

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης ΕΚΤ-ΒΑ-9iv-9 (Α/Α ΟΠΣ: 1589) «Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)» έχουν ενταχθεί δύο (2) Πράξεις που τροφοδοτούν τους δείκτες 05502, 05503 και 05504. Η εικόνα μέχρι 31/12/2019 έχει διαμορφωθεί ως ακολούθως:

ΚΗΦΗ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί με ποσοστό 130,00%.

Η πράξη δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

ΚΗΦΗ ΔΗΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει καλυφθεί με ποσοστό 90,91%.

Η πράξη δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

Συμπερασματικά:

- ✚ Ο δείκτης 05502 ικανοποιείται σε ποσοστό 100,00% για όλες τις δομές.
- ✚ Αναφορικά με τις τιμές του δείκτη 05503, ο δείκτης έχει υπερκαλυφθεί μόνο στο ΚΗΦΗ Δήμου Χίου.
- ✚ Αναφορικά με τον δείκτη 05504 δεν ικανοποιείται σε καμία των περιπτώσεων των δύο πράξεων, λαμβάνοντας υπόψη ότι βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει τη σωρευτική πλήρωση δύο κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα.

Στο πλαίσιο των προσκλήσεων **BA-EKT-9iii-15 (Α/Α ΟΠΣ: 1723) και BA-EKT-9iii-19 (Α/Α ΟΠΣ: 2150) «Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία»** έχουν ενταχθεί δύο (2) Πράξεις οι οποίες τροφοδοτούν τους δείκτες 05502, 05503 και 05504. Η εικόνα μέχρι 31/12/2019 έχει διαμορφωθεί ως ακολούθως:

ΚΔΗΦ ΧΙΟΥ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί με ποσοστό 113,33%.

Η πράξη δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

ΚΔΗΦ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί με ποσοστό 173,33%.

Η πράξη δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

Συμπερασματικά:

- ✚ Ο δείκτης 05502 ικανοποιείται σε ποσοστό 100,00% και στις δύο δομές.
- ✚ Αναφορικά με τις τιμές του δείκτη 05503, ο δείκτης έχει υπερκαλυφθεί και στις δύο δομές.
- ✚ Αναφορικά με τον δείκτη 05504 δεν ικανοποιείται σε καμία των περιπτώσεων των δύο πράξεων, βάσει της μεθοδολογίας που υπαγορεύει ότι η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει τη σωρευτική πλήρωση δύο κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα και ειδικά για τα ΚΔΗΦ και την πλήρωση και του κριτηρίου γ) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων - «Σχέδιο παροχής υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας και παραμονής».

Σε Επίπεδο Κατηγορίας Δομής

Στο πλαίσιο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων σε δυνητικούς δικαιούχους έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται οι παρακάτω κατηγορίες κοινωνικών δομών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Κέντρα Κοινότητας

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί σε ποσοστό 1897,07%.

Η κατηγορία δομής ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504 κατά 40,00%.

Οι στοχοθεσίες των δεικτών εκκρών σημειώνουν εντυπωσιακό επίπεδο υλοποίησης. Ο 05502 έχει καλυφθεί καθώς δημιουργήθηκαν τόσες δομές όσες προβλέπονταν, σύμφωνα με τα στοιχεία των Τεχνικών Δελτίων Έργων. Ομοίως, ο 05503 έχει υπερκαλυφθεί δεδομένης τη μεγάλης προσέλευσης των ωφελούμενων στις κατά τόπους Δομές των Κέντρων Κοινότητας.

Αναφορικά με τον δείκτη 05504, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, δεδομένου ότι μόνο δύο (2) δομές παρουσιάζουν διευρυμένες υπηρεσίες (Κ.Κ Δήμου Λήμνου, Κ.Κ Δήμου Χίου) και συνολικά λειτουργούν 5 δομές Κέντρων Κοινότητας, το ποσοστό επίτευξης του δείκτη κυμαίνεται στο 40,00%. Προκειμένου να βελτιωθεί η εικόνα των Δομών σχετικά με τις διευρυμένες υπηρεσίες προτείνεται να υπάρχει κατάλληλη κατάρτιση των στελεχών ή πρόσληψη πρόσθετου εξειδικευμένου προσωπικού, προκειμένου να ενεργοποιηθούν περισσότερες υπηρεσίες σε όλους τους Πυλώνες Υπηρεσιών, μέχρι το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει επιτευχθεί σε ποσοστό 142,39% .

Η κατηγορία δομής δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

Οι δείκτες εκρών σημειώνουν ικανοποιητικά ποσοστά επίτευξης.

Σχετικά με τον δείκτη αποτελέσματος 05504, όπως καταγράφηκε και παραπάνω δεν ικανοποιείται εφόσον δεν ικανοποιούνται σωρευτικά τα ακόλουθα:

- στην ερώτηση Δ1 να έχουν δηλωθεί ότι υλοποιήθηκαν όλες οι δράσεις δικτύωσης με υπηρεσίες/φορείς/δομές, οι οποίες περιλαμβάνονται στο σχέδιο δικτύωσης (Δεν υλοποιήθηκαν οι δράσεις με: Άλλες Κοινωνικές Υπηρεσίες/ Δομές (Δομές αστέγων, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης κλπ.), ΟΑΕΔ, Επιχειρήσεις και συλλογικοί φορείς επιχειρηματικότητας)
- μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας της έρευνας να έχει γίνει χρήση του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος.

ΚΗΦΗ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί σε ποσοστό 113,46%.

Η κατηγορία δομής δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

Οι δείκτες εκρών σημειώνουν πολύ υψηλά ποσοστά επίτευξης.

Σχετικά με τον δείκτη αποτελέσματος 05504, όπως καταγράφηκε και παραπάνω δεν ικανοποιείται εφόσον δεν ικανοποιούνται σωρευτικά τα ακόλουθα:

- στην ερώτηση Δ1 να έχουν δηλωθεί ότι υλοποιήθηκαν όλες οι δράσεις δικτύωσης με υπηρεσίες/φορείς/δομές, οι οποίες περιλαμβάνονται στο σχέδιο δικτύωσης
- μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας της έρευνας να έχει γίνει χρήση του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος.

ΚΔΗΦ

Ο δείκτης 05502 έχει επιτευχθεί κατά 100%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει υπερκαλυφθεί σε ποσοστό 143,33%.

Η κατηγορία δομής δεν ικανοποιεί τον δείκτη αποτελεσμάτων 05504.

Ο δείκτης που αφορά τους ωφελούμενους (05503) έχει υπερκαλυφθεί.

Αναφορικά με τον δείκτη 05504, δεν ικανοποιείται, από τη εν λόγω Κατηγορία Δομής, εφόσον βάσει μεθοδολογίας, στην περίπτωση των ΚΔΗΦ για να λάβει θετική τιμή ο δείκτης θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα:

- να γίνεται χρήση Σχεδίου παροχής υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας και παραμονής,

- ο στην ερώτηση Δ1 να έχουν δηλωθεί ότι υλοποιήθηκαν όλες οι δράσεις δικτύωσης με υπηρεσίες/φορείς/δομές, οι οποίες περιλαμβάνονταν στο σχέδιο δικτύωσης, και,²⁵

μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας της έρευνας να έχει γίνει χρήση του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος.

²⁵ ΔΕΝ Ικανοποιήθηκε αφού δεν υλοποιήθηκαν Δράσεις με όλους τους φορείς, από το σύνολο των Δομών όπως προβλεπόταν στο σχέδιο Δικτύωσης

4.3 Βαθμός συμβολής των εκροών και αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων στους αντίστοιχους στόχους του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος

Στο πλαίσιο του υποκεφαλαίου 4.3. απαντώνται τα ερωτήματα 2.2. «Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί έως τώρα οι στόχοι που έχουν τεθεί ως προς τις εκροές» και 2.3. «Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί έως τώρα οι στόχοι που έχουν τεθεί ως προς τα αποτελέσματα;» κατά το σκέλος των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων του ΠΕΠ.

Ομοίως, όπως και στο υποκεφάλαιο 4.2. διερευνάται η επίτευξη των στόχων που είχαν τεθεί στους δείκτες εκροής 05502 και 05503 καθώς και στον δείκτη αποτελέσματος 05504. Διευκρινίζεται ότι η αποτίμηση των δεικτών σε επίπεδο Επενδυτικής Προτεραιότητας, γίνεται με βάση τις αξιολογούμενες δομές, και ο Αξιολογητής δεν είναι σε θέση να βγάλει ασφαλή συμπεράσματα για την επίτευξη ή μη των τιμών των δεικτών, δεδομένου ότι οι στόχοι των δεικτών αφορούν όλες τις Δομές της κάθε Επενδυτικής Προτεραιότητας, και όχι μόνο τις αξιολογούμενες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα παρατηρείται ότι ο βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί ως προς τις εκροές και τα αποτελέσματα σε επίπεδο Επενδυτικής Προτεραιότητας του ΠΕΠ είναι υψηλός.

Συγκριμένα:

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)
Επενδυτική προτεραιότητα: 9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

Η Δράση «**Κέντρα Κοινότητας**», τροφοδοτεί τους δείκτες 05502, 05503 και 05504.

Ο δείκτης 05502, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει επιτευχθεί κατά 50,00%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει επιτευχθεί σε ποσοστό 572,35% στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην 9ii. Θα πρέπει να εκτιμηθεί ποια στοιχεία παρουσιάζουν την πραγματικότητα της υλοποίησης, καθώς σημειώνεται ασυμφωνία μεταξύ των στοιχείων που δίδει το ΟΠΣ με εκείνα που δίδει για τους ωφελούμενους το ΗΔΙΚΑ ή τα συστήματα των Δικαιούχων. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, επίσης, ο στόχος του 2023 για τον δείκτη 05503 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Ο δείκτης 05504 έχει επιτευχθεί σε ποσοστό 20% στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην 9ii καθώς ικανοποιείται για δύο (2) Κέντρα Κοινότητας που παρουσιάζουν τουλάχιστον μια διευρυμένη υπηρεσία σε κάθε έναν από τους Πυλώνες Υπηρεσιών.

Πίνακας 26: Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος Επενδ. Πρωτ. 9ii

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ/ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2023 (Α)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (Β)	(%) ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ/ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (Γ)=(Β)/(Α)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (Δ)	(%) ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ [Τιμή Υλοποίησης/Τιμή στόχο 2023] (Ε)=(Δ)/(Α)
2α/9ii	05502	Εκροών	10	5	50,00%	5	50,00%
2α/9ii	05503	Εκροών	1870	580	31,02%	10703	572,35%
2α/9ii	05504	Αποτελέσματος	10	5	50,00%	2	20,00%

Πηγή: ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 | Στοιχεία υλοποίησης έως 31/12/2019

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών.

Η Δράση «**Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Αναπηρία**» τροφοδοτεί τους δείκτες 05502, 05503 και 05504.

Ο δείκτης 05502, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει επιτευχθεί κατά 33,33%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει επιτευχθεί σε ποσοστό 5,38% στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην 9iii. Θα πρέπει να εκτιμηθεί ποια στοιχεία παρουσιάζουν την πραγματικότητα της υλοποίησης, καθώς σημειώνεται ασυμφωνία μεταξύ των στοιχείων που δίδει το ΟΠΣ με εκείνα που δίδει για τους ωφελούμενους το ΗΔΙΚΑ ή τα συστήματα των Δικαιούχων. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, επίσης, ο στόχος του 2023 για τον δείκτη 05503 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Ο δείκτης 05504 παρουσιάζει μηδενική τιμή υλοποίησης στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii.

Όπως χαρακτηριστικά έχει αναφερθεί παραπάνω, αναφορικά με τον δείκτη 05504, δεν ικανοποιείται για τα ΚΔΗΦ, εφόσον βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει την σωρευτική πλήρωση των παρακάτω κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα και ειδικά για τα ΚΔΗΦ και την πλήρωση και του κριτηρίου γ) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων - «Σχέδιο παροχής υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας και παραμονής». Καμία από τις δομές δεν ικανοποιεί αθροιστικά τα κριτήρια αυτά μέχρι τα τέλη του 2019. Οι δομές θα τροφοδοτήσουν τον δείκτη εφόσον μέχρι τη λήξη της προγραμματικής περιόδου θα ικανοποιήσουν τα κριτήρια μέτρησης του δείκτη.²⁶

²⁶ Σύμφωνα με ενημέρωση από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα που λειτουργεί προς το παρόν μόνο για τα Κέντρα Κοινότητας, αναμένεται να επεκταθεί μέχρι το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου και για τις άλλες Δομές των Περιφερειών.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος για την Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii.

Πίνακας 27: Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος Επενδ.Προτ. 9iii

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2023 (Α)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (Β)	(%) ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ/ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (Γ)=(Β)/(Α)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (Δ)	(%) ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ [Τιμή Υλοποίησης/Τιμή στόχο 2023] (Ε)=(Δ)/(Α)
9iii	05502	Εκροών	6	2	33,33%	2	33,33%
9iii	05503	Εκροών	800	30	3,75%	43	5,38%
9iii	05504	Αποτελέσματος	6	2	33,33%	0	0,00%

Πηγή: ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 | Στοιχεία υλοποίησης έως 31/12/2019

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Η Δράσεις «**Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο, Κοινωνικό Φαρμακείο**» και «**Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)**» τροφοδοτούν τους δείκτες 05502, 05503 και 05504.

Ο δείκτης 05502, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει επιτευχθεί κατά 100,00%.

Ο δείκτης 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019), έχει επιτευχθεί σε ποσοστό 156,07% στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην 9iv. Θα πρέπει να εκτιμηθεί ποια στοιχεία παρουσιάζουν την πραγματικότητα της υλοποίησης, καθώς σημειώνεται ασυμφωνία μεταξύ των στοιχείων που δίδει το ΟΠΣ με εκείνα που δίδει για τους ωφελούμενους το ΗΔΙΚΑ ή τα συστήματα των Δικαιούχων. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, επίσης, ο στόχος του 2023 για τον δείκτη 05503 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Ο δείκτης 05504 παρουσιάζει μηδενική τιμή υλοποίησης στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv.

Για τις ΔΠΒΑ, αναφορικά με τον δείκτη 05504, όπως έχει αναφερθεί παραπάνω, δεν ικανοποιείται σε καμία Δομή ΔΠΒΑ, λαμβάνοντας υπόψη ότι βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει την σωρευτική πλήρωση δύο κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα. Δεδομένου ότι το Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα δεν έχει τεθεί σε Εφαρμογή ακόμα για τις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, το εν λόγω κριτήριο λαμβάνει την τιμή 0, και αντίστοιχα και ο δείκτης.

Ομοίως για τα ΚΗΦΗ, αναφορικά με τον δείκτη 05504, όπως έχει αναφερθεί παραπάνω, δεν ικανοποιείται για τα ΚΗΦΗ, λαμβάνοντας υπόψη ότι βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει τη σωρευτική πλήρωση δύο κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα.

Οι δομές θα τροφοδοτήσουν τον δείκτη εφόσον μέχρι τη λήξη της προγραμματικής περιόδου θα ικανοποιήσουν τα κριτήρια μέτρησης του δείκτη.²⁷ Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δείκτες Εκρών και Αποτελέσματος για την Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv.

Πίνακας 28: Δείκτες Εκρών και Αποτελέσματος Επενδ.Προτ. 9iv

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2023 (Α)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (Β)	(%) ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ/ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (Γ)=(Β)/(Α)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (Δ)	(%) ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ [Τιμή Υλοποίησης/Τιμή στόχο 2023] (Ε)=(Δ)/(Α)
9iv	05502	Εκρών	9	9	100,00%	9	100,00%
9iv	05503	Εκρών	1.450	1452	100,04%	2263	156,07%
9iv	05504	Αποτελέσματα	9	9	100,00%	0	0,00%

Πηγή: ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 | Στοιχεία υλοποίησης έως 31/12/2019

4.4 Αποτίμηση της εφαρμογής των αξιολογούμενων παρεμβάσεων σε σύγκριση με τον αρχικό σχεδιασμό αναφορικά με τις κατηγορίες ωφελούμενων και τις παρεχόμενες υπηρεσίες

Στο πλαίσιο του παρόντος υποκεφαλαίου αναπτύσσεται το ερώτημα 2.5. «Υλοποιούνται οι αξιολογούμενες παρεμβάσεις σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό αναφορικά με τις κατηγορίες ωφελούμενων και τις παρεχόμενες υπηρεσίες» και ειδικά τα παρακάτω ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης:

- Βαθμός κάλυψης των προβλεπόμενων ομάδων – στόχου από τη μέχρι σήμερα λειτουργία των αξιολογούμενων Δομών.
- Βαθμός παροχής των προβλεπόμενων υπηρεσιών από τη μέχρι σήμερα λειτουργία των αξιολογούμενων Δομών.
- Βαθμός κάλυψης των αναγκών των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των αξιολογούμενων Δομών.
- Βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από τη λειτουργία των Δομών.

Η ανάλυση θα πραγματοποιηθεί ανά κατηγορία δομής. Ειδικότερα:

Κέντρα Κοινότητας

Βαθμός κάλυψης των προβλεπόμενων ομάδων – στόχου από τη λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας

Σύμφωνα με τα προγραμματικά κείμενα αλλά και την Περιφερειακή Στρατηγική για

²⁷ Σύμφωνα με ενημέρωση από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα που λειτουργεί προς το παρόν μόνο για τα Κέντρα Κοινότητας, αναμένεται να επεκταθεί μέχρι το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου και για τις άλλες Δομές των Περιφερειών.

την Κοινωνική Ένταξη, ομάδες στόχου για τα Κέντρα Κοινότητας αποτέλεσαν οι ευπαθείς και ευάλωτες κατηγορίες πληθυσμού και ειδικότερα:

- Ωφελούμενοι του Προγράμματος «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης»,
- Άτομα και οικογένειες που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού,
- Άνεργοι/ες, παιδιά και άτομα που βιώνουν καταστάσεις αποκλεισμού,
- Μετανάστες,
- Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας
- Αιτούντες άσυλο,
- ΑμεΑ,
- ΡΟΜΑ
- Γενικότερα ευάλωτες/ευπαθείς ομάδες πληθυσμού κλπ

Με δεδομένο ότι κάποιες από τις Δομές στεγάζονται σε κεντρικά σημεία του εκάστοτε Δήμου είχε ως αποτέλεσμα την εύκολη πρόσβαση από όλες οι ειδικές ομάδες, χωρίς να χρειάζεται ιδιαίτερος τρόπος προσέγγισης. Τα ευρήματα αυτά επιβεβαιώνονται από την επεξεργασία των στοιχείων των 2.233 ωφελούμενων του ΗΔΙΚΑ που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως ειδικές ομάδες (ή 19,13% του συνόλου των 11.674 ωφελούμενων που έχουν καταγραφεί στο σύστημα ΗΔΙΚΑ) όπου φαίνεται ότι ο μεγαλύτερος όγκος των αιτημάτων στο Κ.Κ. προερχόταν από άτομα των ομάδων τα Άτομα με Αναπηρία, οι μονογονεϊκές οικογένειες και ακολουθούν οι Ρομά, οι μακροχρόνια άνεργοι άνω των 50 ετών και οι ηλικιωμένοι, όπως φαίνεται στα στοιχεία του παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 29:Ομάδες Στόχοι Ωφελούμενων Κέντρων Κοινότητας

Κατηγορία ομάδας στόχου	Αριθμός ωφελούμενων
Αναπηρία	826
Απεξαρτημένος	3
Αποφυλακισμένος	8
Άστεγος	97
Αυτοαπασχολούμενος	1
Εργαζόμενος	23
Ηλικιωμένος	108
Θύμα Βίας	6
Κρατούμενος	1
Μακροχρόνια άνεργος άνω των 25 και κάτω των 50	68
Μακροχρόνια άνεργος άνω των 50 ετών	116
Μακροχρόνια άνεργος έως 25 ετών	15
Μετανάστες	61
Μονογονεϊκή οικογένεια	441
Νέος Παραβάτης	1
Παιδί	8
Ρομά	272
Συνταξιούχος	56
Χρήση Ουσιών	10
Χρόνια Νόσος	56

Ψυχική Νόσος	56
ΣΥΝΟΛΟ	2233

Πηγή: ΗΔΙΚΑ, στοιχεία ωφελούμενων, Δεκέμβριος 2019, Ίδια επεξεργασία

Τα Κέντρα Κοινότητας εκτιμάται ότι εξυπηρετήσαν τις ομάδες στόχου όπως είχε σχεδιαστεί στην προγραμματική φάση, καθώς από την έρευνα που διενεργήθηκε στους ωφελούμενους των δομών καταγράφηκε η ικανοποίηση των όσων επισκέπτονται και δέχονται υπηρεσίες από τα Κέντρα Κοινότητας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Αν και σε αρκετές περιπτώσεις οι ερωτώμενοι δήλωσαν πως δεν έχουν ζητήσει την προς αξιολόγηση υπηρεσία και ως εκ τούτου δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που η επιλογή απάντησης «δεν ζήτησα τη συγκεκριμένη υπηρεσία», καταλαμβάνει υψηλά ποσοστά, σε γενικές γραμμές ωστόσο, η ικανοποίηση από όσους τελικά απαντούν κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα. Η τάση αυτή παρατηρείται στη θεματική που εξετάζει την πληροφόρηση και την υποστήριξη που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι σχετικά με το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης (ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα), με τις πληροφορίες και την υποστήριξη για άλλα επιδόματα και συντάξεις, καθώς και με τη βοήθεια για πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες όπως τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, φάρμακα και φροντιστήρια.

Βαθμός παροχής των προβλεπόμενων υπηρεσιών από τη μέχρι σήμερα λειτουργία των Κ.Κ.

Λαμβάνοντας υπόψη την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους συντονιστές των Κ.Κ. συνάγεται ότι κυρίως, οι ωφελούμενοι ενδιαφέρονται για «κλασσικού» τύπου υπηρεσίες όπως για θέματα πληροφόρησης ή/και παραπομπής σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης και για την υποστήριξη της υποβολής αίτησης για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (πρώην ΚΕΑ) στο πλαίσιο των υπηρεσιών τύπου Α. «Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των πολιτών».

Αναφορικά με τις υπηρεσίες τύπου Β. «Συνεργασία με τις Υπηρεσίες και τις Δομές», οι ωφελούμενοι εξυπηρετούνται κυρίως για θέματα σχετικά με Παραπομπή σε άλλες δομές και υπηρεσίες, καθώς και για θέματα σχετικά με Παραπομπή σε δομές απασχόλησης. Τέλος είναι λίγοι οι ωφελούμενοι που προσέρχονται, σχετικά με Παραπομπή σε φορείς αρμόδιους για εφαρμογή των Προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας ΔΒΜ και Νέας Γενιάς.

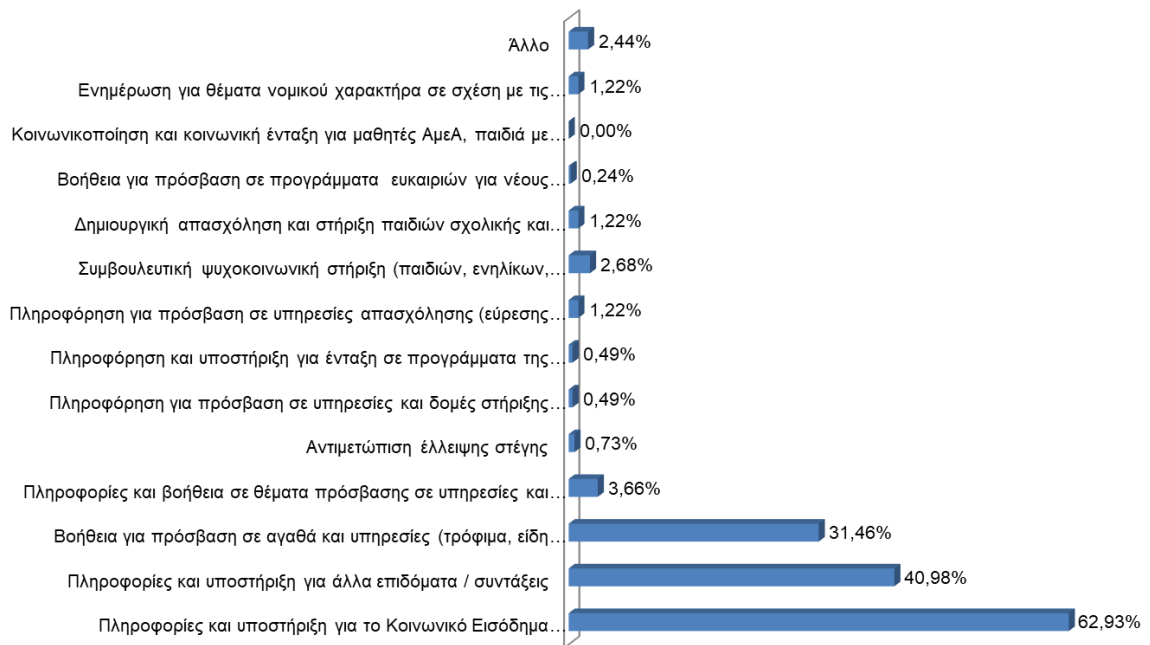
Αναφορικά με τις υπηρεσίες τύπου Γ. «Παροχή Υπηρεσιών για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και τη διασφάλιση της κοινωνικής ένταξης» προκύπτει ότι οι ωφελούμενοι προσέρχονται κυρίως για θέματα Συμβουλευτικής Ψυχοκοινωνικής στήριξης και για θέματα συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας.

Σημείο σύγκλισης όλων των πρωτογενών ερευνών αποτελεί η διαπίστωση ότι οι ωφελούμενοι ενδιαφέρονται για «κλασσικού» τύπου υπηρεσίες όπως για θέματα πληροφόρησης ή/και παραπομπής σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης και υποστήριξης της υποβολής αίτησης για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (πρώην ΚΕΑ) στο πλαίσιο του Πυλώνα Α. «Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των πολιτών».

Στην ίδια λογική έχει ενεργοποιηθεί και ο Πυλώνας Β. «Συνεργασία με τις Υπηρεσίες και τις Δομές», καθώς οι ωφελούμενοι αιτούνται κυρίως για θέματα σχετικά με Παραπομπή σε άλλες δομές και υπηρεσίες, καθώς και για θέματα σχετικά με Παραπομπή σε δομές απασχόλησης, αλλά λιγότερο για θέματα σχετικά με την παραπομπή σε φορείς αρμόδιους για εφαρμογή των Προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας ΔΒΜ και Νέας Γενιάς. Το εύρημα αυτό χρήζει περαιτέρω διερεύνησης καθώς από τη μία το μεγαλύτερο ποσοστό των ωφελούμενων, σύμφωνα με τα στοιχεία από το ΗΔΙΚΑ, προέρχεται από άτομα με αναπηρία, άρα είναι λογικό να ζητούν παραπομπή σε δομές και υπηρεσίες.

Πράγματι, οι παραπάνω διαπιστώσεις επιβεβαιώνονται και από την έρευνα των ωφελούμενων των Κ.Κ., της οποίας τα αποτελέσματα στη σχετική ερώτηση φαίνονται στο παρακάτω σχήμα:

Σχήμα 1: Λόγοι Επίσκεψης στο Κέντρο Κοινότητας

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των Κ.Κ., Ιούλιος 2021

Ικανοποίηση των ωφελούμενων από τη λειτουργία των Κ.Κ.

Ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων σύμφωνα με την έρευνα πεδίου που διεξήχθη τον Ιούλιο του 2021²⁸, αποτιμάται με τη μέτρηση 11 κριτηρίων σχετικά με το είδος της υπηρεσίας που χρησιμοποιήθηκε.

Συγκεκριμένα:

Όσον αφορά στην παροχή πληροφοριών ή / και υποστήριξη για το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα), από τους 265 που απάντησαν ότι τους αφορά (η ερώτηση) ο βαθμός ικανοποίησης είναι υψηλός

²⁸ Έρευνα σε ωφελούμενους των Κέντρων Κοινότητας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου / Ιούλιος 2021.

καθώς το 42% δηλώνει «Πολύ» και το 37% «Αρκετά», ενώ το 18% δηλώνει «Λίγο» και μόλις το 4% του πληθυσμού «Καθόλου».

Ομοίως, αναφορικά με την παροχή πληροφοριών και υποστήριξη για άλλα επιδόματα / συντάξεις από τους 181 που απάντησαν ότι τους αφορά (η ερώτηση) ο βαθμός ικανοποίησης είναι υψηλός καθώς το 44% δηλώνει «Πολύ», το 35% δηλώνει «Αρκετά» ενώ μόλις το 15% και το 6% του πληθυσμού δηλώνει αντίστοιχα «Λίγο» ή «Καθόλου».

Πίνακας 30:Βαθμός Ικανοποίησης Ωφελούμενων ΚΚ

Ικανοποίηση από πληροφορίες και υποστήριξη για το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα)	Σύνολο	%	% (τους αφορά)	Σύνολο απαντήσεων ότι τους αφορά
Καθόλου	10	2,66%	3,77%	265
Λίγο	48	12,77%	18,11%	
Αρκετά	97	25,80%	36,60%	
Πολύ	110	29,26%	41,51%	
Δεν ζητήθηκαν	111	29,52%	-	
Ικανοποίηση από πληροφορίες και υποστήριξη για άλλα επιδόματα / συντάξεις	Σύνολο	%	% (τους αφορά)	Σύνολο απαντήσεων ότι τους αφορά
Καθόλου	10	2,67%	5,52%	181
Λίγο	27	7,22%	14,92%	
Αρκετά	64	17,11%	35,36%	
Πολύ	80	21,39%	44,20%	
Δεν ζητήθηκαν	193	51,60%	-	

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των Κ.Κ., Ιούλιος 2021

Η παραπάνω διαπίστωση επιβεβαιώνεται από τους Συντονιστές των Κ.Κ. που δηλώνουν ότι οι περισσότεροι ωφελούμενοι προσέρχονται για πληροφόρηση ή / και παραπομπή σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης και ειδικά για την υποστήριξη υποβολής αίτησης για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (πρώην ΚΕΑ).

Όσον αφορά στην παροχή βοήθειας για πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες (τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, φάρμακα, φροντιστήρια παιδιών) από τους 142 που απάντησαν ότι τους αφορά (η ερώτηση) ο βαθμός ικανοποίησης κρίνεται υψηλός καθώς το 34% δηλώνει «Πολύ», το 37% δηλώνει «Αρκετά», ενώ το 20% και το 8% του πληθυσμού δηλώνει «Λίγο» ή «Καθόλου» αντίστοιχα.

Πίνακας 31:Βαθμός Ικανοποίησης ωφελούμενων ΚΚ

Ικανοποίηση από βοήθεια για πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες (τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, φάρμακα, φροντιστήρια παιδιών)	Σύνολο	%	% (τους αφορά)	Σύνολο απαντήσεων ότι τους αφορά
Καθόλου	12	3,19%	8,45%	142
Λίγο	29	7,71%	20,42%	
Αρκετά	53	14,10%	37,32%	
Πολύ	48	12,77%	33,80%	
Δεν ζητήθηκαν	234	62,23%	-	

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των Κ.Κ., Ιούλιος 2021

Αναφορικά με την παροχή πληροφοριών και βοήθειας σε θέματα πρόσβασης σε υπηρεσίες και προγράμματα φροντίδας ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων, βρεφών, νηπίων και παιδιών από τους 11 που απάντησαν ότι τους αφορά (η ερώτηση) ο βαθμός ικανοποίησης δεν είναι ικανοποιητικός καθώς το 27% δηλώνει «Πολύ», το 18% δηλώνει «Αρκετά», ενώ το 9% και το 45% των ερωτώμενων δηλώνει «Λίγο» ή «Καθόλου» αντίστοιχα. Σημειώνεται, όμως, ένα πολύ υψηλό ποσοστό ήτοι 97%, στο σύνολο των ερωτώμενων, που δηλώνει ότι «δεν ζήτησαν τις συγκεκριμένες υπηρεσίες», το οποίο είναι λογικό καθώς τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα άνω των 65 ετών, καταλαμβάνουν μόλις το 11% και το 5% αντιστοίχως του συνολικού πληθυσμού των ατόμων που απάντησαν στην έρευνα.

Πίνακας 32:Βαθμός Ικανοποίησης ωφελούμενων ΚΚ

Ικανοποίηση από πληροφορίες και βοήθεια σε θέματα πρόσβασης σε υπηρεσίες και προγράμματα φροντίδας ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων, βρεφών, νηπίων και παιδιών	Σύνολο	%	% (τους αφορά)	Σύνολο απαντήσεων ότι τους αφορά
Καθόλου	5	1,33%	45,45%	11
Λίγο	1	0,27%	9,09%	
Αρκετά	2	0,53%	18,18%	
Πολύ	3	0,80%	27,27%	
Δεν ζητήθηκαν	365	97,07%	-	

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των Κ.Κ., Ιούλιος 2021

Όσον αφορά στην παροχή βοήθειας για την αντιμετώπιση έλλειψης στέγης το 99% στο σύνολο των ερωτώμενων δηλώνει ότι «δεν ζητήθηκαν οι συγκεκριμένες υπηρεσίες» το οποίο είναι δικαιολογείται πλήρως αν ληφθεί υπόψη ότι μόλις το 1,3% που προσήλθε στο Κ.Κ. (στοιχεία ΗΔΙΚΑ) δηλώνει άστεγο.

Πίνακας 33:Βαθμός Ικανοποίησης Ωφελούμενων ΚΚ

Ικανοποίηση από την αντιμετώπιση έλλειψης στέγης	Σύνολο	%	% (τους αφορά)	Σύνολο απαντήσεων ότι τους αφορά
Καθόλου	3	0,80%	60,00%	5
Λίγο	1	0,27%	20,00%	
Αρκετά	1	0,27%	20,00%	
Πολύ	0	0,00%	0,00%	
Δεν ζητήθηκαν	371	98,67%	-	

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των Κ.Κ., Ιούλιος 2021

Αναφορικά με την πληροφόρηση για πρόσβαση σε υπηρεσίες και δομές στήριξης γυναικών το 99%, στο σύνολο των ερωτώμενων δηλώνει ότι «δεν ζητήθηκαν οι συγκεκριμένες υπηρεσίες» το οποίο είναι λογικό καθώς μόλις 6 άτομα που προσήλθαν στο Κ.Κ. (στοιχεία ΗΔΙΚΑ) δήλωσαν θύματα βίας και μόλις 2 ερωτώμενοι που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι επισκέφτηκαν το Κ.Κ. για πληροφόρηση και ενημέρωση σχετικά με υπηρεσίες και δομές στήριξης γυναικών.

Πίνακας 34:Βαθμός Ικανοποίησης Ωφελούμενων ΚΚ

Ικανοποίηση από Πληροφόρηση για πρόσβαση σε υπηρεσίες και δομές στήριξης γυναικών	Σύνολο	%	% (τους αφορά)	Σύνολο απαντήσεων ότι τους αφορά
Καθόλου	2	0,53%	50,00%	4
Λίγο	1	0,27%	25,00%	
Αρκετά	1	0,27%	25,00%	
Πολύ	0	0,00%	0,00%	
Δεν ζητήθηκαν	370	98,93%	-	

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των Κ.Κ., Ιούλιος 2021

Όσον αφορά στην πληροφόρηση και υποστήριξη για ένταξη σε προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς το 98%, στο σύνολο των ερωτώμενων δηλώνει ότι «δεν ζητήθηκαν οι συγκεκριμένες υπηρεσίες» γεγονός που επιβεβαιώνεται από την έρευνα των Συντονιστών των Κ.Κ. κατά την οποία προκύπτει ότι λίγοι από τους ωφελούμενους προσέρχονται στη δομή για παραπομπή σε υπηρεσίες σχετικές με νέους ή για τα προγράμματα της Νέας Γενιάς. Λαμβάνοντας υπόψη τα υψηλά ποσοστά της ανεργίας των νέων (15-29 ετών) στην περιφέρεια, θα ήταν αναμενόμενο, οι νέοι άνθρωποι να επωφελούνταν περισσότερο από τα προγράμματα Δια Βίου Μάθησης ή της νέας Γενιάς γεγονός που θα

αποτελούσε μια αιτία προσέγγισης των Κ.Κ.. Αυτό, όμως, δεν επιβεβαιώνεται, τόσο από τις πρωτογενείς έρευνες, όσο και από τα στοιχεία των ωφελούμενων του ΗΔΙΚΑ.

Πίνακας 35: Βαθμός Ικανοποίησης Ωφελούμενων ΚΚ

Ικανοποίηση από Πληροφόρηση και υποστήριξη για ένταξη σε προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς	Σύνολο	%	% (τους αφορά)	Σύνολο απαντήσεων ότι τους αφορά
Καθόλου	3	0,80%	42,86%	7
Λίγο	1	0,27%	14,29%	
Αρκετά	3	0,80%	42,86%	
Πολύ	0	0,00%	0%	
Δεν ζητήθηκαν	369	98,14%	-	

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των Κ.Κ., Ιούλιος 2021

Όσον αφορά την πληροφόρηση για πρόσβαση σε υπηρεσίες σε υπηρεσίες απασχόλησης (εύρεσης εργασίας, κατάρτισης, επιμόρφωσης και επαγγελματικού προσανατολισμού) και συμβουλευτική υποστήριξη, το 97%, στο σύνολο των ερωτώμενων δηλώνει ότι «δεν ζητήθηκαν οι συγκεκριμένες υπηρεσίες». Από τους 12 που απάντησαν ότι τους αφορά (η ερώτηση) ο βαθμός ικανοποίησης είναι ικανοποιητικός καθώς το 8% δηλώνει «Πολύ», το 42% δηλώνει «Αρκετά», ενώ το 25% και το 25% των ερωτώμενων δηλώνει «Λίγο» ή «Καθόλου» αντίστοιχα.

Πίνακας 36: Βαθμός Ικανοποίησης ωφελούμενων ΚΚ

Ικανοποίηση από Πληροφόρηση για πρόσβαση σε υπηρεσίες και δομές στήριξης γυναικών	Σύνολο	%	% (τους αφορά)	Σύνολο απαντήσεων ότι τους αφορά
Καθόλου	3	0,80%	25%	12
Λίγο	3	0,80%	25%	
Αρκετά	5	1,33%	41,67%	
Πολύ	1	0,27%	8,33%	
Δεν ζητήθηκαν	364	96,81%	-	

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των Κ.Κ., Ιούλιος 2021

Τέλος, αν και η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων δεν ζήτησε τις λοιπές υπηρεσίες, ωστόσο όσοι απαντούν, ότι έλαβαν τις υπηρεσίες, δηλώνουν υψηλά ποσοστά θετικής ικανοποίησης από αυτές τις κατηγορίες υπηρεσιών, που αφορούν ειδικότερα στις εξής:

- συμβουλευτική ψυχοκοινωνική στήριξη (παιδιών, ενηλίκων, οικογένειας,

- δημιουργική απασχόληση και στήριξη παιδιών σχολικής και προσχολικής ηλικίας (συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, μαθησιακή υποστήριξη, παροχή γευμάτων, υποστήριξη σχολικού περιβάλλοντος κ.α.),
- βοήθεια για πρόσβαση σε προγράμματα ευκαιριών για νέους (επαγγελματικός προσανατολισμός και βελτίωση δεξιοτήτων εφήβων, πολιτισμικές δραστηριότητες, προγράμματα νεανικής συμμετοχής),
- ενημέρωση για θέματα νομικού χαρακτήρα σε σχέση με τις παρεχόμενες δυνατότητες, όργανα, διαδικασίες κ.λπ.

Εξαίρεση αποτελούν οι υπηρεσίες που αφορούν την κοινωνικοποίηση και κοινωνική ένταξη για μαθητές ΑμεΑ, παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, όπου οι μόλις 2 ερωτώμενοι που δήλωσαν ότι έλαβαν τις υπηρεσίες δήλωσαν «καθόλου» ικανοποιημένοι.

Συμπερασματικά:

Όσον αφορά στον βαθμό ικανοποίησης των ωφελούμενων των Κ.Κ. Βορείου Αιγαίου, αξίζει να τονιστεί ότι σε πολλές περιπτώσεις οι ερωτώμενοι απαντάνε πως δεν έχουν λάβει την προς αξιολόγηση υπηρεσία και ως εκ τούτου είναι πολύ συχνή η εμφάνιση της απάντησης «δεν τις ζήτησα» με υψηλά ποσοστά. Ωστόσο, η ικανοποίηση από όσους τελικά ζήτησαν και έλαβαν τις υπηρεσίες, κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα. Η τάση αυτή παρατηρείται στη θεματική που εξετάζει την πληροφόρηση και την υποστήριξη που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι σχετικά με το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης (ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα), με τις πληροφορίες και την υποστήριξη για άλλα επιδόματα και συντάξεις, καθώς και με τη βοήθεια για πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες όπως τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, φάρμακα και φροντιστήρια. Οι τρεις αυτές θεματικές ήταν εξάλλου πιο υψηλά στη λίστα με τους λόγους που οι ωφελούμενοι επισκέπτονται τα Κέντρα Κοινότητας.

Κάλυψη των αναγκών των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Κ.Κ.

Οι ωφελούμενοι των Κ.Κ. φαίνονται μέτρια ικανοποιημένοι κατά το σκέλος της κάλυψης των αναγκών τους όπως αποτυπώθηκαν από τη ζήτηση συγκεκριμένων υπηρεσιών, δηλαδή, παραπομπές σε δομές, επιδόματα, πρόσβαση σε αγαθά και φάρμακα. Πράγματι, σε ποσοστό 37% δηλώνουν πως μέσω της συνδιαλλαγής και υποστήριξής τους από τα Κέντρα Κοινότητας είναι πλέον σε αρκετά καλύτερη οικονομική κατάσταση. Ωστόσο όσον αφορά τη δυνατότητα για μεγαλύτερη πρόσβαση σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες όπως τρόφιμα, φάρμακα και στέγαση, το 22% δήλωσε πως δεν έμεινε καθόλου ικανοποιημένο και μόνο το 18% δήλωσε αρκετά ικανοποιημένο. Υψηλό είναι και το ποσοστό που δήλωσε μέσα από τη συνδιαλλαγή με τα Κ.Κ.:

- δεν δόθηκαν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης (31% των ερωτώμενων),
- δεν εξασφαλίστηκε πρόσβαση σε καλύτερες υπηρεσίες φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης (29% των ερωτώμενων)
- δεν απέκτησε πληροφορίες και καλύτερη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες της περιοχής μου (29% των ερωτώμενων)

- δεν δόθηκε καλύτερη πρόσβαση των παιδιών σε εκπαιδευτικές & πολιτιστικές δραστηριότητες / υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού (29% των ερωτώμενων)

Η καλύτερη ενημέρωση για προγράμματα και υπηρεσίες πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης αποτελεί την κύρια πρόταση των ωφελούμενων (46%) για τη βελτίωση της λειτουργίας των Κ.Κ. και ακολουθεί η καλύτερη οργάνωση (απλότητα / ταχύτητα) με ποσοστό 13% και η καλύτερη εξυπηρέτηση από το προσωπικό (11%).

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

Βαθμός κάλυψης των προβλεπόμενων ομάδων – στόχου από τη λειτουργία των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών

Με βάση τα στατιστικά στοιχεία που συνέλεξε ο Αξιολογητής σχετικά με το προφίλ των ωφελούμενων στις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, στα Κοινωνικά Παντοπωλεία, οι περισσότεροι από τους ερωτώμενους ανήκουν στην ηλικιακή κατηγορία άνω των 60 ετών (36%) και ακολουθούν τα άτομα που ανήκουν στην ηλικιακή κατηγορία 50-59 ετών. Αναφορικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο των ωφελούμενων, οι περισσότεροι έχουν ολοκληρώσει τη στοιχειώδη εκπαίδευση (51%) και ακολουθούν τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει τη μέση εκπαίδευση (38%).

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζεται ο αριθμός των ωφελούμενων ανά ηλικιακή ομάδα και ανά εκπαιδευτικό επίπεδο.

Πίνακας 37:Αριθμός Ωφελούμενων ηλικιακή ομάδα

Αριθμός ωφελούμενων ανά ηλικιακή ομάδα	Σχετική συχνότητα απαντήσεων
Κοινωνικά Παντοπωλεία	
18-29 ετών	4%
30-39 ετών	12%
40-49 ετών	20%
50-59 ετών	28%
άνω των 60 ετών	36%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Πίνακας 38:Αριθμός ωφελούμενων ανά Εκπαιδευτικό Επίπεδο

Αριθμός ωφελούμενων ανά εκπαιδευτικό επίπεδο	
Κοινωνικά Παντοπωλεία	Σχετική συχνότητα απαντήσεων
Καμία	0%
Στοιχειώδη	51%
Μέση	38%
Ανώτατη	6%
Μεταπ/κή	5%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Στα Κοινωνικά Φαρμακεία, το 36% των ωφελούμενων ανήκουν στην ηλικιακή κατηγορία άνω των 60 ετών, ενώ στις κατηγορίες 50-56 ετών και 40-49 ετών τα ποσοστά είναι μοιρασμένα (23% και 22% αντιστοίχως). Αναφορικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο των ωφελούμενων, οι περισσότεροι έχουν ολοκληρώσει τη στοιχειώδη εκπαίδευση (56%) και ακολουθούν τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει τη μέση εκπαίδευση (34%).

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζεται ο αριθμός των ωφελούμενων ανά ηλικιακή ομάδα και ανά εκπαιδευτικό επίπεδο.

Πίνακας 39: Αριθμός ωφελούμενων ανά ηλικιακή ομάδα

Αριθμός ωφελούμενων ανά ηλικιακή ομάδα	Σχετική συχνότητα απαντήσεων
Κοινωνικά Φαρμακεία	
18-29 ετών	6%
30-39 ετών	13%
40-49 ετών	22%
50-59 ετών	23%
άνω των 60 ετών	36%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Πίνακας 40: Αριθμός ωφελούμενων ανά εκπαιδευτικό επίπεδο

Αριθμός ωφελούμενων ανά εκπαιδευτικό επίπεδο	Σχετική συχνότητα απαντήσεων
Κοινωνικά Φαρμακεία	
Καμία	0%
Στοιχειώδη	56%
Μέση	34%
Ανώτατη	6%
Μεταπ/κή	4%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Κοινωνικά Παντοπωλεία

Σύμφωνα με την έρευνα στους ωφελούμενους που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2021 συνάγονται τα παρακάτω σημεία για το προφίλ των ωφελούμενων: Η πλειονότητα είναι γυναίκες, Έλληνες ή Ευρωπαίοι πολίτες. Το 28,85% του εξυπηρετούμενου πληθυσμού είναι συνταξιούχοι (24%), δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος (22%), εργαζόμενοι (21%), μακροχρόνια άνεργοι μεταξύ της ηλικιακής ομάδας 25-50 ετών (15%) καθώς και άνω των 50 ετών (14,7%). Λαμβάνουν αγαθά από τη Δομή για τον εαυτό τους και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς τους (54%). Η πλειοψηφία των ωφελούμενων (76%) επισκέπτονται τη Δομή πάνω από 2 έτη.

Όσον αφορά στον **βαθμό κάλυψης των αναγκών των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των δομών**, οι ερωτώμενοι έχουν καταφέρει να

καλύψουν τις ανάγκες τους για τρόφιμα σε ποσοστό 45% και είδη πρώτης ανάγκης 40% ενώ παράλληλα φαίνεται να είναι πιο έτοιμοι να ανταπεξέλθουν στις όποιες καθημερινές δυσκολίες (40%).

Όσον αφορά στην **ικανοποίηση από την ποιότητα των υπηρεσιών** που παρέχονται στα Κοινωνικά Παντοπωλεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, φαίνεται πως κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα από τις υπηρεσίες υποδοχής και καταγραφής (σχεδόν οι μισοί δήλωσαν πολύ ικανοποιημένοι και το 37% αρκετά ικανοποιημένοι). Για τις υπηρεσίες παραπομπής καθώς και άλλη βοήθεια, η πλειοψηφία δήλωσε ότι δεν τους παρασχέθηκαν. Αλλά από όσους απάντησαν ότι τους παρασχέθηκαν σημαντικό ποσοστό δήλωσε πολύ ικανοποιημένο. Τέλος, η συντριπτική πλειοψηφία δήλωσε ότι έμεινε πλήρως ικανοποιημένη τόσο από την ποσότητα όσο και από την ποικιλία των τροφίμων που λαμβάνει από το παντοπωλείο.

Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την ποιότητα των παρακάτω υπηρεσιών του κοινωνικού παντοπωλείου;		
Υποδοχή – καταγραφή του αιτήματος και επιλογή σας		
Καθόλου	6	2%
Λίγο	28	10%
Αρκετά	105	37%
Πολύ	144	51%
(Δεν μου παρασχέθηκαν)	0	0%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την ποιότητα των παρακάτω υπηρεσιών του κοινωνικού παντοπωλείου;		
Παραπομπή σε άλλη υπηρεσία / δομή		
Καθόλου	0	0%
Λίγο	6	2%
Αρκετά	14	5%
Πολύ	23	8%
(Δεν μου παρασχέθηκαν)	240	85%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την ποιότητα των παρακάτω υπηρεσιών του κοινωνικού παντοπωλείου;		
Παροχή άλλης βοήθειας (εκτός της παροχής βασικών αγαθών)		
Καθόλου	0	0%
Λίγο	14	5%
Αρκετά	23	8%
Πολύ	14	5%
(Δεν μου παρασχέθηκαν)	232	82%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Βαθμός ικανοποίησης από ...		
Την ποιότητα των τροφίμων ειδών παντοπωλείου		
Καθόλου	6	2%
Λίγο	31	11%
Αρκετά	133	47%
Πολύ	73	26%
Πλήρως	34	12%
(Δεν έχω πάρει)	6	2%
Την ποικιλία των τροφίμων ειδών παντοπωλείου		
Καθόλου	14	5%
Λίγο	99	35%
Αρκετά	124	44%
Πολύ	34	12%
Πλήρως	6	2%
(Δεν έχω πάρει)	6	2%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Κοινωνικά Φαρμακεία

Σύμφωνα με την έρευνα στους ωφελούμενους που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2021 συνάγονται τα παρακάτω σημεία για το προφίλ των ωφελούμενων: Η πλειονότητα είναι γυναίκες, Έλληνες ή Ευρωπαίοι πολίτες, ηλικίας άνω των 60, στοιχειώδους εκπαίδευσης. Οι περισσότεροι ωφελούμενοι είναι εργαζόμενοι (18%), μακροχρόνια άνεργοι (άνεργοι πάνω από 1 έτος) άνω των 50 ετών (17%) ή μεταξύ της ηλικιακής ομάδας 25-50 ετών (17%), δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (16%) καθώς επίσης και συνταξιούχοι (16%). Οι περισσότεροι ωφελούμενοι (79%) επισκέπτονται τη Δομή πάνω από 2 έτη.

Όσον αφορά στον **βαθμό κάλυψης των αναγκών των ωφελούμενων** από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των δομών, φαίνεται πως τα κοινωνικά φαρμακεία συμβάλλουν αρκετά στην εξεύρεση φαρμάκων και σε μικρότερο βαθμό ζητείται υγειονομικό υλικό και παραφαρμακευτικά προϊόντα.

Όσον αφορά στην **ικανοποίηση από την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στα κοινωνικά φαρμακεία** της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, φαίνεται πως κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα από τις υπηρεσίες υποδοχής και καταγραφής («πολύ ικανοποιημένο» δήλωσε το 64% του δείγματος και «αρκετά ικανοποιημένο» δήλωσε το 31%), ενώ για τις υπηρεσίες συμβουλών και την υποστήριξη για την κατάθεση αιτήματος για δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη, την απάντηση «πολύ ικανοποιημένοι» έδωσε το 48% των ερωτηθέντων και «αρκετά ικανοποιημένοι» έδωσε το 27% του δείγματος). Τέλος, για τις υπηρεσίες παραπομπής η πλειοψηφία δήλωσε ότι δεν τους παρασχέθηκαν (86%). Αλλά από όσους απάντησαν ότι τους παρασχέθηκαν οι περισσότεροι δήλωσαν πολύ ικανοποιημένοι.

Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την ποιότητα των παρακάτω υπηρεσιών του κοινωνικού φαρμακείου;		
Υποδοχή – καταγραφή του αιτήματος και επιλογή σας		
Καθόλου	0	0%
Λίγο	11	5%
Αρκετά	71	31%
Πολύ	147	64%
(Δεν μου παρασχέθηκαν)	0	0%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την ποιότητα των παρακάτω υπηρεσιών του κοινωνικού φαρμακείου;		
Συμβουλές/υποστήριξη για την κατάθεση αιτήματος για δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη		
Καθόλου	2	1%
Λίγο	9	4%
Αρκετά	62	27%
Πολύ	110	48%
(Δεν μου παρασχέθηκαν)	46	20%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την ποιότητα των παρακάτω υπηρεσιών του κοινωνικού φαρμακείου;		
Παραπομπή σε άλλη υπηρεσία / δομή		
Καθόλου	0	0,00%
Λίγο	1	0,44%
Αρκετά	8	3,51%
Πολύ	24	10,53%
(Δεν μου παρασχέθηκαν)	196	85,53%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΔΠΒΑ, Ιούλιος 2021

Συμπερασματικά, προκύπτει ότι η ένταξη των ωφελούμενων στα Κοινωνικά Φαρμακεία τους δίνει τη δυνατότητα να αισθάνονται περισσότερο ασφαλείς σε θέματα υγείας έκτακτα ή χρόνια. Επιπροσθέτως, η ικανοποίηση από τον μέχρι τώρα τρόπο λειτουργίας των Κοινωνικών Φαρμακείων, εμφανίζεται σε υψηλά ποσοστά ενώ ανάλογα αξιολογείται η δράση της συγκεκριμένης κοινωνικής δομής υπό το πρίσμα των δυσκολιών που έχουν προκύψει λόγω της πανδημίας του covid-19.

ΚΗΦΗ

Βαθμός κάλυψης των προβλεπόμενων ομάδων – στόχου από τη λειτουργία των Δομών ΚΗΦΗ

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των υπευθύνων των ΚΗΦΗ, αναφορικά με τη συχνότητα που αναπτύσσονται/ προσφέρονται υπηρεσίες στους ωφελούμενους, σε καθημερινό επίπεδο παρέχεται πρωινό στους ωφελούμενους και συντελείται η

μεταφορά τους από και προς το σπίτι, ενώ κατά περίπτωση πραγματοποιούνται εκδρομές, περίπατοι, συμμετοχές σε πολιτιστικές δραστηριότητες, κοινωνικές ή άλλες εκδηλώσεις κλπ. Σχετικά με τις δράσεις δημιουργικής απασχόλησης (χειροτεχνία, ζωγραφική, μαγειρική, παιχνίδια μνήμης κ.ά.), τις δράσεις εκπαίδευσης κοινωνικών και λειτουργικών δεξιοτήτων (εργαστήρια, αυτοεξυπηρέτηση, ατομική υγιεινή κλπ.), την νοσηλευτική φροντίδα (παρακολούθηση λήψης φαρμάκων, ενεσοθεραπεία, μέτρηση πίεσης, σακχάρου κλπ.) και την παροχή γευμάτων, η μια δομή παρέχει τις προαναφερθείσες υπηρεσίες καθημερινά, ενώ η άλλη δομή τις παρέχει σε εβδομαδιαία βάση. Τέλος, εργοθεραπείες/ φυσικοθεραπείες παρέχονται μόνο από τη μία δομή εκ των δύο, σε εβδομαδιαία βάση, ενώ η δεύτερη δομή δεν διαθέτει αυτή την υπηρεσία. Καμία από τις δύο δομές που συμμετείχαν στην αξιολόγηση δεν διαθέτει Υπηρεσία παρακολούθησης και υποστήριξης από ψυχολόγο. Τέλος όσον αφορά, την κάλυψη εξωτερικών υποχρεώσεων ωφελούμενων και την εκπαίδευση συγγενών σε θέματα φροντίδας και στήριξης των ωφελούμενων, στη μία δομή προσφέρονται κατά περίπτωση, ενώ στην άλλη δομή προσφέρονται σε εβδομαδιαία βάση.

Σε σχέση με την κατηγορία αυτοεξυπηρέτησης, σύμφωνα με τις απαντήσεις των υπευθύνων των ΚΗΦΗ, συνολικά και στις 2 δομές, οι μη αυτοεξυπηρετούμενοι ωφελούμενοι είναι επτά, οι μερικώς αυτοεξυπηρετούμενοι είναι δέκα τέσσερις ωφελούμενοι και οι πλήρως αυτοεξυπηρετούμενοι είναι δέκα εννέα ωφελούμενοι. Παρόμοια ποσοστά έδειξε και η έρευνα πεδίου.

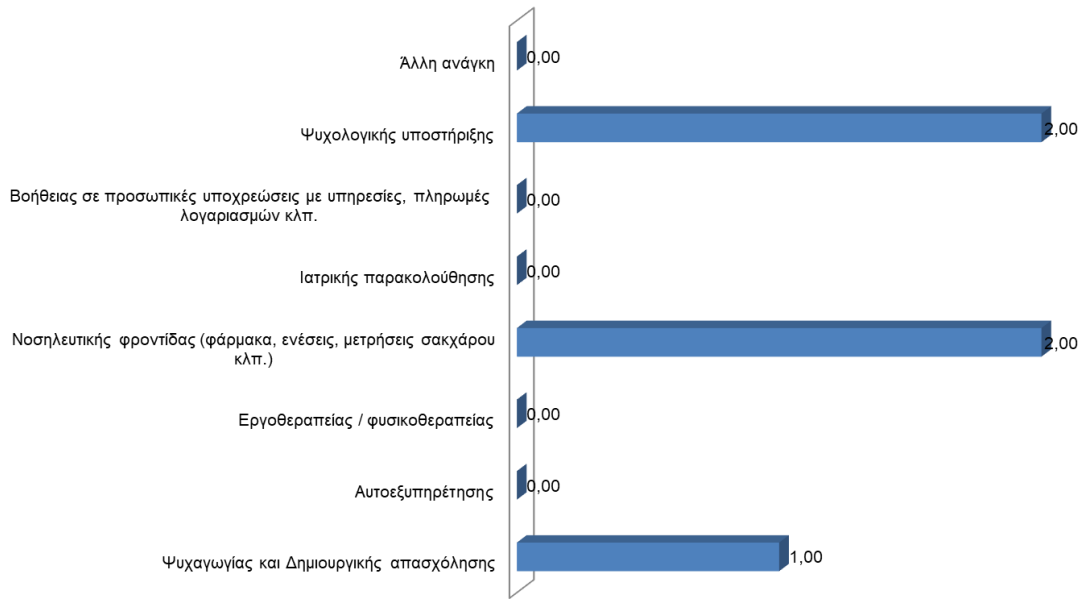
Σύμφωνα με τα εμπειρικά δεδομένα της έρευνας στους ωφελούμενους ή τους δικαστικούς συμπαραστάτες των ΚΗΦΗ, οι μισοί από τους ωφελούμενους είναι στην ηλικιακή κατηγορία 81 και άνω (50%), ακολουθούν οι ηλικιακές κατηγορίες 75-80 ετών (40%) ενώ μεταξύ των ερωτώμενων μας απαντάει και ένας που βρίσκεται στην ηλικιακή ομάδα 70-75 ετών (10%). 2 από τους 10 ωφελούμενους των ΚΗΦΗ είναι άντρες και το μεγαλύτερο ποσοστό (80%) είναι με ατομικό ή οικογενειακό εισόδημα κάτω από το όριο της φτώχειας και χήροι (50%).

Βαθμός παροχής των προβλεπόμενων υπηρεσιών από τη μέχρι σήμερα λειτουργία των Δομών

Όπως προκύπτει από τα ευρήματα της έρευνας που διεξήχθη τον Ιούλιο του 2021 στους ωφελούμενους, οι κυριότερες ανάγκες που τα ΚΗΦΗ καλύπτουν είναι η νοσηλευτική φροντίδα (φάρμακα, ενέσεις, μετρήσεις σακχάρου κλπ.), η ψυχολογική υποστήριξη καθώς επίσης και η ψυχαγωγία και δημιουργική απασχόληση.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο βαθμός παροχής των προβλεπόμενων υπηρεσιών από τη μέχρι σήμερα λειτουργία των δομών, σημειώνεται πολύ υψηλός στην περίπτωση των ΚΗΦΗ.

Σχήμα 2: Βασικότερες Ανάγκες των Ωφελούμενων των ΚΗΦΗ (Μ.Ο)

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

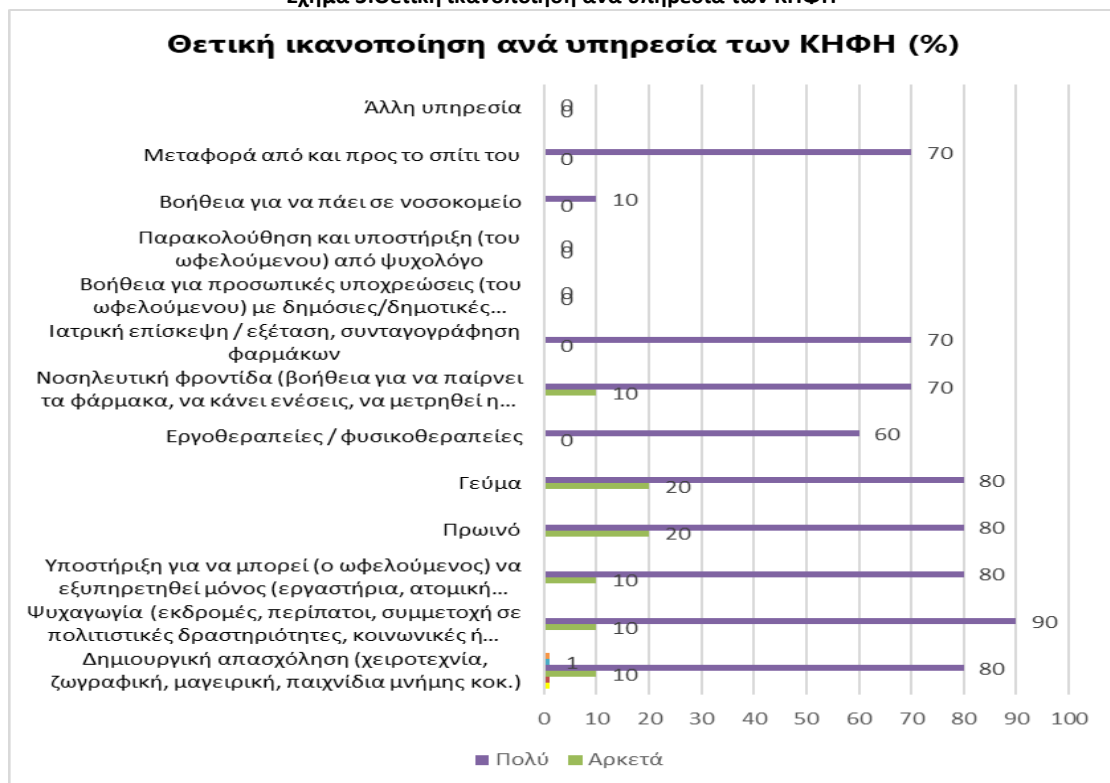
Βαθμός κάλυψης των αναγκών των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Δομών

Ιδιαίτερη σημασία για την εκτίμηση του βαθμού κάλυψης των αναγκών των ωφελούμενων αποτελεί η διαπίστωση ότι έχει βελτιωθεί πολύ η ποιότητα ζωής των ωφελούμενων από τις επισκέψεις στο ΚΗΦΗ 80% «πολύ ικανοποιημένοι» και 20% «αρκετά ικανοποιημένοι»), καθώς επίσης έχει ενισχυθεί αρκετά και η ποιότητα ζωής της οικογένειας που έχει την φροντίδα του εκάστοτε ωφελούμενου (80% «πολύ ικανοποιημένοι» και 20% «αρκετά ικανοποιημένοι»). Επίσης, οι παρεχόμενες υπηρεσίες, οι οποίες είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες των ωφελούμενων, φάνηκε πως ικανοποιούν το μεγαλύτερο μέρος όσων απάντησαν στην έρευνα. Συγκεκριμένα, όλο το δείγμα των ερωτηθέντων απάντησε πως είναι ικανοποιημένο από τις υπηρεσίες αυτές σε ποσοστό 100% (80% «πολύ ικανοποιημένοι» και 20% «αρκετά ικανοποιημένοι»).

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ωφελούμενων από την έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2021, διαμορφώνεται μία εικόνα θετικής ικανοποίησης των ωφελούμενων των ΚΗΦΗ, από υπηρεσίες που έλαβαν από τη δομή όπως δημιουργική απασχόληση (80% δηλώνουν «πολύ ικανοποιημένοι» και 10% «αρκετά»), ψυχαγωγία που συμπεριλαμβάνει εκδρομές, περιπάτους, συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, κοινωνικές ή άλλες εκδηλώσεις (το 90% του δείγματος δηλώνει πολύ ικανοποιημένο), υποστήριξη που έχει ο ωφελούμενος για να μπορεί να εξυπηρετηθεί μόνος του (80% «πολύ ικανοποιημένοι» και 10% «αρκετά ικανοποιημένοι»), παροχή πρωινού (80% «πολύ ικανοποιημένοι» και 20% «αρκετά ικανοποιημένοι»), παροχή γεύματος (80% «πολύ ικανοποιημένοι» και 20% «αρκετά ικανοποιημένοι»), υπηρεσίες εργοθεραπείας ή φυσικοθεραπείας (από όσους δηλώνουν πως λαμβάνουν υπηρεσίες εργοθεραπείας ή φυσικοθεραπείας (το 60%)

ήτοι όλο το ποσοστό δηλώνει ικανοποίηση για τις παροχές αυτές). Πολύ μεγάλο ποσοστό συγκεντρώνει η ικανοποίηση από την νοσηλευτική φροντίδα που παρέχεται στους ηλικιωμένους (βοήθεια για να πάρει τα φάρμακά του, να κάνει ενέσεις, να μετρήσει την πίεσή ή το σάκχαρό του). Συγκεκριμένα το 70% του δείγματος εμφανίζεται ικανοποιημένο από αυτήν την παροχή βοήθειας. Μεταξύ όσων απάντησαν πως λαμβάνουν βοήθεια για ιατρική επίσκεψη/εξέταση και συνταγογράφηση φαρμάκων (70% του δείγματος) όλοι εμφανίζονται «πολύ ικανοποιημένοι» και πάλι. Όσον αφορά το κομμάτι για την βοήθεια του ωφελούμενου για προσωπικές υποχρεώσεις με δημόσιες/δημοτικές υπηρεσίες όπως για πληρωμές λογαριασμών, όπως προέκυψε από τα ευρήματα της έρευνας κανένας εκ των ερωτώμενων δεν έχει λάβει κάποια τέτοια βοήθεια από το κέντρο της Χίου. Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά την παρακολούθηση και υποστήριξη των ωφελούμενων από ψυχολόγο ενώ μόνο ένας ερωτώμενος δηλώνει πως έχει δεχτεί βοήθεια για να πάει στο νοσοκομείο και εμφανίζεται και απόλυτα ικανοποιημένος από την παροχή αυτή. Τέλος, η μεταφορά από και προς το σπίτι των ερωτώμενων είναι επίσης μία θεματική η οποία ικανοποιεί σε απόλυτο βαθμό όσους από τους ερωτώμενους την έχουν λάβει (70%). Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι σχετικές απαντήσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα.

Σχήμα 3:Θετική ικανοποίηση ανά υπηρεσία των ΚΗΦΗ

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Αξίζει να αναφερθεί, ότι, σύμφωνα με την έρευνα με αποδέκτες τους ωφελούμενους των υπό αξιολόγηση ΚΗΦΗ, σημαντικό στοιχείο που χρήζει βελτίωσης θεωρείται ότι θα πρέπει να παρέχονται επιπλέον υπηρεσίες, ενώ σε μικρότερο βαθμό

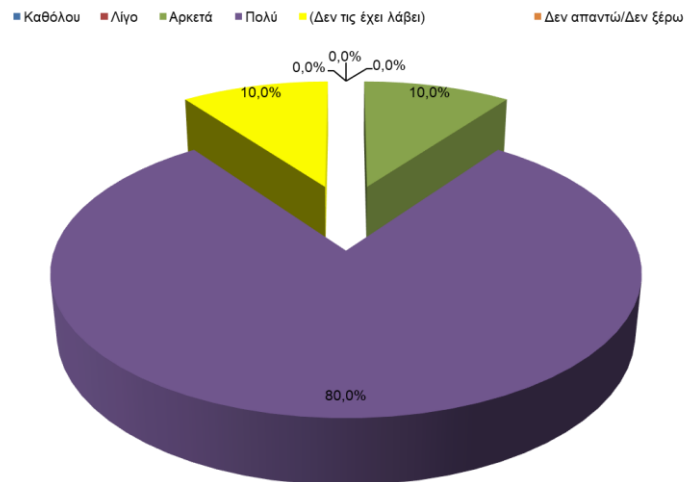
επισημαίνουν ως σημεία βελτίωσης τις υποδομές (κτίρια, αίθουσες, καθαριότητα, εξοπλισμός, κλπ). Υπό αυτή την οπτική καταδεικνύεται με άλλη οπτική, ο υψηλός βαθμός ικανοποίησης των αναγκών των ωφελούμενων.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω ευρήματα των ερευνών φαίνεται ότι τα ΚΗΦΗ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου καλύπτουν τις ανάγκες σε πολύ υψηλό βαθμό των ωφελούμενων τους και των οικογενειών τους.

Αποτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των ωφελούμενων από τη λειτουργία των Δομών

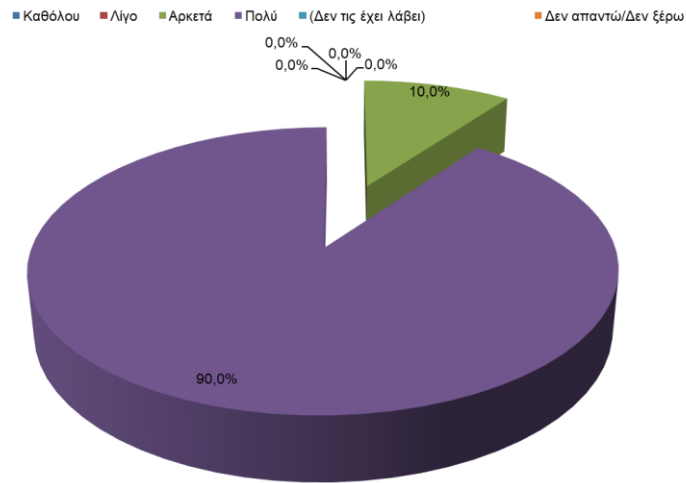
Σε σχέση με τις υπηρεσίες πρωινού και γεύματος, ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων φτάνει το 100% (80% «πολύ ικανοποιημένοι» και 20% «αρκετά ικανοποιημένοι»). Αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, πολύ υψηλό ποσοστό του συνόλου των ερωτώμενων (90%) εμφανίζεται «αρκετά» και «πολύ» ικανοποιημένο, ενώ ίδιο είναι το ποσοστό για τις υπηρεσίες ψυχαγωγίας. υποστήριξης και τις υπηρεσίες υποστήριξης για να μπορεί (ο ωφελούμενος) να εξυπηρετηθεί μόνος (εργαστήρια, ατομική υγιεινή κλπ.). Ως προς τις υπηρεσίες εργοθεραπείας ή φυσικοθεραπείας, το 60% των ωφελούμενων που απάντησαν ότι έχουν λάβει σχετικές υπηρεσίες είναι πολύ ικανοποιημένο και ως προς τις υπηρεσίες νοσηλευτικής φροντίδας (βοήθεια για να πάρει τα φάρμακά του, να κάνει ενέσεις, να μετρήσει την πίεσή ή το σάκχαρό του), το 70% του δείγματος εμφανίζεται ικανοποιημένο. Πολύ ικανοποιημένοι δηλώνουν οι ωφελούμενοι από τις υπηρεσίες ιατρικής επίσκεψης/εξέτασης και συνταγογράφησης φαρμάκων (70% του δείγματος). Τέλος, η μεταφορά από και προς το σπίτι των ερωτώμενων είναι επίσης μία θεματική η οποία ικανοποιεί σε απόλυτο βαθμό όσους από τους ερωτώμενους την έχουν λάβει (70%). Στα σχήματα που ακολουθούν παρουσιάζονται οι σχετικές απαντήσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα.

Σχήμα 4: Ικανοποίηση από την παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης

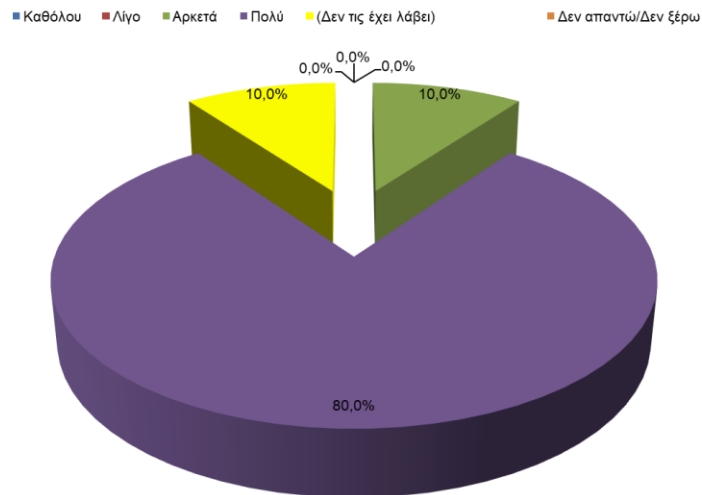
Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Σχήμα 5: Ικανοποίηση από την παροχή υπηρεσιών ψυχαγωγίας

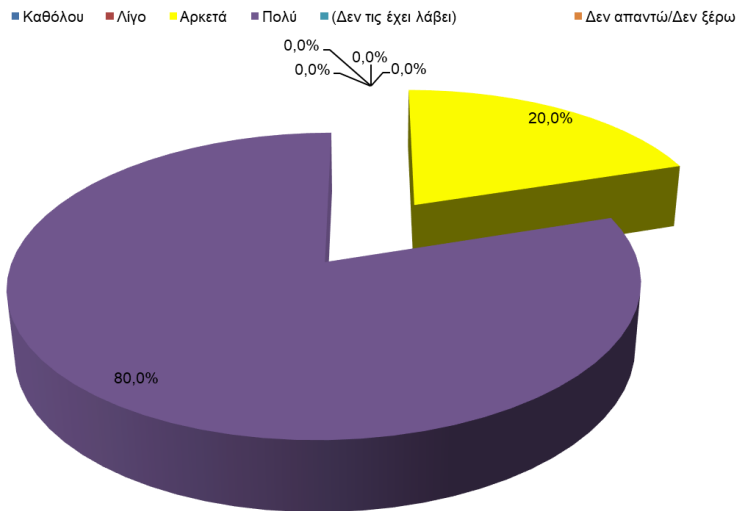
Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Σχήμα 6: Ικανοποίηση από την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης για να μπορεί (ο ωφελούμενος) να εξυπηρετηθεί μόνος (εργαστήρια, ατομική υγιεινή κλπ.)

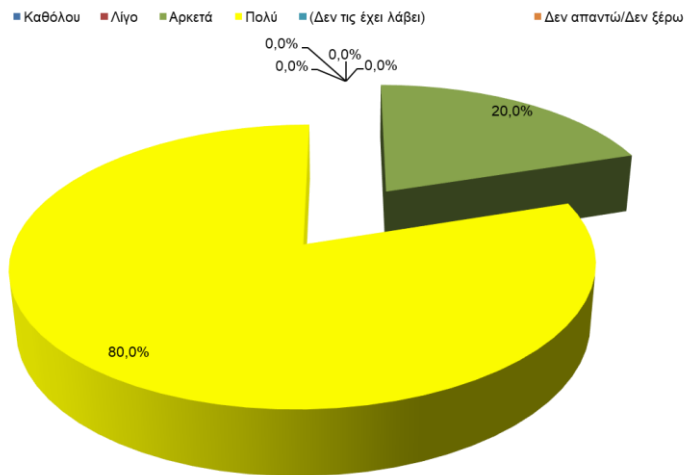
Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Σχήμα 7: Ικανοποίηση από την παροχή πρωινού

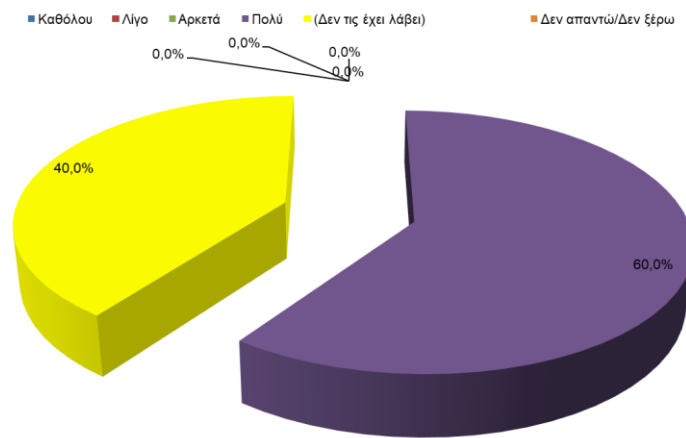
Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Σχήμα 8: Ικανοποίηση από την παροχή γεύματος

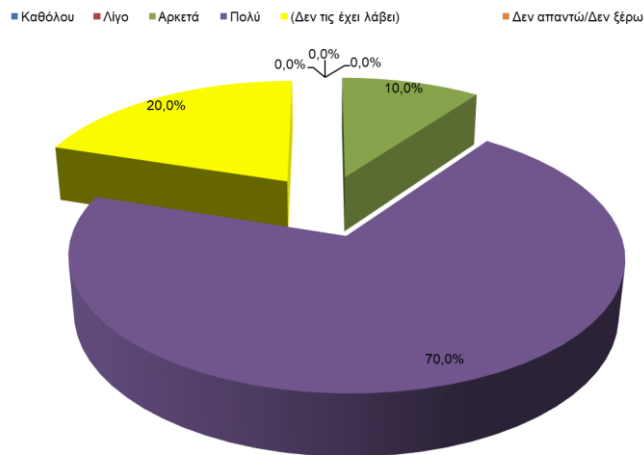
Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Σχήμα 9: Ικανοποίηση από την παροχή υπηρεσιών εργοθεραπείας/φυσικοθεραπείας

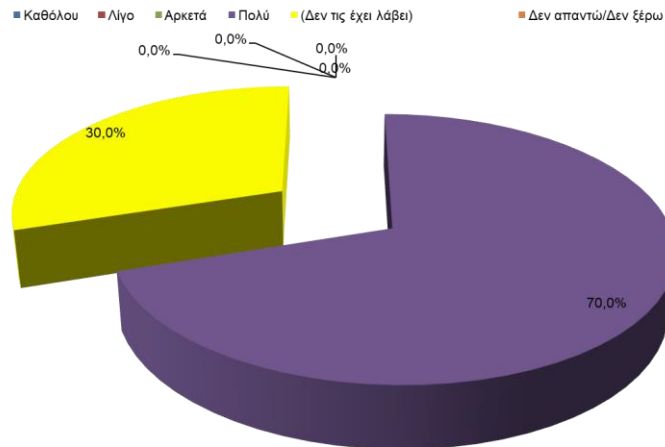
Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Σχήμα 10: Ικανοποίηση από την παροχή υπηρεσιών νοσηλευτικής φροντίδας

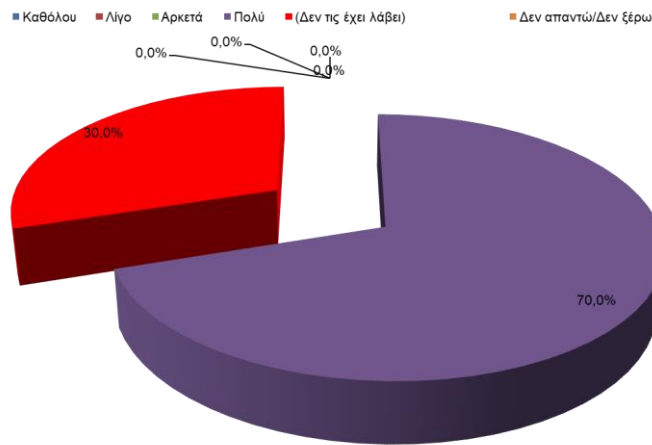
Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Σχήμα 11: Ικανοποίηση από την παροχή υπηρεσιών ιατρικής επίσκεψης / εξέτασης, συνταγογράφησης φαρμάκων

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Σχήμα 12: Ικανοποίηση από την παροχή υπηρεσιών μεταφορά από και προς το σπίτι

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΗΦΗ, Ιούλιος 2021

Συμπερασματικά, διαπιστώνεται από τα παραπάνω ότι η ικανοποίηση από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των ΚΗΦΗ κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα, ενώ οι ηλικιωμένοι ωφελούμενοι που λαμβάνουν τις υπηρεσίες αυτές καθώς επίσης και οι οικογένειές τους φαίνεται πως ωφελούνται σε μεγάλο βαθμό, είτε πρόκειται για βοήθεια σε πρακτικό επίπεδο μέσω της διεκπεραίωσης καθημερινών αναγκών, είτε πρόκειται για υποστήριξη σε ψυχολογικό επίπεδο. Τεκμαίρεται λοιπόν ότι η ένταξη των ωφελούμενων στη δομή των ΚΗΦΗ συμβάλλει σημαντικά τους ηλικιωμένους και τις οικογένειές τους να απαλλαγούν εν μέρει από καθημερινά άγχη και σίγουρα να έχουν μία καλύτερη ποιότητα ζωής.

ΚΔΗΦ

Βαθμός κάλυψης των προβλεπόμενων ομάδων – στόχου από τη λειτουργία των Δομών

Σύμφωνα με τα εμπειρικά δεδομένα της έρευνας στους ωφελούμενους και τους δικαστικούς συμπαραστάτες των ΚΔΗΦ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, οι ωφελούμενοι είναι στην μεγαλύτερη πλειοψηφία τους γυναίκες. Οι ωφελούμενοι είναι σχεδόν μεταξύ όλων των ηλικιακών ομάδων με τους περισσότερους να είναι μεταξύ των ηλικιών 30-45 ετών (53%) και 18-29 ετών (30%) ενώ αξίζει να αναφερθεί πως σε απόλυτη πλειοψηφία οι ωφελούμενοι επισκέπτονται τα ΚΔΗΦ για παραπάνω από 2 έτη.

Βαθμός παροχής των προβλεπόμενων υπηρεσιών από τη μέχρι σήμερα λειτουργία των Δομών

Οι υπηρεσίες των ΚΔΗΦ που παρέχονται καθημερινά στους ωφελούμενους αφορούν:

ΥΠΗΡΕΣΙΑ 1. Τη **μεταφορά** των άμεσα ωφελούμενων προς και από το Κέντρο με μεταφορικό μέσο του δικαιούχου.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ 2. Τη **διαμονή και τη διατροφή** τους (πρόχειρο γεύμα).

ΥΠΗΡΕΣΙΑ 3. Άλλες **δραστηριότητες ειδικής αγωγής** (λογοθεραπείες, φυσικοθεραπείες κλπ.)

ΥΠΗΡΕΣΙΑ 4. Την παροχή **ατομικής ή και ομαδικής** άσκησης.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ 5. Την εκπαίδευσή τους στην **αυτοεξυπηρέτηση** και την εκμάθηση δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ 6. Τη **δημιουργική απασχόλησή** και δραστηριότητες κοινωνικοποίησής τους.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ 7. Τη συμμετοχή τους σε **προγράμματα ψυχαγωγίας**, πολιτισμού και άθλησης.

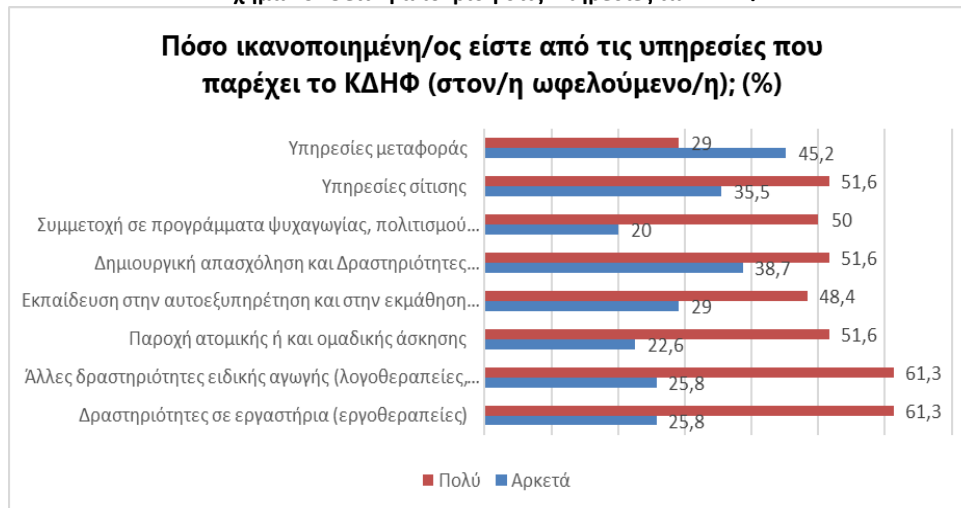
ΥΠΗΡΕΣΙΑ 8. **Άλλες Υπηρεσίες** όπως: Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (Γλώσσα – Μαθηματικά – Υπολογιστές), Εκπαιδευτικές εκδρομές, Ιατρικές Υπηρεσίες (νευρολόγου, ιατρού γενικής ιατρικής), Υπηρεσίες Ψυχολόγου.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Υπευθύνων των ΚΔΗΦ, υπηρεσίες όπως η διαμονή και διατροφή (πρόχειρο γεύμα), άλλες δραστηριότητες ειδικής αγωγής (λογοθεραπείες, φυσικοθεραπείες κλπ.), η παροχή ατομικής ή και ομαδικής άσκησης και η εκπαίδευση στην αυτοεξυπηρέτηση και στην εκμάθηση δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής παρέχονται από όλες τις δομές σε καθημερινή βάση. Ακόμη, η μεταφορά ωφελούμενων από και προς το Κέντρο συντελείται σύμφωνα με το σύνολο των ερωτηθέντων καθημερινά. Όσον αφορά δραστηριότητες σε εργαστήρια (εργοθεραπείες) το 50% δηλώνει ότι παρέχονται καθημερινά, ενώ για το υπόλοιπο 50% δεν υφίστανται οι υπηρεσίες σε δραστηριότητες εργαστηρίων. Όπως φαίνεται από τα γραφήματα, το 50% των ερωτηθέντων υποστήριξε πως παρέχονται καθημερινά υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης και κοινωνικοποίησης, καθώς

προβλέπεται καθημερινά και η συμμετοχή σε προγράμματα ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης, ενώ το υπόλοιπο 50% σε μηνιαία βάση. Τέλος, σχετικά με άλλη υπηρεσία το 50% των Υπευθύνων ΚΔΗΦ δήλωσε πως δεν παρέχονται άλλες υπηρεσίες από τη δομή, ενώ το υπόλοιπο 50% ισχυρίστηκε πως παρέχεται καθημερινά άλλη υπηρεσία από την ειδική παιδαγωγό της δομής.

Σύμφωνα τις απαντήσεις των ωφελούμενων στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2021, έχουμε την εικόνα της ικανοποίησης των ωφελούμενων των ΚΔΗΦ από υπηρεσίες που έλαβαν από τις δομές από το σύνολο των υπηρεσιών είτε πρόκειται για υπηρεσίες ικανοποίησης βασικών καθημερινών αναγκών είτε υπηρεσίες που εκ της φύσεως τους συμβάλλουν στην κοινωνικοποίηση των ωφελούμενων, στην τόνωση της αυτενέργειας και της προσωπικής τους έκφρασης (προγράμματα ψυχαγωγίας, δημιουργική απασχόληση).

Σχήμα 13: Θετική απόκριση στις Υπηρεσίες των ΚΔΗΦ

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΔΗΦ, Ιούλιος 2021

Βαθμός κάλυψης των αναγκών των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Δομών

Λαμβάνοντας υπόψη εύρημα της παραπάνω έρευνας, πως το 63% των δικαστικών συμπαραστατών συνεργάστηκαν με το προσωπικό του ΚΔΗΦ, για τη διαμόρφωση του προσωπικού ατομικού προγράμματος της ειδικής αγωγής του ωφελούμενου σύμφωνα με τις ανάγκες του, σε συνδυασμό με τον υψηλό ποσοστό ικανοποίησης των ωφελούμενων από τη λειτουργία των δομών (δείτε ανάλυση αμέσως παρακάτω), εκτιμάται ότι οι ανάγκες των ωφελούμενων καλύφθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Ενισχυτικό της διαπίστωσης αυτή αποτελεί και το υψηλό ποσοστό απόκρισης των ατόμων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο αναφορικά με το ότι οι υπηρεσίες που έλαβαν ήταν βάσει των προσωπικών τους αναγκών.

Πράγματι, το 58% των ερωτηθέντων πιστεύει πως προσφέρονται αρκετά σημαντικές υπηρεσίες στον ωφελούμενο που έχει προσωπικά ανάγκη ενώ, θετικές αποκρίσεις, σημειώνονται σε αρκετές μεταβλητές, σχετικά με την ικανοποίηση των αναγκών των ωφελούμενων.

Πιο συγκεκριμένα:

- το 61% απάντησε ότι η ποιότητα ζωής του ωφελούμενου έχει βελτιωθεί αρκετά και της οικογένειάς του ωφελούμενου αντίστοιχα σε ποσοστό 65%.
- το 71% απάντησε ότι ο ωφελούμενος έχει πια αρκετά καλύτερη επαφή και συνεργασία με τα μέλη της οικογένειάς του και τους ανθρώπους του περιβάλλοντος του,
- το 55% απάντησε ότι έχει βελτιωθεί αρκετά η υγεία του ωφελούμενου,
- το 48% απάντησε ότι ο ωφελούμενος αυτοεξυπηρετείται πολύ καλύτερα πλέον,

Ωστόσο, το 94% των ερωτώμενων δήλωσαν ότι δεν νιώθουν καθόλου ικανοί να αντιμετωπίσουν οικονομικά προβλήματα και προβλήματα απασχόλησής τους, το 73% των ωφελούμενων δήλωσαν ότι δεν κάνουν καθόλου πιο συχνά εξόδους από την κατοικία τους, το 71% των ωφελούμενων δήλωσαν ότι δεν βλέπουν πλέον καθόλου πιο συχνά φίλους, γνωστούς και συγγενείς.

Σχήμα 14: Κάλυψη αναγκών και επιδράσεις στη ζωή των ωφελούμενων των ΚΔΗΦ

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΔΗΦ, Ιούλιος 2021

Βαθμός Ικανοποίησης των ωφελούμενων από τη λειτουργία των Δομών

Η ικανοποίηση από τις παρεχόμενες υπηρεσίες στους ωφελούμενους κυμαίνεται γενικά σε υψηλά επίπεδα, όπως προέκυψε από την ανάλυση των απαντήσεων της έρευνας. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά δραστηριότητες σε εργαστήρια (εργοθεραπείες) οι απαντήσεις του «πολύ ικανοποιημένος» και του «αρκετά ικανοποιημένος» αγγίζουν αθροιστικά το 87%. Στην ίδια λογική κυμαίνεται και η ικανοποίηση από άλλες δραστηριότητες ειδικής αγωγής όπως λογοθεραπείες και φυσικοθεραπείες. Πιο συγκεκριμένα η ικανοποίηση φτάνει το 87% και πάλι με το 61% των ατόμων που απαντάνε να δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο» και το 26% «αρκετά ικανοποιημένο». Η παροχή ατομικής ή και ομαδικής άθλησης λαμβάνει θετικής ανταπόκρισης σε ποσοστό 74% (51% δηλώνει «πολύ ικανοποιημένο» και 23% «αρκετά») ενώ ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός πως αρκετοί ερωτώμενοι (77%) συμφωνούν πως μέσω της επίσκεψης των ωφελούμενων στα ΚΔΗΦ έχει επιτευχθεί η εκπαίδευση στην αυτοεξυπηρέτηση και στην εκμάθηση

δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής. Η δημιουργική απασχόληση που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι ικανοποιεί το 90% των ερωτηθέντων ενώ σε υψηλά ποσοστά κυμαίνεται και η ικανοποίηση από άλλες παροχές που τα ΚΔΗΦ προσφέρουν. Μερικές από αυτές είναι η συμμετοχή σε προγράμματα ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης (70% ικανοποίηση), από υπηρεσίες σίτισης (87% ικανοποίηση) καθώς και από υπηρεσίες μεταφοράς (74% ικανοποίηση).

Σημειώνεται ακόμα ότι και στην πλειοψηφία τους οι δικαστικοί συμπαραστάτες²⁹ δηλώνουν ικανοποιημένοι από τις συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρείχε στους ίδιους προσωπικά το ΚΔΗΦ σε ποσοστό 70%.

Συμπερασματικά, αυτό που προκύπτει είναι το γεγονός πως οι μέχρι τώρα παρεχόμενες υπηρεσίες από τα Κέντρα Δημέρευσης και Φροντίδας ατόμων με αναπηρία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, λαμβάνουν θετικής ανταπόκρισης και έχουν βοηθήσει τους ωφελούμενους και τις οικογένειές τους σε ικανοποιητικό βαθμό ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της καθημερινότητάς τους και της ζωής του εν γένει.

Υπηρεσίες που προσφέρονται εκτός δομών:

Είστε ικανοποιημένοι με τη συχνότητα των παρακάτω δραστηριοτήτων που γίνονται <u>έξω</u> από τις εγκαταστάσεις του ΚΔΗΦ;			Είστε ικανοποιημένοι με τη συχνότητα των παρακάτω δραστηριοτήτων που γίνονται <u>έξω</u> από τις εγκαταστάσεις του ΚΔΗΦ;		
Ψυχαγωγίας			Πολιτισμού		
Καθόλου	0	0,0%	Καθόλου	0	0,0%
Λίγο	0	0,0%	Λίγο	0	0,0%
Αρκετά	7	22,6%	Αρκετά	6	19,4%
Πολύ	18	58,1%	Πολύ	18	58,1%
Δεν τις έχω λάβει	5	16,1%	Δεν τις έχω λάβει	6	19,4%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	1	3,2%	Δεν απαντώ/δεν ξέρω	1	3,2%
Είστε ικανοποιημένοι με τη συχνότητα των παρακάτω δραστηριοτήτων που γίνονται <u>έξω</u> από τις εγκαταστάσεις του ΚΔΗΦ;			Είστε ικανοποιημένοι με τη συχνότητα των παρακάτω δραστηριοτήτων που γίνονται <u>έξω</u> από τις εγκαταστάσεις του ΚΔΗΦ;		
Εκδηλώσεων			Άθλησης		
Καθόλου	0	0,0%	Καθόλου	0	0,0%
Λίγο	0	0,0%	Λίγο	0	0,0%
Αρκετά	6	19,4%	Αρκετά	4	12,9%
Πολύ	18	58,1%	Πολύ	16	51,6%
Δεν τις έχω λάβει	6	19,4%	Δεν τις έχω λάβει	10	32,3%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	1	3,2%	Δεν απαντώ/δεν ξέρω	1	3,2%
Είστε ικανοποιημένοι με τη συχνότητα των παρακάτω δραστηριοτήτων που γίνονται <u>έξω</u> από τις εγκαταστάσεις του ΚΔΗΦ;			Είστε ικανοποιημένοι με τη συχνότητα των παρακάτω δραστηριοτήτων που γίνονται <u>έξω</u> από τις εγκαταστάσεις του ΚΔΗΦ;		
Επισκέψεων			Άλλων		
Καθόλου	0	0,0%	Καθόλου	0	0,0%
Λίγο	0	0,0%	Λίγο	0	0,0%
Αρκετά	7	22,6%	Αρκετά	6	19,4%
Πολύ	18	58,1%	Πολύ	18	58,1%
Δεν τις έχω λάβει	5	16,1%	Δεν τις έχω λάβει	6	19,4%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	1	3,2%	Δεν απαντώ/δεν ξέρω	1	3,2%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΔΗΦ, Ιούλιος 2021

²⁹ Οι δικαστικοί συμπαραστάτες που απαντάνε στην έρευνα είναι γονείς (70%), αδέρφια των ωφελούμενων (13%), δικαστικοί συμπαραστάτες (13%) ή κάποιο άλλο συγγενικό πρόσωπό τους (3%)

Υπηρεσίες που προσφέρονται εντός δομών:

Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από τις υπηρεσίες που παρέχει το ΚΔΗΦ (στον/η ωφελούμενο/η);		
...δραστηριότητες σε εργαστήρια (εργοθεραπείες)		
Καθόλου	1	3,2%
Λίγο	1	3,2%
Αρκετά	8	25,8%
Πολύ	19	63,1%
Δεν τις έχω λάβει	2	6,5%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	0	0,0%
Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από τις υπηρεσίες που παρέχει το ΚΔΗΦ (στον/η ωφελούμενο/η);		
...άλλες δραστηριότητες ειδικής αγωγής (λογοθεραπείες, φυσικοθεραπείες κλπ.)		
Καθόλου	1	3,2%
Λίγο	1	3,2%
Αρκετά	8	25,8%
Πολύ	19	63,1%
Δεν τις έχω λάβει	2	6,5%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	0	0,0%
Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από τις υπηρεσίες που παρέχει το ΚΔΗΦ (στον/η ωφελούμενο/η);		
...παροχή ατομικής ή και ομαδικής άσκησης		
Καθόλου	1	3,2%
Λίγο	2	6,5%
Αρκετά	7	22,6%
Πολύ	16	51,6%
Δεν τις έχω λάβει	5	16,1%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	0	0,0%
Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από τις υπηρεσίες που παρέχει το ΚΔΗΦ (στον/η ωφελούμενο/η);		
...εκπαίδευση στην αυτοεξυπηρέτηση και στην εκμάθηση δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής		
Καθόλου	1	3,2%
Λίγο	2	6,5%
Αρκετά	12	38,7%
Πολύ	16	51,6%
Δεν τις έχω λάβει	0	0,0%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	0	0,0%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΔΗΦ, Ιούλιος 2021

Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από τις υπηρεσίες που παρέχει το ΚΔΗΦ (στον/η ωφελούμενο/η);		
...δημιουργική απασχόληση και δραστηριότητες κοινωνικοποίησης		
Καθόλου	1	3,2%
Λίγο	2	6,5%
Αρκετά	12	38,7%
Πολύ	16	51,6%
Δεν τις έχω λάβει	0	0,0%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	0	0,0%
Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από τις υπηρεσίες που παρέχει το ΚΔΗΦ (στον/η ωφελούμενο/η);		
...συμμετοχή σε προγράμματα ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης		
Καθόλου	0	0,0%
Λίγο	2	6,7%
Αρκετά	6	20,0%
Πολύ	16	50,0%
Δεν τις έχω λάβει	7	23,3%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	0	0,0%
Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από τις υπηρεσίες που παρέχει το ΚΔΗΦ (στον/η ωφελούμενο/η);		
...υπηρεσίες σίτισης		
Καθόλου	0	0,0
Λίγο	2	6,5%
Αρκετά	16	51,6%
Πολύ	11	35,5%
Δεν τις έχω λάβει	2	6,5%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	0	0,0%
Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από τις υπηρεσίες που παρέχει το ΚΔΗΦ (στον/η ωφελούμενο/η);		
...υπηρεσίες μεταφοράς		
Καθόλου	1	3,2%
Λίγο	0	0,0%
Αρκετά	9	29,0%
Πολύ	14	45,2%
Δεν τις έχω λάβει	7	22,6%
Δεν απαντώ/δεν ξέρω	0	0,0%

Πηγή: Έρευνα στους ωφελούμενους των ΚΔΗΦ, Ιούλιος 2021

4.5 Παρουσίαση των σημαντικότερων προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή των παρεμβάσεων και ανάλυση του τρόπου επίδρασης στην αποτελεσματικότητά τους

Κέντρα Κοινότητας

Λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα των πρωτογενών ερευνών διαπιστώνονται τα εξής σημαντικά προβλήματα κατά την εφαρμογή των παρεμβάσεων:

- Επιπτώσεις στη λειτουργία της Δομής από την Πανδημία: Επιπτώσεις που καταγράφηκαν αφορούν στη δυσκολία ενημέρωσης του συνόλου των ωφελούμενων για το διάστημα επανυποβολής των αιτήσεων προνοιακών παροχών την έλλειψη ενημέρωσης για τις αρμοδιότητες της δομής με την έλευση της πανδημίας, την αύξηση των αιτημάτων των επιδομάτων, τον υπερβολικό φόρτο εργασίας και την άρνηση των πολιτών να μεταβούν στα Κέντρα Κοινότητας λόγω της πανδημίας.
- Ως προς τη στελέχωση των δομών, βασικές ελλείψεις που εντοπίστηκαν έχουν να κάνουν με την απουσία ψυχολόγου σε μία (1) από τις δομές των Κέντρων Κοινότητας η οποία όμως αντικαθίσταται από την παρουσία δεύτερου Κοινωνικού Λειτουργού στη Δομή, σύμφωνα με τις ειδικότητες που ορίζονται ως υποχρεωτικές από τον Οδηγό Λειτουργίας των Δομών, αλλά και η έλλειψη Διαμεσολαβητή Ρόμα σε τρεις (3) από τις τέσσερις (4) δομές που διαθέτουν Παραρτήματα, όπως και η έλλειψη διαπολιτισμικού μεσολαβητή στο Κέντρο Ένταξης Μεταναστών που λειτουργεί στη Λέσβο.
- Τα βασικά προβλήματα κατά την άσκηση καθηκόντων των συντονιστών αφορούν το μεγάλο διοικητικό φορτίο, την έλλειψη χρόνου για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών συντονισμού, κοινωνικής ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και ποιοτικών υπηρεσιών προς τους ωφελούμενους και τα εργασιακά θέματα εντός του Κέντρου Κοινότητας.
- Τα βασικά προβλήματα κατά την άσκηση καθηκόντων των στελεχών αφορούν την έλλειψη χρόνου για εξατομικευμένη προσέγγιση/ υποστήριξη των ωφελούμενων, το μεγάλο διοικητικό φορτίο, την ασάφεια αρμοδιοτήτων και τα εργασιακά θέματα εντός του Κέντρου Κοινότητας και τον υπερβολικό φόρτο από παραπομπές άλλων υπηρεσιών στο Κέντρο Κοινότητας.
- Λιγότερος χρόνος αφιερώνεται σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών στον Πυλώνα Υπηρεσιών Β.
- Όπως καταγράφηκε καμία από τις Δομές των Κέντρων Κοινότητας που λειτουργούν στην Περιφέρεια δεν έχει ενεργοποιήσει τον εθελοντισμό.
- Οι ελλείψεις σε μεταφορικά μέσα, επίπλωση θέσεων εργασίας/χώρων υποδοχής κοινού και σε εξοπλισμό γραφείου και επικοινωνιών, αποτελούν πρόβλημα που δυσχεραίνει τη λειτουργία των Κ.Κ σύμφωνα με τις απόψεις των Συντονιστών.
- Σχετικά με την πλατφόρμα του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος, οι Συντονιστές υποστήριξαν πως εντοπίζεται ασάφεια οδηγιών ως προς την καταχώρηση των ωφελούμενων, ενώ η διαδικασία της καταχώρησης των στοιχείων είναι χρονοβόρα και μη λειτουργική, με αποτέλεσμα τα στελέχη να καταφεύγουν στην χρήση συμπληρωματικών συστημάτων, όπως αυτό του excel. Ακόμη, επισημάνθηκε η ανάγκη διασύνδεσης της πλατφόρμας με τις υπόλοιπες κοινωνικές δομές, για την πιο γρήγορη καταχώρηση του

ωφελούμενου αλλά και την ύπαρξη ενός συνολικού φακέλου. Τη δυσλειτουργικότητα του Συστήματος υπογραμμίζουν και τα στελέχη της ΕΥΔ, τα στελέχη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας και τα στελέχη του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης που συμμετείχαν στην έρευνα.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

Κοινωνικά Παντοπωλεία

- Στο σύνολο των Δομών, οι ελλείψεις που καταγράφηκαν σχετικά με τις υποχρεωτικές ειδικότητες που στελεχώνουν μία δομή Κοινωνικού Παντοπωλείου, αφορούν την έλλειψη Κοινωνικού Λειτουργού σε δύο (2) από τις τέσσερις (4) δομές που εδρεύουν στην Περιφέρεια.
- Τα βασικότερα προβλήματα στην άσκηση των καθηκόντων του Συντονιστή που καταγράφηκαν αφορούν την έλλειψη χρόνου για ποιοτικές υπηρεσίες συντονισμού, το μεγάλο διοικητικό φορτίο και προβλήματα συντονισμού/συνεργασίας με συμπράττοντα την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου.
- Τα προβλήματα που καταγράφηκαν στην άσκηση των καθηκόντων των Στελεχών είναι τα κάτωθι:
 - Συνεργασία με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων
 - Συνεργασία με τα Κέντρα Κοινότητας.
 - Εργασιακά Θέματα.
 - Η έλλειψη χρόνου για την προσέλκυση χορηγών/ εθελοντών και την διασύνδεση με την Κοινότητα.
 - Προβλήματα Συνεργασίας/Επικάλυψης Αρμοδιοτήτων με στελέχη της Δομής.
- Επιπτώσεις της Πανδημίας στη λειτουργία της Δομής: Οι βασικές επιπτώσεις που καταγράφηκαν αφορούν τα κάτωθι:
 - Η αύξηση των αιτημάτων στήριξης και των αναγκών.
 - Η μείωση των χορηγιών από τις τοπικές επιχειρήσεις.
 - Δυσκολίες στην πραγματοποίηση δράσεων.
 - Υποχώρηση του εθελοντισμού.

Κοινωνικά Φαρμακεία

- Σχετικά με την στελέχωση των Κοινωνικών Φαρμακείων, όπως καταγράφηκε από τα ερωτηματολόγια, η μόνη βασική έλλειψη είναι σε μία από τις Δομές η απουσία Κοινωνικού Λειτουργού.
- Σχετικά με την άσκηση των καθηκόντων των Συντονιστών ως σημαντικότερα προβλήματα καταγράφηκαν το μεγάλο διοικητικό φορτίο αλλά και η έλλειψη χρόνου για ποιοτικότερες υπηρεσίες. Ως προς την άσκηση των καθηκόντων των Στελεχών των δομών, ως σημαντικότερα προβλήματα καταγράφηκαν, τα προβλήματα συνεργασίας με τα Κέντρα Κοινότητας, τα προβλήματα συνεργασίας με Δικαιούχο, και τα προβλήματα Συντονισμού/Συνεργασίας με συμπράττοντα τον Δήμο ή την Κοινωνική Υπηρεσία, ενώ ακολουθούν τα προβλήματα με τους Δικαιούχους.
- Προβλήματα που προέκυψαν κατά την περίοδο εξάπλωσης της πανδημίας, αφορούσαν τα κάτωθι:

- Την αύξηση των αιτημάτων στήριξης και των αναγκών.
- Τη μείωση των χορηγιών/δωρεών από τις τοπικές επιχειρήσεις.
- Τη μείωση του αριθμού των ωφελούμενων
- Τη μη φυσική παρουσία για παραλαβή υλικού,
- Τη δυσκολία στην διαδικασία της αίτησης

ΚΗΦΗ

Παρόλο που τα ΚΗΦΗ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι επαρκώς στελεχωμένα καθώς καλύπτουν τις υποχρεωτικές ειδικότητες σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής, εντούτοις οι υπεύθυνοι των Δομών ανέφεραν ότι τα σημαντικότερα προβλήματα που επηρεάζουν την ποιότητα και ποσότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών των Δομών, αφορούν σε ελλείψεις ειδικοτήτων όπως του φυσικοθεραπευτή, του ψυχολόγου και του εργοθεραπευτή. Επίσης, ως σημαντικότερα προβλήματα σημειώνονται τα τηρούμενα υγειονομικά πρωτόκολλα λόγω της πανδημίας covid 19.

ΚΔΗΦ

Μελανό σημείο αποτελεί το κομμάτι της εργασίας και των οικονομικών θεμάτων όπου φαίνεται ότι πλέον οι ωφελούμενοι δεν νιώθουν καθόλου ικανοί να αντιμετωπίσουν οικονομικά προβλήματα και προβλήματα απασχόλησης. Επίσης, σύμφωνα με τις απαντήσεις των υπευθύνων των δομών, διαπιστώνεται ότι δεν γίνεται μεταφορά των ωφελούμενων από και προς την Δομή. Τέλος, αναφορικά με τη συμμετοχή σε προγράμματα ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης, το 50% των ωφελούμενων δήλωσε πως δεν υπάρχει συμμετοχή σε τέτοιου είδους προγράμματα.

4.6 Εκτίμηση της επιτευξιμότητας των στόχων που έχουν τεθεί με ορίζοντα τη λήξη της Προγραμματικής Περιόδου

Με βάση τον βαθμό επίτευξης των δεικτών εκροών στις 31.12.2019 ανά πράξη, στο πλαίσιο του παρόντος υποκεφαλαίου, υπολογίζονται τα ακόλουθα, ανά δείκτη εκροών:

- Εκτίμηση του βαθμού επίτευξης του δείκτη ανά πράξη στο τέλος της ΠΠ, αξιοποιώντας τα αποτελέσματα των ερευνών πεδίου.
- Προβολή των ανωτέρω εκτιμήσεων σε επίπεδο Επενδυτικής Προτεραιότητας και υπολογισμός της εκτιμώμενης τιμής επίτευξης δείκτη στο τέλος της ΠΠ (ως άθροισμα των εκτιμήσεων ανά πράξη που εντάσσεται στη συγκεκριμένη Επενδυτική Προτεραιότητα).
- Υπολογισμός του εκτιμώμενου βαθμού επίτευξης του στόχου που έχει τεθεί σε επίπεδο Επενδυτικής Προτεραιότητας του ΠΕΠ: εκτιμώμενη τιμή επίτευξης δείκτη/τιμή στόχος δείκτη στο ΠΕΠ.

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

Ο δείκτης 05502, ο οποίος αποτελεί και δείκτη του Πλαισίου Επίδοσης, έχει επιτευχθεί κατά 50%, σημειώνοντας απόκλιση κατά 50 ποσοστιαίες μονάδες από την τιμή στόχο για το 2023, δεδομένου ότι από τις 10 δομές που ήταν η τιμή στόχος έχουν υλοποιηθεί οι 5.

Ο δείκτης 05503 έχει επιτευχθεί σε ποσοστό 572,35% στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην 9ii, δηλαδή σε ποσοστό μεγαλύτερο κατά 472,35% από την τιμή στόχο για το 2023. Όπως αναφέρθηκε, στο προηγούμενο κεφάλαιο, θα πρέπει να εκτιμηθεί ποια στοιχεία παρουσιάζουν την πραγματικότητα της υλοποίησης, καθώς σημειώνεται ασυμφωνία μεταξύ των στοιχείων που δίδει το ΟΠΣ με εκείνα που δίδει για τους ωφελούμενους το ΗΔΙΚΑ ή τα συστήματα των Δικαιούχων.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, επίσης, ο στόχος του 2023 για τον δείκτη 05503 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Ο δείκτης 05504 έχει επιτευχθεί σε ποσοστό μόλις 20% στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην 9ii καθώς ικανοποιείται μόνο για δύο Κέντρα Κοινότητας που παρουσιάζουν τουλάχιστον μια διευρυμένη υπηρεσία σε κάθε έναν από τους Πυλώνες Υπηρεσιών. Συνεπώς παρουσιάζει μεγάλη απόκλιση από τον τεθέντα στόχο για το 2023 (κατά 80%).

Πίνακας 41: Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2023 (Α)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (Β)	(%) ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ/ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (Γ)=(Β)/(Α)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (Δ)	(%) ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ [Τιμή Υλοποίησης/Τιμή στόχο 2023] (Ε)=(Δ)/(Α)	Απόκλιση από τον στόχο 2023 (ΣΤ)=(Ε)-100%
9ii	05502	Εκροών	10	5	50,00%	5	50,00%	-50,00%
9ii	05503	Εκροών	1870	580	31,02%	10703	572,35%	472,35%
9ii	05504	Αποτελέσματα	10	5	50,00%	2	20,00%	-80,00%

Πηγή: ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 | Στοιχεία υλοποίησης έως 31/12/2019

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών.

Ο δείκτης 05502, ο οποίος αποτελεί και δείκτη του Πλαισίου Επίδοσης, έχει επιτευχθεί μόλις κατά 33,33%, υπολείποντας κατά 66,67% της τιμής στόχου για το 2023. Σημειώνεται όμως, ότι επειδή η **Δράση 9iii. – 9.3.Α.2 Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με αναπηρία** τροφοδοτεί τον δείκτη με μόνο δύο (2) δομές, οι οποίες και υλοποιήθηκαν, όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί η τιμή του δείκτη, σε ότι αφορά την Δράση, **στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, έχει καλυφθεί κατά 100%.**

Ο δείκτης 05503 έχοντας επιτευχθεί σε ποσοστό μόλις 5,38% στο σύνολο των Πράξεων, υπολείπεται κατά 94,63% του στόχου για το 2023. Σημειώνεται όμως ότι επειδή η Δράση 9iii τροφοδοτεί τον δείκτη με 30 ωφελούμενους, και μέχρι 31/12/2019 έχουν εξυπηρετηθεί 43 ωφελούμενοι, **σε ότι αφορά την εν λόγω Δράση ο δείκτης έχει υπερκαλυφθεί.**

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, επίσης, ο στόχος του 2023 για τον δείκτη 05503 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Ο δείκτης 05504 με μηδενική τιμή υλοποίησης και παρουσιάζει πλήρη απόκλιση από την τιμή στόχο για το στόχο 2023 στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην Επ.Πρ. 9iii.

Πίνακας 42: Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2023 (Α)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (Β)	(%) ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ/ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (Γ)=(Β)/(Α)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (Δ)	(%) ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ [Τιμή Υλοποίησης/Τιμή στόχο 2023] (Ε)=(Δ)/(Α)	Απόκλιση από τον στόχο 2023 (ΣΤ)=(Ε)-100%
9iii	05502	Εκροών	6	2	33,33%	2	33,33%	-66,67%
9iii	05503	Εκροών	800	30	3,75%	43	5,38%	-94,63%
9iii	05504	Αποτελέσματα	6	2	33,33%	0	0,00%	-100,00%

Πηγή: ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 | Στοιχεία υλοποίησης έως 31/12/2019

Θεματικός στόχος 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)

Επενδυτική προτεραιότητα: 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Ο δείκτης 05502, ο οποίος αποτελεί και δείκτη του Πλαισίου Επίδοσης, έχει καλυφθεί με ποσοστό 100% (μηδενική απόκλιση από την τιμή στόχο 2023).

Ο δείκτης 05503 έχει υπερκαλυφθεί σε ποσοστό 44,97156,07%, παρουσιάζοντας θετική απόκλιση κατά 56,07 ποσοστιαίες μονάδες στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην 9iv.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, επίσης, ο στόχος του 2023 για τον δείκτη 05503 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Ο δείκτης 05504 με μηδενική τιμή υλοποίησης, παρουσιάζει πλήρη απόκλιση από τον στόχο για το 2023 στο σύνολο των Πράξεων που εντάσσονται στην Επ.Πρ. 9iv. Οι δομές θα τροφοδοτήσουν τον δείκτη εφόσον μέχρι τη λήξη της προγραμματικής περιόδου θα ικανοποιήσουν τα κριτήρια μέτρησης του δείκτη³⁰.

Πίνακας 43: Δείκτες εκρών και Αποτελέσματος

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2023 (Α)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (Β)	(%) ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ/ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (Γ)=(Β)/(Α)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (Δ)	(%) ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ [Τιμή Υλοποίησης/Τιμή στόχο 2023] (Ε)=(Δ)/(Α)	Απόκλιση από τον στόχο 2023 (ΣΤ)=(Ε)-100%
9iv	05502	Εκρών	9	9	100,00%	9	100,00%	0,00%
9iv	05503	Εκρών	1.450	1452	100,04%	2263	144,97%	156,07%
9iv	05504	Αποτελέσματος	9	9	100,00%	0	0,00%	-100,00%

Πηγή: ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 | Στοιχεία υλοποίησης έως 31/12/2019

Συμπερασματικά, στα Κέντρα Κοινότητας εμφανίζονται διαφοροποιήσεις στις τιμές του 05503 όταν πραγματοποιείται συσχέτιση μεταξύ των τιμών που δίδει το ΟΠΣ και των τιμών που δίδεται από το σύστημα ΗΔΙΚΑ.

Εάν υπάρξει επικαιροποίηση των τιμών του δείκτη λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία των ωφελούμενων από το ΗΔΙΚΑ, η κάλυψη του 05503 είναι σε υψηλότερο επίπεδο, στα τέλη του 2019. Σε κάθε περίπτωση, όμως, είναι σε πολύ υψηλότερο επίπεδο από την τιμή στόχο για το 2023 που παρουσιάζεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καθώς μόνο οι καταγεγραμμένοι ωφελούμενοι των Κ.Κ. όπως παρουσιάζονται στο ΗΔΙΚΑ είναι 11.674 άτομα. Και εδώ αναμένεται η επικαιροποίηση της τιμής στόχου του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Αναφορικά με τον δείκτη 05504, έχει ικανοποιηθεί μόνο κατά 20% αφού τροφοδοτείται μόνο από δύο Κέντρα Κοινότητας. Τα υπόλοιπα δεν αναφέρουν υπηρεσίες ως διευρυμένες και στους τρεις Πυλώνες υπηρεσιών. Οι άλλες κοινωνικές δομές (ΚΗΦΗ, ΔΠΒΑ, ΚΔΗΦ), επίσης δεν ικανοποιούν τον δείκτη, δεδομένης της μη

³⁰ Σύμφωνα με ενημέρωση από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα που λειτουργεί προς το παρόν μόνο για τα Κέντρα Κοινότητας, αναμένεται να επεκταθεί μέχρι το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου και για τις άλλες Δομές των Περιφερειών.

χρήσης του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος εφόσον βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει τη σωρευτική πλήρωση δύο κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα. Συγκεκριμένα όσον αφορά το δεύτερο Κριτήριο όπως καταγράφηκε από τις σχετικές έρευνες στους Υπευθύνους Δομών ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ και ΔΠΑΒΑ δεν υλοποιήθηκαν όλες οι Δράσεις του Σχεδίου Δικτύωσης, επομένως ούτε αυτό το κριτήριο εκπληρώνεται. Για τα ΚΔΗΦ και την πλήρωση και του κριτηρίου γ) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων - «Σχέδιο παροχής υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας και παραμονής», από τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων δεν καταγράφηκε να έχει γίνει χρήση του συγκεκριμένου εργαλείου, επομένως ούτε το Κριτήριο αυτό για τα ΚΔΗΦ εκπληρώνεται. Δεδομένης της μη χρήσης του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος από τα ΚΗΦΗ τις ΔΠΒΑ και τα ΚΔΗΦ, αλλά και της μη εκπλήρωσης των άλλων δύο Κριτηρίων, δεν αναμένεται η εκπλήρωση του δείκτη μέχρι το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου³¹.

4.7 Αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων και μηχανισμών παρακολούθησης των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Αποτύπωση του είδους των δεδομένων / στοιχείων που τηρούνται στο σύστημα της ΗΔΙΚΑ σε σχέση με τις αξιολογούμενες παρεμβάσεις.

Στο σύστημα ΗΔΙΚΑ τηρούνται ταξινομημένα σε πεδία τα στοιχεία των ωφελούμενων των Κέντρων Κοινότητας ως ακολούθως:

Τα στοιχεία που δόθηκαν προς επεξεργασία στον αξιολογητή από το Σύστημα ΗΔΙΚΑ έχουν ως ακολούθως:

- Ονοματεπώνυμο, στοιχεία επικοινωνίας
- Νομικό καθεστώς παραμονής (Ευρωπαίος πολίτης, Ημεδαπός, Οικονομικός Μετανάστης, Ομογενής/Παλινοστών, «κενό»)
- Οικογενειακή Κατάσταση (Άγαμος/η, Διαζευγμένος/η, Έγγαμος/η, Σε διάσταση, Χήρος/α, «κενά»)
- Φύλο (άνδρας, γυναίκα)
- Ηλικιακή ομάδα (18-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60-)
- Εκπαιδευτικό Επίπεδο (01. Χωρίς καθόλου εκπαίδευση, 02. Υποχρεωτική εκπαίδευση (Δημοτικό), 03. Υποχρεωτική εκπαίδευση (Γυμνάσιο, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας), 04. Γενικό Λύκειο, 05. Επαγγελματικό Λύκειο, Απολυτήριο, 06. Επαγγελματική σχολή Πτυχίο, 07. ΙΕΚ Πτυχίο, (Ειδικότητα), 08. Ανωτέρα Σχολή, Πτυχίο, 09. ΤΕΙ Τεχνολογικό Ίδρυμα, 10. ΑΕΙ Παν/μιο, 11. Μεταπτυχιακό, 13. Αδιαβάθμητο, «κενά»)

³¹ Σύμφωνα με ενημέρωση από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα που λειτουργεί προς το παρόν μόνο για τα Κέντρα Κοινότητας, αναμένεται να επεκταθεί μέχρι το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου και για τις άλλες Δομές των Περιφερειών.

- Εργασιακό Καθεστώς (Ανεργος/η, Ανίκανος/η για εργασία, Εργαζόμενος/η, Ηλικιωμένος (ανίκανος για εργασία), Περιστασιακά εργαζόμενος/η, Συνταξιούχος/η, Φοιτητής/Σπουδαστής/Φαντάρος, «Κενά»)
- Στεγαστική Κατάσταση «Άστεγος/η, Δάνειο, Δωρεάν Παραχώρηση, Ενοίκιο, Ιδιοκτησία, Φιλοξενία, «κενά»)
- Ειδική Κατηγορία (Αναπηρία, Άστεγος, Αυτοαπασχολούμενος, Εργαζόμενος)
- Ηλικιωμένος, Μακροχρόνια άνεργος άνω των 25 και κάτω των 50, Μακροχρόνια άνεργος άνω των 50 ετών, Μακροχρόνια άνεργος έως 25 ετών, Μετανάστες, Μονογονεϊκή οικογένεια, Συνταξιούχος, Χρήση Ουσιών, Χρόνια Νόσος, Ψυχική Νόσος)
- Πρόγραμμα (Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης)
- Συνεδρίες Παραπομπές

Με βάση όλες τις έρευνες που έγιναν στο πλαίσιο της παρούσας Αξιολόγησης, αλλά και τη συλλογή των δευτερογενών δεδομένων από τον Αξιολογητή, φαίνεται ότι δεν καταχωρούνται όλα τα στοιχεία που θα μπορούσαν να καταχωρηθούν ή ότι για εκείνα τα στοιχεία που καταχωρούνται δημιουργούνται ερωτήματα αναφορικά με την εγκυρότητά τους.

Πράγματι, στο σύνολο των 11.974 ατόμων που έχουν καταγραφεί στα Κ.Κ. της Περιφέρειας φαίνεται ότι μόνο 239 λαμβάνουν το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης ή μόνο 2.233 άτομα έχουν καταχωρηθεί σε Ειδική Κατηγορία.

Γενικά, παρατηρείται μια ασυμφωνία στις αθροίσεις των δεδομένων, ανά πεδίο, ενώ δεν είναι λίγες εκείνες οι περιπτώσεις, που και μέσα σε κάθε πεδίο εμφανίζονται αταξινομήτοι ωφελούμενοι (ως «κενά») όπου πολλές φορές αποτελούν και την πλειοψηφούσα κατηγορία. Για παράδειγμα η ταξινόμηση «κενά» αποτελεί το 19,77% επί του συνόλου στο πεδίο «Στεγαστική Κατάσταση» και το 33,35% επί του συνόλου στο πεδίο «Εργασιακό Καθεστώς».

Ένα στοιχείο που, μέχρι σήμερα, δεν φαίνεται να καταχωρείται στα χαρακτηριστικά των ωφελούμενων είναι το ύψος του εισοδήματός τους, ενώ αυτό αποτελεί κριτήριο επιλογής των ωφελούμενων για συγκεκριμένες κοινωνικές παροχές. Κρίνεται ότι είναι κρίσιμης σημασίας η καταχώρηση του στοιχείου αυτού μιας και ως δείκτης αποτυπώνει (σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή) το μέγεθος της φτώχειας σε τοπικό επίπεδο γεγονός που μπορεί να αξιοποιηθεί μελετητικά για το σχεδιασμό στοχευμένων δράσεων.

Εδώ να σημειώσουμε ότι στον Οδηγό Εφαρμογής σημειώνονται τα ακόλουθα ενδιαφέροντα σημεία αναφορικά με την παρακολούθηση των ωφελούμενων και την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων:

«Μέσω του προγράμματος θα γίνεται η εξαγωγή στατιστικών στοιχείων ανά δομή, υπηρεσία και παροχή σε επίπεδο Δήμου, σχετικά με τη λειτουργία του ΚΚ. Τα στοιχεία αυτά θα συγκεντρώνονται σε μηνιαίες περιοδικές και ετήσιες αναφορές. Ενδεικτικά οι αναφορές θα περιλαμβάνουν τα παρακάτω στοιχεία:

- Συνολικός και ανά ομάδα στόχο αριθμός εγγεγραμμένων/ωφελουμένων
- Συνολικός και ανά ομάδα στόχο αριθμός νέων εγγραφών για την περίοδο αναφορά

- Συνολικός και ανά ομάδα στόχο αριθμός επισκέψεων/περιστατικών ραντεβού για την περίοδο αναφοράς
- Συνολικός και ανά ομάδα στόχο αριθμός πρώτων επισκέψεων και ακόλουθων επισκέψεων/λήψης υπηρεσιών
- Προφίλ ωφελουμένων/κοινωνικά χαρακτηριστικά: ηλικία, φύλο, εθνικότητα, νομικό καθεστώς παραμονής, κατάσταση εργασίας, εκπαίδευση, εισόδημα
- Στοιχεία για τις παραπομπές: από πού και προς τα πού γίνονται οι παραπομπές
- Στοιχεία για τις παρεχόμενες υπηρεσίες: π.χ. πόσα ραντεβού για ψυχοκοινωνική στήριξη, πόσες αιτήσεις για ΕΕΕ, πόσες παραπομπές ανά δομή κλπ»

Το σύστημα ΗΔΙΚΑ, μέχρι τη στιγμή της παρούσας αξιολόγησης, σύμφωνα με τις έρευνες ομαδικής εστιασμένης συζήτησης, δεν επεξεργάζεται τα στοιχεία των ωφελούμενων βάσει κριτηρίων ή επιλεγμένων δεικτών ώστε να δίνει στοχευμένες αναφορές (π.χ. δεικτών παρακολούθησης των Πράξεων όπως τηρούνται στο ΟΠΣ Εργόγραμμα, διασταυρώσεων μεταξύ των χαρακτηριστικών των ωφελούμενων όπως συσχέτιση εκπαιδευτικού επιπέδου με συγκεκριμένες παροχές ή προγράμματα, συσχέτιση μορφωτικού κεφαλαίου, εισοδήματος και παρεχόμενων υπηρεσιών κ.ο.κ.)

Αποτύπωση του είδους των δεδομένων / στοιχείων που τηρούνται σε σύστημα της ΕΥΔ του ΠΕΠ / Περιφέρειας σε σχέση με τις αξιολογούμενες παρεμβάσεις.

Τα στοιχεία που τηρούνται από την ΕΥΔ του ΠΕΠ αφορούν στα κωδικοποιημένα στοιχεία του «Πυρήνα» του ΟΠΣ «Εργόγραμμα» που έχουν επιλεγεί στο ΠΕΠ ως στοιχεία Παρακολούθησης των Θεματικών Στόχων και των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων που αφορούν στις αξιολογούμενες Πράξεις.

Όσον αφορά τους δείκτες παρακολούθησης, εκροών και αποτελέσματος, ενημερώνονται σε τακτική βάση, σύμφωνα με τις πληροφορίες που συλλέγουν (και ενημερώνουν) οι Δικαιούχοι των Πράξεων απευθείας στο ΟΠΣ.

Τα στοιχεία αυτά είναι οι παρακάτω δείκτες:

- ✓ Δείκτης Εκροής - 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων Δομών», προσμετράται σε επίπεδο πράξης η κάθε Δομή μια φορά.
- ✓ Δείκτης Εκροής - 05503 «Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών» προσμετρώνται οι ωφελούμενοι κάθε Δομής μία φορά στο επίπεδο της πράξης.
- ✓ Δείκτη Αποτελέσματος – 05504 «Αριθμός Δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες».

Η διασταύρωση των στοιχείων μεταξύ του ΟΠΣ και του ΗΔΙΚΑ που επιχειρήθηκε από τον αξιολογητή είχε ως αποτέλεσμα τη διαπίστωση ασυμφωνίας στον αριθμό των ωφελούμενων ανά Κέντρο Κοινότητας μεταξύ των δυο συστημάτων (δείτε σχετικό κεφάλαιο 4.2.). Είναι δεδομένο ότι για μια πραγματική αποτίμηση των στόχων στους δείκτες εκροής και αποτελέσματος, ειδικά του δείκτη 05503 έχει σημασία η αξιοπιστία του τρόπου τήρησης των στοιχείων των επωφελούμενων στο

περιβάλλον εργασίας του εκάστοτε Δικαιούχου. Το ζήτημα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης και επαλήθευσης από τους Δικαιούχους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι όσον αφορά την Παρακολούθηση του Δείκτη 05503, επειδή το Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης του Υπουργείου Εργασίας (ΗΔΙΚΑ) δεν είναι σε πλήρη λειτουργία, μέχρι την πλήρη ενεργοποίησή του, για την συλλογή των δεδομένων των έμμεσα ωφελούμενων και την εξασφάλιση της μοναδικότητάς τους σε επίπεδο πράξης, δημιουργήθηκε από την ΕΥΣΕΚΤ και εστάλη σε όλους του Δικαιούχους των Κοινωνικών Δομών, ένα λογιστικό φύλλο με ομοιόμορφη γραμμογράφηση, που περιλαμβάνει ως μοναδικό ID τουλάχιστον το ΑΦΜ, με σκοπό τη μέτρηση των τιμών του δείκτη 05503 σε όλες τις σχετικές πράξεις από όλους τους δικαιούχους.

Αποτύπωση του είδους των δεδομένων / στοιχείων που τηρούνται στα συστήματα παρακολούθησης των Δικαιούχων σε σχέση με τις αξιολογούμενες παρεμβάσεις.

Με βάση όλες τις έρευνες που έγιναν στο πλαίσιο της παρούσας Αξιολόγησης, αλλά και τη συλλογή των δευτερογενών δεδομένων από τον Αξιολογητή, φαίνεται ότι τα ΚΚ χρησιμοποιούν συμπληρωματικά συστήματα καταγραφής των στοιχείων των ωφελούμενων (πίνακες excel, έγχαρτα αρχεία σε φακέλους έργων). Εκτιμάται, ότι τόσο η παρουσίαση των δεδομένων όσο και η τακτικότητα ενημέρωσής τους δεν είναι ομογενοποιημένη και κοινή για όλα τα ΚΚ, αλλά αναπτύσσεται βάσει των αναγκών της εκάστοτε δομής. Εδώ συνάγεται, ότι δεν τηρείται ένα ενιαίο σύστημα λειτουργίας με διαδικασίες για όλα τα Κ.Κ. βάσει του οποίου εξυπηρετούνται οι ωφελούμενοι αλλά και εξασφαλίζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών.

Όσον αφορά τις υπόλοιπες Δομές του Κοινωνικού Δικτύου (ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών) η εικόνα που απέκτησε ο Αξιολογητής για τα συστήματα που διατηρούν οι δικαιούχοι και βάσει όσων στοιχείων είχε στη διάθεσή του για λογαριασμό της παρούσας αξιολόγησης, είναι ότι δεν υπάρχει ομοιομορφία ως προς τη διατήρηση των στοιχείων. Το μεγαλύτερο μέρος των δικαιούχων των Δομών αυτών διατηρεί τα στοιχεία του εξυπηρετούμενου πληθυσμού σε πίνακες excel, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις καταγράφηκαν Δομές που διατηρούν τα στοιχεία των ωφελουμένων σε έντυπη μορφή. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ανομοιομορφία ως προς το είδος των προσωπικών στοιχείων των ωφελούμενων που τηρούνται από τον κάθε Δικαιούχο, γεγονός που προκύπτει από την απουσία οριζόντιας οδηγίας για την ορθή καταγραφή των στοιχείων των ωφελούμενων³².

Σημειώνεται ότι, κατόπιν σχετικών Οδηγιών της ΕΥΣΕΚΤ έχει σταλεί σε όλους τους δικαιούχους Κοινωνικών Δομών, ένα λογιστικό φύλλο με ομοιόμορφη γραμμογράφηση, που περιλαμβάνει ως μοναδικό ID τουλάχιστον το ΑΦΜ, με σκοπό τη μέτρηση των τιμών του δείκτη 05503.

³² Σύμφωνα με ενημέρωση από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα που λειτουργεί προς το παρόν μόνο για τα Κέντρα Κοινότητας, αναμένεται να επεκταθεί μέχρι το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου και για τις άλλες Δομές των Περιφερειών.

Λαμβάνοντας υπόψη, όλα τα παραπάνω σημεία, αναφορικά με την ΗΔΙΚΑ και τα συστήματα των Δικαιούχων, υπογραμμίζεται ότι τα στοιχεία που τηρούνται για τους επωφελούμενους δεν μπορούν να δώσουν με ασφάλεια την σωστή πληροφορία για τα προφίλ τους. Το στοιχείο αυτό εξακριβώθηκε και κατά την διαδικασία του αιτήματος του Αξιολογητή προς τους δικαιούχους για την λήψη των δημογραφικών στοιχείων των ομάδων στόχου(λ.χ. προστατευόμενα μέλη, ύψος εισοδήματος).

Επιπροσθέτως, ενώ οι Δικαιούχοι τηρούν σε φυσικό αρχείο αλλά και σε πίνακες excel μέρος των στοιχείων των επωφελούμενων, εκτιμάται, ότι τόσο η παρουσίαση των δεδομένων όσο και η τακτικότητα ενημέρωσής τους δεν είναι ομογενοποιημένη και κοινή για όλα τα ΚΚ, αλλά αναπτύσσεται βάσει των αναγκών της εκάστοτε δομής.

Είναι σημαντικό, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία από την πρώτη λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας σε σχέση με την καταχώρηση των στοιχείων των ωφελούμενων να λειτουργήσει το σύστημα ΗΔΙΚΑ παραμετροποιημένο σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω και διαλειτουργικό με το ΟΠΣ Εργόραμα. Επίσης, είναι σημαντικό να εμπλουτιστεί και με άλλα κρίσιμα χαρακτηριστικά των ωφελούμενων, όπως φαίνεται στις προδιαγραφές λειτουργίας και να προβαίνει σε συσχετίσεις βάσει κοινωνικών κριτηρίων που θα εξυπηρετούν τις τοπικές αρχές στο σχεδιασμό στοχευμένων πολιτικών.

Εντοπισμός των βασικών προβλημάτων σε σχέση με τη μέχρι σήμερα λειτουργία των συστημάτων / μηχανισμών παρακολούθησης των αξιολογούμενων παρεμβάσεων.

Το κύριο πρόβλημα συνδέεται με την μη ορθή λειτουργία του ΗΔΙΚΑ είτε γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί η ανάπτυξη των επιμέρους συστημάτων του είτε γιατί δεν έχει γίνει εκπαίδευση χρηστών του συστήματος αυτού για να είναι ξεκάθαρο τι και πως καταχωρείται. Δεδομένου ότι στο σύστημα αυτό (θα έπρεπε να) καταχωρούνται τα στοιχεία των επωφελούμενων από τις κοινωνικές παρεμβάσεις της Περιφέρειας, είναι κρίσιμο για την ορθή παρακολούθησή τους η ενημέρωση των χρηστών για τη λειτουργία (την παρούσα και την αναμενόμενη) του συστήματος.

Βασικά προβλήματα που καθιστούν μη λειτουργική την εν λόγω πλατφόρμα, αφορούν την αδυναμία εξαγωγής ετήσιων στατιστικών αναφορών σχετικά με το προφίλ των ωφελούμενων, αλλά και την χρονοβόρα διαδικασία που απαιτείται για την καταχώρηση των στοιχείων ενός ωφελούμενου. Δεδομένου του μεγάλου φόρτου εργασίας των στελεχών των Κέντρων Κοινότητας, αλλά και του μεγάλου αριθμού αιτημάτων που δέχονται καθημερινά οι εν λόγω Δομές, η αργή λειτουργία της πλατφόρμας σε πολλές από τις περιπτώσεις οδηγεί τα στελέχη στο να μην καταχωρούν το σύνολο των στοιχείων των ωφελούμενων και να διατηρούν συμπληρωματικά αρχεία.

Ως προς τα συστήματα των Δικαιούχων των ΚΗΦΗ, των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών και των ΚΔΗΦ, το βασικό πρόβλημα που εντοπίζεται είναι η ανομοιομορφία στη διάτρησή των στοιχείων των ωφελούμενων αλλά και η απουσία ενός κοινού πληροφοριακού συστήματος που θα δίνει την δυνατότητα της ορθής καταγραφής των στοιχείων και της συμπλήρωσης κοινών πεδίων για όλες τις Δομές, προσδίδοντας εγκυρότητα και αξιοπιστία στα στοιχεία αυτά.

Επιπροσθέτως, είναι σημαντική και η ενεργοποίηση του Πληροφοριακού Συστήματος κατά το σκέλος της πρόσβασης α) σε πληροφόρηση σχετικά με όλα τα προγράμματα, τις υπηρεσίες και τις παροχές πρόνοιας και ένταξης που παρέχονται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και β) σε πληροφορίες σχετικά με παρεχόμενες υπηρεσίες και προγράμματα, όπως όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, διαδικασία συμπλήρωσης αίτησης, απαραίτητα δικαιολογητικά κλπ.

Διατύπωση προτάσεων βελτίωσης των συστημάτων παρακολούθησης των αξιολογούμενων παρεμβάσεων.

- Εκπαίδευση των συντονιστών των Κέντρων Κοινότητας για την ορθή χρήση του συστήματος και δημιουργία ομάδας διαλόγου για την επικαιροποίηση του συστήματος ΗΔΙΚΑ βάσει των αναγκών των Κ.Κ.
- Αναβάθμιση του συστήματος ΗΔΙΚΑ, έτσι ώστε να είναι πλήρως λειτουργικό και εύχρηστο, για την ορθή καταγραφή και εξαγωγή στοιχείων σχετικά με την παρακολούθηση των ωφελουμένων.
- Δημιουργία προτυποποιημένου υλικού από την ΕΥΣΕΚΤ (έντυπα, πίνακες) για την αποστολή και χρήση του από όλες τις Κοινωνικές Δομές, προκειμένου να επιτευχθεί η ομοιομορφία.

4.8 Παράγοντες που ευνοούν ή εμποδίζουν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων

Στο πλαίσιο του υποκεφαλαίου θα μας απασχολήσουν δυο βασικά ερωτήματα. «Ποιοι παράγοντες επιδρούν θετικά στην αποτελεσματικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων;» και «Ποιοι παράγοντες εμποδίζουν την αποτελεσματικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και πως θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν;».

Κέντρα Κοινότητας

Επίπεδο συνεργασίας των αρμόδιων φορέων κατά την υλοποίηση των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και αποτίμηση του βαθμού επίδρασης στην αποτελεσματικότητά τους.

Η συνεργασία με τους φορείς είναι απαραίτητη προκειμένου να εκπληρωθεί η πληροφόρηση και η παραπομπή των πολιτών σχετικά με προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, δηλαδή προκειμένου να εξυπηρετηθεί μια από τις βασικές λειτουργίες των Κ.Κ..

Σχήμα 15: Συνεργασία ΚΚ με φορείς

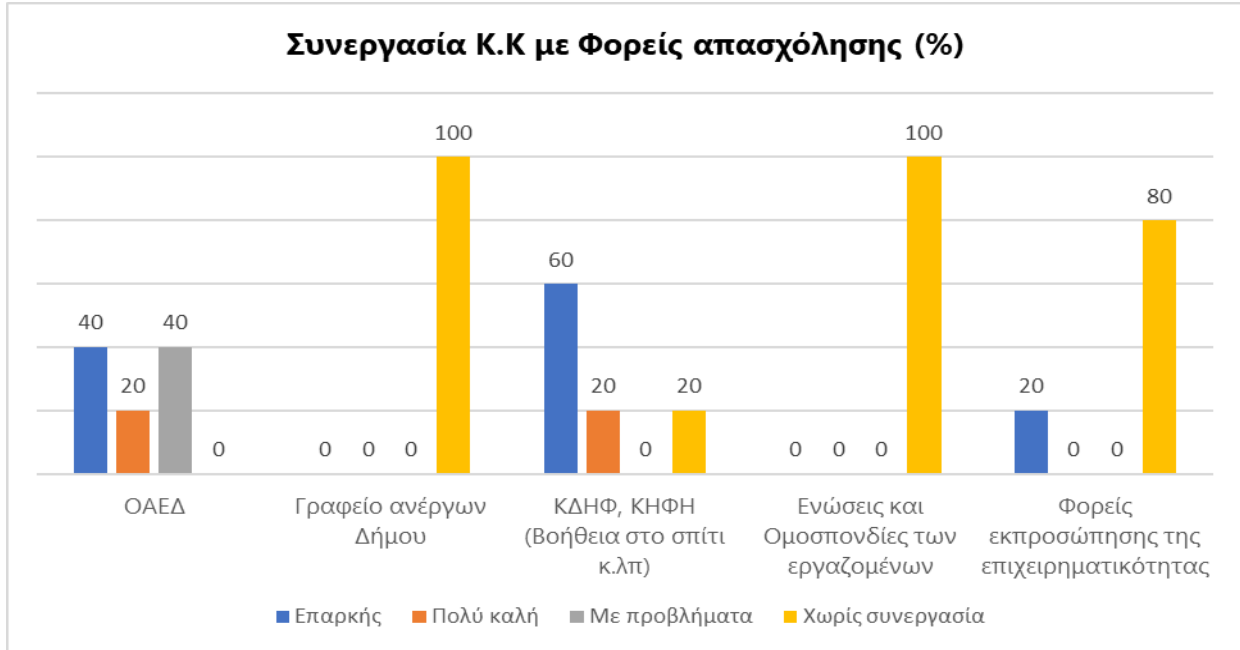

Πηγή: Έρευνα σε Συντονιστές Κέντρων Κοινότητας

Λαμβάνοντας υπόψη το παραπάνω γράφημα, φαίνεται ότι τα Κ.Κ. της Περιφέρειας ανέπτυξαν συνεργασίες με όλες τις κατηγορίες Δομών. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών, προκύπτει πως η συνεργασία των Κέντρων Κοινότητας με τις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, κρίνεται ως «πολύ καλή» σύμφωνα με το 50%, ενώ το υπόλοιπο 50% εντόπισε προβλήματα κατά την σύμπραξη των δύο φορέων. Επίσης, το 60% των ερωτηθέντων δήλωσε ως επαρκή τη συνεργασία του Κέντρου Κοινότητας με Κοινωνικές Δομές / Υπηρεσίες Φροντίδας και Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών, καθώς και με Κοινωνικές Δομές / Υπηρεσίες ΑμεΑ και ηλικιωμένων. Επίσης, το 60% ισχυρίστηκε πως δεν σύναψε συνεργασία με τις Δομές Στέγασης, αλλά το υπόλοιπο 40% χαρακτήρισε πως ήταν επαρκής. Ολοκληρώνοντας, το 40% των Συντονιστών έκρινε ως «πολύ καλή» τη συνεργασία

με τις Δομές στήριξης Γυναίκων / Θυμάτων διακίνησης & εμπορίας ανθρώπων, ενώ το 50% δήλωσε πως «πολύ καλή» ήταν και η συνεργασία με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες μονάδων υγείας. Τέλος, το 50% των συμμετεχόντων διευκρίνισε πως δεν συνάφθηκαν σχέσεις με άλλη υπηρεσία/ δομή, ενώ το 25% έκρινε ως πολύ καλή, την συνεργασία με άλλη δομή στήριξης.

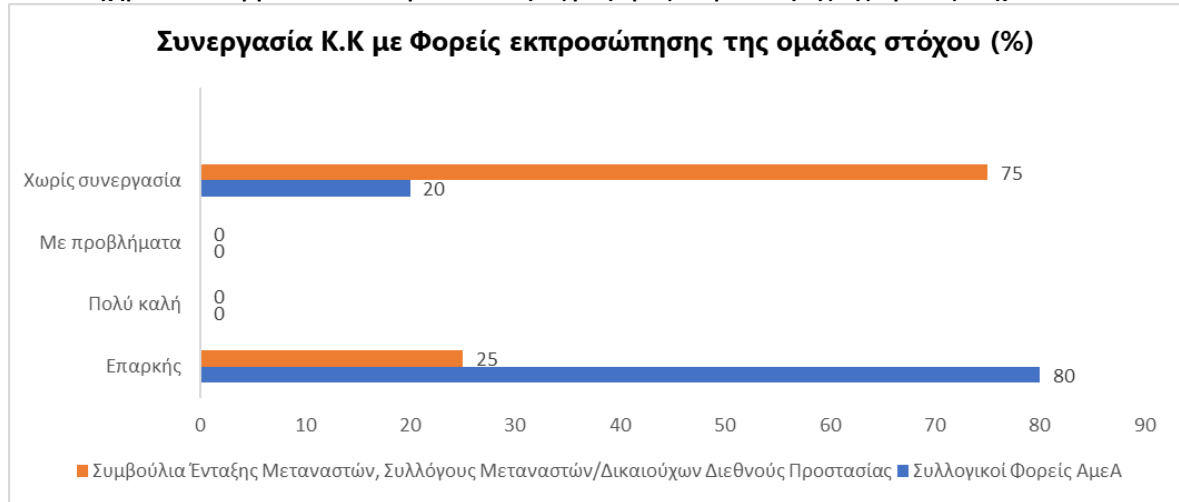
Σχήμα 16: Συνεργασία ΚΚ με φορείς απασχόλησης

Πηγή: Έρευνα σε Συντονιστές Κέντρων Κοινότητας

Όπως φαίνεται στο ανωτέρω γράφημα, σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών, δεν δημιουργήθηκαν συνεργασίες με το Γραφείο Ανέργων του Δήμου και τις Ενώσεις και Ομοσπονδίες των εργαζομένων. Όσον αφορά τη συνεργασία με τον ΟΑΕΔ σε θέματα απασχόλησης, το 40% δήλωσε πως είναι επαρκής, ενώ σημειώνεται και ένα ποσοστό 40% που υποστήριξε πως υπήρχαν προβλήματα. Ακόμη, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του 60% των ερωτηθέντων, επαρκής χαρακτηρίστηκε η συνεργασία των Κέντρων Κοινότητας με τα ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ (Βοήθεια στο σπίτι κ.λπ), ενώ για το 80% δεν σημειώνονται συνεργασίες με άλλους φορείς εκπροσώπησης της επιχειρηματικότητας.

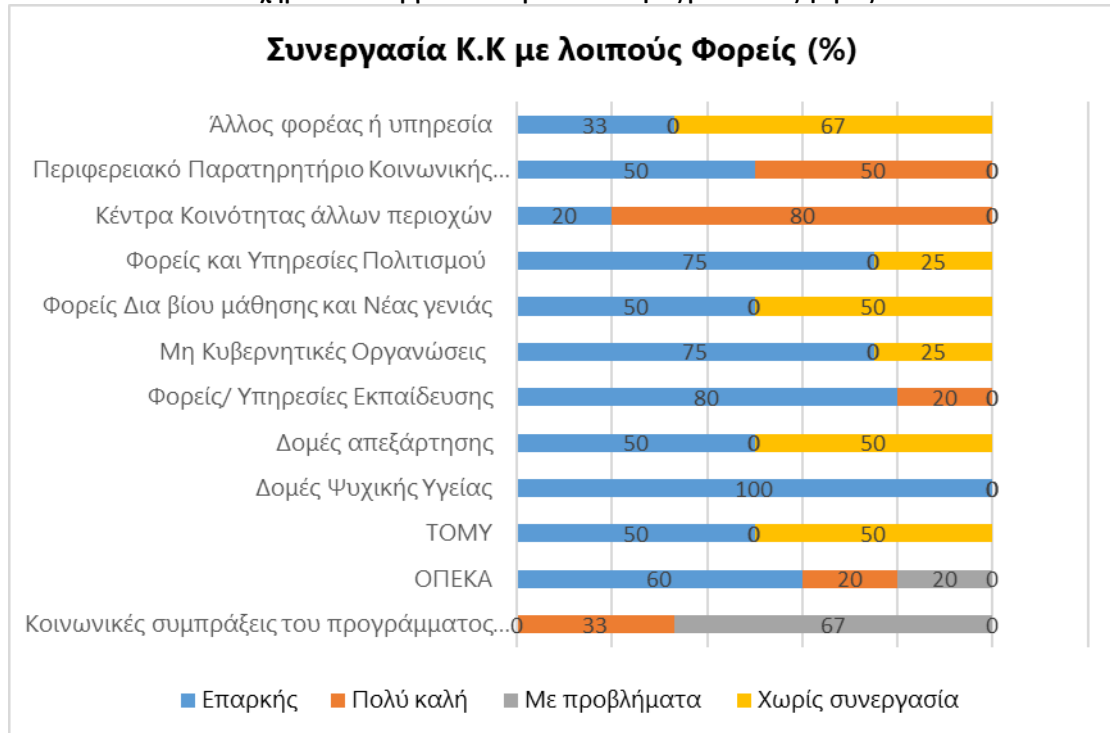
Σχήμα 17: Συνεργασία των Κέντρων Κοινότητας με φορείς εκπροσώπησης της Ομάδας Στόχου

Πηγή: Έρευνα σε Συντονιστές Κέντρων Κοινότητας

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών, κανένα από τα Κέντρα Κοινότητας δεν προέβη σε συνεργασία με κάποιον Φορέα Εκπροσώπησης Εργαζομένων ή κάποιο Συλλογικό Φορέα Ρομά. Ωστόσο, όπως φαίνεται στο ανωτέρω γράφημα, το 80% των ερωτηθέντων χαρακτήρισε επαρκή τη συνεργασία με τους Συλλογικούς Φορείς ΑμεΑ, ενώ το 25% έκρινε επαρκή τη συνεργασία με τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών, Συλλόγους Μεταναστών/Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας.

Σχήμα 18: Συνεργασία Κέντρων Κοινότητας με λοιπούς φορείς

Πηγή: Έρευνα σε Συντονιστές Κέντρων Κοινότητας

Αξιολογώντας τη συνεργασία με διάφορους άλλους φορείς, τα Κ.Κ ανέπτυξαν συνεργασίες μεγαλύτερης έντασης με Κ.Κ. άλλων περιοχών, με το Περιφερειακό Ταμείο Κοινωνικής Ένταξης, με Φορείς/Υπηρεσίες εκπαίδευσης και με τον ΟΠΕΚΑ.

Αναλυτικότερα, όπως φαίνεται στο παραπάνω γράφημα, σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών, η συνεργασία με τις Κοινωνικές συμπράξεις του προγράμματος ΤΕΒΑ κρίνεται ως προβληματική με ποσοστό 67%. Σχετικά με την συνεργασία με τον ΟΠΕΚΑ η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, δηλαδή το 60% την χαρακτήρισε ως επαρκή, και το 20% ως πολύ καλή. Σχετικά με τις ΤΟΜΥ το 50% απάντησε ότι δεν υπάρχει συνεργασία, ενώ το υπόλοιπο 50% έκρινε τη μορφή της συνεργασίας ως επαρκή. Με τις Δομές Ψυχικής Υγείας, ομόφωνα από το σύνολο των Συντονιστών, η συνεργασία κρίθηκε ως επαρκής, ενώ το 50% υποστήριξε ως επαρκή τη συνεργασία και με τις Δομές απεξάρτησης. Ολοκληρώνοντας, σύμφωνα με το 80% των ερωτηθέντων η συνεργασία υπογραμμίζεται ως επαρκής και με τους Φορείς/Υπηρεσίες Εκπαίδευσης. Για το 75% των Συντονιστών που συμμετείχαν στην έρευνα, η συνεργασία με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κρίνεται ως επαρκής, ενώ και για το 50% ως επαρκής χαρακτηρίστηκε και η συνεργασία με τους φορείς Δια βίου μάθησης και Νέας γενιάς. Ακόμη, το 75% των ερωτηθέντων απάντησε ότι η συνεργασία με τους Φορείς και τις Υπηρεσίες Πολιτισμού χαρακτηρίζεται επαρκής, ενώ το 25% των Συντονιστών δηλώνει πως δεν έχουν προβεί σε συνεργασία. Σχετικά με τα Κέντρα Κοινότητας άλλων περιοχών, με ποσοστό 80% η συνεργασία χαρακτηρίστηκε ως πολύ καλή, ενώ για το υπόλοιπο 20% ως επαρκής. Τέλος, όσον αφορά το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, εμφανίζεται διαιρεμένη η εικόνα, καθώς το 50% των ερωτηθέντων απάντησε ότι η συνεργασία είναι πολύ καλή και το υπόλοιπο 50% πως είναι επαρκής. Σύμφωνα με το 67% δεν σημειώνονται συνεργασίες με άλλο φορέα ή υπηρεσία.

Ως θετική αποτίμηση πρέπει να σημειωθεί ότι τα Κ.Κ. προώθησαν τη συνεργασία σε πολλές περιπτώσεις με το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι αλλά και με τους Προέδρους των χωριών για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών, γεγονός που συνέβαλε θετικά στη διευκόλυνση της πρόσβασης ωφελουμένων στις υπηρεσίες των Κέντρων Κοινότητας. Αξιοσημείωτη είναι και η άριστου επιπέδου συνεργασία με τη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας και το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, που αφορούσε κυρίως στην ανταλλαγή πληροφοριών και διασταύρωση στατιστικών στοιχείων των ωφελουμένων.

Από την άλλη, κατά το σκέλος της αρνητικής αποτίμησης, σχολιάζεται ότι δεν σημειώθηκαν τοπικές συνέργειες με τα επιμελητήρια και φορείς υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, καθώς και τα γραφεία ανέργων των Δήμων, ενώ πολύ σημαντικό ποσοστό απάντησε ότι δεν υπήρξε συνεργασία με τις Ομοσπονδίες εργαζομένων. Επίσης, μικρότερης συχνότητας επικοινωνία και συνεργασία παρατηρείται με τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών, Συλλόγους Μεταναστών/Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας, Συλλογικούς φορείς Ρομά & ΑμΕΑ.

Τρόπος προσδιορισμού και προσέγγισης των επιμέρους ομάδων στόχου και αποτίμηση των επιπτώσεων τους στην αποτελεσματικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Τα Κ.Κ. σχεδίασαν και υλοποίησαν ενέργειες δημοσιότητας για την προσέγγιση των Ομάδων Στόχου όπως:

- Δελτία Τύπου, συνεντεύξεις σε ραδιοφωνικούς σταθμούς και σποτ στα τοπικά μέσα.
- Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, καθώς και για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Κέντρου Κοινότητας
- Διανομή Έντυπου Υλικού (φυλλάδια-αφίσες)
- Δημιουργία σελίδας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- Επισκέψεις και ενημερώσεις σε δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και εκπαιδευτικούς φορείς

Βαθμός επίδρασης στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των αξιολογούμενων Δομών, των κεντρικών κατευθύνσεων και των οδηγιών των αρμόδιων Υπουργείων

Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν κατά τη φάση του σχεδιασμού για τα Κέντρα Κοινότητας αναπτύχθηκαν σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ και την επιτελική δομή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Οι κεντρικές υπηρεσίες δημιούργησαν το πλαίσιο των προδιαγραφών για την άρτια υλοποίηση των δράσεων, τους οδηγούς εφαρμογής και τα σχέδια για τις προσκλήσεις. Ο ρόλος των στελεχών της ΕΥΔ του ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου ήταν ενεργή κατά την περίοδο του σχεδιασμού, καθώς συμμετείχαν σε συναντήσεις με τους Δήμους για την καταγραφή των αναγκών τους και ακολουθούσαν τις κατευθύνσεις του Υπουργείου. Στη συνέχεια προχωρούσαν στην εξειδίκευση των δράσεων και ακολουθούσαν τις οδηγίες της ΕΥΣΕΚΤ για την ετοιμασία και την έκδοση προσκλήσεων που αφορούσαν τις Δομές. Μάλιστα, η συνεργασία με τη διεύθυνση κοινωνικής μέριμνας και τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων ήταν εποικοδομητική..

Με αρνητική χροιά σημειώνονται τα ακόλουθα σημεία για την αποτελεσματική λειτουργία των αξιολογούμενων Δομών από την επίδραση των κεντρικών κατευθύνσεων και των οδηγιών των αρμόδιων Υπουργείων:

- Η μη χρηστική λειτουργία του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος κατά το σκέλος της εξαγωγής στατιστικών στοιχείων των ωφελούμενων ή της τροφοδότησης των δεικτών του ΟΠΣ Εργόραμα για τον αριθμό των ωφελούμενων.
- Η μη ενεργοποίηση όλων των Πυλώνων Υπηρεσιών, ένα στοιχείο που καταγράφηκε από την έρευνα στους ωφελούμενους, καθώς η ζήτηση υπηρεσιών φαίνεται να περιορίζεται σε υπηρεσίες πληροφόρησης και ενημέρωσης για Προνοιακά επιδόματα και παραπομπής σε άλλες Υπηρεσίες και όχι παραπομπής σε προγράμματα απασχόλησης, δεδομένου ότι σημαντικό ποσοστό των ωφελούμενων των Δομών είναι μακροχρόνια άνεργοι.
- Η μη ύπαρξη κεντρικής ενημέρωσης και οδηγιών για την ορθή και αποτελεσματική χρήση του συστήματος έχει ως αποτέλεσμα την αποσπασματική ή / και λανθασμένη αξιοποίησή του.
- Η μη ανάπτυξη ηλεκτρονικής εφαρμογής για την υποστήριξη της λειτουργίας, αλλά και της παροχής εργαλείων πληροφόρησης,

παρακολούθησης και προγραμματισμού των δράσεων των Κ.Κ. συνιστούν σημαντικό παράμετρο που απειλεί την αποτελεσματική λειτουργία των Δομών, δεδομένου ότι αυτή η εφαρμογή δίνει τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε πληροφόρηση σχετικά με όλα τα προγράμματα, τις υπηρεσίες και τις παροχές πρόνοιας και ένταξης που παρέχονται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

- Η μη συστέγαση του Κ.Κ. μαζί με τη Κοινωνική Υπηρεσία (μόνο 1 δομή αναφέρθηκε να συστεγάζεται) απομειώνει κατά μία έννοια τη βασική στοχοθεσία των Δομών που σύμφωνα με τον Οδηγό Εφαρμογής σημειώνεται ως εξής: «ο στόχος και η φιλοσοφία των Κέντρων Κοινότητας είναι να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και υποστηρικτικά προς την ανωτέρω Διεύθυνση Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής των ΟΤΑ, ασχολούμενα όμως σε κάθε περίπτωση με τα έργα και υπηρεσίες που αναφέρει η οικεία ΚΥΑ για τα Κέντρα Κοινότητας. . . . Η στόχευση της λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας είναι τα εν λόγω Κέντρα να αποτελέσουν ένα "front desk" υποδοχής, καταγραφής, κατεύθυνσης και παραπομπής των ωφελουμένων ατόμων». Δεν είναι τυχαίο ότι αναφέρεται συγκεκριμένα στον Οδηγό Εφαρμογής των Κ.Κ. «...είναι σκόπιμο να συστεγάζονται, όπου καθίσταται δυνατό, με τις αρμόδιες Διευθύνσεις άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού (Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας/Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής), ειδάλλως μαζί με άλλες κοινωνικές υπηρεσίες ή δομές (αν βέβαια αυτό είναι εφικτό) τις οποίες εποπτεύουν οι προαναφερόμενες αρμόδιες διευθύνσεις».

Διαχειριστική επάρκεια των Δικαιούχων των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και της σχετικής επίδρασης στην αποτελεσματική λειτουργία των Δομών

Ικανοποιητική αποτιμάται για την αποτελεσματική λειτουργία των Δομών τόσο η σχετική επάρκεια σε προσωπικό όσο και η σύνθεση των ειδικοτήτων από όλα τα Κ.Κ.

Αναμφισβήτητο το κατάλληλο προσωπικό αποτελεί σημαίνοντα παράγοντα για την επιτυχία οποιουδήποτε εγχειρήματος στον ευαίσθητο κοινωνικό τομέα και αυτήν η μεταβλητή φαίνεται πως έχει κατακτηθεί επαρκώς στην περίπτωση των Κ.Κ. Πράγματι, η στελέχωση των Κ.Κ. κρίθηκε ως επαρκής (τόσο σε ποσότητα όσο και σε ειδικότητες). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι ελλείψεις που εντοπίζονται αφορούν κυρίως σε μία (1) ειδικότητα ψυχολόγου σε μία (1) από τις δομές των Κ.Κ η οποία αντικαθίσταται από την παρουσία δεύτερου Κοινωνικού Λειτουργού, σύμφωνα με τις ειδικότητες που ορίζονται ως υποχρεωτικές από τον Οδηγό Λειτουργίας των Δομών, στην έλλειψη Διαμεσολαβητή Ρόμα σε τρεις από τις τέσσερις δομές που διαθέτουν Παραρτήματα και τέλος στην απουσία διαπολιτισμικού μεσολαβητή στο Κέντρο Ένταξης Μεταναστών που λειτουργεί στη Λέσβο. Ως εκ τούτου, ένα βασικό εύρημα για τη βελτιστοποίηση και αριστοποίηση της λειτουργία των Δομών αποτελεί η ενίσχυση του προσωπικού με ειδικότητες πρόσθετες των βασικών που θέτει ο Οδηγός Εφαρμογής.

Επιπροσθέτως, η πλατφόρμα των Κέντρων Κοινότητας (ΗΔΙΚΑ), μέχρι τα τέλη του 2019, δεν εξάγει στατιστικά στοιχεία με αποτέλεσμα να επιβαρύνει τους υπαλλήλους

με επιπλέον φόρτο εργασίας με την τήρηση παράλληλων αρχείων excel με σκοπό την παρακολούθηση της εξέλιξης των δεικτών του ΟΠΣ Εργόραμα ή της δημιουργίας ξεχωριστών αναφορών για την παρουσίαση της εικόνας των ωφελούμενων.

Τέλος, όπως σημειώθηκε και παραπάνω, η μη ανάπτυξη της ηλεκτρονικής εφαρμογής για την υποστήριξη της λειτουργίας, αλλά και της παροχής εργαλείων πληροφόρησης, παρακολούθησης και προγραμματισμού των δράσεων των Κ.Κ. δεν υπάρχει η δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε πληροφόρηση σχετικά με όλα τα προγράμματα, τις υπηρεσίες και τις παροχές πρόνοιας και ένταξης που παρέχονται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και ως εκ τούτου δεν επιτυγχάνεται ουσιαστική διασύνδεση των Κ.Κ. με τις άλλες Κοινωνικές Δομές και υπηρεσίες.

Προτάσεις

Προτάσεις για την καλύτερη διάδοση του ρόλου, της αποστολής και της λειτουργίας των Κ.Κ.

- ⇒ Στελέχωση των κοινωνικών υπηρεσιών των δήμων ώστε να επιτελούν το ρόλο τους σε σχέση με τη λειτουργία των Κ.Κ.
- ⇒ Τακτικές επικαιροποιήσεις της ιστοσελίδας του Δήμου με υλικό των Κ.Κ. σε εμφανές μέρος (ειδικό υποσέλιδο όπου θα παρουσιάζονται όλα τα νέα των Κ.Κ.)
- ⇒ Διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων σε σημεία που θα έχουν άμεση πρόσβαση οι ωφελούμενοι (Δήμος, άλλες δομές, Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση, ΚΕΠ, Εκκλησία, ΜΚΟ με κοινωνική δράση κ.α.)
- ⇒ Διοργάνωση περισσότερων και μεγαλύτερης ποικιλίας εκδηλώσεων όπως για παράδειγμα ομαδικά εργαστήρια συμβουλευτικής ανέργων, ημερίδων ειδικής θεματολογίας που άπτονται του ενδιαφέροντος των ηλικιωμένων, των μονογονέων και άλλων ομάδων στόχου.
- ⇒ Δημιουργία μηνυμάτων δημοσιότητας ανά ομάδα στόχου όπου κρίνεται απαραίτητο σε συνδυασμό με το κατάλληλο μέσο δημοσιότητας.
- ⇒ Χρήση ψηφιακών πλατφόρμων για τη διεξαγωγή Ψηφιακών Εκδηλώσεων Ενημέρωσης (τύπου webinars)
- ⇒ Αποστολή SMS για τις περιπτώσεις ανανέωσης των επιδομάτων ή ενεργειών που επαναλαμβάνονται σε τακτική βάση
- ⇒ Δημιουργία κοινού αναγνωρίσιμου σήματος για τα Κ.Κ. σε όλη την Χώρα κατά τα πρότυπα των ΚΕΠ
- ⇒ Το Σχέδιο Δημοσιότητας να συνδέεται με σύστημα ανατροφοδότησης και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς του.

Προτάσεις για την καλύτερη υποστήριξη των ωφελούμενων

- ✓ Διοργάνωση ταχύρρυθμων σεμιναρίων για τα στελέχη των Κ.Κ. και της Διεύθυνσης Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής των Δήμων σε ζητήματα όπως (Λειτουργία των Κ.Κ., αρχές και μεθοδολογίες αποτελεσματικής λειτουργίας, Χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος, Χρήση της Πλατφόρμας Δικτύωσης, Ειδικά ζητήματα για τη διαχείριση των Ομάδων Στόχου, Πολιτικές Κοινωνικής Ένταξης (προγράμματα, επιδόματα, ολοκληρωμένες

παρεμβάσεις κ.α.), Τεχνικές και μέθοδοι για την ανάπτυξη συνεργιών και δικτύωσης σε τοπικό επίπεδο, κ.ο.κ.

- ✓ Ηλεκτρονική διασύνδεση με φορείς κοινωνικής ασφάλισης (ΕΦΚΑ, ΟΓΑ, ΟΠΕΚΑ) μέσω της λειτουργίας της Ηλεκτρονικής Εφαρμογής, Πληροφόρησης, Εγγραφής & Παραπομπής Ωφελούμενων Κέντρων Κοινότητας & Κοινωνικών Δομών ΕΚΤ.
- ✓ Παραμετροποίηση του πληροφοριακού συστήματος ΗΔΙΚΑ ώστε να δίνει τη δυνατότητα για εξαγωγή στατιστικών στοιχείων, δεικτών και αναφορών συνδυάζοντας τα χαρακτηριστικά των ωφελούμενων με τα αιτήματά τους.
- ✓ Αναβάθμιση των χρησιμοποιούμενων υποδομών και εξοπλισμού των Κ.Κ. ώστε να ικανοποιούνται οι προδιαγραφές που έχουν τεθεί στον Οδηγό Εφαρμογής.
- ✓ Λειτουργία Γραμμής Συμβουλευτικής και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης ως βασικής υπηρεσίας των Κ.Κ.
- ✓ Στελέχωση με όλες τις προβλεπόμενες ειδικότητες, βασικές και συμπληρωματικές.
- ✓ Χρήση ψηφιακών εντύπων και ψηφιακής υπογραφής για την αντιμετώπιση του ζητήματος της δύσκολης προσβασιμότητας (σύνδεση για διευκόλυνση και με ΚΕΠ για τις περιπτώσεις που δεν υπάρχει πρόσβαση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή ή ελλείμματος ψηφιακών δεξιοτήτων).
- ✓ Τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα Κέντρα Κοινότητας και του Οδηγού Εφαρμογής και Λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας σχετικά με τον αριθμό και τις ειδικότητες στελέχωσης των Δομών ανάλογα με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων, και την αποσυμφόρηση των στελεχών από το μεγάλο διοικητικό φορτίο.

Προτάσεις για την καλύτερη συνεργασία με φορείς

- ✓ Εμβάθυνση της συνεργασίας με φορείς εκπροσώπησης των Ομάδων Στόχου.
- ✓ Μεγέθυνση και εμβάθυνση της συνεργασίας με εθελοντές και οργανώσεις.
- ✓ Αύξηση της συνεργασίας με φορείς όπως φορείς επιχειρηματικότητας, εκπροσώπησης εργαζομένων, Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση, κλπ.
- ✓ Τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα Κέντρα Κοινότητας σχετικά με τις αρμοδιότητες που αναλαμβάνουν και τι Υπηρεσίες που παρέχουν, έτσι ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη με τις υπηρεσίες και τις αρμοδιότητες άλλων Δομών συγχρηματοδοτούμενων ή μη που λειτουργούν στην Περιφέρεια.

ΚΗΦΗ

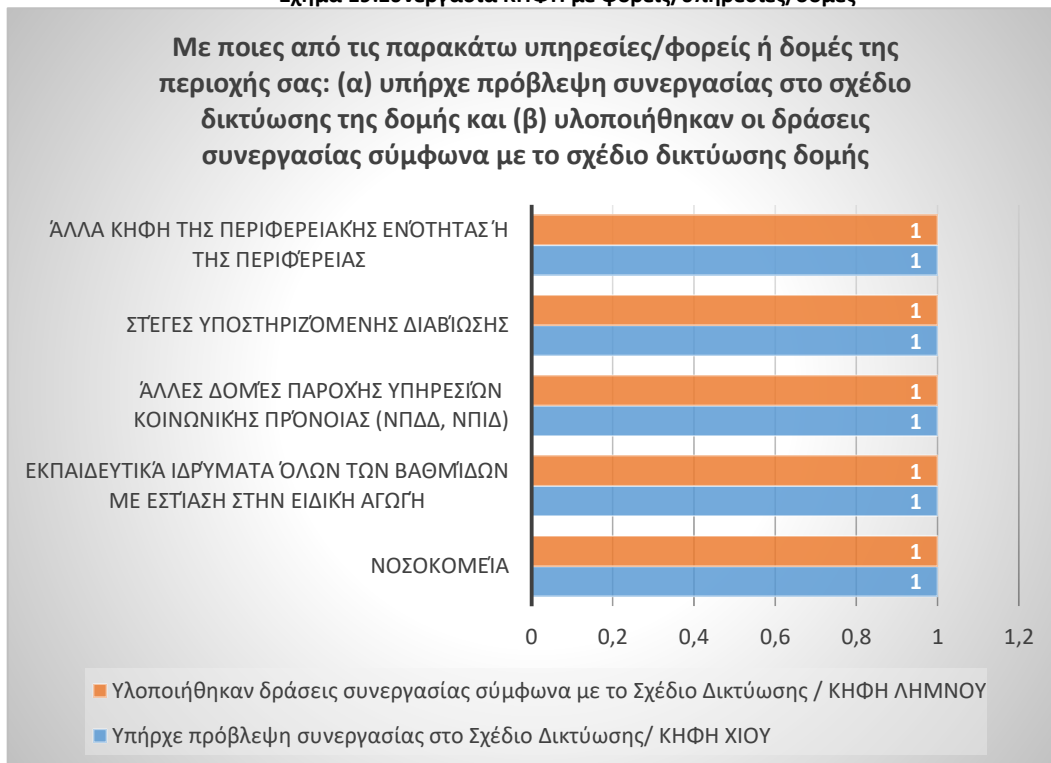
Επίπεδο συνεργασίας των αρμόδιων φορέων κατά την υλοποίηση των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και αποτίμηση του βαθμού επίδρασης στην αποτελεσματικότητά τους.

Η συνεργασία των ΚΗΦΗ με τους τοπικούς φορείς είναι σημαντική για την υποβοήθηση του έργου τους κυρίως κατά το σκέλος της αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων, στο πλαίσιο του εφικτού, με προγράμματα ανάπτυξης λειτουργικών και κοινωνικών δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτής της λογικής, τα ΚΗΦΗ

πρέπει να συνεργάζονται, με τοπικούς φορείς που παρέχουν παρεμφερείς κοινωνικές υπηρεσίες, όπως τα ΚΑΠΗ, με μονάδες υγείας της περιοχής όπως τα ΤΟΜΥ καθώς και με το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας (ΕΚΑΚΒ) ή την αστυνομία. Ιδιαίτερης σημασίας αποτελεί και η συνεργασία των ΚΑΠΗ με δίκτυα εθελοντισμού και αλληλεγγύης.

Όπως διαφάνηκε από το αξιολογητικό έργο, στο πλαίσιο της λειτουργίας τους, τα ΚΗΦΗ ανέπτυξαν δράσεις συνεργασίας σύμφωνα με το Σχέδιο Δικτύωσης με τους εξής φορείς: Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, άλλες δομές Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ), εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων με εστίαση στην ειδική αγωγή, άλλα ΚΗΦΗ τη Περιφερειακής Ενότητας/Περιφέρειας και νοσοκομεία.

Σχήμα 19: Συνεργασία ΚΗΦΗ με φορείς/υπηρεσίες/δομές

Πηγή: Έρευνα σε Συντονιστές ΚΗΦΗ

Στο πλαίσιο των παραπάνω συνεργασιών αναπτύχθηκαν δράσεις δημοσιότητας όπως:

- Διοργάνωση παρουσίασης από ΤΟΜΥ σχετικά με την ψυχολογία της τρίτης ηλικίας,
- Παρουσίαση από το Ιατρικό Κέντρο σχετικά με τις συχνότερες νόσους της τρίτης ηλικίας
- Εκδηλώσεις με τους βρεφονηπιακούς σταθμούς της ΔΗ.Κ.Ε.Χ στα πλαίσια της διαγενειακής μάθησης.
- Δράση «Νοιάζομαι και ζω»
- Εκδήλωση για την παγκόσμια μέρα του Αλτσχάιμερ
- Εορτασμός επετείων.

Ως εκ τούτου, είναι σαφής η καλή συνεργασία των ΚΗΦΗ με πλειάδα ποικίλων τοπικών φορέων. Ωστόσο, κρίνεται σημαντική η διατήρηση της συνεργασίας με τους φορείς αυτούς αλλά και η εδραίωση των δικτύωσης με φορείς που δεν υπήρξε συστηματική συνεργασία, με σκοπό την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων για την προαγωγή της κοινωνικοποίησης των ηλικιωμένων ατόμων.

Επιπρόσθετα, κρίσιμη κρίνεται η μελλοντική αξιοποίηση από όλες τις κοινωνικές δομές των δήμων του αναμενόμενου χρηστικού εργαλείου του Πληροφοριακού Συστήματος των Κοινωνικών Δομών, με τη βοήθεια του οποίου σε πραγματικό χρόνο θα δίνεται η δυνατότητα για έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση σχετικά με τα προγράμματα και τις υπηρεσίες που προσφέρονται, ούτως ώστε να προωθηθεί περαιτέρω το εγχείρημα δικτύωσης των φορέων μεταξύ τους.

Τρόπος προσδιορισμού και προσέγγισης των επιμέρους ομάδων-στόχου και αποτίμηση των επιπτώσεων τους στην αποτελεσματικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Τα ΚΗΦΗ ως κοινωνικές δομές λειτουργούν από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και απευθύνονται σε ηλικιωμένους, μη δυναμένους να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα (κινητικές δυσκολίες – άνοια κ.λ.π.), των οποίων το περιβάλλον που τα φροντίζει εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας και αδυνατεί να ανταποκριθεί στη φροντίδα που έχει αναλάβει. Βασικός τρόπος προσέγγισης των ομάδων στόχου θα πρέπει να είναι η διασύνδεση με δομές Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας και τα Κέντρα Κοινότητας, αξιοποιώντας την εμπειρία των στελεχών τους στην καταγραφή και αξιολόγηση του πληθυσμού των ηλικιωμένων της περιοχής. Πράγματι, τα ΚΗΦΗ ανέπτυξαν συνεργασία στο πλαίσιο του Σχεδίου Δικτύωσής τους με δομές Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ). Αναφορικά με τη συχνότητα παραπομπών από τα Κέντρα Κοινότητας, στην προκείμενη περίπτωση, φάνηκε πως δεν πραγματοποιήθηκαν παραπομπές ωφελούμενων στα ΚΗΦΗ.

Επιπροσθέτως, τα ΚΗΦΗ μέσα από τη δημοσίευση προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος ενημέρωσαν τους δυνητικούς ωφελούμενους σχετικά με τις διαδικασίες επιλογής και τα κριτήρια επιλογής και μοριοδότησης με σκοπό την τήρηση προτεραιότητας εκείνων των ατόμων που αντιμετωπίζουν σοβαρότερο πρόβλημα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Τόσο ο τρόπος προσδιορισμού όσο και η προσέγγιση των δυνητικών ωφελούμενων από τα ΚΗΦΗ εκτιμάται ότι έδρασαν αποτελεσματικά στην προσέλκυση ατόμων που σκιαγραφούν το προφίλ της αρχικά εκτιμώμενης ειδικής κατηγορίας πληθυσμού.

Βαθμός επίδρασης στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των αξιολογούμενων Δομών, κεντρικών κατευθύνσεων και οδηγιών των αρμόδιων Υπουργείων

Η ύπαρξη σαφούς θεσμικού πλαισίου που προσδιορίζει τους όρους και τις προδιαγραφές λειτουργίας των Δομών αποτελεί εχέγγυο για την αποτελεσματική λειτουργία των ΚΗΦΗ σε όρους ποιότητας (Δ27/οικ. 9746/409 (ΦΕΚ 914/Β/15-04-2013) του Υφ. Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας).

Διαχειριστική επάρκεια των Δικαιούχων των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και της σχετικής επίδρασης στην αποτελεσματική λειτουργία των Δομών

Τόσο ο αριθμός των στελεχών όσο και η σύνθεση των ειδικοτήτων είναι πολύ ικανοποιητική στην πλειοψηφία των Δομών. Αξίζει να σημειωθεί ότι όλες οι δομές απάντησαν ότι η στελέχωση των δομών τόσο ως προς τον αριθμό των στελεχών και ως προς τη σύνθεση των ειδικοτήτων, κρίνεται πολύ επαρκής.

Προτάσεις

- Βασική πρόταση βελτιστοποίησης των Δομών είναι να παρέχονται στα ΚΗΦΗ επιπλέον υπηρεσίες ώστε να επιτευχθεί καλύτερη πληροφόρηση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και το πρόγραμμα δραστηριοτήτων.
- Βελτιώσεις σε υποδομές και εξοπλισμούς (π.χ. η προμήθεια με μεταφορικό μέσο) μπορούν να επιδράσουν καταλυτικά στην αποτελεσματική λειτουργία των Δομών. Αυτό επιβεβαιώθηκε και από την έρευνα των ωφελούμενων.
- Επιπροσθέτως, εν όψει του σχεδιασμού του δικτύου κοινωνικών Δομών για την νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027, είναι σκόπιμο να διεξαχθεί πλήρης καταγραφή των αναγκών σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να διερευνηθεί η σκοπιμότητα πιθανής δημιουργίας και λειτουργίας νέων ΚΗΦΗ σε Δήμους που δεν διαθέτουν τέτοιες δομές.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

Επίπεδο συνεργασίας των αρμόδιων φορέων κατά την υλοποίηση των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και αποτίμηση του βαθμού επίδρασης στην αποτελεσματικότητά τους.

Τα Κοινωνικά Παντοπωλεία ανέπτυξαν ένα ευρύ δίκτυο συνεργασιών και δικτύωσης με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς όπως Συλλόγους και Οργανώσεις πολιτών, Σχολεία, Κέντρα Κοινότητας, άλλες Δομές Παροχής Αγαθών, Κοινωνικές Δομές/Υπηρεσίες ΑμεΑ και ηλικιωμένων και άλλες Κοινωνικές Υπηρεσίες/Δομές.

Η δικτύωση αυτή αποτελεί κρίσιμη παράμετρο για την υλοποίηση δράσεων διάχυσης της πληροφόρησης σχετικά με το έργο των δομών αλλά και για την πραγματοποίηση ενεργειών με στόχο τη συλλογή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης (π.χ. φιλοπεριβαλλοντικές δράσεις, χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις, κ.α). Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι η δικτύωση μεταξύ των ίδιων των δομών αποτελεί κλειδί στην επιτυχία της λειτουργίας τους, καθώς καταγράφεται σημαντικός αριθμός παραπομπών από τη μια δομή στην άλλη.

Παρομοίως τα Κοινωνικά Φαρμακεία ανέπτυξαν μια σειρά δράσεων συνεργασίας και δικτύωσης με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στην άσκηση των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων τους (Κοινωνικές Υπηρεσίες του Δήμου, Κέντρα Κοινότητας, άλλες Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, Κοινωνικές Δομές/Υπηρεσίες ΑμεΑ και ηλικιωμένων, Επιχειρήσεις και συλλογικούς φορείς επιχειρηματικότητας, Συλλόγους /οργανώσεις πολιτών και Σχολεία). Οι φορείς με τους οποίους υπήρχε ουσιαστική και συχνότερη συνεργασία όπως ανέφεραν οι Συντονιστές των Κοινωνικών Φαρμακείων ήταν: το Κέντρο Κοινότητας, το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, το Κοινωνικό Παντοπωλείο, το Κέντρο Συμβουλευτικής, ο Ιατρικός Σύλλογος και τα σχολεία της ευρύτερης περιοχής.

Τρόπος προσδιορισμού και προσέγγισης των επιμέρους ομάδων - στόχου και αποτίμηση των επιπτώσεων τους στην αποτελεσματικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Οι ΔΠΒΑ μέσα από τη δημοσίευση δελτίων τύπου και ανακοινώσεων ενημέρωσαν τους δυνητικούς ωφελούμενους σχετικά με τις διαδικασίες επιλογής και τα κριτήρια επιλογής και μοριοδότησης με σκοπό την τήρηση προτεραιότητας εκείνων των ατόμων που αντιμετωπίζουν σοβαρότερο πρόβλημα φτώχειας. Ως εκ τούτου διασφαλίστηκαν αξιοκρατικοί τρόποι επιλογής των ομάδων στόχου, μέσα από τη χρήση εισοδηματικών κριτηρίων και κοινωνικών χαρακτηριστικών (π.χ. η οικογενειακή κατάσταση και η αναπηρία ωφελούμενων και μελών της οικογένειάς τους).

Βαθμός επίδρασης στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των αξιολογούμενων Δομών, κεντρικών κατευθύνσεων και οδηγιών των αρμόδιων Υπουργείων

Η ύπαρξη του Οδηγού Εφαρμογής και Λειτουργίας των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών που εκπονήθηκε από την ΕΥΣΕΚΤ (Μάιος, 2016) προσδιορίζει το πλαίσιο κρίσιμα σημεία της λειτουργίας των δομών όπως δικαιούχοι και διαδικασία επιλογής, όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας, στελέχωση και ενδεικτικό κόστος. Ως εκ τούτου, ο οδηγός αυτός παρέχει ένα ομοιογενές πλαίσιο λειτουργίας και αποτελεί εχέγγυο για την αποτελεσματική δράση τους σε όρους ποιότητας.

Διαχειριστική επάρκεια των Δικαιούχων των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και της σχετικής επίδρασης στην αποτελεσματική λειτουργία των Δομών

Όσον αφορά στη στελέχωση των κοινωνικών παντοπωλείων υπενθυμίζεται ότι σχεδόν όλοι οι Συντονιστές απάντησαν ότι είναι σχετικά επαρκείς οι Δομές τους και προς τον αριθμό των στελεχών και ως προς τη σύνθεση των ειδικοτήτων, καθώς σε δύο δομές απουσιάζει στέλεχος ειδικότητας Κοινωνικού Λειτουργού, ενώ σε μια δομή απουσιάζει στέλεχος σε θέση Βοηθητικού Προσωπικού.

Πάντως πρέπει να αναφερθεί ότι τα κοινωνικά φαρμακεία είναι στελεχωμένα πλήρως με τις ειδικότητες που προβλέπονται από τον Οδηγό Εφαρμογής και Λειτουργίας των Δομών. Σύμφωνα με τις απαντήσεις όλων των Συντονιστών των Κοινωνικών Φαρμακείων, η στελέχωση των δομών ως προς τον αριθμό των στελεχών κρίθηκε «πολύ επαρκής» ενώ ως προς τη σύνθεση των ειδικοτήτων «σχετικά επαρκής».

Με αρνητικά χροιά στα Κοινωνικά Παντοπωλεία καταγράφηκε η έλλειψη ενός κοινού συστήματος παρακολούθησης ωφελούμενων – βάση δεδομένων, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να παρακολουθηθεί σωστά ο ακριβής αριθμός των ωφελούμενων, η έλλειψη κεντρικού συντονισμού των Δομών από τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων, με αποτέλεσμα να αναγκάζονται τα στελέχη της ΕΥΔ να συντονίζουν τη διαχείριση των Πράξεων. Για την παρακολούθηση των ωφελούμενων, εκτιμάται ότι το κενό αυτό θα καλυφθεί με την ενεργοποίηση του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος για όλες τις Δομές του Κοινωνικού Δικτύου.

Προτάσεις

- Η διατήρηση και η ενίσχυση της συνεργασίας με τους φορείς αυτούς αλλά και η εδραίωση των δικτύωσης με φορείς που δεν υπήρξε συστηματική συνεργασία, με σκοπό την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων των ΔΠΒΑ.
- Η διατήρηση της ποσοτικής και ποιοτικής επάρκειας των στελεχών, η οποία ωστόσο προτείνεται να ενισχυθεί με την παρουσία περισσότερων εθελοντών διαφόρων ειδικοτήτων, καθώς θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην καλύτερη και αμεσότερη διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων των δομών.

ΚΔΗΦ

Επίπεδο συνεργασίας των αρμόδιων φορέων κατά την υλοποίηση των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και αποτίμηση του βαθμού επίδρασης στην αποτελεσματικότητά τους.

Όπως διαφάνηκε από την έρευνα Υπεύθυνους έργου των ΚΔΗΦ, συνεργασίες αναπτύχθηκαν σύμφωνα με το Σχέδιο Δικτύωσης με φορείς όπως:

- Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Χίου
- Κοινωνικές Υπηρεσίες του Δήμου και της Περιφέρειας
- Σύλλογοι ατόμων με αναπηρία της Περιφέρειας
- Εκπαιδευτικά Ιδρύματα όλων των βαθμίδων με εστίαση στην ειδική αγωγή
- Πνευματικά & αθλητικά κέντρα / Πολιτιστικοί & αθλητικοί σύλλογοι
- Ιδρύματα/Θεραπευτήρια κλειστής περίθαλψης/Δομές κλειστής περίθαλψης
- Κέντρα Κοινότητας
- Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς, ΚοιΣΠΕ
- Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, Κέντρα Υγείας κλπ.

Αναμφισβήτητα οι συνεργασίες μεταξύ τοπικών φορέων συνιστούν σημαντική παράμετρο για την καλύτερη προσέγγιση των ομάδων στόχων των ΚΔΗΦ και την εξατομικευμένη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων τους. Μάλιστα όσο μεγαλύτερη είναι η ένταση συνεργασίας και συνέργειας μεταξύ των τοπικών δρώντων στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής τόσο αποτελεσματικότερη είναι η άρση εμποδίων της κοινωνικής ενσωμάτωσης και ενεργοποίησης των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού όπως τα ΑΜΕΑ.

Η χρήση επικουρικών εργαλείων για την ανάπτυξη δικτύωσης και συνεργειών αποτελεί προαπαιτούμενο στην αποτελεσματική εφαρμογή της εκάστοτε πολιτικής, γεγονός που στην περίπτωση των κοινωνικών Δομών της περιφέρειας δεν υφίσταται καθώς δεν έχει αναπτυχθεί ακόμη το σκέλος εκείνο του Πληροφοριακού Συστήματος που δίδει στις κοινωνικές δομές ΕΚΤ στους Δήμους τη δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφόρηση σχετικά με όλα τα προγράμματα, τις υπηρεσίες και τις παροχές πρόνοιας και ένταξης που παρέχονται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Τρόπος προσδιορισμού και προσέγγισης των επιμέρους ομάδων - στόχου και αποτίμηση των επιπτώσεων τους στην αποτελεσματικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Τα ΚΔΗΦ αποτελούν δομές που λειτουργούσαν από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και ως εκ τούτου είχε γίνει γνωστό το έργο τους. Όσον

αφορά στη μέθοδο προσέγγισης όσο και τα κριτήρια επιλογής συνάδουν με το προφίλ των δυνητικών ωφελούμενων των ΚΔΗΦ σύμφωνα με τις προδιαγραφές που είχαν σχεδιαστεί δηλαδή α) των ατόμων με αναπηρία με σκοπό την καταπολέμηση των διακρίσεων και την ισότιμη πρόσβασή τους σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες, παρέχοντας υπηρεσίες φιλοξενίας και φροντίδας, και β) των γονέων και νόμιμων κηδεμόνων με σκοπό την ενίσχυση της απασχόλησης και εν τέλει του οικογενειακού εισοδήματος.

Βαθμός επίδρασης στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των αξιολογούμενων Δομών, κεντρικών κατευθύνσεων και οδηγιών των αρμόδιων Υπουργείων

Η ύπαρξη σαφούς θεσμικού πλαισίου που προσδιορίζει τους όρους και τις προδιαγραφές λειτουργίας των Δομών αποτελεί εχέγγυο για την αποτελεσματική λειτουργία των ΚΔΗΦ σε όρους ποιότητας (Βάσει Υπουργικής Απόφασης Αριθ. Π 4α οικ. 4633/1993 ΦΕΚ 789/Β/6-10-1993 όπως ισχύει).

Διαχειριστική επάρκεια των Δικαιούχων των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και της σχετικής επίδρασης στην αποτελεσματική λειτουργία των Δομών

Σχετικά με την επάρκεια της στελέχωσης των ΚΔΗΦ, ο Υπεύθυνος της μιας δομής δήλωσε πως και ως προς τον αριθμό των στελεχών και ως προς την σύνθεση των ειδικοτήτων η στελέχωση κρίνεται ως «Πολύ Επαρκής», ενώ οι υπόλοιπες δομές μέσω των απαντήσεων των Υπευθύνων χαρακτήρισαν και ως προς τον αριθμό των στελεχών και ως προς την σύνθεση ως «Σχετικά Επαρκή».

Η επάρκεια της στελέχωσης αποτελεί παράγοντα που συνδέεται άμεσα με την αποτελεσματικότητα της παροχής των υπηρεσιών των Δομών για την κάλυψη των αναγκών των ωφελούμενων αναφορικά με α) τη διημέρευση - ημερήσια φροντίδα των ατόμων με νοητική υστέρηση, β) τη δημιουργική απασχόλησή τους, γ) την κοινωνική τους ένταξη, δ) την ψυχολογική στήριξή τους, ε) τη στήριξη και συμβουλευτική της οικογένειας, ώστε να αντιμετωπιστούν καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού και να αποφευχθεί η χρήση ιδρυματικής φροντίδας, στ) τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με νοητική υστέρηση και των οικογενειών τους. Δεν είναι τυχαία άλλωστε η υψηλή ικανοποίηση των ωφελούμενων (όπως αποτυπώθηκε στη σχετική έρευνα) αναφορικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες από τις Δομές.

Προτάσεις

- Η βελτίωση των υποδομών (κτίρια, αίθουσες, καθαριότητα, εξοπλισμό) για την καλύτερη λειτουργία των Δομών και η διεύρυνση του ωραρίου τους.
- Η χρήση επικουρικών εργαλείων για την ανάπτυξη δικτύσεων και συνεργειών με όσους το δυνατόν τοπικούς φορείς που μπορούν να επιτελέσουν τον ρόλο των χορηγών ώστε να μεγιστοποιηθεί και ο αριθμός των ωφελούμενων, δεδομένου της αυξανόμενης έντασης του φαινομένου της φτωχοποίησης στην Περιφέρεια.

4.9 Συνθετική παρουσίαση αποτελεσμάτων / συμπερασμάτων ανά Κατηγορία Δομής

Σε συνέχεια των προηγούμενων ενοτήτων, στην παρούσα υποενότητα ο Αξιολογητής καταγράφει τα βασικά συμπεράσματα ανά κατηγορία Δομής σχετικά με την Αποτελεσματικότητα των Δομών.

Κέντρα Κοινότητας

Η κύρια κατεύθυνση του μεγαλύτερου όγκου της εργασίας των Κ.Κ. στην εξυπηρέτηση ατόμων για το ΚΕΑ ή για τα άλλα επιδόματα είχε ως αποτέλεσμα αφενός την ανάπτυξη των υπηρεσιών κυρίως του Πυλώνα Α' και αφετέρου την μη ενεργοποίηση των δυο άλλων Πυλώνων και κυρίως του Πυλώνα Γ' που σχετίζεται περισσότερο με εξατομικευμένη προσέγγιση και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ομάδων στόχων. Αυτό με τη σειρά του είχε ως συνέπεια περισσότερο τη σύνδεση των Κ.Κ. με την παροχή επιδομάτων και λιγότερο με την εικόνα που αρχικά είχε σχεδιαστεί ως την καρδιά του συστήματος της περιφερειακής πολιτικής για την κοινωνική ένταξη.

Συνακόλουθα, ο μεγάλος διοικητικός φόρτος δεν άφησε πολλά περιθώρια για την ενεργοποίηση τοπικών συνεργιών και συνεργασιών κυρίως με εθελοντές αλλά και με άλλους φορείς όπως τα γραφεία ανέργων των Δήμων, τα ΤΟΜΥ, τα Επιμελητήρια και τις Ομοσπονδίες εργαζομένων.

Σε γενικές γραμμές, η ικανοποίηση των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Κ.Κ. είναι σε υψηλά επίπεδα. Η τάση αυτή παρατηρείται στη θεματική που εξετάζει την πληροφόρηση και την υποστήριξη που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι σχετικά με το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης (ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα), με τις πληροφορίες και την υποστήριξη για άλλα επιδόματα και συντάξεις, καθώς και με την βοήθεια για πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες όπως τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, φάρμακα και φροντιστήρια. Οι τρεις αυτές θεματικές ήταν εξάλλου πιο υψηλά στην λίστα με τους λόγους που οι ωφελούμενοι επισκέπτονται τα Κέντρα Κοινότητας της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Οι ωφελούμενοι των Κ.Κ φάνηκε πως μέσω της συνδιαλλαγής τους με τις δομές αυτές είναι πλέον σε καλύτερη οικονομική κατάσταση και έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες όπως τρόφιμα, φάρμακα και στέγαση. Μελανό σημείο παραμένουν οι προοπτικές απασχόλησης καθώς επίσης και η πρόσβαση σε καλύτερες υπηρεσίες φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης, η πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες της περιοχής τους ενώ δεν δηλώνουν πιο έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τις καθημερινές δυσκολίες.

Σημειώθηκαν τοπικές συνέργειες και δικτυώσεις με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων καθώς και με τη Δ/ση της Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας και το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης. Μελανό σημείο αποτελεί η μη ανάπτυξη του εθελοντικού δικτύου, καθώς καμία από τις Δομές των Κ.Κ που λειτουργούν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου δεν έχει ενεργοποιήσει τον εθελοντισμό. Η μόνη κινητοποίηση εθελοντών για την υλοποίηση των δράσεων, παρέχεται, κατά περίπτωση, από την κοινωφελή εργασία.

Σε όλα τα Κ.Κ. εμφανίζονται διαφοροποιήσεις στις τιμές του 05503 όταν πραγματοποιείται συσχέτιση μεταξύ των τιμών που δίδει το ΟΠΣ και των τιμών που δίδεται από το σύστημα ΗΔΙΚΑ. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία των ωφελούμενων από το ΗΔΙΚΑ, η κάλυψη του 05503 είναι σε τέσσερις (4) από τις πέντε (5) δομές σε υψηλότερο επίπεδο σε σύγκριση με τις αντίστοιχες τιμές του ΟΠΣ, ενώ στην πέμπτη δομή (Κ.Κ Δήμου Ικαρίας) η διαφορά είναι οριακή. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών των Κ.Κ. στην έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε, σε ερώτηση του ερευνητή σχετικά με τον ωφελούμενο πληθυσμό και τις αποκλίσεις που σημειώνονται από τη αρχική εκτίμηση, όλοι οι Συντονιστές αποκρίθηκαν πως ξεπέρασαν κατά πολύ τον αρχικό σχεδιασμό συμπληρώνοντας ότι η υπέρβαση αυτή οφείλεται στις αυξημένες ανάγκες του ωφελούμενου πληθυσμού για οικονομική υποστήριξη μέσω των επιδομάτων, αλλά και την κάλυψη βασικών αναγκών. Το ζήτημα χρήζει περαιτέρω ελέγχου και ενδεχόμενης προσαρμογής των δεικτών του ΟΠΣ.

Η μη ενεργοποίηση όλων των Πυλώνων των Κ.Κ. επέδρασε στον δείκτη αποτελέσματος 05504 ο οποίος ικανοποιείται μόνο σε δύο (2) Κ.Κ που παρέχουν διευρυμένες υπηρεσίες που εντάσσονται και στους τρεις Πυλώνες.

Παρά το γεγονός ότι τα Κ.Κ. δεν εξοπλίστηκαν όπως θα έπρεπε ώστε να ανταπεξέλθουν πιο αποτελεσματικά στην αυξημένη ζήτηση των υπηρεσιών τους (περισσότερο προσωπικό σε ειδικότητες και αριθμό στελεχών, εκπαίδευση στελεχών, λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος κ.α.), ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Η ικανοποίηση αυτή παρατηρείται σε υπηρεσίες όπως η πληροφόρηση και η υποστήριξη που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι σχετικά με το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης ή για άλλα επιδόματα και συντάξεις, καθώς και η βοήθεια για πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες όπως τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, φάρμακα. Οι τρεις αυτές μεταβλητές ήταν εξάλλου πιο υψηλά στη λίστα ως λόγοι για τους οποίους οι ωφελούμενοι επισκέπτονται τα Κέντρα Κοινότητας, τάση που αναμένεται να εντείνεται όσο ο κίνδυνος φτώχειας για τους πληθυσμούς της Περιφέρειας είναι σε υψηλά επίπεδα.

Τα Κ.Κ. σχεδίασαν και υλοποίησαν ενέργειες δημοσιότητας που αφορούσαν ενδεικτικά την ενημέρωση της τοπικής κοινότητας για τη λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας και την παρουσία σε τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ενδεικτικές ενέργειες δημοσιότητας: δελτία Τύπου, συνεντεύξεις σε ραδιοφωνικούς σταθμούς και σποτ στα τοπικά μέσα, δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, καθώς και για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Κέντρου Κοινότητας, διανομή Έντυπου Υλικού (φυλλάδια-αφίσες), δημιουργία σελίδας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, επισκέψεις και ενημερώσεις σε δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και εκπαιδευτικούς φορείς.

Σχετικά με την πλατφόρμα του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος, οι Συντονιστές υποστήριξαν πως εντοπίζεται ασάφεια οδηγιών ως προς την καταχώρηση των ωφελούμενων, ενώ η διαδικασία της καταχώρησης των στοιχείων είναι χρονοβόρα και μη λειτουργική, με αποτέλεσμα τα στελέχη να καταφεύγουν στην χρήση συμπληρωματικών συστημάτων, όπως αυτό του excel. Ακόμη, επισημάνθηκε η ανάγκη διασύνδεσης της πλατφόρμας με τις υπόλοιπες κοινωνικές δομές, για την

πιο γρήγορη καταχώρηση του ωφελούμενου αλλά και την ύπαρξη ενός συνολικού φακέλου. Τα στελέχη της ΕΥΔ επεσήμαναν την δυσκολία στο ΗΔΙΚΑ της έκδοσης των αναφορών. Τα στελέχη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας και του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης στάθηκαν στην αδυναμία κατοχύρωσης ενός κοινωνικόδημογραφικού προφίλ για κάθε ωφελούμενο λόγω της δυσλειτουργικής χρήσης του Ενιαίου γεωπληροφοριακού συστήματος καταγραφής των ωφελούμενων.

Προτάσεις για τη βελτιστοποίηση των Κ.Κ. καταγράφηκαν από τους συντονιστές των δομών αναφορικά με την ανάγκη για καλύτερη συνεργασία με τους φορείς απασχόλησης και άλλες κοινωνικές δομές. Επίσης, έμφαση δόθηκε στην ανάγκη απλοποίησης του τρόπου καταγραφής των ωφελούμενων αλλά και των σαφέστερων οδηγιών για την καταγραφή τους. Δευτερευόντως, διαπιστώθηκε η μεγάλη γραφειοκρατία που επιφορτίζει τα στελέχη των δομών και οι μη έγκαιρες ενημερώσεις των στελεχών για τις αλλαγές στα παραδοτέα και τον ετήσιο απολογισμό. Τρίτον, τονίστηκε η ασυνέπεια ορισμένων υπηρεσιών και η μη ανταπόκρισή τους στα αιτήματα των Κέντρων Κοινότητας, με αποτέλεσμα την ημιπληροφόρηση ή την αδυναμία απόκτησης της γνώσης και διευθέτησης του αιτήματος. Τέλος, επισημάνθηκε το γεγονός πως τα στελέχη των δομών εναλλάσσονται συχνά λόγω των μορφών των συμβάσεων εργασίας, που δεν αφήνουν ανοιχτό το ενδεχόμενο μιας μονιμότητας. Η συχνή εναλλαγή του προσωπικού οδηγεί αναπόφευκτα στην περιορισμένη απόδοση των υπηρεσιών των Κέντρων Κοινότητας. Οι ωφελούμενοι επισήμαναν την ανάγκη καλύτερης ενημέρωσης για προγράμματα και υπηρεσίες πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης για τη βελτίωση της λειτουργίας των Κ.Κ., την καλύτερη οργάνωση (απλότητα / ταχύτητα) και την καλύτερη εξυπηρέτηση από το προσωπικό.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

Σύμφωνα με τα στοιχεία ΟΠΣ (έως Δεκέμβριο 2019), ο δείκτης 05503 σε επίπεδο κατηγορίας δομής καλύφθηκε κατά 140.32% και αποτυπώνει τον σημαντικό αριθμό ωφελούμενων που εξυπηρετούν οι **ΔΠΒΑ** στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Ο δείκτης αποτελέσματος έως τα τέλη του 2019 δεν ικανοποιείται βάσει μεθοδολογίας όπως έχει προαναφερθεί.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών των **Κοινωνικών Παντοπωλείων**, ο επωφελούμενος πληθυσμός σε τρεις δομές αυξήθηκε σε σχέση με την αρχική εκτίμηση, ενώ στην τέταρτη δομή το μέγεθος παρέμεινε περίπου ίδιο. Οι αποκλίσεις οφείλονται στις εξής αιτίες:

- Στο κατώτερο βιοτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο από το εκτιμώμενο
- Στην αύξηση της ανεργίας λόγω της πανδημίας
- Στις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της πανδημίας (Covid-19)
- Στην ευαλωτότητα λόγω του σεισμού της 30ης Οκτωβρίου 2020

Στην πλειοψηφία τους οι Δομές των Κοινωνικών Παντοπωλείων δεν είναι επαρκώς στελεχωμένες σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής και λειτουργίας Δομών παροχής βασικών αγαθών, καθώς σε δύο δομές απουσιάζει το στέλεχος με θέση Κοινωνικού Λειτουργού, ενώ σε μια άλλη δομή απουσιάζει στέλεχος σε θέση Βοηθητικού Προσωπικού.

Οι παράγοντες που εμφανίζονται ως επιβαρυντικοί για την άσκηση των καθηκόντων των συντονιστών των δομών είναι η έλλειψη χρόνου για ποιοτικές υπηρεσίες συντονισμού, το μεγάλο διοικητικό φορτίο και προβλήματα συντονισμού/συνεργασίας με συμπράττοντα την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου. Οι παράγοντες που εμφανίζονται ως επιβαρυντικοί για την άσκηση των καθηκόντων των στελεχών των δομών είναι τα προβλήματα Συντονισμού/Συνεργασίας με συμπράττοντα τον Δήμο ή την Κοινωνική Υπηρεσία, ενώ ακολουθούν τα προβλήματα με τους Δικαιούχους, τα προβλήματα συνεργασίας με τα Κέντρα Κοινότητας, Εργασιακά Θέματα, η έλλειψη χρόνου για την προσέλευση χορηγών/εθελοντών και την διασύνδεση με την Κοινότητα και τα προβλήματα συνεργασίας/επικάλυψης αρμοδιοτήτων με στελέχη της Δομής.

Η ικανοποίηση των ερωτώμενων από την παροχή των υπηρεσιών του κοινωνικού παντοπωλείου είναι πολύ μεγάλη ενώ αξίζει να σημειωθεί πως η παροχή αυτή τους δίνει ένα έναυσμα να αισθάνονται περισσότερο ασφαλείς σε σχέση κυρίως με την σίτιση τους και άρα ικανότεροι να ανταποκριθούν με περισσότερη σιγουριά στις όποιες δυσκολίες της καθημερινότητας.

Όπως καταγράφηκε η πλειονότητα των δομών υλοποίησε συνεργασίες σύμφωνα με το σχέδιο δικτύωσης με Κοινωνικές Υπηρεσίες/Δομές, Συλλόγους και Οργανώσεις πολιτών και Σχολεία.

Όλοι οι Συντονιστές των Κοινωνικών Παντοπωλείων χαρακτήρισαν ομοφώνως ως επαρκή και ανταποκρινόμενο στις ανάγκες της Δομής τον εξοπλισμό γραφείου και επικοινωνιών. Επίσης, διαφαίνεται η ανάγκη προμήθειας των δομών με μεταφορικά μέσα, καθώς το ήμισυ των συντονιστών θεωρεί ότι τα μεταφορικά μέσα δεν είναι επαρκή, ενώ το υπόλοιπο ήμισυ δήλωσε πως τα μεταφορικά μέσα δεν είναι διαθέσιμα προς τη Δομή.

Τέλος, διαπιστώθηκε η ανάγκη για την λήψη μέριμνας για μεγαλύτερη επάρκεια προσφερόμενων προϊόντων / αγαθών και μεγαλύτερη ποικιλία σε προϊόντα/αγαθά.

Αναφορικά με τα **Κοινωνικά Φαρμακεία**, σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών, σε μια δομή το μέγεθος του εξυπηρετούμενου πληθυσμού μειώθηκε σε σχέση με την αρχική εκτίμηση, ενώ στις άλλες δύο δομές το μέγεθος αυξήθηκε. Αναφορικά με τη μείωση του εξυπηρετούμενου πληθυσμού που αναφέρθηκε από μία δομή, πιθανόν οφείλεται στην έλλειψη φαρμακοποιού, στα αυστηρά κριτήρια επιλογής, στην έλλειψη φαρμάκων και στην απουσία γνωστοποίησης των παροχών προς το κοινό.

Σχετικά με την στελέχωση των Κοινωνικών Φαρμακείων, όπως καταγράφηκε από τα ερωτηματολόγια, η μόνη βασική έλλειψη είναι σε μία από τις δομές η απουσία Κοινωνικού Λειτουργού. Σε γενικές γραμμές στο σύνολο των δομών η στελέχωση κρίνεται ικανοποιητική.

Σχετικά με την άσκηση των καθηκόντων των Συντονιστών ως σημαντικότερα προβλήματα καταγράφηκαν το μεγάλο διοικητικό φορτίο αλλά και η έλλειψη χρόνου για ποιοτικότερες υπηρεσίες. Ως προς την άσκηση των καθηκόντων των Στελεχών των δομών, ως σημαντικότερα προβλήματα καταγράφηκαν, τα προβλήματα συνεργασίας με τα Κέντρα Κοινότητας, τα προβλήματα συνεργασίας με

Δικαιούχο, και τα προβλήματα Συντονισμού/Συνεργασίας με συμπράττοντα τον Δήμο ή την Κοινωνική Υπηρεσία, ενώ ακολουθούν τα προβλήματα με τους Δικαιούχους.

Οι χώροι αποθήκευσης φαρμάκων & λοιπού υλικού και οι χώροι διανομής φαρμάκων & λοιπού υλικού, χαρακτηρίστηκαν από τους Συντονιστές ομοφώνως επαρκείς και κατάλληλοι. Η πλειοψηφία των συντονιστών, εκτιμά ότι τα μεταφορικά μέσα είναι επαρκή και κατάλληλα για την εύρυθμη λειτουργία των δομών, εν αντιθέσει με τον εξοπλισμό γραφείου και επικοινωνιών τον οποίο χαρακτήρισαν μη επαρκή.

Αναφορικά με τα επίπεδα ικανοποίησης των ωφελούμενων από την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στα κοινωνικά φαρμακεία της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, φαίνεται πως είναι σε υψηλά επίπεδα σε όσους τομείς εξετάστηκαν και κυρίως ως προς την υποδοχή και καταγραφή του αρχικού αιτήματος της επιλογής και τις συμβουλές και την υποστήριξη που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι για την κατάθεση αιτήματος για δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη. Τέλος, από όσους δήλωσαν πως έχουν παραπεμφθεί από το κοινωνικό φαρμακείο σε άλλη υπηρεσία ή δομή, η ικανοποίηση από τη διαδικασία αυτή και ο χειρισμός από πλευράς κοινωνικών φαρμακείων ήταν παρομοίως σε υψηλά επίπεδα.

Η έρευνα στους ωφελούμενους έδειξε ότι η συμμετοχή των ωφελούμενων σε έναν φορέα όπως είναι το κοινωνικό φαρμακείο τους δίνει τη δυνατότητα να αισθάνονται περισσότερο ασφαλείς σε θέματα υγείας έκτακτα ή χρόνια. Επιπροσθέτως, η ικανοποίηση από τον μέχρι τώρα τρόπο λειτουργίας των κοινωνικών φαρμακείων, εμφανίζεται σε υψηλά ποσοστά ενώ ανάλογα αξιολογείται η δράση της συγκεκριμένης κοινωνικής δομής υπό το πρίσμα των δυσκολιών που έχουν προκύψει λόγω της πανδημίας του covid-19.

Οι δομές αναπτύσσουν δράσεις συνεργασίας με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες του Δήμου, τα Κέντρα Κοινότητας, άλλες Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, Κοινωνικές Δομές/Υπηρεσίες ΑμεΑ και ηλικιωμένων, Επιχειρήσεις και συλλογικούς φορείς επιχειρηματικότητας, Συλλόγους /οργανώσεις πολιτών και Σχολεία. Οι φορείς με τους οποίους υπήρχε ουσιαστική και συχνότερη συνεργασία όπως ανέφεραν οι Συντονιστές των Κοινωνικών Φαρμακείων ήταν:

- Το Κέντρο Κοινότητας
- Το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι
- Το Κοινωνικό Παντοπωλείο
- Το Κέντρο Συμβουλευτικής
- Ο Ιατρικός Σύλλογος
- Σχολεία της ευρύτερης περιοχής

Οι δομές υλοποιούν ενέργειες δημοσιότητας όπως: Δράσεις Ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για τον καρκίνο του μαστού, τον διαβήτη, τα εμβόλια καθώς και σεμινάριο πρώτων βοηθειών, Διοργάνωση αιμοδοσίας, Ενημερωτικές δράσεις για τις υπηρεσίες των Κοινωνικών Φαρμακείων, Προβολή παιδικής ταινίας και Δράσεις ενημέρωσης στα σχολεία.

Τέλος, διαπιστώθηκε η ανάγκη για την λήψη μέριμνας για μεγαλύτερη επάρκεια φαρμάκων, επάρκεια σε υγειονομικό υλικό αλλά και σε παραφαρμακευτικά είδη.

ΚΗΦΗ

Στην περίπτωση των ΚΗΦΗ, αναφορικά με τον δείκτη 05503, σημειώνεται μικρή υπερκάλυψη στοχοθεσίας, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019). Ο αριθμός του ωφελούμενου πληθυσμού που εξυπηρετεί το σύνολο των δομών, σε γενικές γραμμές ταυτίζεται με τον αριθμό πληθυσμού για τον οποίο σχεδιάστηκαν οι Δομές.

Αναφορικά με τον δείκτη 05504, διαπιστώθηκε ότι δεν ικανοποιείται, από τις εν λόγω κατηγορίες δομών εφόσον βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει τη σωρευτική πλήρωση δύο κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα.

Οι έρευνες που πραγματοποιήθηκαν έδειξαν ότι η ικανοποίηση των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των ΚΗΦΗ είναι σε υψηλά επίπεδα ενώ οι ηλικιωμένοι που συμμετέχουν στις δραστηριότητες αυτές καθώς επίσης και οι οικογένειές τους φαίνεται πως ωφελούνται σε μεγάλο βαθμό. Η βοήθεια είναι είτε σε ψυχολογικό επίπεδο είτε σε πρακτικό μέσω της διευκόλυνσης της διεξαγωγής καθημερινών αναγκών. Η συμμετοχή στα ΚΗΦΗ σε μεγάλο βαθμό τους ηλικιωμένους και τις οικογένειες τους να απαλλάγουν σε έναν βαθμό από καθημερινά άγχη και σίγουρα να έχουν μία καλύτερη ποιότητα ζωής.

Παρόλο που τα ΚΗΦΗ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι επαρκώς στελεχωμένα καθώς καλύπτουν τις υποχρεωτικές ειδικότητες σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής, εντούτοις οι υπεύθυνοι των Δομών ανέφεραν ότι τα σημαντικότερα προβλήματα που επηρεάζουν την ποιότητα και ποσότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών των Δομών, αφορούν σε ελλείψεις ειδικοτήτων όπως του φυσικοθεραπευτή, του ψυχολόγου και του εργοθεραπευτή. Επίσης, ως σημαντικότερα προβλήματα σημειώνονται τα τηρούμενα υγειονομικά πρωτόκολλα λόγω της πανδημίας covid 19.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας τους, τα ΚΗΦΗ ανέπτυξαν συνεργασίες σύμφωνα με το Σχέδιο Δικτύωσης κυρίως με Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, άλλες δομές Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ), εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων με εστίαση στην ειδική αγωγή και τα νοσοκομεία.

Τα ΚΗΦΗ υλοποιούν δράσεις δημοσιότητας όπως:

- Διοργάνωση παρουσίασης από ΤΟΜΥ σχετικά με την ψυχολογία της τρίτης ηλικίας
- Παρουσίαση από το Ιατρικό Κέντρο σχετικά με τις συχνότερες νόσους της τρίτης ηλικίας
- Εκδηλώσεις με τους βρεφονηπιακούς σταθμούς της ΔΗ.Κ.Ε.Χ στα πλαίσια της διαγενειακής μάθησης
- Δράση «Νοιάζομαι και ζω»

- Εκδήλωση για την παγκόσμια μέρα του Αλτσχάιμερ
- Εορτασμός επετείων

Τέλος, σημαντικό θεωρείται να παρέχονται στα ΚΗΦΗ επιπλέον υπηρεσίες καθώς επίσης και να υπάρχουν καλύτερες υποδομές (κτίριο, αίθουσες, καθαριότητα, εξοπλισμός κλπ.).

Η μελλοντική αξιοποίηση του αναμενόμενου χρηστικού εργαλείου του Πληροφοριακού Συστήματος των Κοινωνικών Δομών, με τη βοήθεια του οποίου σε πραγματικό χρόνο θα δίνεται η δυνατότητα για έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση σχετικά με τα προγράμματα και τις υπηρεσίες που προσφέρονται, θα ενισχύσει θετικά και σημαντικά την εύρυθμη λειτουργία των Δομών.

ΚΔΗΦ

Οι δείκτες εκρών στα ΚΔΗΦ έχουν υπερκαλυφθεί αλλά ο δείκτης αποτελέσματος έως τα τέλη του 2019 δεν ικανοποιείται εφόσον βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει την σωρευτική πλήρωση τριών κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα και γ) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων - «Σχέδιο παροχής υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας και παραμονής».

Γενικά αποτυπώθηκε θετικά η ικανοποίηση των ωφελούμενων των ΚΔΗΦ από υπηρεσίες που έλαβαν από τις δομές και έχουν βοηθήσει τους ωφελούμενους και τις οικογένειές τους σε ικανοποιητικό βαθμό ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της καθημερινότητάς τους και της ζωής του εν γένει.

Αναφορικά με τα μέτρα που λήφθηκαν από τις δομές κατά την περίοδο της εξάπλωσης της Πανδημίας, στην πλειοψηφία των δομών καταγράφηκε ότι διενεργήθηκαν τηλεφωνικές επικοινωνίες με τους ωφελούμενους, αλλά και ηλεκτρονική επικοινωνία με τους συμπαραστάτες, επιτρόπους και ασκούντες την επιμέλεια των ωφελούμενων.

Η στελέχωση των Δομών αποτιμήθηκε ως επαρκής τόσο ως προς τον αριθμό των στελεχών όσο και ως προς τη σύνθεση των ειδικοτήτων γεγονός που συνδέεται με την παροχή των υπηρεσιών των Δομών για την κάλυψη των αναγκών των ωφελούμενων.

Τέλος όσον αφορά στα σημεία βελτίωσης της λειτουργίας των δομών, προτείνεται η παροχή επιπλέον υπηρεσιών από αυτών που ήδη παρέχουν, καλύτερη συνεργασία για την εξυπηρέτηση των προσωπικών αναγκών του ωφελούμενου και τη διαμόρφωση του προσωπικού του προγράμματος ειδικής αγωγής / φροντίδας, η ουσιαστική συμβουλευτική υποστήριξη για εκείνους προσωπικά και για την υποστήριξη του ωφελούμενου που έχουν την επιμέλεια καθώς επίσης και περισσότερες δραστηριότητες έξω από τις εγκαταστάσεις του ΚΔΗΦ.

Προτάσεις για την βελτίωση όλων των κοινωνικών Δομών της Περιφέρειας

Τα Στελέχη της ΕΥΔ τόνισαν την ανάγκη σχεδιασμού και εφαρμογής συντεταγμένων και σαφών οδηγιών ως προς την καταγραφή των δεδομένων των ωφελούμενων,

ενώ επισημάνθηκε η σημασία προτυποποιημένου ενιαίου υλικού για την παρακολούθηση των πράξεων (παρουσιολόγιο, έντυπο συναντήσεων, έντυπο εκθέσεων κ.α).

Τα Στελέχη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας και του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης τόνισαν την ανάγκη αύξησης των οικονομικών πόρων αλλά και του αριθμού και των ειδικοτήτων των στελεχών που εργάζονται στις Δομές. Επίσης, υπογραμμίστηκε η ανάγκη θέσπισης ενός κομβικού σημείου επικοινωνίας και επαφής που θα παρέχει δικτύωση σε εθνικό, περιφερειακό και δημοτικό επίπεδο, ώστε να υπάρχει μια επικοινωνιακή ανταλλαγή απόψεων, άμεση επικοινωνία και οργανωμένη συνεργασία σχετικά με τα προβλήματα και τις ελλείψεις που αντιμετωπίζουν οι δομές για την άμεση επίλυσή τους.

5 Αξιολόγηση της Αποδοτικότητας των Αξιολογούμενων Παρεμβάσεων

5.1 Αξιολόγηση της αποδοτικότητας των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Στην παρούσα ενότητα ο Αξιολογητής καλείται να αποτιμήσει την Αποδοτικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων και να απαντήσει αρχικά σε ερωτήματα που έχουν να κάνουν τόσο με την αποδοτικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων σε όρους κόστους ανά ωφελούμενο σε επίπεδο Δομής, όσο και με την αποδοτικότητα των παρεμβάσεων ανά Είδος Δομής και Κατηγορία Μεγέθους. Σημειώνεται ότι για τα ΚΔΗΦ, η λειτουργία των οποίων αποζημιώνεται με συγκεκριμένο μηνιαίο ποσό ανά ωφελούμενο δεν θα πραγματοποιηθούν οι ανωτέρω υπολογισμοί.

Για την αποτίμηση αυτή, ο Αξιολογητής προχώρησε αρχικά στον υπολογισμό του δείκτη αποδοτικότητας της κάθε Δομής³³, όπου οι τιμές του δείκτη που προκύπτουν από τον εν λόγω υπολογισμό για κάθε δομή, καταγράφονται στον παρακάτω πίνακα σε όρους κόστους ανά ωφελούμενο.

Πίνακας 44:Υπολογισμός Δείκτη Αποδοτικότητας

	Τίτλος έργου	Πιστοποιημένες Δαπάνες	Σωρευτικός Αριθμός ωφελούμενων (στοιχεία δικαιούχων)	Αποδοτικότητα σε επίπεδο Δομής (κόστος ανά ωφελούμενο)
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3=1/2</i>
ΚΗΦΗ	ΚΗΦΗ ΧΙΟΥ	313.483,71 €	39	8.038,04 €
	ΚΗΦΗ ΛΗΜΝΟΥ	334.881,03 €	20	16.744,05 €
ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λέσβου με Παράρτημα Ρομά και ΚΕΜ	441.680,59 €	4.017	109,95 €
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σάμου με Παράρτημα Ρομά	167.513,09 €	1.984	84,43 €
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Ικαρίας	150.123,30 €	1.223	122,75 €
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λήμνου με Παράρτημα Ρομά	209.001,40 €	1.280	163,28 €
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Χίου με Παράρτημα Ρομά	328.798,96 €	2.499	131,57 €
Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λέσβου	170.352,00 €	489	348,37 €
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λέσβου	68.288,50 €	218	313,25 €

³³ Δείκτης Αποδοτικότητας Δομής: σύνολο πιστοποιημένων δαπανών έως 31/12/2019 / σωρευτικός αριθμός ωφελούμενων

	Τίτλος έργου	Πιστοποιημένες Δαπάνες	Σωρευτικός Αριθμός ωφελούμενων (στοιχεία δικαιούχων)	Αποδοτικότητα σε επίπεδο Δομής (κόστος ανά ωφελούμενο)
		1	2	3=1/2
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Χίου	137.712,80 €	558	246,80 €
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Χίου	59.019,80 €	293	201,43 €
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λήμνου	129.551,53 €	164	789,95 €
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λήμνου	55.522,09 €	74	750,30 €
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Σάμου	90.906,70 €	411	221,18 €
ΚΔΗΦ	Μικτό Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για ΑΜΕΑ η ΚΥΨΕΛΗ	367.200,00	26	14.123,08 €
	Λειτουργία Κέντρου Δημέρευσης Ημερησιας Φροντίδας στη Χίο	248.800,00	17	14.635,29 €

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019)

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, στα **Κέντρα Κοινότητας**, η δομή με το μικρότερο μοναδιαίο κόστος ανά ωφελούμενο, είναι το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σάμου με παράρτημα Ρομά, ενώ η Δομή με το μεγαλύτερο κόστος ανά ωφελούμενο, είναι το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λήμνου.

Στα **ΚΗΦΗ** το μικρότερο μοναδιαίο κόστος ανά ωφελούμενο καταγράφεται στο ΚΗΦΗ Δήμου Χίου, ενώ το μεγαλύτερο στο ΚΗΦΗ Λήμνου.

Στις **ΔΠΒΑ** (Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών), η χαμηλότερη τιμή μοναδιαίο κόστους ανά ωφελούμενο καταγράφηκε στο Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Χίου, ενώ η υψηλότερη τιμή καταγράφηκε στο Κοινωνικό Παντοπωλείο και Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λήμνου.

Στα **ΚΔΗΦ** η χαμηλότερη τιμή μοναδιαίο κόστους ανά ωφελούμενο καταγράφηκε στο Μικτό Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για ΑΜΕΑ η ΚΥΨΕΛΗ, ενώ η υψηλότερη τιμή καταγράφηκε στο Κέντρου Δημέρευσης Ημερησιας Φροντίδας στη Χίο

Αποδοτικότητα ανά είδος Δομής και Κατηγορίας Μεγέθους

Για την Αξιολόγηση των Δομών ανά Κατηγορία Μεγέθους, είναι σημαντικός ο υπολογισμός τη μέσης αποδοτικότητας, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με το μοναδιαίο κόστος ανά κατηγορία μεγέθους. Η μέση αποδοτικότητα υπολογίστηκε ως μέσος όρος της πραγματικής αποδοτικότητας των Δομών που ανήκουν σε μία κατηγορία μεγέθους. Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζεται ο υπολογισμός αυτός:

Πίνακας 45: Μέση Αποδοτικότητα

Κατηγορία μεγέθους		Μέση Αποδοτικότητα
ΚΗΦΗ	ΚΗΦΗ που εξυπηρετούν 59 άτομα	12.391,05 €
Κέντρα Κοινότητας	Δομές με δύο παραρτήματα, που χωροθετούνται σε πόλεις με πληθυσμό 40.000-100.000 κατοίκους	109,95 €
	Δομές με ένα παράρτημα, που χωροθετούνται σε πόλεις με πληθυσμό 10.000-40.000 κατοίκους	84,43 €
	Δομές χωρίς παραρτήματα, που χωροθετούνται σε πόλεις με πληθυσμό κάτω των 10.000	122,75 €
	Δομές με ένα παράρτημα, που χωροθετούνται σε πόλεις με πληθυσμό 40.000-100.000 κατοίκους	147,42 €
Κοινωνικά Παντοπωλεία -	Δομές με λειτουργία μόνο παντοπωλείου (ελάχιστοι ωφελούμενοι 100 νοικοκυριά)	461,71 €
Κοινωνικά Φαρμακεία	Δομές με λειτουργία κοινωνικού φαρμακείου (ελάχιστοι ωφελούμενοι 100 άτομα)	421,66 €
ΚΔΗΦ	ΚΔΗΦ που εξυπηρετούν 43 άτομα	14.379,19 €

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019)

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα η μέση αποδοτικότητα ανά κατηγορία μεγέθους δομής κυμαίνεται από 84,43€ έως 14.347,19€, παρουσιάζοντας ένα εντυπωσιακό άνοιγμα μεταξύ των δύο άκρων. Παρατηρείται ότι η μικρότερη μέση αποδοτικότητα καταγράφεται στα Κέντρα Κοινότητας «Δομές με ένα παράρτημα, που χωροθετούνται σε πόλεις με πληθυσμό 10.000-40.000 κατοίκους», ενώ τη μεγαλύτερη μέση αποδοτικότητα σημειώνουν τα ΚΔΗΦ που εξυπηρετούν 43 άτομα.

5.2 Αξιολόγηση των αποκλίσεων του μοναδιαίου κόστους των αξιολογούμενων παρεμβάσεων σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό τους

Στην παρούσα ενότητα, αφού γίνει παρουσίαση του αρχικού κόστους σχεδιασμού των αξιολογούμενων παρεμβάσεων, ο Αξιολογητής θα προχωρήσει στην σύγκριση του κόστους σχεδιασμού με το πραγματικό κόστος, όπως αυτό προκύπτει από το στοιχείο μέχρι 31/12/2019. Στόχος είναι, μέσω της διαδικασίας αυτής, ο Αξιολογητής να εντοπίσει τις αποκλίσεις που υπάρχουν και κατόπιν να καταγράψει τους παράγοντες στους οποίους οφείλονται οι αποκλίσεις αυτές. Σημειώνεται ότι για τα ΚΔΗΦ, η λειτουργία των οποίων αποζημιώνεται με συγκεκριμένο μηνιαίο ποσό ανά ωφελούμενο δεν θα πραγματοποιηθούν οι ανωτέρω υπολογισμοί.

Για τον υπολογισμό της Αρχικής Αποδοτικότητας, του αρχικού (προγραμματικού) δηλαδή μοναδιαίου κόστους ανά δομή, ο Αξιολογητής προκειμένου να μπορέσει να εξάγει ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με το αρχικό μοναδιαίο κόστος της κάθε δομής, θα χρειαστεί να υπολογίσει τον ετήσιο προϋπολογισμό της κάθε Πράξης και στη συνέχεια αυτός να διαιρεθεί με την τιμή στόχο της Πράξης για να προκύψει το αρχικό μοναδιαίο κόστος της.

Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται ανά Δομή τα Αρχικά μοναδιαία Κόστη³⁴ :

Πίνακας 46:Υπολογισμός Αρχικού Μοναδιαίου Κόστους

	Τίτλος έργου	Συνολικός Ενταγμένος Π/Υ	Έτη Λειτουργίας	Ετήσιος Π/Υ Πράξης	Τιμή στόχος ωφελουμένων	Αρχικό Κόστος Ωφελουμένων
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3=2/1</i>	<i>4</i>	<i>5=3/4</i>
ΚΗΦΗ	ΚΗΦΗ ΧΙΟΥ	600.000,00	6,33	94.786,73	30	3.159,56 €
	ΚΗΦΗ ΛΗΜΝΟΥ	600.000,00	6,33	94.786,73	22	4.308,49 €
ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λέσβου με Παράρτημα Ρομά και ΚΕΜ	599.280,00	3,04	197.131,58	150	1.314,21 €
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σάμου με Παράρτημα Ρομά	233.280,00	3,04	76.736,84	100	767,37 €
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Ικαρίας	168.480,00	3,04	55.421,05	80	626,76 €
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λήμνου με Παράρτημα Ρομά	228.960,00	3,04	75.315,79	100	753,16 €

³⁴ Αρχικό Μοναδιαίο Κόστος: ετήσιος π/υ πράξης / προβλεπόμενος αριθμός ωφελουμένων (τιμή στόχος δείκτη 05503)

	Τίτλος έργου	Συνολικός Ενταγμένος Π/Υ	Έτη Λειτουργίας	Ετήσιος Π/Υ Πράξης	Τιμή στόχος ωφελουμένων	Αρχικό Κόστος Ωφελουμένων
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3=2/1</i>	<i>4</i>	<i>5=3/4</i>
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Χίου με Παράρτημα Ρομά	401.760,00	3,04	132.157,89	150	881,05 €
Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λέσβου	177.000,00	3,00	59.000,00	250	236,00 €
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λέσβου	126.360,00	3,00	42.120,00	150	280,80 €
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Χίου	177.000,00	3,04	52.059,00	250	208,24 €
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Χίου	126.360,00	3,04	37.165,00	150	247,77 €
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λήμνου	177.000,00	3,04	52.059,00	250	208,24 €
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λήμνου	126.360,00	3,04	37.165,00	150	247,77 €
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Σάμου	117.000,00	3,00	39.000,00	200	585,00 €
	ΚΔΗΦ	Μικτό Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για ΑΜΕΑ η ΚΥΨΕΛΗ	432.000,00	3,00	144.000,00	15
	Λειτουργία Κέντρου Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας στη Χίο	432.000,00	3,00	144.000,00	15	9.600,00

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019)

Συγκρίνοντας τους παραπάνω Πίνακες, ο Αξιολογητής μπορεί να προχωρήσει στην αξιολόγηση της απόκλισης του μοναδιαίου κόστους των αξιολογούμενων παρεμβάσεων σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό τους η οποία καταγράφεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ότι αν η τιμή της στήλης 2 είναι μικρότερη ή ίση από την τιμή της στήλης 1, τότε η Παρέμβαση **υλοποιείται με οικονομικότερους όρους από ότι είχε σχεδιαστεί**, ενώ στην περίπτωση που η στήλη 2 είναι μεγαλύτερη από τη στήλη 1, τότε **οι παρεμβάσεις λειτουργούν με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη**.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα % απόκλισης του Πραγματικού κόστους σε επίπεδο δομής, από το Αρχικό κόστος ανά ωφελούμενο (Προγραμματικό Κόστος), ενώ οι αναλυτικοί υπολογισμοί επισυνάπτονται στο Παράρτημα της παρούσης.

Πίνακας 47: Αποκλίσεις Αποδοτικότητας

	Τίτλος έργου	Αρχικό Κόστος Ωφελουμένων	Αποδοτικότητα σε επίπεδο Δομής (κόστος ανά ωφελούμενο)	Απόκλιση
		1	2	$3 = [(1-2)/1] * 100$
ΚΗΦΗ	ΚΗΦΗ ΧΙΟΥ	3.159,56 €	8,038,04 €	-154,40%
	ΚΗΦΗ ΛΗΜΝΟΥ	4.308,49 €	16.744,05 €	-288,63%
ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λέσβου με Παράρτημα Ρομά και ΚΕΜ	1314,21 €	109,95 €	91,64%
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σάμου με Παράρτημα Ρομά	767,37 €	84,43 €	89,00%
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Ικαρίας	692,76 €	122,75 €	82,28%
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λήμνου με Παράρτημα Ρομά	753,16 €	163,28 €	78,32%
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Χίου με Παράρτημα Ρομά	881,05 €	131,57 €	85,07%
Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λέσβου	236,00 €	348,37 €	-47,61%
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λέσβου	280,80 €	313,25 €	-11,59%
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Χίου	208,24 €	246,80 €	-18,52%
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Χίου	247,77 €	201,43 €	18,70%
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λήμνου	208,24 €	789,95 €	-279,36%
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λήμνου	247,77 €	750,30 €	-202,82%
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Σάμου	585,00 €	221,18 €	62,19%

	Τίτλος έργου	Αρχικό Κόστος Ωφελουμένων	Αποδοτικότητα σε επίπεδο Δομής (κόστος ανά ωφελούμενο)	Απόκλιση
		1	2	$3 = \frac{1-2}{1} * 100$
ΚΔΗΦ	Μικτό Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για ΑΜΕΑ η ΚΥΨΕΛΗ	9.600,00	14.123,08 €	-47.11%
	Λειτουργία Κέντρου Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας στη Χίο	9.600,00	14.635,29 €	-52,45%

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019)

Αξιολόγηση των αποκλίσεων ανά κατηγορία Δομής

Προκειμένου ο Αξιολογητής να υπολογίσει την απόκλιση μεταξύ του **αρχικού κόστους ανά ωφελούμενο** και του **πραγματικού μέχρι στιγμής μοναδιαίου κόστους ανά ωφελούμενο (Αποδοτικότητα σε επίπεδο Δομής)** της κάθε δομής, προχώρησε στη σύγκριση των δύο αυτών τιμών και στην αποτύπωσή τους σε μορφή ποσοστού. Αναλυτικά ο υπολογισμός των αποκλίσεων παρουσιάζεται στον Πίνακα 50 του Παραρτήματος Α της παρούσης.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω και οι δύο δομές **ΚΗΦΗ** λειτουργούν με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη, ενώ η άλλη με οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους. Και για τις δύο δομές, και με δεδομένο ότι η υλοποίηση του οικονομικού αντικείμενου τους δεν παρουσιάζει κανένα πρόβλημα και ο αριθμός εξυπηρετούμενων είναι προκαθορισμένος, το γεγονός ότι το πραγματικό μοναδιαίο κόστος ξεπερνά το προγραμματικό μοναδιαίο κόστος, πιθανά οφείλεται στο ότι κατά τον σχεδιασμό των πράξεων δεν ήταν εφικτό να υπολογιστεί με ακρίβεια το προγραμματικό μοναδιαίο κόστος των δομών, με αποτέλεσμα να καταγράφεται η εν λόγω απόκλιση του προγραμματικού μοναδιαίου κόστους, από το πραγματικό.

Σχετικά με τα **Κέντρα Κοινότητας**, στο σύνολό τους φαίνεται να λειτουργούν με οικονομικότερους όρους σε σχέση με τους προκαθορισμένους. Η θεαματική αυτή λειτουργία οφείλεται στις αυξημένες ανάγκες του πληθυσμού και στην αθρόα προσέλευση των ενδιαφερόμενων – ωφελούμενων στις δομές αλλά και η κατά τα φαινόμενα καλή συνεργασία με τα ΚΗΦΗ, τα ΚΔΗΦ και το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, που ενδεχομένως λειτούργησαν προτρεπτικά για τη σωστή ενημέρωση, παραπομπή και κινητοποίηση του ωφελούμενου πληθυσμού.

Σχετικά με τις **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών**, δύο δομές λειτουργούν με οικονομικότερους όρους σε σχέση με τον σχεδιασμό τους. Ωστόσο, στην πλειονότητα των δομών ΔΠΒΑ το πραγματικό μοναδιαίο κόστος είναι μεγαλύτερο

από το προγραμματικό μοναδιαίο κόστος. Η απόκλιση αυτή προκύπτει καθώς ο σωρευτικός αριθμός ωφελούμενων στην πλειονότητα των δομών έχει ξεπεράσει κατά πολύ την τιμή στόχο που τέθηκε κατά τον σχεδιασμό των Δομών. Πιθανά κατά τον σχεδιασμό των Δομών, οι οποίες λειτούργησαν για πρώτη φορά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, δεν ήταν δυνατόν να εκτιμηθούν οι μεγάλες ανάγκες του πληθυσμού για την παροχή βασικών αγαθών και φαρμάκων.

Σχετικά με τις δύο δομές **ΚΗΦ** παρατηρείται ότι λειτουργούν με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη. Πιθανά και σε αυτήν την περίπτωση, η απόκλιση αυτή να οφείλεται στο γεγονός ότι κατά τον σχεδιασμό των Δομών, οι οποίες λειτούργησαν για πρώτη φορά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, δεν ήταν δυνατόν να εκτιμηθούν οι μεγάλες ανάγκες του πληθυσμού για την παροχή βασικών αγαθών και φαρμάκων.

Αξιολόγηση των αποκλίσεων ανά κατηγορία μεγέθους Δομής – Μέση Αποδοτικότητα

Προκειμένου να γίνει αξιολόγηση σε επίπεδο κατηγορίας μεγέθους δομής, και αφού παραπάνω έχει υπολογιστεί η μέση αποδοτικότητα ανά κατηγορία μεγέθους δομής, ο Αξιολογητής προχώρα στον υπολογισμό της απόκλισης της αρχικής μέσης αποδοτικότητας από την πραγματική μέση αποδοτικότητα. Οι αποκλίσεις αυτές παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα,

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις όπου η Μέση Αποδοτικότητα (Στήλη 1) είναι μικρότερη από την Αρχική Μέση Αποδοτικότητα (Στήλη 2) τότε η παρεμβάσεις που ανήκουν στην κατηγορία μεγέθους δομής υλοποιούνται με οικονομικότερους όρους από αυτούς που είχαν σχεδιαστεί, ενώ στην περίπτωση που η Αρχική μέση Αποδοτικότητα (Στήλη 2) είναι μικρότερη της Μέσης Αποδοτικότητας (Στήλη 1) τότε οι παρεμβάσεις που ανήκουν στην κατηγορία μεγέθους δομής υλοποιούνται χωρίς να τηρούν τους προκαθορισμένους όρους. Η Αρχική μέση αποδοτικότητα υπολογίστηκε ως μέσος όρος της προγραμματικής αποδοτικότητας των Δομών που ανήκουν σε μία κατηγορία μεγέθους.

Πίνακας 48: Απόκλιση Μέσης Αποδοτικότητας

Κατηγορία μεγέθους		Αρχική Μέση Αποδοτικότητα	Μέση Αποδοτικότητα	Απόκλιση
ΚΗΦ	ΚΗΦΗ που εξυπηρετούν 59 άτομα	3.734,03 €	12.391,05 €	-231,84%
Κέντρα Κοινότητας	Δομές με δύο παραρτήματα, που χωροθετούνται σε πόλεις με πληθυσμό 40.000-100.000 κατοίκους	1.314,21 €	109,95 €	91,64%
	Δομές με ένα παράρτημα, που χωροθετούνται σε πόλεις με πληθυσμό 10.000-40.000 κατοίκους	767,37 €	84,43 €	89,00%

Κατηγορία μεγέθους		Αρχική Μέση Αποδοτικότητα	Μέση Αποδοτικότητα	Απόκλιση
	Δομές χωρίς παραρτήματα, που χωροθετούνται σε πόλεις με πληθυσμό κάτω των 10.000	692,76 €	122,75 €	82,28%
	Δομές με ένα παράρτημα, που χωροθετούνται σε πόλεις με πληθυσμό 40.000-100.000 κατοίκους	817,11 €	147,42 €	81,96%
Κοινωνικά Παντοπωλεία -	Δομές με λειτουργία μόνο παντοπωλείου (ελάχιστοι ωφελούμενοι 100 νοικοκυριά)	217,50 €	461,71 €	-93,29%
Κοινωνικά Φαρμακεία	Δομές με λειτουργία κοινωνικού φαρμακείου (ελάχιστοι ωφελούμενοι 100 άτομα)	258,80 €	421,71 €	-62,95%
ΚΗΦ	ΚΗΦ που εξυπηρετούν 43 άτομα	9.600,00 €	14.379,19 €	-49,78%

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ- ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019)

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα στην Κατηγορία Μεγέθους σε όλες τις Δομές των Κέντρων Κοινότητας (και στις τέσσερις που λειτουργούν), οι παρεμβάσεις υλοποιούνται με οικονομικότερους όρους σε σχέση με τους προκαθορισμένους. Ενώ στις υπόλοιπες σε όλες τις υπόλοιπες δομές (Κοινωνικά Παντοπωλεία, Κοινωνικά Φαρμακεία, ΚΗΦ και ΚΔΗΦ), οι παρεμβάσεις υλοποιούνται με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη, καθώς η πραγματική μέση αποδοτικότητά τους είναι μεγαλύτερη (ιδιαίτερα στις δομές ΚΗΦ) από την προγραμματική μέση αποδοτικότητα.

5.3 Παρουσίαση των βασικών παραγόντων που επηρεάζουν την αποδοτική εφαρμογή των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

Κατόπιν μελέτης των παραπάνω στοιχείων, τα οποία συνδέονται τόσο με το πραγματικό μοναδιαίο κόστος των Δομών ανά ωφελούμενο με βάση τα οικονομικά στοιχεία της κάθε δομής μέχρι 31/12/2019, όσο και με το αρχικό μοναδιαίο κόστος βάσει του οποίου σχεδιάστηκαν οι δομές, ο Αξιολογητής μπορεί να προχωρήσει στην εξαγωγή κάποιων βασικών συμπερασμάτων.

Το γεγονός ότι η πλειονότητα των Κοινωνικών Δομών της Περιφέρειας, όπως καταγράφηκε, λειτουργεί με οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους, πλην κάποιων εξαιρέσεων, οφείλεται στο ότι κατά την περίοδο του σχεδιασμού των Παρεμβάσεων, κυρίως των Κέντρων Κοινότητας και των Δομών Παροχής Βασικών

Αγαθών που αποτέλεσαν νέες παρεμβάσεις, δεν υπήρχε ξεκάθαρη εικόνα σχετικά με την προσέλευση ή μη των ωφελούμενων αλλά και με τις ανάγκες που θα είχαν οι εν λόγω Δομές με αποτέλεσμα τα προγραμματικά κόστη να έχουν υπολογιστεί προσεγγιστικά και όχι με ακρίβεια. Παρόλα αυτά οι αποκλίσεις που καταγράφονται μεταξύ προγραμματικού μοναδιαίου και πραγματικού μοναδιαίου κόστους στο σύνολο των Δομών σε γενικές γραμμές δεν είναι υψηλές.

Εξαίρεση αποτελούν περιπτώσεις ανά Κατηγορία Δομής, που οι εν λόγω αποκλίσεις είναι αξιοσημείωτες, ενώ αξιοσημείωτοι είναι και οι παράγοντες βάσει των οποίων προκλήθηκαν οι εν λόγω αποκλίσεις. Παρακάτω γίνεται καταγραφή, ανά κατηγορία Δομής κάποιων παραγόντων που επηρέασαν σημαντικά την αποδοτικότητα της κάθε δομής.

ΚΗΦΗ: Παρά το γεγονός ότι και οι δύο δομές λειτουργούν με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη, δεδομένου ότι η υλοποίηση του οικονομικού αντικειμένου κινείται σε πολύ καλά επίπεδα, και ο αριθμός ωφελούμενων που εξυπηρετούν οι δομές είναι προκαθορισμένος, δεν καταγράφονται σημαντικοί παράγοντες που να λειτουργούν ανασταλτικά στην αποδοτική εφαρμογή των δομών.

Κέντρα Κοινότητας: Η γενικότερη εικόνα που αποκτά ο Αξιολογητής για την αποδοτικότητα των Κέντρων Κοινότητας είναι ότι υλοποιούνται με οικονομικότερους όρους σε σχέση με τους προκαθοριζόμενους. Παράγοντες που λειτούργησαν προτρεπτικά στην μεγάλη κινητοποίηση των ωφελούμενων προς τις δομές, είναι ανά περίπτωση η διοργάνωση δράσεων δημοσιότητας και ημερίδων και η αποτελεσματική συνεργασία με άλλες δομές και φορείς που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην μεγαλύτερη προβολή των δομών και στην καλύτερη παραπομπή των ωφελούμενων.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών: Όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενο σημείο της Έκθεσης, δύο δομές ΔΠΒΑ λειτουργούν με οικονομικότερους όρους σε σχέση με τον σχεδιασμό τους. Ωστόσο, στην πλειονότητα των δομών ΔΠΒΑ το πραγματικό μοναδιαίο κόστος είναι μεγαλύτερο από το προγραμματικό μοναδιαίο κόστος. Η απόκλιση αυτή προκύπτει καθώς ο σωρευτικός αριθμός ωφελούμενων στην πλειονότητα των δομών έχει ξεπεράσει κατά πολύ την τιμή στόχο που τέθηκε κατά τον σχεδιασμό των Δομών. Πιθανά κατά τον σχεδιασμό των Δομών, οι οποίες λειτούργησαν για πρώτη φορά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, δεν ήταν δυνατόν να εκτιμηθούν οι μεγάλες ανάγκες του πληθυσμού για την παροχή βασικών αγαθών και φαρμάκων.

ΚΔΗΦ: Παρατηρείται ότι λειτουργούν με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη. Πιθανά και σε αυτήν την περίπτωση, η απόκλιση αυτή να οφείλεται στο γεγονός ότι κατά τον σχεδιασμό των Δομών, οι οποίες λειτούργησαν για πρώτη φορά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, δεν ήταν δυνατόν να εκτιμηθούν οι μεγάλες ανάγκες του πληθυσμού για την παροχή βασικών αγαθών και φαρμάκων.

5.4 Συνθετική παρουσίαση αποτελεσμάτων / συμπερασμάτων ανά Κατηγορία Δομής

Σε συνέχεια της προηγούμενης ενότητας τα συμπεράσματα που προκύπτουν ανά Κατηγορία Δομής είναι τα κάτωθι:

Κέντρα Κοινότητας: Στις εν λόγω Δομές, δεδομένου ότι λειτουργούν με οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους, θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη μέχρι το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, τόσο η ενίσχυση της συνεργασίας με άλλες συγχρηματοδοτούμενες ή μη δομές που λειτουργούν στην Περιφέρεια. Προς την κατεύθυνση αυτή, κρίνεται σκόπιμο να υπάρξει ενίσχυση των Δομών με επιπλέον στελέχη έτσι ώστε να περιοριστεί το μεγάλο διοικητικό φορτίο που επιβαρύνει τους υπαλλήλους και να υπάρξει χρόνος για διοργάνωση ημερίδων και δράσεων δημοσιότητας με στόχο την μεγαλύτερη κινητοποίηση του ωφελούμενου πληθυσμού. Επιπλέον σκόπιμη κρίνεται και η βελτίωση των συνθηκών συνεργασίας των Κέντρων Κοινότητας με τις άλλες δομές του Κοινωνικού Δικτύου της Περιφέρειας, έτσι ώστε να γίνεται καλύτερη η παραπομπή των ωφελούμενων από και προς τα Κέντρα Κοινότητας και να ενισχυθεί η Δράση των Κέντρων Κοινότητας κάθε νησιού της Περιφέρειας.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών: Σε αυτές τις Δομές λειτουργούν άλλες με οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους και άλλες με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη. Επειδή και στις δύο περιπτώσεις παρατηρείται ότι η προσέλευση του κοινού στις δομές αυτές είναι αρκετά μεγάλη, θα πρέπει κατά τον σχεδιασμό των Δομών αυτών για την επόμενη προγραμματική περίοδο, να ληφθούν πολύ σοβαρά υπόψη οι ολοένα και αυξανόμενες ανάγκες των ωφελούμενων που πλήττονται από φτώχεια για την παροχή ειδών πρώτης ανάγκης και φαρμάκων. Χρησιμοποιώντας δηλαδή οι Δικαιούχοι την εμπειρία από την λειτουργία των Δομών την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, θα μπορέσουν να σχεδιάσουν αντίστοιχες Δομές για την επόμενη προγραμματική περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες που προέκυψαν την τρέχουσα.

ΚΗΦΗ: Παρά το γεγονός ότι και οι δύο δομές λειτουργούν με απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη, η υλοποίηση του οικονομικού αντικειμένου κινείται σε πολύ καλά επίπεδα. Για αυτή την κατηγορία δομών είναι σημαντικό κατά τον σχεδιασμό της επόμενης προγραμματικής περιόδου, να αξιοποιηθεί η ωριμότητα που υπάρχει από τους Δικαιούχους των Δομών και να σχεδιαστούν αντίστοιχες Δομές και σε Δήμους που μέχρι σήμερα δεν διαθέτουν.

ΚΔΗΦ: Παρατηρείται ότι λειτουργούν με αυξημένη απόκλιση από τα προκαθορισμένα κόστη. Για αυτές τις δομές και δεδομένου ότι λειτούργησαν για πρώτη φορά, θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη κατά τον σχεδιασμό των Δομών, οι οποίες λειτούργησαν για πρώτη φορά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, η ανάγκη έγκαιρης και συστηματικής εκτίμησης των μεγάλων αναγκών του πληθυσμού για την παροχή αυτής της εξειδικευμένης υπηρεσίας από τους αρμόδιους τοπικούς φορείς.

6 Αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας των αξιολογούμενων παρεμβάσεων

6.1 Εκτίμηση των αλλαγών που επέφεραν οι αξιολογούμενες παρεμβάσεις στις ομάδες στόχο στις οποίες απευθύνονται

Κέντρα Κοινότητας

Τα Κέντρα Κοινότητας σχεδιάστηκαν με κύρια αποστολή να παρέχουν σε τοπικό επίπεδο σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού υπηρεσίες σχετικές με πολιτικές κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης. Φιλοδοξία αποτελούσε να λειτουργήσουν ως η «καρδιά» του Περιφερειακού Συστήματος Κοινωνικής Πολιτικής μέσα από ένα πλέγμα καινοτόμων παρεμβάσεων οι οποίες απλώνονται σε τρεις Πυλώνες.

Από τη λειτουργία τους μέχρι τις 31/12/2019, τα Κ.Κ. κατάφεραν να ενεργοποιήσουν μέρος των υπηρεσιών τους – κυρίως του Πυλώνα Α' - και να απευθυνθούν σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού όπως άτομα στο κατώφλι της φτώχειας, άτομα που κινδυνεύουν από φτώχεια, ΡΟΜΑ, μετανάστες κ.ο.κ, κυρίως με επίκεντρο την παροχή επιδομάτων ή/και προώθησης των ατόμων στον κατάλληλο φορέα πρόνοιας.

Είτε ενεργοποιήθηκε το σύνολο των υπηρεσιών τους είτε μέρος τους, δεν αγνοείται το γεγονός ότι τα Κ.Κ. παρείχαν, μέσω του εξειδικευμένου προσωπικού τους, υπηρεσίες, στις ευάλωτες ομάδες, ακόμη και σε δήμους που δεν υπήρχαν μέχρι πρόσφατα κοινωνικές υπηρεσίες, επιτυγχάνοντας την ουσιαστική άσκηση της κοινωνικής πολιτικής σε τοπική κλίμακα. Αυτό συνεπάγεται μια ουσιαστική αλλαγή στη συνείδηση και στη ζωή των δημοτών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, αφού η απρόσωπη κοινωνική κρατική πολιτική απέκτησε πρόσωπο (στέλεχος εξειδικευμένο Κ.Κ. σε κεντρική δομή ή στο παράρτημα) και τοπική παρουσία (υπαρκτό Κ.Κ. σε κεντρικό σημείο του δήμου). Και αυτή η αλλαγή, κατά τη γνώμη του αξιολογητή, είναι η μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία των Κ.Κ. στους τοπικούς πληθυσμούς, παρά το γεγονός ότι θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για τη βελτιστοποίηση των υπηρεσιών τους.

Στο ερώτημα κατά πόσο σημειώνονται αλλαγές από την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών, εκτιμάται ότι αυτό δεν μπορεί να αποτιμηθεί επαρκώς στην παρούσα φάση που διενεργείται η on-going αξιολόγηση των δομών. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ωφελούμενων μπορεί να αξιολογηθεί σε μακροπρόθεσμο πλαίσιο και αναμφισβήτητα δεν εναπόκειται μόνο στην καταβολή ενός μηνιαίου επιδόματος ή στη διασύνδεση των ωφελούμενων με άλλες κοινωνικές δομές (όπως κοινωνικό παντοπωλείο, κοινωνικό φαρμακείο). Αυτές οι μακροπρόθεσμες και εις βάθος μεταβολές στην ποιότητα ζωής των ωφελούμενων επέρχονται μέσα από εξατομικευμένες παρεμβάσεις συμβουλευτικής που ακολουθούνται από προώθηση των ωφελούμενων σε φορείς για την αναβάθμιση των προσόντων και δεξιοτήτων τους και συνακόλουθα στην τοπική αγορά εργασίας. Ωστόσο διαπιστώθηκε, ότι δεν έχει δοθεί έμφαση στην ενεργοποίηση του Πυλώνα Γ, καθώς έχουν προκύψει δυσκολίες κατά την ενεργοποίηση του, καταδεικνύοντας την κακή συνεργασία με την υπηρεσία του ΟΑΕΔ. Σε ένα Κ.Κ. σημειώνεται η ειδικότητα του εργασιακού

συμβούλου, ο οποίος λειτουργεί συμβουλευτικά ως προς την επιτυχή συμμετοχή των ωφελούμενων στην αγορά εργασίας.

Η διεύρυνση της παροχής των επιδομάτων που απασχολούν τα Κ.Κ στερούν την προσοχή και τον χρόνο για την ενεργοποίηση του Γ' Πυλώνα. Όπως καταγράφηκε, σε μεμονωμένες περιπτώσεις Δομών διοργανώθηκαν πιλοτικές δράσεις, προώθησης στην Αγορά εργασίας. Ως εκ τούτου αυτό το σκέλος των στοχευμένων παρεμβάσεων «ολοκληρωμένου» χαρακτήρα δεν παρήχθησαν στον επιθυμητό βαθμό. Φάνηκε πως οι ωφελούμενοι ενδιαφέρονται για «κλασσικού» τύπου υπηρεσίες όπως για θέματα πληροφόρησης ή/και παραπομπής σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης και υποστήριξης της υποβολής αίτησης για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (πρώην ΚΕΑ) στο πλαίσιο του Πυλώνα Α καθώς και σε θέματα που εντάσσονται στον Πυλώνα Β όπως σχετικά με την παραπομπή τους σε άλλες δομές και υπηρεσίες έως και την υποστήριξη της ένταξής τους στα προγράμματα αυτά, αλλά λιγότερο για θέματα σχετικά με την παραπομπή σε υπηρεσίες απασχόλησης ή για την εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας ΔΒΜ και Νέας Γενιάς.

Ως μια γενική αποτίμηση, σημειώνεται, ότι τα Κ.Κ. αποτελούν καινοτομική παρέμβαση κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, αναπτύσσοντας δημόσιες πολιτικές / παρεμβάσεις σε πληθυσμούς που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή κινδυνεύουν από φτώχεια.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

Οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, σχεδιάστηκαν με σκοπό την υποστήριξη ομάδων του τοπικού πληθυσμού που πλήττονται ή απειλούνται από την ακραία φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό (π.χ. ωφελούμενοι του ΤΕΒΑ, άτομα με πολύ χαμηλό ετήσιο εισόδημα, άτομα που διαθέτουν βιβλιάριο απορίας, κλπ.). Προς τούτο, κατάφεραν μέσω της παροχής βασικών ειδών πρώτης ανάγκης όπως τρόφιμα και φάρμακα να αμβλύνουν τις συνθήκες φτώχειας των επωφελούμενων.

Σε σχέση με την γενικότερη βοήθεια που έχουν λάβει οι ωφελούμενοι από την παροχή προϊόντων από τα κοινωνικά παντοπωλεία, φάνηκε πως έχουν καταφέρει να καλύψουν τις ανάγκες τους για τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης, ενώ παράλληλα φαίνεται να είναι πιο έτοιμοι να ανταπεξέλθουν στις όποιες καθημερινές δυσκολίες.

Τέλος, αναφορικά με την βοήθεια που έχουν δεχτεί οι ωφελούμενοι (οι ίδιοι και οι οικογένειες τους) από τα κοινωνικά φαρμακεία, φάνηκε πως έχουν καταφέρει να καλύψουν τις ανάγκες τους σε φάρμακα, υγειονομικό υλικό και παραφαρμακευτικά προϊόντα. Επίσης, η παροχή βοήθειας από τα κοινωνικά φαρμακεία έχει βοηθήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τους ωφελούμενους να αισθάνονται ασφάλεια για την αντιμετώπιση ενός χρόνιου προβλήματος υγείας και ενός τυχόν έκτακτου προβλήματος υγείας.

ΚΗΦΗ

Καταρχήν η προστιθέμενη αξία των ΚΗΦΗ απορρέει από το γεγονός της συνεχούς λειτουργίας τους ως κοινωνικές δομές ανοικτής φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης για τα άτομα της τρίτης ηλικίας από την προηγούμενη

προγραμματική περίοδο 2007-2013. Επιπλέον είναι πάροχοι υπηρεσιών που έχουν διττό σκοπό: αφενός την εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων με προτεραιότητα εκείνων που δεν μπορούν αν αυτοεξυπηρετηθούν και αφετέρου τον απεγκλωβισμό των φροντιστών ώστε να μπορούν να εισέλθουν, εφόσον το επιθυμούν, στην αγορά εργασίας. Τα ΚΗΦΗ, ως ανοικτές ημερήσιες Κοινωνικές Δομές και δομές ανοικτής φροντίδας:

- Προωθούν την κοινωνική ένταξη αφού συμβάλλουν στην άρση των συνθηκών κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων τρίτης ηλικίας, μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα και εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση των ηλικιωμένων διατηρώντας τη συνοχή της οικογένειας.
- Καταπολεμούν τη φτώχεια καθώς συμβάλλουν στην εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με ηλικιωμένο μέλος.
- Συμβάλλουν στην κοινωνική ενεργοποίηση των ατόμων (κοινωνική – εργασιακή επανένταξη) που ήταν επιφορτισμένα με την επιμέλεια / φροντίδα των ηλικιωμένων
- Συμβάλλουν στην άρση της απομόνωσης και του αποκλεισμού των ηλικιωμένων (άρση κοινωνικού αποκλεισμού).
- Συνεισφέρουν στην εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με ηλικιωμένο μέλος όπως και στην αποφυγή της ιδρυματικής περιθάλψης.

Οι ωφελούμενοι των ΚΗΦΗ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, φάνηκε πως είναι πολύ ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, από τις υπηρεσίες νοσηλευτικής φροντίδας που παρέχεται στους ηλικιωμένους (βοήθεια για να πάρει τα φάρμακά του, να κάνει ενέσεις, να μετρήσει την πίεσή ή το σάκχαρό του), και από την βοήθεια για ιατρική επίσκεψη/εξέταση και συνταγογράφηση φαρμάκων. Θετική απόκριση είχε και το κομμάτι της ψυχαγωγίας το οποίο συμπεριλαμβάνει εκδρομές, περιπάτους, συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, κοινωνικές ή άλλες εκδηλώσεις, με την πλειοψηφία των ωφελούμενων να εμφανίζονται ικανοποιημένοι. Αρκετά παραπάνω από τους μισούς ωφελούμενους εμφανίζονται επίσης ικανοποιημένοι από την υποστήριξη που έχει ο ωφελούμενος για να μπορεί να εξυπηρετηθεί μόνος του ενώ καθολική ικανοποίηση καταγράφεται από την παροχή πρωινού και γεύματος. Τέλος από όσους δήλωσαν πως λαμβάνουν υπηρεσίες εργοθεραπείας ή φυσικοθεραπείας η πλειοψηφία αυτών δηλώνει την ικανοποίησή της από την λήψη των υπηρεσιών αυτών.

Εξαιτίας των σημαντικών συνεργασιών και του δικτύου που έχει καλλιεργήσει η Δομή με φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (π.χ Κέντρα Κοινότητας, Εκκλησιαστικά Ιδρύματα, ΔΠΒΑ, Βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΤΟΜΥ, Κέντρο Ψυχικής Υγείας, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, κ.α.) αλλά και των δράσεων δημοσιότητας (π.χ εκδηλώσεις με τους βρεφονηπιακούς σταθμούς της ΔΗ.Κ.Ε.Χ στα πλαίσια της διαγενειακής μάθησης, εκδηλώσεις υποστήριξης της τρίτης ηλικίας κ.α) έχει ενισχυθεί η προστιθέμενη αξία της.

Είναι κρίσιμο λοιπόν για την ενίσχυση του ρόλου των Δομών στην Περιφέρεια, αλλά και για την αύξηση του εξυπηρετούμενου πληθυσμού, μέχρι το τέλος της

προγραμματικής περιόδου, να διοργανωθούν περισσότερες δράσεις Δημοσιότητας, είτε από τις Δομές είτε σε συνεργασία με άλλες Δομές όπως τα Κέντρα Κοινότητας με τα οποία υπάρχει στενή συνεργασία.

ΚΔΗΦ

Καταρχήν η προστιθέμενη αξία των ΚΔΗΦ απορρέει από το γεγονός της συνεχούς λειτουργίας τους ως κοινωνικές δομές ανοικτής φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης κατά προτεραιότητα για παιδιά ΑΜΕΑ, από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Έχοντας ως σκοπό την εξυπηρέτηση των ωφελούμενων μέσα από υπηρεσίες μεταφοράς των ωφελούμενων από και προς το Κέντρο, δραστηριότητες σε εργαστήρια (εργοθεραπείες) και δημιουργική απασχόληση / δραστηριότητες κοινωνικοποίησης, δραστηριότητες ειδικής αγωγής (λογοθεραπείες, φυσικοθεραπείες κλπ.), εκπαίδευση στην αυτοεξυπηρέτηση και στην εκμάθηση δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής, υπηρεσίες διατροφής (πρόχειρο γεύμα) κλπ, συμβάλλουν στην καλύτερη υγεία των εξυπηρετούμενων, στη βελτίωση της επαφής και της συνεργασίας με την οικογένειά τους, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλουν εν μέρει και στην «απελευθέρωση» των φροντιστών των ατόμων αυτών ώστε να μπορούν να εισέλθουν, εφόσον το επιθυμούν, στην αγορά εργασίας.

Σε γενικές γραμμές, διαπιστώθηκε πως τα ΚΔΗΦ λαμβάνουν θετικής ανταπόκρισης και έχουν βοηθήσει τους ωφελούμενους και τις οικογένειές τους σε ικανοποιητικό βαθμό ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της καθημερινότητάς τους και της ζωής του εν γένει και ως εκ τούτου επιτυγχάνουν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των ωφελούμενων καθώς σχεδιάζονται, μέσω της εξατομικευμένης παρέμβασής, σύμφωνα με τις ανάγκες του εκάστοτε ωφελούμενου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ποσοστά ικανοποίησης των ωφελούμενων των Δομών αυτών βρίσκονται υψηλά επίπεδα, ένα στοιχείο που όχι μόνο προσφέρει προστιθέμενη αξία στο Κοινωνικό Δίκτυο της Περιφέρειας αλλά σε συνδυασμό με την ωριμότητα που υπάρχει από πλευράς των δικαιούχων θα πρέπει να αποτελέσει αφορμή για τη δημιουργία τέτοιου είδους Δομών και σε Δήμους που μέχρι στιγμής απουσιάζουν και ενδεχομένως να υπάρχουν ανάγκες.

6.2 Αποτίμηση της αποτελεσματικότητας της δικτύωσης και της συνεργασίας μεταξύ των Δομών

Στην παρούσα Υποενότητα γίνεται αποτίμηση ανά Κατηγορία Δομής της Αποτελεσματικότητας της δικτύωσης και της συνεργασίας μεταξύ των Δομών. Τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα κάτωθι:

Κέντρα Κοινότητας

Η συνεργασία και η δικτύωση μεταξύ των Κ.Κ. και άλλων κοινωνικών φορέων είναι απαραίτητη προκειμένου να εκπληρωθεί ο βασικός σκοπός της δημιουργίας και λειτουργίας των Κ.Κ., που αφορά στην πληροφόρηση και στην παραπομπή των δημοτών σχετικά με τα προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Τα Κ.Κ. της περιφέρειας κατόρθωσαν να αναπτύξουν καλές συνεργασίες με τις περισσότερες κατηγορίες κοινωνικών Δομών και ειδικότερα με Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, Κοινωνικές Δομές / Υπηρεσίες Φροντίδας και Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών, Κοινωνικές Δομές / Υπηρεσίες ΑμεΑ και ηλικιωμένων, Δομές στήριξης Γυναικών / Θυμάτων διακίνησης & εμπορίας ανθρώπων, Κοινωνικές Υπηρεσίες μονάδων υγείας, ΚΔΗΦ και ΚΗΦΗ (Βοήθεια στο σπίτι κ.λπ). Αξιολογώντας τη συνεργασία με διάφορους άλλους φορείς, τα Κ.Κ ανέπτυξαν συνεργασίες μεγαλύτερης έντασης με Κ.Κ. άλλων περιοχών, Συλλογικούς Φορείς ΑμεΑ, Περιφερειακό Ταμείο Κοινωνικής Ένταξης, Φορείς/Υπηρεσίες εκπαίδευσης, ΟΠΕΚΑ κ.α.

Ως θετική αποτίμηση πρέπει να σημειωθεί ότι τα Κ.Κ. προώθησαν τη συνεργασία σε πολλές περιπτώσεις με το πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι αλλά και με τους Προέδρους των χωριών για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών, γεγονός που συνέβαλε θετικά στη διευκόλυνση της πρόσβασης ωφελουμένων στις υπηρεσίες των Κέντρων Κοινότητας. Αξιοσημείωτη είναι και η άριστου επιπέδου συνεργασία με τη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας και το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, που αφορούσε κυρίως στην ανταλλαγή πληροφοριών και διασταύρωση στατιστικών στοιχείων των ωφελουμένων.

Από την άλλη, κατά το σκέλος της αρνητικής αποτίμησης, σχολιάζεται ότι δεν σημειώθηκαν τοπικές συνέργειες με γραφεία ανέργων των δήμων, επιμελητήρια, Φορείς υποστήριξης της επιχειρηματικότητας και Ενώσεις και Ομοσπονδίες εργαζομένων. Επίσης, μικρότερης συχνότητας επικοινωνία και συνεργασία αναπτύχθηκε με τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών, Συλλόγους Μεταναστών/Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας, Συλλογικούς φορείς Ρομά & ΑμεΑ.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

Κοινωνικά Παντοπωλεία

Από την έρευνα στους Συντονιστές των Κοινωνικών Παντοπωλείων φάνηκε πως οι περισσότερες συνεργασίες που αναπτύχθηκαν ήταν με φορείς όπως: Κοινωνικές Υπηρεσίες του Δήμου, Κέντρα Κοινότητας, με άλλες Δομές Παροχής Αγαθών, Κοινωνικές Δομές/Υπηρεσίες ΑμεΑ και ηλικιωμένων, πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», Νοσοκομεία κ.α.

Κοινωνικά Φαρμακεία

Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των Συντονιστών των Δομών, υλοποιήθηκαν δράσεις συνεργασίας σύμφωνα με το σχέδιο Δικτύωσης που αφορούσαν πλειάδα φορέων με διαφορετικό αντικείμενο δραστηριοτήτων όπως: Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων, Κέντρα Κοινότητας, άλλες Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, Κοινωνικές Δομές/Υπηρεσίες ΑμεΑ και ηλικιωμένων, Επιχειρήσεις και συλλογικούς φορείς επιχειρηματικότητας, Συλλόγους /οργανώσεις πολιτών και Σχολεία. Οι φορείς με τους οποίους υπήρχε ουσιαστική και συχνότερη συνεργασία ήταν: Το Κέντρο Κοινότητας, το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, το Κοινωνικό Παντοπωλείο, το Κέντρο Συμβουλευτικής, ο Ιατρικός Σύλλογος και τα Σχολεία της ευρύτερης περιοχής.

ΚΗΦΗ

Στο πλαίσιο της λειτουργίας τους, τα ΚΗΦΗ ανέπτυξαν συνεργασίες μεγαλύτερης έντασης με Φορείς όπως: Κέντρα Κοινότητας, Εκκλησιαστικά Ιδρύματα, ΔΠΒΑ, Βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΤΟΜΥ, Κέντρο Ψυχικής Υγείας, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, κ.α.

ΚΔΗΦ

Για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων τους τα ΚΔΗΦ ανέπτυξαν μια σειρά συνεργασιών σύμφωνα με το Σχέδιο Δικτύωσής τους με φορείς όπως: Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Χίου, Κοινωνικές Υπηρεσίες του Δήμου και της Περιφέρειας, Σύλλογοι ατόμων με αναπηρία της Περιφέρειας, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα όλων των βαθμίδων με εστίαση στην ειδική αγωγή, Πνευματικά & αθλητικά κέντρα / Πολιτιστικοί & αθλητικοί σύλλογοι, Ιδρύματα/Θεραπευτήρια κλειστής περίθαλψης/Δομές κλειστής περίθαλψης, Κέντρα Κοινότητας, Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς, ΚοιΣΠΕ, Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, Κέντρα Υγείας κ.α.

6.3 Συνολική αποτίμηση της προστιθέμενης αξίας των αξιολογούμενων παρεμβάσεων στην υφιστάμενη εθνική κοινωνική πολιτική

Στην παρούσα Υποενότητα ακολουθεί ανάλυση ανά κατηγορία Δομής σχετικά με την συνολική αποτίμηση της προστιθέμενης αξίας των αξιολογούμενων παρεμβάσεων στην υφιστάμενη Εθνική Κοινωνική Πολιτική.

Κέντρα Κοινότητας

Η συμβολή των Κ.Κ. έγκειται στο γεγονός ότι δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού συστήματος προώθησης της εθνικής κοινωνικής πολιτικής, το οποίο επικουρεί το έργο των κοινωνικών υπηρεσιών των δήμων, μέσα από την πρώτη επαφή με τον ωφελούμενο και, ακολούθως μέσα από τη διασύνδεσή του με τις απαραίτητες για αυτούς δομές και υπηρεσίες άλλων φορέων (Υπηρεσίες ΟΤΑ, Δημόσιες Υπηρεσίες, εθελοντικές οργανώσεις, οργανισμούς κοινωνικού χαρακτήρα κλπ) που υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης. Η συμβολή στην εξυπηρέτηση των αναγκών τους, την καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και κάθε μορφής διακρίσεων, καθώς και την προώθηση στην απασχόληση κρίνεται σημαντική, παρά το γεγονός ότι τα Κ.Κ. δεν παρείχαν το σύνολο των προβλεπόμενων υπηρεσιών τους καθώς δεν ενεργοποιήθηκαν ισόποσα και οι τρεις πυλώνες.

Ο ρόλος και η συνεισφορά των Κ.Κ. στην εξυπηρέτηση των πολιτών σε τοπικό επίπεδο οφείλεται εν μέρει και στις τοπικές διασυνδέσεις που αναπτύχθηκαν και που συνέβαλαν στην επαύξηση των μηχανισμών διάχυσης και προβολής των δράσεων των Κ.Κ. ως τοπικά σημεία αναφοράς των δημόσιων παρεμβάσεων κοινωνικής πολιτικής.

Η συνεργασία που αναπτύχθηκε τοπικά για την εκπλήρωση του σκοπού των Κ.Κ, δηλαδή, την προώθηση και τη βοήθεια στην εφαρμογή της εθνικής / περιφερειακής κοινωνικής πολιτικής, παρά το γεγονός ότι δεν αναπτύχθηκε σε όλες τις περιπτώσεις φορέων, με την ίδια ποιότητα και ένταση, δημιούργησε ένα ικανοποιητικό πλαίσιο δικτύωσης που, λειτουργεί ως στοιχείο προστιθέμενης αξίας το οποίο θα πρέπει στην επόμενη προγραμματική περίοδο να διευρυνθεί και εμβραθυνηθεί.

Ομοίως και το Πληροφοριακό Σύστημα το οποίο αν και δεν έχει λειτουργήσει μέχρι σήμερα σύμφωνα με τον προγραμματικό του σχεδιασμό, αφού αναπτύσσονται λειτουργικά του μέρη ακόμη ή έχει λειτουργήσει με πολλά προβλήματα, αποτελεί σημαντικό στοιχείο προστιθέμενης αξίας για την Εθνική Κοινωνική Πολιτική. Η σημαντικότητά του έγκειται στην επιδίωξη να εξασφαλίζει στους χρήστες την αξιοποίηση ενός κοινού συστήματος για την ολοκληρωμένη παρακολούθηση ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων που αντανακλούν εμπράκτως την εξέλιξη της κοινωνικής πολιτικής, ξεκινώντας από την καταχώρηση των χαρακτηριστικών των ωφελούμενων. Ως εκ τούτου, η περαιτέρω ανάπτυξη του συστήματος για τη βελτιστοποίηση επιβάλλεται, ούτως ώστε να επιτρέπει συσχετίσεις όπως για παράδειγμα μεταξύ των κοινωνικών χαρακτηριστικών των ωφελούμενων με τις υπηρεσίες που λαμβάνουν, με αποτέλεσμα να μετασχηματιστεί από ένα σύστημα απλής καταγραφής σε εργαλείο ουσιαστικής παρακολούθησης και αποτίμησης της κοινωνικής πολιτικής που θα είναι χρήσιμο στα κέντρα λήψης αποφάσεων και χάραξης στοχευμένων τοπικών κοινωνικών παρεμβάσεων.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών

Οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, αποτελούν δομές στο πλαίσιο του Εθνικού Δικτύου Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας και εξυπηρετούν άτομα ή και νοικοκυριά που διαμένουν στον Δήμο που λειτουργεί η δομή, τα οποία βάσει κριτηρίων και σχετικών αποδεικτικών στοιχείων, βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή απειλούνται από φτώχεια (π.χ. ωφελούμενοι του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης και του ΤΕΒΑ, ανασφάλιστα άτομα με πολύ χαμηλό ετήσιο εισόδημα, άτομα που διαθέτουν βιβλιάριο απορίας, κλπ.), καθώς και δικαιούχους / αιτούντες διεθνούς προστασίας. Η λειτουργική τους διασύνδεση με τα Κ.Κ. (που χειρίζονται τα αιτήματα του ΚΕΑ) και το ΤΕΒΑ από τα οποία γίνεται η προσέγγισή τους αποτελεί βασικό στοιχείο που αναδεικνύει σχέσεις αλληλεπίδρασης ώστε να καταστούν οι ΔΠΒΑ βασικά εργαλεία για την Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας που είναι και ο Στόχος 1 της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη. Ως εκ τούτου μέσα από την παροχή τροφίμων, φαρμάκων και λοιπών προϊόντων/υπηρεσιών, οι Δομές καταφέρνουν να συμβάλλουν στην ικανοποίηση βασικών αναγκών των ομάδων στόχου, εξυπηρετώντας κατά αυτόν τον τρόπο τις στοχεύσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

ΚΗΦΗ

Τα ΚΗΦΗ, ως ανοικτές ημερήσιες κοινωνικές δομές, εξυπηρετούν κατά προτεραιότητα άτομα της τρίτης ηλικίας, μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα (κινητικές δυσκολίες – άνοια κ.λ.π.), των οποίων το περιβάλλον που τα φροντίζει εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, ή προβλήματα υγείας και αδυνατεί να ανταποκριθεί στη φροντίδα, που έχει αναλάβει. Όπως διαφάνηκε από το παρόν αξιολογητικό έργο, τα ΚΗΦΗ καταφέρνουν να συμβάλλουν στην αξιοπρεπή διαβίωση των ηλικιωμένων αλλά και των άλλων μελών της οικογένειας, διατηρώντας τη συνοχή της οικογένειας. Με αυτό το σκεπτικό, η λειτουργία των ΚΗΦΗ έχει άμεση σωρευτική θετική επίδραση στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού Αποκλεισμού στο πλαίσιο της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής.

ΚΔΗΦ

Το έργο των ΚΔΗΦ συνίσταται στην παροχή εξειδικευμένων, εκπαιδευτικών και ιατροπαιδαγωγικών υπηρεσιών στους ωφελούμενους, καθώς και στην ανάπτυξη υπηρεσιών επικοινωνίας και δικτύωσης των ωφελούμενων με άλλους φορείς, των οποίων οι δράσεις ενισχύουν την ανεξαρτησία τους, την ένταξή τους και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή (μέσω προγραμμάτων πολιτισμού, αθλητισμού και ψυχαγωγίας εκτός Δομών). Όπως διαφάνηκε από το παρόν αξιολογητικό έργο, τα εξεταζόμενα ΚΔΗΦ έχουν καταφέρει να επιτύχουν σε σημαντικό βαθμό τις παραπάνω στοχεύσεις και να αμβλύνουν τις διακρίσεις σε βάρος των ΑμεΑ, συμβάλλοντας κατά αυτόν τον τρόπο σε ικανοποιητικό επίπεδο στην επίτευξη της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής.

Σημαντικό βάρος στο έργο των Δομών είναι ο βαθμός επίτευξης συνεργασιών και δικτυώσεων με πλειάδα και ποικίλων δραστηριοτήτων φορείς, ώστε να συνεισφέρουν στο εγχείρημα ένταξης στην κοινωνική ζωή των ωφελούμενων.

6.4 Συνθετική παρουσίαση αποτελεσμάτων / συμπερασμάτων ανά Κατηγορία Δομής

Σε συνέχεια των προηγούμενων υποενοτήτων, στην παρούσα ενότητα γίνεται μια σύνθεση των συμπερασμάτων των προηγούμενων ενοτήτων σχετικά με την προστιθέμενη αξία του Δομών του Κοινωνικού Δικτύου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Στο σύνολο της Περιφέρειας καταγράφηκαν, μέχρι και την περίοδο αναφοράς:

- Πέντε (5) Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ) εκ των οποίων τα τέσσερα (4) έχουν Παράρτημα ΡΟΜΑ. Ένα (1) ΚΚ διαθέτει και Παράρτημα ΚΕΜ.
- Δύο (2) Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ΑμΕΑ
- Δύο (2) Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)
- Τέσσερις (4) Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών - ΔΠΒΑ (περιλαμβάνουν τέσσερα (4) Κοινωνικά Παντοπωλεία και τρία (3) Κοινωνικά Φαρμακεία)

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν ανά κατηγορία Δομής περιγράφονται παρακάτω:

- **Κέντρα Κοινότητας :** Οι εν λόγω δομές που αποτέλεσαν νέες παρεμβάσεις για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, δεδομένου ότι κατάφεραν να λειτουργήσουν άμεσα, προσέφεραν μεγάλη προστιθέμενη αξία ακόμα και σε Δήμους που δεν υπήρχε πρότερη εμπειρία λόγω απουσίας ή υποστελέχωσης της Κοινωνικής Υπηρεσίας. Η παρουσία των Δομών αυτών στην Περιφέρεια έδωσε τη δυνατότητα στους πολίτες μέλη ευάλωτων ομάδων να εκφράσουν τα αιτήματά τους για οικονομική τους στήριξη ή ικανοποίηση βασικών τους αναγκών. Οι δομές αυτές, παρά το γεγονός ότι δεν ενεργοποίησαν όλους τους Πυλώνες Υπηρεσιών τους ή καταγράφηκαν δυσλειτουργίες στην λειτουργία τους, όπως η αναποτελεσματική λειτουργία του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος, αποτέλεσαν σημείο συνάντησης των ευάλωτων ομάδων της περιφέρειας, ενώ ενίσχυσαν το Κοινωνικό προφίλ της αφού αποτέλεσαν βασική πηγή πληροφόρησης των ομάδων αυτών αλλά και παραπομπής σε άλλους τοπικούς φορείς ή υπηρεσίες για την κάλυψη των αναγκών τους. Τέλος, σημειώνεται ότι οι Δομές αυτές ως «Κοινωνικοί Πυρήνες» κατάφεραν να δικτυωθούν και να διασυνδεθούν τόσο με άλλες δομές ή φορείς που λειτουργούν στην Περιφέρεια αλλά και να εξυπηρετήσουν πολίτες απομακρυσμένων περιοχών, καθώς όπως καταγράφηκε και στην Ομάδα Εστιασμένης Συζήτησης με τους Συντονιστές των Κέντρων Κοινότητας, σε συνεργασία με το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» εξυπηρετούνται και ωφελούμενοι που δεν έχουν εύκολα πρόσβαση στα κεντρικά σημεία που εδρεύουν οι Δομές.
- **Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών:** Οι εν λόγω Δομές έρχονται να συμπληρώσουν το παζλ των δομών όπου μαζί με τα ΚΗΦΗ και τις Δομές Αστέγων, προσφέρουν ανακούφιση σε καθημερινές βασικές ανάγκες δημοτών που βρίσκονται στο κατώφλι της φτώχειας ή πλήττονται από φτώχεια. Η προστιθέμενη αξία τους συνίσταται στο ότι πέραν της κάλυψης των αναγκών, προσφέρουν ένα αίσθημα ανακούφισης και ασφάλειας για πρόσβαση σε τρόφιμα, φάρμακα και είδη πρώτης ανάγκης.

- **ΚΗΦΗ:** Οι εν λόγω Δομές λειτουργούν ως ασπίδα προστασίας και φροντίδας αλλά και ως ανοιχτοί χώροι φιλοξενίας για τους ηλικιωμένους. Έχουν καταφέρει να βελτιστοποιήσουν τη λειτουργία τους συμβάλλοντας στην ενίσχυση του κοινωνικού προφίλ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Αυτό επετεύχθη μέσα από τη συμβολή τους στη βελτίωση της καθημερινότητας των ηλικιωμένων που αποτελούν μία μεγάλη ομάδα πληθυσμού της περιφέρειας. Σε συνδυασμό με την ωριμότητα που υπάρχει από πλευράς των δικαιούχων θα πρέπει να αποτελέσουν αφορμή για τη δημιουργία και άλλων ΚΗΦΗ και σε Δήμους που μέχρι στιγμής απουσιάζουν και ενδεχομένως να υπάρχουν ανάγκες.
- **ΚΔΗΦ:** Σημαντική είναι και η προστιθέμενη αξία των ΚΔΗΦ, καθώς συνέβαλαν σημαντικά στην επίτευξη της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής αφού μέσω των υπηρεσιών τους κατάφεραν να αμβλύνουν τις διακρίσεις με την ενίσχυση της κοινωνικοποίησης των ΑμεΑ. Τα ΚΔΗΦ μέσα από τη λειτουργία τους κατάφεραν να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης αυτής της ευάλωτης ομάδας πληθυσμού, καθώς παρείχαν ουσιαστική φροντίδα, εξυπηρέτηση και καλύτερη επαφή με την τοπική κοινότητα. Αξίζει να αναφερθεί ότι και αυτή η κατηγορία Δομών λόγω της προστιθέμενης αξίας που προσδίδει τόσο στο Κοινωνικό Δίκτυο της Περιφέρειας όσο και στην υφιστάμενη Εθνική και Κοινωνική Πολιτική, θα πρέπει να αποτελέσει το έναυσμα για τη λειτουργία αντίστοιχων Δομών και σε άλλους Δήμους της Περιφέρειας.

7 Βασικά συμπεράσματα και προτάσεις για την βελτίωση της Αποτελεσματικότητας & Αποδοτικότητας αντίστοιχων μελλοντικών παρεμβάσεων

Στην παρούσα ενότητα γίνεται αναφορά στα βασικά συμπεράσματα του Αξιολογητή ανά Κατηγορία Δομής αλλά και τις Προτάσεις βελτίωσης της Αποτελεσματικότητας και της Αποδοτικότητας των αντίστοιχων μελλοντικών παρεμβάσεων.

Κέντρα Κοινότητας

Η φιλοσοφία, η δομή, η χωροταξική κατανομή όπως και οι υπηρεσίες των Κ.Κ., όπως σχεδιάστηκαν συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην επίτευξη της **Εθνικής Στρατηγικής και Περιφερειακής Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη**, σημειώνοντας υψηλής έντασης συνέργεια. Αυτό τεκμηριώνεται, σύμφωνα με τον προγραμματικό σχεδιασμό, καθώς υποστηρίζουν τους Δήμους, ως δομικό στοιχείο του **Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης πολιτικών κοινωνικής ένταξης & κοινωνικής συνοχής**, τόσο α) στην εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και, β) στην ανάπτυξη ενός τοπικού σημείου αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες προνοιακού χαρακτήρα, που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο με σκοπό την καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και κάθε μορφής διακρίσεων, καθώς και την προώθηση στην απασχόληση.

Παράλληλα, σύμφωνα με τον σχεδιασμό τους, αποτελούν σημαντικό μηχανισμό άρσης των προβλημάτων λειτουργικών διασυνδέσεων μεταξύ των υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα, τα οποία αναδύονται λόγω έλλειψης κουλτούρας συνεργασίας και δικτύωσης μεταξύ των αρμόδιων φορέων, ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο. Όταν δε, τα Κ.Κ. ενσωματώνουν και λειτουργίες εξειδικευμένων κέντρων που αποτελούν διακριτά Παραρτήματα για ειδικές κατηγορίες του πληθυσμού (π.χ. Ρομά, μετανάστες) συμβάλλουν πολύ σημαντικά και στις Στρατηγικές της Χώρας για 1^{ον} τους Ρομά και 2^{ον} την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών.

Τα Κ.Κ. με τις παρεμβάσεις τους, στο πλαίσιο του Πυλώνα Α. που ενεργοποιήθηκε, **αντιμετωπίζουν τη φτώχεια σε τοπικό επίπεδο** καθώς παραπέμπουν και συνδέουν τους ωφελούμενους με άλλους τοπικούς φορείς με αρμοδιότητα για την καταβολή επιδομάτων και βασικών αγαθών ή/και την παροχή άλλης μορφής υποστήριξης (π.χ. δομές κοινωνικές φροντίδας) κλπ.

Επίσης, **αντιμετωπίζουν το έλλειμμα της πληροφόρησης** καθώς αποτελούν κομβικό σημείο για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τα προγράμματα πρόνοιας, κοινωνικής ένταξης και απασχόλησης που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο και την υποστήριξή τους για να ενταχθούν και να επωφεληθούν από αυτά.

Επιπροσθέτως, τα Κ.Κ. αντιμετωπίζουν εν μέρει **τα αίτια του κοινωνικού αποκλεισμού**, καθώς διασυνδέουν όλες τις ευάλωτες ομάδες της Περιφέρειας, όπως τις Περιθωριοποιημένες Κοινότητες των Ρομά, τα Άτομα με Αναπηρία, τους ηλικιωμένους, κ.ο.κ., με φορείς που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες στα γεωγραφικά

όρια της περιοχής παρέμβασής τους. Η ικανοποίηση της ανάγκης αυτής πραγματοποιείται μέσω της ενεργοποίησης των υπηρεσιών του Πυλώνα Α και β κατά το σκέλος της παραπομπής σε άλλες δομές και υπηρεσίες (και όχι της προώθησης στην απασχόληση όπου εκεί μιλάμε για εργασιακό αποκλεισμό).

Εν αντιθέσει με τη θετική συμβολή στο φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού, δεν μπορούμε να μιλάμε για συμβολή στην άρση του εργασιακού αποκλεισμού, καθώς τα Κ.Κ. **δεν μπορούν εν γένει να καταπολεμήσουν την ανεργία σε τοπικό επίπεδο**. Ωστόσο, μέσω της διασύνδεσης των πολιτών με φορείς που παρέχουν υπηρεσίες απασχόλησης θα μπορούσε αυτό να συμβεί, αλλά η υπηρεσία «διασύνδεση με φορείς απασχόλησης» δεν ενεργοποιήθηκε στον επιθυμητό βαθμό στο πλαίσιο του Πυλώνα Β., ιδιαίτερα δε σε ό,τι αφορά Επιμελητήρια/Φορείς εκπροσώπησης επιχειρηματικότητας, Ομοσπονδίες εργαζομένων και γραφεία ανέργων των Δήμων. Μόνο με τον ΟΑΕΔ και τις Κοινωνικές Δομές/Υπηρεσίες ΑμεΑ & ηλικιωμένων φάνηκε να έχει αναπτυχθεί συνεργασία και δικτύωση.

Σημείο σύγκλισης όλων των ερευνών αποτελεί η διαπίστωση ότι οι ωφελούμενοι ενδιαφέρονται για «κλασσικού» τύπου υπηρεσίες όπως για θέματα πληροφόρησης ή/και παραπομπής σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης για την υποστήριξη της υποβολής αίτησης για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (πρώην ΚΕΑ) στο πλαίσιο του **Πυλώνα Α. «Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των πολιτών»** ο οποίος απορροφά και τον περισσότερο χρόνο απασχόλησης των στελεχών των Κ.Κ.

Στην ίδια λογική έχει ενεργοποιηθεί και ο **Πυλώνας Β. «Συνεργασία με τις Υπηρεσίες και τις Δομές»**, καθώς οι ωφελούμενοι αιτούνται κυρίως θέματα σχετικά με την παραπομπή σε άλλες δομές και υπηρεσίες, καθώς και για θέματα σχετικά με παραπομπή σε δομές απασχόλησης. Τέλος είναι λίγοι οι ωφελούμενοι που προσέρχονται, σχετικά με παραπομπή σε φορείς αρμόδιους για εφαρμογή των Προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας ΔΒΜ και Νέας Γενιάς.

Αναφορικά με τις υπηρεσίες του **Πυλώνα Γ. «Παροχή Υπηρεσιών για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και τη διασφάλιση της κοινωνικής ένταξης»** προκύπτει ότι οι ωφελούμενοι (και κυρίως οι ΡΟΜΑ) προσέρχονται περισσότερο για θέματα συμβουλευτικής ψυχοκοινωνικής στήριξης και για θέματα συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας και λιγότερο έως καθόλου για όλες τις άλλες κατηγορίες υπηρεσιών.

Η έρευνα έδειξε ότι οι Ομάδες – Κατηγορίες Υπηρεσιών στις οποίες αφιερώνεται ο περισσότερος χρόνος από τα στελέχη των Κ.Κ, είναι ο Πυλώνας Α: Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των Πολιτών και ο Πυλώνας Γ: Παροχή Υπηρεσιών για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και τη διασφάλιση της Κοινωνικής Ένταξης των ωφελούμενων, ενώ λιγότερος χρόνος αφιερώνεται σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών των Κ.Κ στον Πυλώνα Υπηρεσιών Β. Παρόλα αυτά, η πλειοψηφία των Συντονιστών αποκρίθηκε πως δεν έχει δοθεί έμφαση στην ενεργοποίηση του Πυλώνα Γ, καθώς έχουν προκύψει δυσκολίες κατά την ενεργοποίησή του, καταδεικνύοντας την κακή συνεργασία με την υπηρεσία του ΟΑΕΔ. Αξίζει να αναφερθεί ότι σε ένα Κ.Κ σημειώνεται η ειδικότητα του εργασιακού συμβούλου, ο οποίος λειτουργεί συμβουλευτικά ως προς την επιτυχή συμμετοχή των

ωφελομένων στην αγορά εργασίας.

Η αποτίμηση της πορείας του **οικονομικού αντικειμένου είναι θετική**. Τα Κ.Κ. παρά το γεγονός ότι ήταν / είναι νέες δομές, στελεχώθηκαν άμεσα, για να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες εξυπηρέτησης των ωφελομένων του ΚΕΑ, γεγονός που βοήθησε στην απορρόφηση. Ομοίως, η αυξημένη ζήτηση των υπηρεσιών των Κ.Κ. στο πλαίσιο του Πυλώνα Α, είχε ως αποτέλεσμα και την ικανοποιητική εικόνα στην **επίτευξη της στοχοθεσίας των δεικτών εκροής και αποτελέσματος**. Έχοντας ως σημείο αναφοράς τα στοιχεία του ΟΠΣ Εργόραμα, βλέπουμε ότι δείκτης 05502 έχει καλυφθεί καθώς δημιουργήθηκαν τόσες δομές όσες προβλέπονταν και ο 05503 σημειώνει ικανοποιητικά ποσοστά υλοποίησης (έχει επιτευχθεί σε ποσοστό **1,897,07%** σε επίπεδο κατηγορίας δομής). Ο δείκτης 05504 έχει ικανοποιηθεί κατά **40,00%** σε επίπεδο κατηγορίας δομής, καθώς ικανοποιείται μόνο για δύο (2) Κ.Κ που παρουσιάζουν τουλάχιστον μια διευρυμένη υπηρεσία σε κάθε έναν από τους τρεις (3) Πυλώνες Υπηρεσιών (Κ.Κ Δήμου Λήμνου, Κ.Κ Δήμου Χίου). Υπογραμμίζεται, όμως, ότι αν συνδυάσουμε τα στοιχεία του ΗΔΙΚΑ με αυτά του ΟΠΣ κατά το σκέλος μέτρησης του δείκτη 05503, καθώς και τις σχετικές απαντήσεις των Συντονιστών των Κ.Κ. όπου αποκρίθηκαν πως ο αριθμός των ωφελομένων ξεπέρασε κατά πολύ τον αρχικό σχεδιασμό, δεν σημειώνεται ταύτιση. Εκτιμάται ότι θα πρέπει να ελεγχθεί η ορθότητα των τιμών που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣ σε σχέση με τα στοιχεία που καταχωρούνται στο σύστημα της ΗΔΙΚΑ.

Η τοπική συνεργασία με φορείς σημειώνεται με θετικό πρόσημο καθώς:

- ✓ Η συνεργασία με Δομές παροχής βασικών αγαθών χαρακτηρίζεται πολύ καλή από το **50%** των Συντονιστών των Δομών.
- ✓ Η συνεργασία με Κοινωνικές Δομές / Υπηρεσίες φροντίδας & δημιουργικής απασχόλησης παιδιών είναι για το **60%** επαρκής και για το **20%** πολύ καλή.
- ✓ Η συνεργασία με κοινωνικές Δομές/ Υπηρεσίες ΑμεΑ και ηλικιωμένων χαρακτηρίζεται κατά το **60%** επαρκής και κατά **20%** πολύ καλή.
- ✓ Η συνεργασία με Δομές στήριξης γυναικών/θυμάτων διακίνησης & εμπορίας ανθρώπων χαρακτηρίζεται πολύ καλή από το **40%** και επαρκής από το **40%**.
- ✓ Η Συνεργασία με Κοινωνικές Υπηρεσίες μονάδων υγείας χαρακτηρίζεται πολύ καλή από το **50%** και επαρκής από το **25%**.
- ✓ Η Συνεργασία με τον ΟΑΕΔ είναι για το **40%** επαρκής και για το **20%** πολύ καλή.
- ✓ Η συνεργασία με Κοινωνικές Δομές/Υπηρεσίες ΑμεΑ & ηλικιωμένων (ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ, Βοήθεια στο σπίτι κλπ) χαρακτηρίζεται από το **20%** πολύ καλή και από το **60%** επαρκής.
- ✓ Η συνεργασία με τις Κοινωνικές συμπράξεις του προγράμματος ΤΕΒΑ χαρακτηρίζεται ως πολύ καλή με ποσοστό **56%**.
- ✓ Η συνεργασία με τον ΟΠΕΚΑ χαρακτηρίζεται πολύ καλή με ποσοστό **20%** και επαρκής με ποσοστό **60%**.
- ✓ Η συνεργασία με Φορείς/Υπηρεσίες Εκπαίδευσης χαρακτηρίζεται πολύ καλή

με ποσοστό **20%** και επαρκής με ποσοστό **80%**.

- ✓ Η συνεργασία με Φορείς/Υπηρεσίες Πολιτισμού χαρακτηρίζεται επαρκής με ποσοστό **75%**.
- ✓ Η συνεργασία με τα Κέντρα Κοινότητας άλλων περιοχών χαρακτηρίζεται πολύ καλή με ποσοστό **80%** και επαρκής με ποσοστό **20%**.
- ✓ Η συνεργασία με το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης χαρακτηρίζεται πολύ καλή με ποσοστό **50%** και επαρκής με ποσοστό **50%**.

Ο **βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων κυμαίνεται σε πολύ υψηλά επίπεδα**. Μάλιστα αποτυπώθηκε ότι κάλυψαν τις ανάγκες των ευπαθών ομάδων υποβοηθώντας τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων. Η **ικανοποίηση αυτή παρατηρείται σε υπηρεσίες** όπως η πληροφόρηση και η υποστήριξη που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι σχετικά με το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης ή για άλλα επιδόματα και συντάξεις, καθώς και η βοήθεια για πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες όπως τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, φάρμακα και φροντιστήρια.

Σχετικά με την **αποδοτικότητα** των Κέντρων Κοινότητας καταγράφηκε, ότι στην πλειονότητα τους υλοποιούνται με οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους χωρίς να εμφανίζουν πολύ μεγάλες αποκλίσεις από τα προκαθορισμένα κόστη. Παράγοντες όπως η μεγάλη προσέλευση του ωφελούμενου πληθυσμού στις Δομές αυτές, αλλά και η μη ενεργοποίηση όλων των Πυλώνων Υπηρεσιών των Κέντρων Κοινότητας, ενδεχομένως να επηρέασαν σημαντικά την αποδοτική εφαρμογή των Δομών.

Για την **αποτίμηση της προστιθέμενης αξίας συνολικά**, διαφαίνεται ότι, παρά το γεγονός ότι δεν παρείχαν το σύνολο των υπηρεσιών τους καθώς δεν ενεργοποιήθηκαν ισάξια και οι τρεις πυλώνες, τα Κ.Κ. δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη **ενός αποτελεσματικού πλαισίου προώθησης της εθνικής κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο**, το οποίο μπορεί να επικουρεί τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των δήμων, έχοντας την πρώτη επαφή με των ωφελούμενο και διασυνδέοντας τους δημότες με τις απαραίτητες για αυτούς δομές και υπηρεσίες άλλων φορέων.

Η **συνεργασία που αναπτύχθηκε τοπικά** για την εκπλήρωση του σκοπού των Κ.Κ, δηλαδή, την προώθηση και τη βοήθεια στην εφαρμογή της εθνικής / περιφερειακής κοινωνικής πολιτικής, παρά το γεγονός ότι δεν αναπτύχθηκε σε όλες τις περιπτώσεις φορέων, με την ίδια ποιότητα και ένταση, δημιούργησε ένα **προαπαιτούμενο δικτύωσης με κοινές προσδοκίες**.

Ομοίως και το Πληροφοριακό Σύστημα το οποίο δεν έχει λειτουργήσει μέχρι σήμερα σύμφωνα με τον προγραμματικό του σχεδιασμό, αφού ακόμη αναπτύσσονται λειτουργικά του μέρη, αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο προστιθέμενης αξίας για την Εθνική Κοινωνική Πολιτική **καθώς μπορεί να εξασφαλίσει στους τοπικούς χρήστες την αξιοποίηση ενός κοινού συστήματος** για την παρακολούθηση ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων που αφορούν στην εξέλιξη της κοινωνικής πολιτικής, ξεκινώντας από την καταχώρηση των χαρακτηριστικών των ωφελούμενων.

Τα **σημαντικότερα προβλήματα που προέκυψαν** και επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των δομών έχουν ως ακολούθως:

- Παρά το γεγονός ότι (α) ο αριθμός των στελεχών στα Κ.Κ αποτιμάται ως σχετικά επαρκής από το **80%** των δομών και (β) η σύνθεση των ειδικοτήτων αποτιμάται ως σχετικά επαρκής από το **50%** των δομών και πολύ επαρκής από το **50%** των δομών, εκτιμάται ότι για την ορθή λειτουργία των Κ.Κ. το επιστημονικό και υποστηρικτικό προσωπικό θα έπρεπε να είναι «απόλυτα» επαρκές, μιας και αποτελεί σημαίνοντα παράγοντα για την άρτια λειτουργία των δομών. Βασικές ελλείψεις που εντοπίστηκαν έχουν να κάνουν με την απουσία ψυχολόγου σε μία (1) από τις δομές των Κ.Κ η οποία όμως αντικαθίσταται από την παρουσία δεύτερου Κοινωνικού Λειτουργού στη Δομή, σύμφωνα με τις ειδικότητες που ορίζονται ως υποχρεωτικές από τον Οδηγό Λειτουργίας των Δομών, αλλά και η έλλειψη Διαμεσολαβητή Ρόμα σε τρεις (3) από τις τέσσερις (4) δομές που διαθέτουν Παραρτήματα, όπως και η έλλειψη διαπολιτισμικού μεσολαβητή στο Κέντρο Ένταξης Μεταναστών που λειτουργεί στη Λέσβο.
- Το υψηλό διοικητικό φορτίο από την μία και η έλλειψη χρόνου για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών συντονισμού, κοινωνικής ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και ποιοτικών υπηρεσιών προς τους ωφελούμενους από την άλλη, αποτέλεσαν σημαντικά προβλήματα που καταγράφηκαν στην πλειονότητα των Συντονιστών και τα οποία λειτουργούν ανασταλτικά για την αποτελεσματική λειτουργία των δομών.
- Η έλλειψη χρόνου για εξατομικευμένη προσέγγιση/ υποστήριξη των ωφελούμενων, το μεγάλο διοικητικό φορτίο, η ασάφεια αρμοδιοτήτων, τα εργασιακά θέματα εντός του Κέντρου Κοινότητας και ο υπερβολικός φόρτος από παραπομπές άλλων υπηρεσιών στο Κ.Κ αποτέλεσαν σημαντικά προβλήματα που καταγράφηκαν στην πλειονότητα των Στελεχών των Δομών και τα οποία λειτουργούν ανασταλτικά για την αποτελεσματική λειτουργία των δομών.
- Αρκετά και όχι όλα τα στελέχη στα Κ.Κ. παρακολούθησαν κάποιο σεμινάριο που θα τους προετοίμαζε συνολικά για την εργασία τους στο Κ.Κ. κυρίως μέσα από το ΕΚΔΔΑ και λιγότερο μέσα από σεμινάρια του ΟΠΕΚΑ, σεμινάρια ψυχικής υγείας και σεμινάρια σχετικά με την ενσωμάτωση των μεταναστών στην χώρα. Εντοπίστηκε η ανάγκη για περαιτέρω επιμόρφωση σε θέματα σχετικά με τα Προνοιακά Επιδόματα, ΡΟΜΑ και ΚΕΑ/ΕΕΑ.
- Οι ελλείψεις σε μεταφορικά μέσα, επίπλωση θέσεων εργασίας/χώρων υποδοχής κοινού και σε εξοπλισμό γραφείου και επικοινωνιών, αποτελούν πρόβλημα που δυσχεραίνει τη λειτουργία των Κ.Κ σύμφωνα με τις απόψεις των Συντονιστών.
- Περιορισμός των Κέντρων Κοινότητας στην παροχή υπηρεσιών σχετικά με επιδόματα, καθώς αυτές τις υπηρεσίες αφορούν κυρίως οι ανάγκες των ωφελούμενων, και μετακύληση διαρκώς περισσότερων σχετικών αρμοδιοτήτων προς τις εν λόγω Δομές. ο περιορισμός των Δομών μόνο σε αυτές τις υπηρεσίες προκαλεί την μη αποτελεσματική ενεργοποίηση των άλλων δύο Πυλώνων Υπηρεσιών (Β κ' Γ) που παρέχουν τα Κέντρα Κοινότητας.
- Η μη παράλληλη ενεργοποίηση όλων των Πυλώνων Υπηρεσιών των Κ.Κ. και η

εμπροσθοβαρής χρήση των υπηρεσιών που υπάγονται στον Πυλώνα Α., δίνει μια μονοδιάστατη εικόνα της λειτουργίας των Κ.Κ. στους πληθυσμούς τα οποία αντιμετωπίζονται κύρια ως **πάροχοι επιδομάτων** και όχι ως κέντρα ανάδειξης, προώθησης και υλοποίησης της περιφερειακής στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη.

- Όπως καταγράφηκε, **καμία από τις Δομές** των Κ.Κ που λειτουργούν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου δεν έχει ενεργοποιήσει τον εθελοντισμό. Η μόνη κινητοποίηση εθελοντών για την υλοποίηση των δράσεων, παρέχεται, κατά περίπτωση, από την κοινωφελή εργασία.
- Δεν επετεύχθη συστηματική συνεργασία με Επιμελητήρια/Φορείς εκπροσώπησης επιχειρηματικότητας, Ομοσπονδίες εργαζομένων και το Γραφείο Ανέργων Δήμου.
- Οι ενέργειες δημοσιότητας των Κ.Κ. δεν παρουσιάζουν ομοιομορφία για όλες τις Δομές. Δεν φαίνεται να υπάρχουν κοινές προδιαγραφές για τα κύρια μέσα που πρέπει να χρησιμοποιούνται είτε γενικά (προώθηση μηνύματος στον γενικό πληθυσμό) είτε ειδικά (προώθηση μηνύματος σε ειδικές ομάδες όπως ΡΟΜΑ, αιτούντες άσυλο, αναγνωρισμένοι Πρόσφυγες, Ηλικιωμένοι κλπ).
- Αναφορικά με την πλατφόρμα του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος, οι Συντονιστές υποστήριξαν πως εντοπίζεται ασάφεια οδηγιών ως προς την καταχώρηση των ωφελούμενων, ενώ η διαδικασία της καταχώρησης των στοιχείων είναι χρονοβόρα και μη λειτουργική, με αποτέλεσμα τα στελέχη να καταφεύγουν στην χρήση συμπληρωματικών συστημάτων, όπως αυτό του excel. Ακόμη, επισημάνθηκε η ανάγκη διασύνδεσης της πλατφόρμας με τις υπόλοιπες κοινωνικές δομές, για την πιο γρήγορη καταχώρηση του ωφελούμενου αλλά και την ύπαρξη ενός συνολικού φακέλου. Επίσης, ως προς τα ενδεχόμενα κενά ή τις αστοχίες που εντοπίζονται στα συστήματα διαχείρισης, παρακολούθησης και υλοποίησης των σχετικών Πράξεων, πιο συγκεκριμένα στο ΗΔΙΚΑ, τα στελέχη της ΕΥΔ επεσήμαναν την δυσκολία έκδοσης των αναφορών από τα Κ.Κ. Η δυσλειτουργική χρήση του Ενιαίου γεωπληροφοριακού συστήματος καταγραφής των ωφελούμενων, αλλά και ευρύτερα οι αστοχίες καταγραφής των ωφελούμενων, με άμεση συνέπεια την αδυναμία κατοχύρωσης ενός κοινωνικοδημογραφικού προφίλ για κάθε ωφελούμενο, υπογραμμίστηκε και από τα στελέχη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας και του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης. Σημειώνεται ότι το πληροφοριακό σύστημα μέχρι τα τέλη του 2019, δεν είχε τη δυνατότητα να εξάγει στατιστικά στοιχεία με αποτέλεσμα να επιβαρύνει τα στελέχη των Κ.Κ. με επιπλέον φόρτο εργασίας για την τήρηση παράλληλων αρχείων Excel με σκοπό την παρακολούθηση της εξέλιξης των δεικτών του ΟΠΣ Εργόραμα ή της δημιουργίας ξεχωριστών αναφορών για την παρουσίαση της εικόνας των ωφελούμενων.

Σημείο που δεν λειτούργησε και θα πρέπει να ληφθεί υπόψη για την επόμενη φάση λειτουργίας των Κ.Κ. αποτελεί η **διασύνδεση των ωφελούμενων με την τοπική αγορά εργασίας**. Εδώ, όμως, θα πρέπει να τονιστεί ότι η λειτουργία αυτή θα πρέπει να συνδυάζεται πάντοτε με τις τοπικές υπηρεσίες του ΟΑΕΔ καθώς αυτές είναι υπεύθυνες για την προώθηση των ανέργων στην απασχόληση μέσα από διάφορες παρεμβάσεις που σχεδιάζονται εθνικά ή περιφερειακά.

Επιπλέον, το γεγονός της **μη παροχής διευρυμένων υπηρεσιών** από την πλειονότητα των Δομών, καθώς μόνο δύο (2) Κ.Κ κατέγραψαν διευρυμένες υπηρεσίες και στους τρεις Πυλώνες, αποτελεί σημαντική ένδειξη ότι τα Κ.Κ, δεν παρέχουν το σύνολο των Υπηρεσιών για τις οποίες σχεδιάστηκαν. Ενδεχομένως το μεγάλο διοικητικό φορτίο που αντιμετωπίζουν οι Δομές από την ενασχόληση με τις Υπηρεσίες του Πυλώνα Υπηρεσιών Α, αλλά και η έλλειψη εξειδίκευσης των στελεχών σε εργασιακά θέματα να λειτούργησαν ανασταλτικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Σε συνέχεια των παραπάνω διαπιστώσεων του Αξιολογητή, αξίζει να αναφερθεί, ότι σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, από 1η Ιουνίου 2021, ξεκίνησε η διασύνδεση των ωφελούμενων του ΕΕΕ με τις υπηρεσίες του Δεύτερου και του Τρίτου Πυλώνα Υπηρεσιών, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης των απαραίτητων τεχνικών αλλαγών στη σχετική πλατφόρμα, αλλά και την επιτυχημένη διενέργεια πιλοτικού προγράμματος εντός του 2019.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις διασύνδεσης απευθύνονται σε δικαιούχους του ΕΕΕ οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι ηλικίας 20-60 ετών και οι οποίοι εφόσον κληθούν είναι υποχρεωτικό να συμμετάσχουν. Η καθολική υλοποίηση των δράσεων διασύνδεσης περιλαμβάνει:

- Πρώτον, ενημέρωση των ωφελούμενων του ΕΕΕ για τις λεγόμενες «Υπηρεσίες 2ου πυλώνα» στο πλαίσιο συνεδρίας στην Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου ή στο Κέντρο Κοινότητας. Η ενημέρωση περιλαμβάνει εκτίμηση των αναγκών και διασύνδεση με προγράμματα που καλύπτουν τις εξειδικευμένες ανάγκες του ατόμου/νοικοκυριού, π.χ. Επίδομα Στέγασης, υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, νομική συνδρομή, εξειδικευμένες υπηρεσίες για παιδιά, ΑμεΑ, κ.λπ.
- Δεύτερον, δημιουργία Ατομικού Σχεδίου Δράσης που θα καταρτίζεται αφού ο ωφελούμενος θα περνά από συνέντευξη με Εργασιακό Σύμβουλο του ΟΑΕΔ. Μετά την κατάρτιση του ΑΣΔ, ο ωφελούμενος θα μπορεί δυναμικά να παραπεμφθεί σε υφιστάμενες δράσεις κατάρτισης/απασχόλησης.

Μέσω των παραπάνω δράσεων, τίθεται σε ισχύ ένας κεντρικός μηχανισμός για την αποτελεσματική ενεργοποίηση και των υπόλοιπων πυλώνων Υπηρεσιών των Κ.Κ, έτσι ώστε να επιτευχθεί μέχρι το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, η ενεργοποίηση όλης της γκάμας των υπηρεσιών για τις οποίες σχεδιάστηκαν τα Κ.Κ.

Προτάσεις για τη βελτιστοποίηση των Κ.Κ. καταγράφηκαν από τον Αξιολογητή, αναφορικά με την καλύτερη διάδοση του ρόλου, της αποστολής και της λειτουργίας τους, την καλύτερη υποστήριξη των ωφελούμενων και τέλος την καλύτερη συνεργασία με τους τοπικούς φορείς.

Συγκεκριμένα:

Προτάσεις για την καλύτερη διάδοση του ρόλου, της αποστολής και της λειτουργίας των Κ.Κ.

- **Μεγαλύτερη ενεργοποίηση των Πυλώνων Β – Συνεργασία με Υπηρεσίες και Δομές και Γ- Παροχή Υπηρεσιών για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και τη διασφάλιση της κοινωνικής ένταξης**, μέσω της ενεργοποίησης του ωφελούμενου πληθυσμού με σχετικές δράσεις που

συνάδουν με τους εν λόγω Πυλώνες υπηρεσιών, αλλά και μέσω καλύτερης Συνεργασίας με τον ΟΑΕΔ. Στην κατεύθυνση αυτή, θα βοηθήσει αρκετά και η πρόσληψη εξειδικευμένων στελεχών (εργασιακοί σύμβουλοι) που θα μπορέσουν να ενισχύσουν το έργο των Κ.Κ για τη διασύνδεση των ωφελούμενων με την Αγορά Εργασίας.

- **Στελέχωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων ώστε να επιτελούν το ρόλο τους σε σχέση με τη λειτουργία των Κ.Κ.** – Βασική προϋπόθεση για τη λειτουργία των Κ.Κ., ως πρώτη επαφή των πολιτών με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων, είναι να λειτουργούν αποτελεσματικά αυτές οι υπηρεσίες. Θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για τη στελέχωση των υπηρεσιών αυτών σύμφωνα με τους Οργανισμούς των Δήμων.
- **Δημιουργία κοινής εικόνας των Κ.Κ.** σε όλη χώρα κατά τα πρότυπα των ΚΕΠ ώστε να καταστούν πιο εύκολα αναγνωρίσιμα ως προς τον ρόλο τους και τις παρεχόμενες υπηρεσίες.
- **Επικαιροποίηση του Σχεδίου Δημοσιότητας** περιλαμβάνοντας καινοτόμες δράσεις που μπορούν να υλοποιηθούν σε συνεργασία με τοπικούς φορείς, αλλά και μέριμνα για επανασχεδιασμό του έτσι ώστε να συνδέεται με ένα αξιόπιστο σύστημα ανατροφοδότησης και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς του.
- **Τακτικές επικαιροποιήσεις της ιστοσελίδας των Δήμων με υλικό των Κ.Κ. σε εμφανές σημείο** – Για την καλύτερη και χρηστική προώθηση των ανακοινώσεων των Κ.Κ. θα πρέπει να τηρείται στις ιστοσελίδες των δήμων θεματικό υποσέλιδο όπου θα παρουσιάζονται όλα τα νέα του εκάστοτε Κ.Κ.
- **Δημιουργία μηνυμάτων δημοσιότητας ανά ομάδα στόχου** όπου κρίνεται απαραίτητο σε συνδυασμό με το κατάλληλο μέσο δημοσιότητας. Για παράδειγμα:
 - Διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων σε σημεία που έχουν πρόσβαση ειδικές κατηγορίες ωφελούμενων (όπως οι εκκλησιαστικοί ναοί, οι ΜΚΟ με κοινωνική δράση, τα Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση, τα ΚΑΠΗ, η ΕΣΑΜΕΑ κ.α.)
 - Ανάρτηση γενικής αφίσσας σε ΚΕΠ, στους Δήμους και σε λοιπούς χώρους τους οποίους επισκέπτονται οι ομάδες - στόχοι των Κ.Κ.
 - Χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την προσέγγιση επιμέρους ομάδων στόχου.
 - Ανάδειξη καλών πρακτικών ως επιτυχημένα παραδείγματα δράσης που μπορούν να αξιοποιηθούν και άλλα Κ.Κ., στο πλαίσιο ενεργειών δημοσιότητας και δικτύωσης.
- **Εκδηλώσεις**
 - Διοργάνωση περισσότερων και μεγαλύτερης ποικιλίας εκδηλώσεων όπως για παράδειγμα ομαδικά εργαστήρια συμβουλευτικής ανέργων, ημερίδων ειδικής θεματολογίας που άπτονται του ενδιαφέροντος των ηλικιωμένων, των μονογονέων και άλλων ομάδων στόχου.

- Οργάνωση παρεμβάσεων δρόμου (street-work) για τη προσέγγιση των την ομάδων – στόχου.
- Χρήση ψηφιακών πλατφορμών για τη διεξαγωγή Ψηφιακών Εκδηλώσεων Ενημέρωσης (τύπου webinars)
- **Αποστολή SMS** για τις περιπτώσεις ενημέρωσης της δυνατότητας ανανέωσης των επιδομάτων ή ενεργειών που επαναλαμβάνονται σε τακτική βάση.

Προτάσεις για την καλύτερη υποστήριξη των ωφελούμενων

Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού

- Διοργάνωση ταχύρρυθμων σεμιναρίων για τα στελέχη των Κ.Κ. και της Διεύθυνσης Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής των Δήμων σε ζητήματα όπως (Λειτουργία των Κ.Κ., αρχές και μεθοδολογίες αποτελεσματικής λειτουργίας, Χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος, Χρήση της Πλατφόρμας Δικτύωσης, Ειδικά ζητήματα για τη διαχείριση των Ομάδων Στόχου, Πολιτικές Κοινωνικής Ένταξης (προγράμματα, επιδόματα, ολοκληρωμένες παρεμβάσεις κ.α.), Τεχνικές και μέθοδοι για την ανάπτυξη συνεργιών και δικτυώσεις σε τοπικό επίπεδο, κ.ο.κ. Σεμινάρια κυρίως για τους Συντονιστές των Κ.Κ, σε θέματα Προνοιακών Επιδομάτων, χειρισμού του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος αλλά και καταγραφής του εξυπηρετούμενου πληθυσμού. Η εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού θα βοηθήσει τα στελέχη, να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις για το σύνολο των υπηρεσιών που παρέχουν τα Κέντρα Κοινότητας έτσι ώστε να μπορέσουν να βοηθήσουν στην ενεργοποίηση και άλλων υπηρεσιών των Πυλώνων των Δομών και άρα στη διεύρυνση των υπηρεσιών των Κέντρων Κοινότητας, που όπως καταγράφηκε είναι περιορισμένη.
- Τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα Κέντρα Κοινότητας και του Οδηγού Εφαρμογής και Λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας σχετικά με τον αριθμό και τις ειδικότητες στελέχωσης των Δομών ανάλογα με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων, και την αποσυμφόρηση των στελεχών από το μεγάλο διοικητικό φορτίο.
- Στελέχωση με όλες τις προβλεπόμενες ειδικότητες, βασικές και συμπληρωματικές.

Δράσεις κινητοποίησης των εθελοντών ανεξαρτήτων ειδικοτήτων ώστε να υποστηρίξουν την υφιστάμενη στελέχωση των δομών. **Πληροφοριακό Σύστημα και διαχειριστική επάρκεια**

- Ηλεκτρονική διασύνδεση με φορείς κοινωνικής ασφάλισης (ΕΦΚΑ, ΟΓΑ, ΟΠΕΚΑ) μέσω της λειτουργίας της Ηλεκτρονικής Εφαρμογής, Πληροφόρησης, Εγγραφής & Παραπομπής Ωφελούμενων Κέντρων Κοινότητας & Κοινωνικών Δομών ΕΚΤ.
- Παραμετροποίηση του συστήματος ώστε να εξάγει στατιστικά στοιχεία, κοινωνικούς δείκτες, δείκτες του ΟΠΣ Εργόραμα και αναφορές συνδυάζοντας τα χαρακτηριστικά των ωφελούμενων.
- Χρήση **ψηφιακών εντύπων και ψηφιακής υπογραφής** για την

αντιμετώπιση του ζητήματος της δύσκολης προσβασιμότητας (σύνδεση για διευκόλυνση και με ΚΕΠ για τις περιπτώσεις που δεν υπάρχει πρόσβαση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή ή ελλείμματος ψηφιακών δεξιοτήτων).

- **Αναβάθμιση** των χρησιμοποιούμενων **υποδομών** και εξοπλισμού των Κ.Κ. ώστε να ικανοποιούνται οι *προδιαγραφές* που έχουν τεθεί στον Οδηγό Εφαρμογής.
- **Δημιουργία ενός ψηφιακού forum** για την δικτύωση όλων των Κ.Κ. ως εργαλείου ανταλλαγής εμπειριών και καλών πρακτικών σε σχέση με θέματα λειτουργίας των δομών.
- Λειτουργία **Γραμμής Συμβουλευτικής και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης** ως βασική υπηρεσία των Κ.Κ.

Αποδοτικότητα

- Για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των Δομών αυτών έως το τέλος της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου, κρίνεται σκόπιμο να ενισχυθούν οι Παρεμβάσεις με επιπλέον διοικητικά στελέχη, προκειμένου να υπάρξει αποσυμφόρηση των Δομών από το μεγάλο διοικητικό φορτίο και να μπορέσουν τα στελέχη να ασχοληθούν και να ενεργοποιήσουν και τις υπόλοιπες υπηρεσίες που αφορούν τους Πυλώνες Β και Γ.

Προτάσεις για την καλύτερη συνεργασία με φορείς

- **Εμβάθυνση της συνεργασίας** με φορείς εκπροσώπησης των Ομάδων Στόχου.
- **Μεγέθυνση και εμβάθυνση της συνεργασίας** με εθελοντές και οργανώσεις.
- **Αύξηση της συνεργασίας με φορείς όπως** φορείς επιχειρηματικότητας, εκπροσώπησης εργαζομένων, Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση, κλπ.
- **Τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου** που διέπει τα Κέντρα Κοινότητας σχετικά (α) με τις αρμοδιότητες που αναλαμβάνουν και τις Υπηρεσίες που παρέχουν, έτσι ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη με τις υπηρεσίες και τις αρμοδιότητες άλλων Δομών συγχρηματοδοτούμενων ή μη που λειτουργούν στην Περιφέρεια και (β) με τον αριθμό και τις ειδικότητες στελέχωσης των Δομών ανάλογα με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων και την αποσυμφόρηση των στελεχών από το μεγάλο διοικητικό φορτίο.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών – Κοινωνικά Παντοπωλεία και Φαρμακεία

- Η ύπαρξη Οδηγών Εφαρμογής των Πράξεων των Δομών όπου καθορίζονται οι προδιαγραφές λειτουργίας τους αποτέλεσαν εχέγγυο για την αποτελεσματική λειτουργία τους με όρους ποιότητας. Σύμφωνα με τον προγραμματικό τους σχεδιασμό οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών συμβάλλουν στην επίτευξη τόσο της ΕΣΚΕ όσο και της ΠΕΣΚΕ κατά το σκέλος καταπολέμησης της Φτώχειας καθώς αποτελούν δομές Φτώχειας στο πλαίσιο του Θ.Σ. 9. Πράγματι, οι δομές αυτές συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην καταπολέμηση της φτώχειας καθώς παρέχουν βασικά αγαθά (είδη παντοπωλείου, τρόφιμα) και φάρμακα σε πολίτες που βρίσκονται σε κατάσταση (ακραίας) φτώχειας ή κινδυνεύουν από φτώχεια.
- Ωφελούμενοι των υπηρεσιών των Δομών είναι άτομα (και τα εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών τους) που διαμένουν στον Δήμο που λειτουργούν,

συμπεριλαμβανομένων των νόμιμα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, τα οποία βάσει κριτηρίων και σχετικών αποδεικτικών στοιχείων, βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή απειλούνται από φτώχεια (π.χ. ωφελούμενοι του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης και του ΤΕΒΑ κλπ), ή στερούνται ασφαλιστικής κάλυψης, καθώς και οι δικαιούχοι/αιτούντες διεθνούς προστασίας. Η προσέγγιση των ωφελούμενων γίνεται είτε μέσω των Κ.Κ. (που χειρίζονται τα αιτήματα του ΚΕΑ) είτε μέσω του ΤΕΒΑ. Αποτελούν βασικά εργαλεία για την Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας, του Στόχου 1, δηλαδή, της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη. Οι επωφελούμενοι λαμβάνοντας υπηρεσίες και αγαθά από τις Δομές αγαθών αισθάνονται πιο ασφαλείς και ικανότεροι να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες τους.

- Οι Δομές Αγαθών αποτελούν βασικά εργαλεία για την Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας και ως εκ τούτου η συμβολή τους στην Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη είναι πολύ μεγάλη. Η πανδημία αύξησε περαιτέρω τη φτώχεια και την ανεργία με αποτέλεσμα την ανάγκη εξυπηρέτησης περισσότερων ωφελούμενων.
- Ομοίως, οι **στοχοθεσίες των δεικτών** σημειώνουν **πολύ υψηλό ποσοστό υλοποίησης**. Ο 05502 έχει καλυφθεί καθώς δημιουργήθηκαν τόσες δομές όσες προβλέπονταν. Επίσης σημειώνεται μερική κάλυψη στοχοθεσίας για τον δείκτη 05503, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν εξαχθεί από το ΟΠΣ, καθώς οι ωφελούμενοι που εξυπηρετήθηκαν, έως τα τέλη του 2019, ανέρχονται στο 142,39% (ποσοστό επίτευξης).
- Ο δείκτης 05504, διαπιστώθηκε ότι δεν ικανοποιείται, από καμία δομή εφόσον βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει την σωρευτική πλήρωση δύο κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα.
- Όσον αφορά στη στελέχωση, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία δεν βρίσκονται επαρκώς στελεχωμένα σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής και λειτουργίας Δομών παροχής βασικών αγαθών, καθώς σε δύο δομές απουσιάζει το στέλεχος με θέση Κοινωνικού Λειτουργού, ενώ σε μια δομή απουσιάζει στέλεχος σε θέση Βοηθητικού Προσωπικού, εν αντιθέσει με τα Κοινωνικά Φαρμακεία όπου φαίνεται πως δεν παρουσιάζουν ελλείψεις ως προς τη στελέχωση και πληρούν τις προδιαγραφές για την ομαλή διεξαγωγή της παροχής των υπηρεσιών τους, σύμφωνα με τις Οδηγίες Λειτουργίας των Κοινωνικών Φαρμακείων.

Προτάσεις

- Βασική πρόταση βελτιστοποίησης της λειτουργίας των δομών είναι η διατήρηση και η ενίσχυση της συνεργασίας με τους φορείς που συνεργάζονται, αλλά και η εδραίωση των δικτυώσεων με φορείς που δεν υπήρξε συστηματική συνεργασία, με σκοπό την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων των ΔΠΒΑ.
- Καθώς και αυτές οι Δομές λειτουργούν με οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους και η προσέλευση του κοινού στις δομές αυτές είναι

αρκετά μεγάλη, θα πρέπει κατά τον σχεδιασμό των Δομών αυτών για την επόμενη προγραμματική περίοδο, να ληφθούν πολύ σοβαρά υπόψη οι ολοένα και αυξανόμενες ανάγκες των ωφελούμενων που πλήττονται από φτώχεια για την παροχή ειδών πρώτης ανάγκης και φαρμάκων. Χρησιμοποιώντας δηλαδή οι Δικαιούχοι την εμπειρία από την λειτουργία των Δομών την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, θα μπορέσουν να σχεδιάσουν αντίστοιχες Δομές για την επόμενη προγραμματική περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες που προέκυψαν την τρέχουσα.

- Δεδομένης της μεγάλης απήχησης των Δομών αυτών στο ωφελούμενο κοινό, κρίνεται σκόπιμο και από άλλους Δήμους της Περιφέρειας που δεν καλύπτονται από τον υπάρχον Κοινωνικό Δίκτυο, να προχωρήσουν στον σχεδιασμό αντίστοιχων Δομών, αφού πρώτα καταγραφεί μέσω μελετών σκοπιμότητας η ανάγκη δημιουργίας τους.
- Η διατήρηση της ποσοτικής και ποιοτικής επάρκειας των στελεχών, η οποία ωστόσο προτείνεται να ενισχυθεί με την παρουσία περισσότερων εθελοντών διαφόρων ειδικοτήτων, καθώς θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην καλύτερη και αμεσότερη διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων των δομών.
- Κρίνεται σκόπιμο να υπάρχει πληρέστερη ενημέρωση των ωφελούμενων των κοινωνικών φαρμακείων για το τι δικαιούνται και που μπορεί να απευθύνεται, καθώς βλέπουμε ότι απευθύνονται κυρίως για φάρμακα και λιγότερο για υγειονομικό υλικό και παραφαρμακευτικά προϊόντα.
- Τέλος, σχετικά με τις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών δεδομένου ότι δεν υπάρχει ένα κοινό πληροφοριακό σύστημα για την καταγραφή των ωφελούμενων, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, καθώς το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα αναμένεται να επεκταθεί για όλες τις κατηγορίες Δομών, κρίνεται σκόπιμο να υπάρξουν συγκεκριμένες οδηγίες προς τους Δικαιούχους από τα αρμόδια Υπουργεία, σχετικά με το τι είδους προσωπικά στοιχεία θα πρέπει να συγκεντρώνουν από τους ωφελούμενους και με ποιο τρόπο πρέπει να τα καταγράφουν έτσι ώστε να υπάρχει ομοιομορφία ως προς την καταγραφή και την παρακολούθηση των στοιχείων σε όλες τις Δομές Παροχής Βασικών αγαθών.

ΚΗΦΗ

Τα **ΚΗΦΗ**, ως ανοικτές ημερήσιες Κοινωνικές Δομές, συμβάλλουν πολύ σημαντικά στην επίτευξη της **Εθνικής και Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη** και προωθούν την κοινωνική ένταξη αφού συμβάλλουν στην άρση των συνθηκών κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων τρίτης ηλικίας, μη δυνάμενων να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα και εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση των ηλικιωμένων διατηρώντας τη συνοχή της οικογένειας. Ακόμα, σχεδιάστηκαν ώστε να **καταπολεμούν τη φτώχεια** καθώς συμβάλλουν στην εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με ηλικιωμένο μέλος. Ωστόσο, αυτό δεν επιτεύχθηκε στην πράξη, κατά το σκέλος της εναρμόνισης της οικογενειακής και εργασιακής ζωής καθώς δεν επήλθε σημαντική αλλαγή στους δικαστικούς συμπαράστατες, από τη λειτουργία των ΚΗΦΗ, αφού δεν βελτιώθηκε η εργασιακή τους κατάσταση εξαιτίας του απεγκλωβισμού τους από τη φροντίδα του ηλικιωμένου.

Μελετώντας τα **οικονομικά στοιχεία**, ανακύπτει το συμπέρασμα ότι τα ΚΗΦΗ δεν αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις στην απορρόφηση των πόρων (ο δείκτης απορρόφησης σύμφωνα με τα στοιχεία της πορείας υλοποίησης αγγίζει το **54,30%** .

Παρόλο που τα ΚΗΦΗ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι επαρκώς στελεχωμένα καθώς καλύπτουν τις υποχρεωτικές ειδικότητες σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής, εντούτοις οι υπεύθυνοι των Δομών ανέφεραν ότι τα σημαντικότερα προβλήματα που επηρεάζουν την ποιότητα και ποσότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών των Δομών, αφορούν σε ελλείψεις ειδικοτήτων όπως του φυσικοθεραπευτή, του ψυχολόγου και του εργοθεραπευτή. Επίσης, ως σημαντικότερα προβλήματα σημειώνονται τα τηρούμενα υγειονομικά πρωτόκολλα λόγω της πανδημίας covid 19.

Τόσο η **αποδοτικότητα** όσο και η **αποτελεσματικότητα** των Δομών είναι σε πολύ υψηλά επίπεδα. Λόγω της μεγάλης απορρόφησης που σημειώνουν οι εν λόγω Δομές, εξάγεται το συμπέρασμα ότι **δεν υπάρχει κάποιος σοβαρός παράγοντας που να λειτουργεί ανασταλτικά στην αποδοτικότητα της λειτουργίας των Δομών**.

Ομοίως, οι **στοχοθεσίες των δεικτών** σημειώνουν **πολύ υψηλό ποσοστό υλοποίησης**. Ο 05502 έχει καλυφθεί καθώς δημιουργήθηκαν τόσες δομές όσες προβλέπονταν. Ως προς τον δείκτη 05503, σημειώνεται υπερκάλυψη στοχοθεσίας (**113,46%**), σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019).

Ο δείκτης 05504, διαπιστώθηκε ότι δεν ικανοποιείται, εφόσον βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει την σωρευτική πλήρωση δύο κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα.

Η ικανοποίηση των ωφελούμενων των ΚΗΦΗ από υπηρεσίες που έλαβαν από τις δομές κυμάνθηκε σε υψηλά επίπεδα. Τα υψηλά επίπεδα ικανοποίησης αφορούν περισσότερο τις εξής παρεχόμενες υπηρεσίες των Δομών: δημιουργική απασχόληση, ψυχαγωγία (εκδρομές, περιπάτους, συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, κοινωνικές ή άλλες εκδηλώσεις), υποστήριξη που έχει ο ωφελούμενος για να μπορεί να εξυπηρετηθεί μόνος του, παροχή πρωινού και γεύματος, υπηρεσίες εργοθεραπείας ή φυσικοθεραπείας, νοσηλευτική φροντίδα που παρέχεται στους ηλικιωμένους (βοήθεια για να πάρει τα φάρμακά του, να κάνει ενέσεις, να μετρήσει την πίεσή ή το σάκχαρό του), βοήθεια για ιατρική επίσκεψη/εξέταση και συνταγογράφηση φαρμάκων.

Οι υπηρεσίες που παρείχαν τα ΚΗΦΗ, έως και τα τέλη του 2019, στον πληθυσμό που εξυπηρετήσαν, **επέφεραν δυο βασικές αλλαγές**. Η πρώτη σχετίζεται με τη βελτίωση της καθημερινότητας των ηλικιωμένων και των οικογενειών τους. Η δεύτερη αφορά στη βελτίωση της ψυχολογίας των ηλικιωμένων μέσω της επαφής με οικείους συγγενείς και φίλους (στο πλαίσιο της δομής) ή μέσω των ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που προσφέρονται.

Αυτό που θα πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη για την επόμενη Προγραμματική

περίοδο για τα ΚΗΦΗ, είναι η **υψηλή διαχειριστική επάρκεια των Δικαιούχων της Περιφέρειας** στις Δομές αυτές που στοχεύουν τόσο στη φροντίδα των ατόμων τρίτης ηλικίας αλλά και στην ένταξη των ατόμων που έχουν την ευθύνη της φροντίδας τους στην αγορά εργασίας. Η επάρκεια αυτή είναι χρήσιμο **να αξιοποιηθεί εν όψει της Νέας προγραμματικής Περιόδου για τον σχεδιασμό συναφών παρεμβάσεων και σε άλλους Δήμους**, ανάλογα με τις ανάγκες που θα καταγραφούν.

Προτάσεις

Βασική πρόταση βελτιστοποίησης των υφιστάμενων Δομών είναι να διευρυνθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες των ΚΗΦΗ, καθώς και να παρέχεται **καλύτερη πληροφόρηση** για τις υπηρεσίες και το πρόγραμμα δραστηριοτήτων.

Βελτιώσεις σε υποδομές και εξοπλισμό αποτελούν παράγοντες που σε κάθε περίπτωση μπορεί να επηρεάσουν θετικά την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Δομών.

Σχετικά με την **Αποδοτικότητα** των Δομών, είναι σημαντικό κατά τον σχεδιασμό της επόμενης προγραμματικής περιόδου, να αξιοποιηθεί η ωριμότητα που υπάρχει από τους Δικαιούχους των Δομών και να σχεδιαστούν αντίστοιχες Δομές και σε Δήμους που μέχρι σήμερα δεν διαθέτουν, έτσι ώστε να υπάρξει διεύρυνση του Κοινωνικού Δικτύου της Περιφέρειας.

Ως προς τη βελτίωση του **τρόπου καταγραφής των ωφελούμενων**, κρίνεται σκόπιμο να δοθούν οδηγίες από τα αρμόδια Υπουργεία στους Δικαιούχους σχετικά με τον τρόπο καταγραφής και τήρησης των στοιχείων των ωφελούμενων.

Τέλος, εκτιμάται ότι για την **επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων αναφορικά με τη σύνδεση των Δικαστικών Συμπαραστατών με την αγορά εργασίας** θα πρέπει να υπάρχει λειτουργική συνέργεια ανάμεσα στο ΚΗΦΗ και τις τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης (ΟΑΕΔ ΚΠΑ2) αλλά και το τοπικό παραγωγικό σύστημα (εργοδότες, επιχειρήσεις, ομοσπονδίες εργαζομένων, κλπ.), ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν (εφόσον το επιθυμούν) να ακολουθήσουν ένα ολοκληρωμένο πακέτο υπηρεσιών που θα στοχεύει τόσο στην ενδυνάμωσή τους ή/και βελτίωση των δεξιοτήτων τους έως και την προώθησή τους στην απασχόληση.

ΚΔΗΦ

Τα ΚΔΗΦ ως κοινωνικές δομές λειτουργούν από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και είναι πάροχοι υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης, κατά προτεραιότητα για παιδιά ΑΜΕΑ έχοντας ως σκοπό α) την εξυπηρέτηση των ωφελούμενων μέσα από υπηρεσίες σίτισης, ειδικής αγωγής, άσκησης, δημιουργικής ενασχόλησης, εργοθεραπειών κλπ, έως και β) την «απελευθέρωση» των φροντιστών των ατόμων αυτών ώστε να μπορούν να εισέλθουν, εφόσον το επιθυμούν, στην αγορά εργασίας. Με αυτό το σκεπτικό τα ΚΔΗΦ **συμβάλλουν στην επίτευξη της Εθνικής και Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.**

Μελετώντας τα **οικονομικά στοιχεία** και για τα ΚΔΗΦ γίνεται αντιληπτό ότι οι δομές αυτές δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην πορεία του οικονομικού

αντικειμένου ή καθυστερήσεις στην απορρόφηση των πόρων (ο δείκτης απορρόφησης σύμφωνα με τα στοιχεία της πορείας υλοποίησης ανέρχεται στο **42,50%**). Τα ΚΔΗΦ αποτελούν δομές που χρηματοδοτήθηκαν και λειτούργησαν από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, με αποτέλεσμα στην τρέχουσα να μην προέκυψαν ανάγκες (νέας) στελέχωσής τους, γεγονός που επηρέασε την ομαλή απορρόφηση του οικονομικού αντικειμένου.

Ομοίως, οι **στοχοθεσίες των δεικτών** σημειώνουν **πολύ υψηλό ποσοστό υλοποίησης**. Ο 05502 έχει καλυφθεί καθώς δημιουργήθηκαν τόσες δομές όσες προβλέπονταν. Ως προς τον δείκτη 05503, σημειώνεται υπερκάλυψη στοχοθεσίας (**143,33%**), σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ «ΕΡΓΟΡΑΜΑ» (στοιχεία έως Δεκέμβριο 2019).

Ο δείκτης αποτελέσματος έως τα τέλη του 2019 δεν ικανοποιείται εφόσον βάσει μεθοδολογίας η τιμή προόδου του Δείκτη προϋποθέτει την σωρευτική πλήρωση τριών κριτηρίων: α) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων όπως το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα και β) Υλοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς / φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, Κέντρα Κοινότητας και την τοπική κοινότητα γενικότερα και γ) Χρήση βελτιωμένων εργαλείων - «Σχέδιο παροχής υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας και παραμονής».

Η λειτουργία των ΚΔΗΦ **επέφερε αλλαγές στους ωφελούμενους**, καθώς εξαιτίας των παρεμβάσεών τους, λαμβάνουν πολύ σημαντικές υπηρεσίες που έχουν προσωπικά ανάγκη, έχουν καλύτερη υγεία, αυτοεξυπηρετούνται καλύτερα, μαθαίνουν χρήσιμες δραστηριότητες της καθημερινής ζωής και έχουν καλύτερη επαφή και συνεργασία με τα μέλη της οικογένειάς τους και τους ανθρώπους του περιβάλλοντος τους. Σε γενικές γραμμές, οι υπηρεσίες των ΚΔΗΦ βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των ωφελούμενων, και της οικογένειας των ωφελούμενων αντίστοιχα, καθώς σχεδιάζονται, μέσω της εξατομικευμένης παρέμβασης, σύμφωνα με τις ανάγκες του εκάστοτε ωφελούμενου. **Ωστόσο η λειτουργία των ΚΔΗΦ δεν συνέβαλε** στο κομμάτι της εργασίας και των οικονομικών θεμάτων καθώς κανένας εκ των ερωτώμενων δεν απάντησε θετικά στο ότι πλέον ο ωφελούμενος νιώθει πιο ικανός να αντιμετωπίσει οικονομικά προβλήματα και προβλήματα απασχόλησης.

Γενικά αποτυπώθηκε **θετικά η ικανοποίηση των ωφελούμενων των ΚΔΗΦ** από υπηρεσίες που έλαβαν από τις δομές όπως: εργαστήρια (εργοθεραπείες), άλλες δραστηριότητες ειδικής αγωγής όπως λογοθεραπείες και φυσικοθεραπείες, παροχή ατομικής ή και ομαδικής άθλησης, δημιουργική απασχόληση, δράσεις ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης υπηρεσίες σίτισης και υπηρεσίες μεταφοράς.

Η στελέχωση των δομών αποτιμήθηκε ως πολύ επαρκής τόσο ως προς τον αριθμό των στελεχών όσο και ως προς τη σύνθεση των ειδικοτήτων γεγονός που συνδέεται με την **καλή παροχή των υπηρεσιών** των δομών για την κάλυψη των αναγκών των ωφελούμενων.

Προτάσεις

- Είναι κρίσιμο, όπως και στις άλλες Δομές πέραν των Κέντρων Κοινότητας, μέχρι την λειτουργία του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος και για τις δομές αυτές να υπάρξουν κατευθύνσεις προς τους Δικαιούχους σχετικά με

την καταγραφή και διατήρηση των στοιχείων των ωφελούμενων, προκειμένου αυτά να είναι αξιοποιήσιμα και έγκυρα.

- Όπως και στην περίπτωση των ΚΗΦΗ, εκτιμάται ότι για την **επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων αναφορικά με τη σύνδεση των Δικαστικών Συμπαραστατών με την αγορά εργασίας** θα πρέπει να υπάρχει λειτουργική συνέργεια ανάμεσα στα ΚΔΗΦ και τις τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης αλλά και τοπικούς φορείς επιχειρηματικότητας και εκπροσώπησης εργαζομένων.
- Κρίνεται σημαντική η διατήρηση της συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς και η εδραίωση των δικτύσεων με φορείς που δεν υπήρξε συστηματική συνεργασία, με σκοπό την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων για την προαγωγή της κοινωνικοποίησης των ηλικιωμένων ατόμων.
- Τέλος, κρίσιμη κρίνεται η μελλοντική αξιοποίηση του αναμενόμενου χρηστικού εργαλείου του Πληροφοριακού Συστήματος των Κοινωνικών Δομών, με τη βοήθεια του οποίου σε πραγματικό χρόνο θα δίνεται η δυνατότητα για έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση σχετικά με τα προγράμματα και τις υπηρεσίες που προσφέρονται, ούτως ώστε να προωθηθεί περαιτέρω το εγχείρημα δικτύωσης των φορέων μεταξύ τους (η πρόταση αφορά όλες τις κοινωνικές δομές των Δήμων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου).

8 Βιβλιογραφία

- Αποφάσεις Ένταξης Πράξεων Δικτύου Κοινωνικών Δομών, ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020
- Διαδικασίες εσωτερικής διαβούλευσης του Υπουργείου Εργασίας με τις Περιφέρειες για το σχεδιασμό και την ενεργοποίηση των παρεμβάσεων.
- Έγγραφα εξειδίκευσης του ΕΠ Βορείου Αιγαίου, ΕΥΔ ΕΠ Βορείου Αιγαίου
- Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΕΣΚΕ) (2018), Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής
- Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά, Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Δεκέμβριος 2011
- Εθνική Στρατηγική για την ένταξη των πολιτών των τρίτων χωρών, Γενική Γραμματεία Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής, Υπουργείο Εσωτερικών, Απρίλιος 2013
- Επιχειρησιακό πρόγραμμα Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2014-2020
- Ετήσια Έκθεση ΕΠ Βορείου Αιγαίου για το 2019
- Καθορισμός ελάχιστων προδιαγραφών λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας, ΚΥΑ Δ23/ΟΙΚ. 14435-1135/29.03.2016, ΦΕΚ 854, Τεύχος Β', 30.3.2016
- Καθορισμός προδιαγραφών λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας, ΚΥΑ Δ14/15834/237, ΦΕΚ 1344, Τεύχος Β', 19.4.2019.
- Καθορισμός ειδικού νοσηλίου των Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Κλειστής και Ημερήσιας Νοσηλείας, ΠΔ 383/2002, ΦΕΚ 332, Τεύχος Α', 30.12.2002.
- Οδηγός Εφαρμογής & Λειτουργίας Κέντρων Κοινότητας, ΕΥΣΕΚΤ, Μάιος 2016
- Οδηγός Αξιολόγησης Κοινωνικών Δομών που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ Βορείου Αιγαίου 2014-2020, Ιούλιος 2020, ΕΥΣΕΚΤ
- Προσκήσεις της ΕΥΔ των ΠΕΠ για την υποβολή προτάσεων ένταξης Πράξεων Κοινωνικών Δομών
- Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για την ίδρυση, λειτουργία και μεταβίβαση Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης από φυσικά ή Ν.Π.Ι.Δ., ΠΔ 395/1993, ΦΕΚ 166, Τεύχος Α', 28.9.1993.
- Περιφερειακή Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη και την αντιμετώπιση της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (ΠΕΣΚΕ).
- Πρόγραμμα Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (Άρθρο 235 του Ν.4389/2016, ΦΕΚ 94 Τεύχος Α', 27.05.2016) (μετονομασία σε Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα με το άρθρο 29 του ν. 4659/2020).
- Προδιαγραφές λειτουργίας κέντρων αποθεραπείας – αποκατάστασης για την παροχή ιατρικών και λοιπών φροντίδων, ΥΑ Π4α/οικ. 4633/29-09-1993, ΦΕΚ 789, Τεύχος Β', 6.10.1993.
- Προσκήσεις των ΕΥΔ των ΠΕΠ για την υποβολή προτάσεων ένταξης Πράξεων Κοινωνικών Δομών.
- Στοιχεία ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014 – 2020 (Στοιχεία Ενταγμένων Πράξεων).

- Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής των Πράξεων α) «Ενέργειες στήριξης ηλικιωμένων ατόμων που χρήζουν βοήθειας για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των εμμέσως ωφελούμενων ατόμων» και β) «Ενέργειες ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και βελτίωσης της ποιότητας ζωής ηλικιωμένων και ατόμων που χρήζουν κατ' οίκον βοήθειας», στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς για την Προγραμματική Περίοδο 2007–2013», ΚΥΑ 60292/2158, ΦΕΚ 1724, Τεύχος Β', 27.8.2008, όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 0.18975/οικ.3.313/21.10.2010 (ΦΕΚ 1683/Β/22.10.2010) και την ΚΥΑ 1.8011/οικ. 3.1414/9.6.2011 (ΦΕΚ 1231/Β/14.6.2011).
- Τροποποίηση της ΚΥΑ Δ23/ΟΙΚ. 14435-1135/2016 «Καθορισμός ελάχιστων προδιαγραφών λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας», ΚΥΑ Δ25/οικ.22052/25, ΦΕΚ 1801, Τεύχος Β', 24.5.2017
- Τροποποίηση της αριθμ. Π1γ/ΑΓΠ/οικ. 14963/9.10.2001 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 1397/τ. Β'/2001) «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις και Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ΦΕΚ 914, Τεύχος Β', 15.4.2013.
- Υπ' Αριθ. Πρωτ. 5.29182/οικ.3.1020/01.12.2015 Επιστολή της ΕΥΣΕΚΤ προς τις Περιφέρειες με θέμα «Ενεργοποίηση δράσεων ΕΚΤ στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9 των ΠΕ

9 Παραρτήματα

Παράρτημα Α

9.1.1 Αναλυτικοί Πίνακες στοιχείων που αξιοποιήθηκαν για την αξιολόγηση των παρεμβάσεων – Βασικές επεξεργασίες

Πίνακας 49: Ποσοστά Απορρόφησης Αξιολογούμενων Πράξεων

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΗΜΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΗΜΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ (μήνες)	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ (€)	Μηνιαίος Π/Υ Πράξης	Διάρκεια σε μήνες από την έναρξη της Πράξης έως 31/12/2019	Π/Υ Πράξης έως 31/12/2019	ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ) (€)	Ποσοστά Απορρόφησης
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5=(4-3)/30</i>	<i>6</i>	<i>7=6/5</i>	<i>8={(31/12/2019) - 3/30}</i>	<i>9=7*8</i>	<i>10</i>	<i>11=10/9</i>
5001501	ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΧΙΟΥ	01/07/2016	30/10/2022	76	600.000,00	7.894,74 €	42,6	336.315,79 €	313.483,71	93,21%
5001937	ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΛΗΜΝΟΥ	01/07/2016	31/10/2022	76	600.000,00	7.894,74 €	42,6	336.315,79 €	334.881,03	99,57%
5001999	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΛΕΣΒΟΥ	02/05/2017	01/05/2020	36,5	599.280,00	16.418,63 €	32,4	532.510,90 €	441.680,59	82,94%
5002158	ΔΟΜΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΛΕΣΒΟΥ	20/03/2017	19/03/2020	36	243.360,00	6.760,00 €	33,9	228.938,67 €	227.628,47	99,43%
5002161	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΙΚΑΡΙΑΣ	10/07/2017	09/07/2020	36,50	168.480,00	4.615,89 €	30,1	139.092,16 €	150.123,30	107,93%
5002167	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών Κοινωνικό Παντοπωλείο Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Χίου	27/07/2017	26/07/2020	36,5	243.360,00	6.667,40 €	29,6	197.132,71 €	196.732,71	99,80%
5002172	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Χίου	27/07/2017	26/07/2020	36,50	401.760,00	11.007,12 €	29,6	325.443,94 €	328.798,96	101,03%
5002353	ΜΙΚΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΕΡΕΥΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ	02/05/2017	01/05/2020	36	432.000,00	12.000,00 €	32,4	389.200,00 €	367.200,00	94,35%

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΗΜΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΗΜΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ (μήνες)	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ (€)	Μηνιαίος Π/Υ Πράξης	Διάρκεια σε μήνες από την έναρξη της Πράξης έως 31/12/2019	Π/Υ Πράξης έως 31/12/2019	ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΓΧΡ ΔΔ) (€)	Ποσοστά Απορρόφησης
	ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ Η ΚΥΨΕΛΗ									
5002540	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ	22/05/2017	21/05/2020	36,50	228.960,00	6.272,88 €	31,8	199.268,38 €	209.001,40	104,88%
5002548	ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ	02/06/2017	01/06/2020	36,5	243.360,00	6.667,40 €	31,4	209.356,27 €	185.073,62	88,40%
5002629	ΔΟΜΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΣΑΜΟΥ	28/09/2017	27/09/2020	36	117.000,00	3.250,00 €	27,5	89.266,67 €	90.906,70	101,84%
5002663	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΑΜΟΥ	28/09/2017	27/09/2020	36,50	233.280,00	6.391,23 €	27,5	175.545,86 €	167.513,09	95,42%
5010578	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗ ΧΙΟ	01/03/2018	01/03/2021	36	432.000,00	12.000,00 €	22,3	268.000,00 €	248.800,00	92,84%
								3.426.387,15 €	3.261.823,58 €	95,20%

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019)

Πίνακας 50:Υπολογισμός Αποδοτικότητας Αξιολογούμενων Πράξεων

	Τίτλος έργου	Προγραμματική Αποδοτικότητα					Αποδοτικότητα βάσει Πορείας Υλοποίησης			% Απόκλισης
		Συνολικός Ενταγμένος Π/Υ	Έτη Λειτουργίας	Ετήσιος Π/Υ Πράξης	Τιμή στόχος ωφελούμενων	Αρχικό Κόστος Ωφελούμενων	Πιστοποιημένες Δαπάνες	Σωρευτικός Αριθμός ωφελούμενων (στοιχεία δικαιούχων)	Αποδοτικότητα σε επίπεδο Δομής (κόστος ανά ωφελούμενο)	Απόκλιση
		1	2	3=2/1	4	5=3/4	6	7	8=6/7	9=(5-8)/5
ΚΗΦΗ	ΚΗΦΗ ΧΙΟΥ	600.000,00	6,33	94.786,73	30	3.159,56 €	313.483,71 €	39	8.038,04 €	-154,40%
	ΚΗΦΗ ΛΗΜΝΟΥ	600.000,00	6,33	94.786,73	22	4.308,49 €	334.881,03 €	20	16.744,05 €	-288,63%
ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λέσβου με Παράρτημα Ρομά και ΚΕΜ	599.280,00	3,04	197.131,58	150	1.314,21 €	441.680,59 €	4.017	109,95 €	91,64%
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σάμου με Παράρτημα Ρομά	233.280,00	3,04	76.736,84	100	767,37 €	167.513,09 €	1.984	84,43 €	89,00%
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Ικαρίας	168.480,00	3,04	55.421,05	80	692,76 €	150.123,30 €	1.223	122,75 €	82,28%
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λήμνου με Παράρτημα Ρομά	228.960,00	3,04	75.315,79	100	753,16 €	209.001,40 €	1.280	163,28 €	78,32%
	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Χίου με Παράρτημα Ρομά	401.760,00	3,04	132.157,89	150	881,05 €	328.798,96 €	2.499	131,57 €	85,07%

	Τίτλος έργου	Προγραμματική Αποδοτικότητα					Αποδοτικότητα βάσει Πορείας Υλοποίησης			% Απόκλισης
		Συνολικός Ενταγμένος Π/Υ	Έτη Λειτουργίας	Ετήσιος Π/Υ Πράξης	Τιμή στόχος ωφελούμενων	Αρχικό Κόστος Ωφελούμενων	Πιστοποιημένες Δαπάνες	Σωρευτικός Αριθμός ωφελούμενων (στοιχεία δικαιούχων)	Αποδοτικότητα σε επίπεδο Δομής (κόστος ανά ωφελούμενο)	Απόκλιση
		1	2	3=2/1	4	5=3/4	6	7	8=6/7	9=(5-8)/5
Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λέσβου	177.000,00	3,00	59.000,00	250	236,00 €	170.352,00 €	489	348,37 €	-47,61%
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λέσβου	126.360,00	3,00	42.120,00	150	280,80 €	68.288,50 €	218	313,25 €	-11,59%
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Χίου	177.000,00	3,04	52059,00	250	208,24 €	137.712,80 €	558	246,80 €	-18,52%
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Χίου	126.360,00	3,04	37.165,00	300	247,77 €	59.019,80 €	293	241,43 €	18,70%
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Λήμνου	177.000,00	3,04	52059,00	250	208,24 €	129.551,53 €	164	789,95 €	-279,36%
	Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λήμνου	126.360,00	3,04	37.165,00	150	247,77 €	55.522,09 €	74	750,30 €	-202,82%
	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Σάμου	117.000,00	3,00	39.000,00	200	585,00 €	90.906,70 €	411	221,18 €	62,19%

	Τίτλος έργου	Προγραμματική Αποδοτικότητα					Αποδοτικότητα βάσει Πορείας Υλοποίησης			% Απόκλισης
		Συνολικός Ενταγμένος Π/Υ	Έτη Λειτουργίας	Ετήσιος Π/Υ Πράξης	Τιμή στόχος ωφελούμενων	Αρχικό Κόστος ωφελούμενων	Πιστοποιημένες Δαπάνες	Σωρευτικός Αριθμός ωφελούμενων (στοιχεία δικαιούχων)	Αποδοτικότητα σε επίπεδο Δομής (κόστος ανά ωφελούμενο)	Απόκλιση
		1	2	3=2/1	4	5=3/4	6	7	8=6/7	9=(5-8)/5
ΚΔΗΦ	Μικτό Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για ΑΜΕΑ η ΚΥΨΕΛΗ	432.000,00	3,00	144.000,00	15	9.600,00	367.200,00	26	14.123,08 €	-47,11%
	Λειτουργία Κέντρου Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας στη Χίο	432.000,00	3,00	144.000,00	15	9.600,00	248.800,00	17	14.635,29 €	-52,45%

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020 (31/12/2019)

9.1.2 Κατάλογος Πινάκων

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ - ΚΚ)	54
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ - ΔΟΜΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ)	58
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ	59
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ – ΚΗΦΗ)	61
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ	62
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ – ΚΔΗΦ)	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΠΕΣΚΕ - ΚΚ)	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ – ΚΚ	74
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΠΕΣΚΕ - ΔΠΒΑ)	75
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ – ΔΠΒΑ	78
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΠΕΣΚΕ - ΚΗΦΗ)	79
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ – ΚΗΦΗ	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΠΕΣΚΕ - ΚΔΗΦ)	84
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ – ΚΔΗΦ	86
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΑΝΑΓΚΕΣ- Κ.Κ.)	91
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΑΝΑΓΚΕΣ – ΔΠΒΑ)	91
ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΑΝΑΓΚΕΣ - ΚΗΦΗ)	92
ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (ΑΝΑΓΚΕΣ - ΚΔΗΦ)	93
ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (9II - ΚΚ)	94
ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (9III -ΚΔΗΦ)	95
ΠΙΝΑΚΑΣ 23: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ (9IV – ΔΠΒΑ, ΚΗΦΗ)	96
ΠΙΝΑΚΑΣ 24: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ - ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	97
ΠΙΝΑΚΑΣ 25: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	101
ΠΙΝΑΚΑΣ 26: ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΕΠΕΝΔ. ΠΡΟΤ. 9II	116
ΠΙΝΑΚΑΣ 27: ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΕΠΕΝΔ. ΠΡΟΤ. 9III	117
ΠΙΝΑΚΑΣ 28: ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΕΠΕΝΔ. ΠΡΟΤ. 9IV	118
ΠΙΝΑΚΑΣ 29: ΟΜΑΔΕΣ ΣΤΟΧΟΙ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	119
ΠΙΝΑΚΑΣ 30: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΚ	122
ΠΙΝΑΚΑΣ 31: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΚ	123
ΠΙΝΑΚΑΣ 32: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΚ	123
ΠΙΝΑΚΑΣ 33: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΚ	124
ΠΙΝΑΚΑΣ 34: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΚ	124
ΠΙΝΑΚΑΣ 35: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΚ	125
ΠΙΝΑΚΑΣ 36: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΚ	125
ΠΙΝΑΚΑΣ 37: ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ	127
ΠΙΝΑΚΑΣ 38: ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	127
ΠΙΝΑΚΑΣ 39: ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ	128
ΠΙΝΑΚΑΣ 40: ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	128
ΠΙΝΑΚΑΣ 41: ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	150
ΠΙΝΑΚΑΣ 42: ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	150
ΠΙΝΑΚΑΣ 43: ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	151
ΠΙΝΑΚΑΣ 44: ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	180
ΠΙΝΑΚΑΣ 45: ΜΕΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ	182
ΠΙΝΑΚΑΣ 46: ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΡΧΙΚΟΥ ΜΟΝΑΔΙΑΙΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ	183
ΠΙΝΑΚΑΣ 47: ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	185

ΠΙΝΑΚΑΣ 48: ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΜΕΣΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	187
ΠΙΝΑΚΑΣ 49: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	219
ΠΙΝΑΚΑΣ 50: ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	221

9.1.3 Κατάλογος Σχημάτων

ΣΧΗΜΑ 1: ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	121
ΣΧΗΜΑ 2: ΒΑΣΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΚΗΦΗ (Μ.Ο)	133
ΣΧΗΜΑ 3: ΘΕΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΚΗΦΗ	134
ΣΧΗΜΑ 4: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	135
ΣΧΗΜΑ 5: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ	136
ΣΧΗΜΑ 6: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΝΑ ΜΠΟΡΕΙ (Ο ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΣ) ΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΘΕΙ ΜΟΝΟΣ (ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ, ΑΤΟΜΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΛΠ.)	136
ΣΧΗΜΑ 7: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΩΙΝΟΥ	137
ΣΧΗΜΑ 8: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΓΕΥΜΑΤΟΣ	137
ΣΧΗΜΑ 9: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ/ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	138
ΣΧΗΜΑ 10: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	138
ΣΧΗΜΑ 11: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ / ΕΞΕΤΑΣΗΣ, ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ	139
ΣΧΗΜΑ 12: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΠΙΤΙ	139
ΣΧΗΜΑ 13: ΘΕΤΙΚΗ ΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΩΝ ΚΔΗΦ	141
ΣΧΗΜΑ 14: ΚΑΛΥΨΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΚΔΗΦ	142
ΣΧΗΜΑ 15: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΚ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ	158
ΣΧΗΜΑ 16: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΚ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	159
ΣΧΗΜΑ 17: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΤΟΧΟΥ	160
ΣΧΗΜΑ 18: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΛΟΙΠΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	160
ΣΧΗΜΑ 19: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΗΦΗ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ΔΟΜΕΣ	166

Παράρτημα Β

9.1.4 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους Κέντρων Κοινότητας

Επισυνάπτεται ηλεκτρονικό αρχείο

9.1.5 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους Κοινωνικών Παντοπωλείων

Επισυνάπτεται ηλεκτρονικό αρχείο

9.1.6 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους Κοινωνικών Φαρμακείων

Επισυνάπτεται ηλεκτρονικό αρχείο

9.1.7 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους και δικαστικούς συμπαραστάτες ΚΔΗΦ

Επισυνάπτεται ηλεκτρονικό αρχείο

9.1.8 Έρευνα πεδίου σε ωφελούμενους και δικαστικούς συμπαραστάτες ΚΗΦΗ

Επισυνάπτεται ηλεκτρονικό αρχείο

